B.D.I.C

Número 18 — 6 GENER 1945 — Preu : 3 Francs

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA — Hebdomadaire catalan

REDACCIO i ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 Tél. 229-83 C.C.P. Toulouse 377.32 TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

El cami a seguir

No fa gaires dies que diverses personalitats franceses de matisos politics diferents, pero totes amigues d'Espanya, concordaven a demanar als partits republicans i forces antifeixistes del nostre pais que s'unissin d'una manera efectiva per a combatre l'enemic comu. Nosaltres — venien a dir-nos — ja hem fet aquesta unio en els temps de la resistència i la mantenim després de l'alliberacio. Per què vosaltres no arribeu a entendre-us ?

La resposta és clara. Nosaltres també creiem que la unio és necessària, pero entenem que per unir-se les persones individuals com les persones col.lectives s'han de presentar tals com son, donant llur cara autèntica i disposades a l'encaixada cordial sense reserves ni segones intencions. A la primera ocasio oferta a les forces democràtiques catalanes de Tolosa per a demostrar llur voluntat d'unio amb els socialistes del P. S. U. C. presentats sota llur nom autèntic, no s'ha vacil.lat a secundar-los en un acte franco-català organitzat pel Comité França-Espanya contra els crims falangistes.

Aquest és el cami : A la zona Nord ja s'ha esvait el confusionisme de la suposada Aliança Nacional Catalana que no consistia en altra cosa que en un agrupament d'uns quants elements minoritaris provinents de diversos partits catalans entorn del P. S. U. C. Els elements en questiò han tornat a llurs partits respectius i el nucli central i director ha adquirit la seva unica i autèntica personalitat politica.

Heu's aci l'exemple a seguir. Sis mesos després de l'alliberacio de França és absurd d'entestar-se a mantenir equivocs d'aquesta mena ni davant dels francesos, que estan perfectament documentats, ni devant dels exiliats, que encara ho estan més. Tothom vol la unio. Els partits democràtics espanyols, les organitzacions sindicals, les forces democràtiques catalanes i basques. Pero, entenem-nos bé : la unio sense equivocs ni confusions. Que els elements minoritaris, numéricament insignificants, aplegats a l'entorn del partit comunista espanyol en la dita U. N. E. tornin a llurs respectius partits o que ingressin obertament en el comunista si aixi els hi plau, i tot estarà arranjat. El partit comunista espanyol, com el Partit Socialista Unificat de Catalunya ens mereixeran tots els respectes i ningu no els discutirà llur representacio merescuda en el front anti-feixista contra l'enemic comu.

Hem assenyalat el cami i hem donat proves d'aquesta voluntat d'unio. Que tothom faci igual. Pero mantenir a aquestes altures equivocs infantils i pretendre monopolis o exclusives en nom de l'opinio espanyola o catalana quan tots els partits ja s'han reagrupat, és oposar-se a l'autèntica voluntat d'unio dels refugiats politics de la República espanyola.

Una reparaciò necessària

L'alliberament dels T. E.

Un amic nostre ens tramèt des de Paris, una copia del decret mitjançant el qual poden alliberar-se de les companyies de T. E. els exiliats politics. Es amb veritable goig que en reproduim tots els seus punts més essencials. FOC NOU ja havia demanat diverses vegades que es donés caràcter oficial a aquest alliberament, les companyies de T. E eren un escarni a la dignitat humana. El Govern de la Repùblica ho ha entés aixi, il l'aparicio d'aquest decret marca la fi d'una injusticia La Circular Interministerial, signada pels ministres del Treball i de l'Interior Srs. Parodi i Tixier, diu aixi :

REPUBLICA FRANCESA

El ministre de l'Interior, el ministre del Treball i de la Seguretat Social, als Srs. Comissaris Regionals de la Repùblica.

En comunicaciò a :

Srs. Prefectes.

Srs. Directors Regionals del Treball i de la Mà d'Obra.

Srs. Directors departamentals del Treball i de la Mà d'Obra.

Objecte. — Alliberament dels estrangers incorporats a les Formacions de Treballadors.

L'autoritat que es deia Govern de l'Estat Francès havia decretat, per llei del 27 de Juliol del 1940, que els estrangers de sexe masculi entre els 18 i els 50 anys d'edad, podrien ésser agrupats, mentre les circumstàncies ho exigirien, en Grups de Treballadors Estrangers, si es trobàven en sobrepuig dintre l'Economia Nacional i si, havent cercat un refugi a França, es trobaven en la impossibilitat de retornar al seu pais d'origen.

La circular interministerial n° 13 del 28 de Novembre del 1941, havia modificat les diverses instruccions referents a aquests estrangers i fixat el règim al qual devien ésser sotmesos.

Les circumstàncies resultants de l'alliberacio del territori continental, acompanyades del restabliment de la legalitat republicana, fan necessària la revisio de situaciò de tots els estrangers incorporats a les companyies de T. E. i preveu l'alliberament de tots aquells que :

a) aliats o neutres, no eren assalariats en el moment de la seva incorporacio i disposen de recursos suficients per subvenir les seves necessitats i les de les altres persones al seu càrrec ;

b) aliats o neutres, si han servit almenys tres mesos o han combatut sota la nostra bandera, ja sigui amb els exèrcits aliats durant les guerres 1914-18 i 1939-40, ja sigui en les files de la resistència.

Els primers seran proveits pels Serveis Prefectorals d'una carta d'identitat de no treballador, d'una validesa màxima d'un any, o d'un « recepissò » que la supleixi i permeti de residir en el Departament on ha estat lliurat i Departaments limitrofes.

Els segons seran proveits d'un « recepissé » valid per tres mesos, permetent d'exercir la professio que hi serà indicada i pel Departament on haurà estat lliurat.

Els que no poden classificar-se momentàniament en cap d'aquestes dues categories, restaran provisionalment dins l'statu-quo. Una decisio ulterior serà presa per aquests casos.

Entren principalment en aquesta categoria els estrangers que pertanyen a nacions actualment en guerra contra França, encara que no siguin presoners de guerra,

que no han estat autoritzats a treballar pels serveis de la mà d'obra o no els ha estat atorgada per un motiu o altre la carta d'identitat,

que no disposen de cap mitjà de vida i son inaptes per tota classe de treball,

que no han pogut procurar-se un certificat de treball.

Segueix pag. 2

ELS QUE NO TORNARAN A LA PATRIA

El Cardenal Vidal i Barraquer

Entre la pléiade d'il.lustres Catalans que viuen a l'exili, confosos entre tots els altres, n'hi havia cinc que millor representaven l'ànima catalana i que venien a ésser una mena de penyora d'unitat i d'unanimitat nacional : el Cardenal Francesc Vidal i Barraquer, el Comte de Guell, Pau Casals, Pompeu Fabra, Antoni Rovira i Virgili ; això és, l'Església, la nobl.esa de la sang, l'art, la llengua, la història.

Parlem en passat perque d'aquests homes en manca un : El Cardenal mori el 15 de setembre del 1943 en una ciutat suissa, sota el pes dels anys i amb la fe i l'esperança en Deu i en la pàtria. Mori lluny d'ella amb aquesta enyorança que és com diu Verdaguer :

« La malaltia dels cors trasplantats en terra extranya ».

enyorança, però, que enlloc de donar-li febleses li donava estimuls.

Si el Cardenal no acluca els ulls en la seva Tarragona, és perque estimava massa Catalunya, perque li dolia en l'ànima el silenci a què estan sotmesos la seva llengua i les manifestacions del seu esperit. I si el Cardenal no volgué inclinar-se com a patriota català, tampoc no volgué ferho com a patriarca de l'Església i va negar-se a signar l'adhesiò que l'episcopat espanyol adreçava, en plena guerra civil, als homes i al règim de Burgos. En oposar-se als règims totalitaris de significacio pagana, el Cardenal Vidal i Barraquer restava fidel a la doctrina cristiana que, com diu Sant Pau, no reconeix ni bàrbars ni Grecs, ni senyors ni vassalls, sinò que defensa la igualtat moral i juridica de tots els homes.

Ell era l'antitesi dels que prediquen la violència i dels que exalten els sentiments d'intransigència, ell era un veritable sacerdot i, per això, no volgué alçar mai la mà més que per a fer la senyal de la Creu, i no volgué fer sentir la seva veu més que per a predicar la pau i l'amor entre els homes de bona voluntat i per a dreçar-se contra els que adulteren el sentit i la missiò evangèlica de l'Església.

El Cardenal donà un alt i magnific exemple de tolerància en uns temps, com Espanya, en què son tan intransigents els catòlics com els lliurepensadors. Ell, que només fou intransigent en l'amor a Deu, en l'amor a la Humanitat i en l'amor a la Pàtria, era del tremp del gran rei català Jaume I, que concedia drets de ciutadania a jueus i sarraïns, però que no renunciava a l'esperança i a la missiò de convertir-los, i seguia també l'exemple d'aquells bisbes catalans que l'any 1827 combatien a través de pastorals, el fanatisme religios. No es pas d'aquests sacerdots que aspiren a una Església dominadora al servei d'un Estat dominador ni dels que volen una Esglesia omnipotent en un Estat feble, sinò dels que esitgen una llibertat religiosa en un ambient de llibertat humana i de llibertat nacional dels que, seguint la fòrmula de Cavour, aspiren a una Esglesia lliure en un Estat també lliure, on la doctrina cristiana pugui ésser imposada per la persuaciò i per l'amor.

Tots els Catalans, creients o escèptics, han d'honorar la Santa memòria del Cardenal Vidal i Barraquer, exemple de coratje civic, de fortitud moral, de fe patriotica i de fidelitat a la seva condiciò d'apòstol de Déu.

La mort del Cardenal fou una gran pèrdua per a Catalunya. D'exemple vivent ha passat a ésser un simbol, simbol de comprensio, de generositat, de fe, d'amor i d'esperança. Quan vaig comunicar al Comte de Güell, en el seu retir ensolellat de Beaulieu-sur-Mer, la noticia del traspàs del Cardenal, em digué uns mots justos i plens d'emociò : « El Cardenal Vidal i Barraquer ! Un gran patriota, un gran sacerdot que no volgué inclinar mai el cap més que davant de Deu! »

J. M. LLADO FIGUERES.

JOAN PEIRO

Joan Peirò no és un dels que « no retornaràn a la Pàtria ». Malhauradament, ja fà temps que hi reposa. Però Joan Peirò no retornarà a la Pàtria a l'hora del triomf i acompanyat de tots nosaltres. Ell ja ens hi espera, i la terra mare guarda els seus ossos, gelosa i amorosa d'un dels seus fills predilectes.

Joan Peirò era un obrer català honest i intel.ligent, ànima dels sindicalistes de la Maresma. Havia fundat a Mataró una Cooperativa Vidrera de Producciò que era un esforç magnific vers la realitzaciò dels ideals màxims del proletariat. Era sindicalista convençut, pero era també català de soca-arrel i estimava la seva terra amb un amor sincer profund i lleial. Era sobri en el gest i en la paraula, cordial amb els amics, generòs de sentiment i d'una bondat apostòlica.

Incorporat a la lluita social catalana, el nom d'en Peirò es destacà desseguida com el d'un confederal destacat, la paraula del qual era sempre escoltada amb respecte per les masses sindicalistes de la nostra terra. Ja de jove, pero en Peiro sabé imprimir a les seves actuacions sindicals un « seny » racial que contrastava amb la doctrina revolucionària que constituïa l'ideal de l'organitzaciò.

A Mataró tothom l'estimava. Adhuc les dretes el respectàven i havien d'inclinar-se davant la seva honradesa, la seva bondat, el seu talent. Durant les dues èpoques de lluites socials catalanes sofrí persecucions i empresonaments i ja no cal dir que es veié obligat de guardar-se, per no caure assassinat en una cantonada pels sicaris del Lliure. Allunyat durant una època de l'actuaciò confederal, fou un dels signants del manifest dit dels « trentistes », que ocasionà una crisi interior importantissima dins de l'organitzaciò sindical de la C.N.T.

Durant la guerra civil s'incorporà obertament a la lluita del costat de les masses proletàries catalanes i quan es presentà l'ocasiò, feu sentir la seva veu autoritzada per aconsellar la uniò fraternal i la concòrdia entre els treballadors anti feixistes.

Fou Ministre de la Industria del Govern de la Republica aportant al Govern no solament la seva competència tècnica admirable, sino el seu talent de politic, el seu judici d'obrer assenyat i la seva gran experiència dels problemes socials.

Vingué a l'exili amb la gran massa d'emigrats després de l'esfondrament del front republicà. I fou a França on vingueren a detenir-lo amb la complicitat de la Gestapo, els homes de « Falange Espanola Tradicionalista i de las J.O.N.S. ».

Segons se'ns assegura, Joan Peirò fou conduit a València i empresonat al Penal de San Miguel de los Reyes. Els primers dies de la detenciò fou tractat correctissimament car la Falange tenia un plà canallesc, però de gran envergadura, l'èxit del qual depenia tot de'n Peirò. El plà era el següent : Donat el fracàs dels Sindicats verticals i la resistència passiva dels elements obrers collaborar-hi, els falangistes aspiràven a que Joan Peirò s'incorporés al moviment social franquista després d'una retractaciò pùblica que ells oferien de presentar als treballadors en la forma que Peirò volgués. A canvi d'això, la Falange i el Caudillo oferien a Peirò un càrrec importantissim en la direcciò del moviment sindical del Partit.

Peiro és tregué els « negociadors » del davant de manera violent. Els digué que els sindicalistes honrats no venien ni llur nom ni el de l'organitzaciò, ni llurs convicciòns revolucionaries a canvi de falsos honors.

— Aixo... o el piquet d'execuciò-se li và insinuar.

— Per aci havieu d'haver començat-els contestà Peirò.

I l'endemà mateix fou passat per les armes.

Aquesta mort gloriosa de Peirò enalteix més encara la seva figura de lluitador sindicalista. Ell va rehabilitar l'honor d'alguns indignes que, segons diuen, han traït llurs principis i llurs origens modestos per collaborar amb els « verticalistes » de la Falange.

Joan Peirò pogué triar entre el martiri i la traïciò disfressada de gloria. I trià el martiri sense pensar-s'hi gens. Recordem-ho sèmpre a honor d'aquest català integre i lluitador exemplar, el sacrifici del qual s'ha d'afegir, en lloc preferent, al martirologi de les grans figures anti-feixistes.

DOMENEC de BELLMUNT.

DESTINS

Franco Pança, governador de la nova Insula Barataria.

F. 9. 1968

NOTICIARI

CENTRE D'ESTUDIS TOLOSA-BARCELONA

Heu's-aci la tanda de conferències per aquesta setmana :

Divendres, dia 5 de Gener, a les 20'15. Estudis de psicologia. « La divisò entre els exiliats a través de la psicologia i de la Història » pel Dr Solanes.

Dissabte, dia 6 de Gener, a les 20'15. Curs d'estudis socials (segona llicò) : « La renaixença italiana », pel professor Renucci.

Diumenge, 7 de gener, a les 10'30, a la sala Sénéchal. Estudis polítics (segona conferència del cicle). « Vers la democràcia espanyola. El camí de l'alliberament », per Domènec Torres, del Moviment Llibertari Espanyol.

AVIS IMPORTANT

Amb mires a realitzar una tasca eficac d'ajuda, es prega a tots els organismes de Mutilats, Vidues i Orfes de la guerra d'Espanya, que tramètin la seva adreça amb tota urgència al Secretari de la Junta Espanyola d'Alliberament, 10, rue de Languedoc, Toulouse.

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, MONTAUBAN

El Comitè Departamental d'E. R. C. a Montauban, organitza una serie de conferències a carrec de destacades personalitats. S'hi tractaràn les questions polítiques, econòmiques, etc.... car l'estructura de la Nació Catalana exigirà experiència, seny, audàcia i fermesa. Ens cal saber el que volem, el que podem fer, i com hem de fer-ho.

Com que l'èxit d'una politica es basa en l'encert i en la resolució dels problemes econòmics i socials, hem cregut que el nostre amic Sr. Josep Duran i Guardia, pels seus coneixements d'aquestes qüestions i les experiències viscudes al llarg de la seva actuació, era la persona mes apropiada per a donar començament al nostre cicle de conferències sota el tema « Problemes econòmics cooperatiu a Catalunya.

S'invita per tant, per al diumenge 14 de gener, a les 3 de la tarda, al café de l'Univers, rue Saint-Louis, à Montauban, a escoltar la veu autoritzada del Sr. Duran i Guardia, que fou durant molts anys el principal propulsor del moviment cooperatiu a Catalpnya.

GERS

Es prega a tots els militants d'E. R. C. del departament del Gers aixi com a tots els delegats nomenats posteriorment, que es posin en contacte el mes aviat possible amb el company delegat de la Comissió Organitzadora T. Domingo Giol, route de Cazaubon, Eauze (Gers).

També se'ls recomana enviin els seus noms i adreçes, aixi com l'especificació del Centre, Comarcal o Federació a la qual perteneixien a Catalunya.

CASAL DE CATALUNYA, DE PERPINYA

El diumenge dia 24 desembre, va tenir lloc l'inauguració del nou local del « Casal de Catalunya » a Perpinyà. L'extensa informació que ens ha estat tramesa, no ens arriba a temps per a ésser inclosa en aquest número. Procurarem informar als nostres lectors en el número vinent.

NOVES PUBLICACIONS

Hem rebut la noticia de que a partir de Cap d'Any es publicaran a Paris dos periodics en llengua basca « Euskal Deya » (La Veu dels Bascos) i « Gudari » (El Soldat), els quals ens ilustraràn sobre la politica dels exiliats del Pais Basc.

« Foc Nou » saluda ben fraternalment als organs oficials del moviment basc.

JUNTA D'ALLIBERAMENT A MONTAUBAN

A Montauban ha quedat constituida la Junta Espanyola d'Alliberament del Tarn i Garona.

Presidència : Ramon Dalmau, C. N. T.; vice-presidència : Artur Ortega, Partits Republicans Coaligats; secretari : C. Benavides, U. G. T.; vice-secretari : M. Manso, Moviment Llibertari ; Caixa i Comptaduria : propaganda : A. Carrera P. S. O. E.

Per tota correspondència adreçarse a 29, rue Delcassè, a nom de Manuel Manso, a Montauban.

ACTE A THEZAN (Hérault)

El diumenge passat dia 14 tingue loca Thezan un acte d'irientació i propaganda organitzat per les Forces Democràtiques.

Presidi el company Fernandez, del Partit Socialista, Pronunciaren parlaments els companys Tarres i Moreno de la C. N. T. i Joan Ralo, Salvador Bartoli i Josep Solans, d'E. R. de C. Advocaren per la unio de tots els partits republicans; analitzaren la situació politica actual fent remarcar els anhels que senten els partits de reconstituir una Republica justa basada en la Constitucio del 1931 i reafirmaren la voluntat comuna d'enderrocar el règim falangista.

Assistiren a l'acte Mr. Masip, del Comité Local d'Alliberament i Mr. Moret en nom de la C. G. T. el qual pronuncià uns mots de simpatia vers els exiliats espanyols encoratjant-los a treballar, amb la unió de tots, per l'instauració de la República a Espanya.

La sala estava plena de gom a gom i a través dels discursos i al final es palesà l'entusiasme dels assistents.

LA FESTA DELS REIS MAGICS PER ALS NENS EXILIATS

Dissabte dia 6 del corrent es celebrarà una festa artistica a la Sala Montardy, a les 3 de la tarde, on es distribuiràn llibres, joguets i es servirà un berenar, a tots els nens exiliats que hi assisteixin. Aquesta festa és oferta per l'Aumonerie Catholique, amb motiu de la tradicional festa dels Reis Màgics de casa nostra.

Tots els nens que viuen fora de Tolosa d'en altres Departaments, poden adreçar les seves cartes als reis Màgics a l'Aumonerie Catholique, 1, place Saintes-Scarbes, Toulouse (H.-G.) i rebran els paquets de joguets al igual que l'any passat.

Nens exiliats, no falteu el dia 6 a les 3 de la tarde, a la Sala Montardy, carrer Montardy, darrera el cinema Plaza.

AGRUPACIO MILITAR D'EX-COMBATENTS DE LA REPUBLICA ESPANYOLA

El dia 16 de desembre aquesta Agrupacio Militar va celebrar la seva Assemblea general a la Borsa del Treball. Hi eren presents o representats més del 70 % dels seus afiliats a França.

El Secretari General Tinent Coronel Diaz Calleja, va llegir un extens informe donant compte dels treballs realitzats per l'Agrupacio des de la seva fundacio fins a la data. Acte seguit, tots els assistents dempeus, reteren homenatge a les victimes del feixisme internacional i es donaren visques a França alliberada, a les Nacions Aliades i a la República Espanyola.

A la tarde després que el Comandant Herrero donà lectura de l'estat de comptes foren discutides amplià-ment i aprovades les bases de funcionament de l'Agrupacio i finalment fou elegit per aclamacio el seguent Consell Executiu Central : President General Hermandez Sarabia ; President adjunt, Coronel Bosch ; Vice-President primer, Coronel Herrero Serrano ; Vice-President segon, Tinent Coronel Morlanes ; Secretari General, Tinent Coronel Diaz Calleja ; Vice-Secretari primer, Comandant Mora ; Vice-Secretari segon Comandant Vert ; Caixer, Comandant Vazquez; Comptador, Comandant Garrido ; Vice-Comptador, Comandant Blanes ; Vocal primer, Tinent Coronel Vazquez Rodriguez ; Vocal segon Comandant Fernandez Roces ; Vocal tercer, Comandant Herrero Saus ; Vocal quart, Coronel Palma; Vocal cinquè, Tinent Coronel Dominguez Olarte ; Vocal sisè, Comandant Fernandez Fernandez ; i Vocal setè Comandant Diez Tendero.

L'acte es desenvolupà amb una gran atesa de mires i una perfecte camaraderià acabant-se amb nous i entusiàstics visques a les Nacions Aliades República Francesa i República Espanyola.

L'ALLIBERAMENT dels T. E.

(Continuacio)

Per procedir a la revisio de la situacio dels estrangers incorporats, es crea una comissio de Control i d'Alliberament en cada Departament i prop de cada Prefecte.

Aquesta comissio serà composta per El Prefecte o el seu representant (President);

Comissari especial; Inspector del Treball; Cap del Servei Departamental de la mà d'obra; Controlador Departamental de la M.O.E.

Per les formalitats d'alliberament dues formules son a preveure :

a) El T. E. es troba present en el seu Grup o no ha sortit del Departament en el qual el Grup està afectat ;

b) El T. E. ha deixat el seu Grup i resideix en un altre Departament.

En tots dos casos l'estranger haurà d'adreçar ab seu Grup d'origen una demanda d'alliberament i un dels dos documents detallats a continuacio :

Justificacio dels recursos que permeten a l'interessat de subvenir a les seves necessitats i a les de la seva familia sense exercir cap professio.

Certificat de treball en dos exemplars d'una durada de tres mesos.

El Grup acusarà rebut del document i el transmetrà immediatament a la Comissio de Control i Alliberament. Aquesta dictaminarà i el Controlador Departamental de la mà d'obra es farà càrrec de tota alliberacio acordada i establirà un certificat d'alliberament en quatre exemplars, un dels quals serà lliurat immediatement a l'interessat.

La disolucio dels Grups serà facultativa del sub director de la mà d'obra col·lectiva

♣

Heus's-aci la formula establerta per a obtenir l'alliberament de les T. E., aquest mal somni de l'exiliat. En realitat, avui estem tots alliberats, pero les Companyies no havien pas estat disoltes. Hi faltava aquesta reparacio de caràcter moral, i remerciem al Govern de la Repùblica Francesa i als seus ministres, Srs. Parodi i Tixier, per aquest acte d'alta justicia social i humana.

DONATIUS *FOC NOU*

Suma anterior : 5.070 fr.

Bartomeu Andreu : 90 fr.; Marti Barrera : 55 fr.; Pere Brugat : 5 fr.; R. S. : 1.000 fr.; C. P. B. : 5 fr.; X. X. X. : 100 fr.; Manuel Estrada : 20 fr. X. E. X. : 1.000 fr.; Modest Andreu : 155 fr.; Torner Prat : 20 fr.; Mateu Marinè : 55 fr.; Emili Serra : 5 fr.; Toribi Castellanos : 5 fr.; Robert Mora : 55 fr.; Antoni Ferrer : 55 fr.; Suzanne Bram : 5 fr.; Comandant Piqué : 100 fr. A. Baltà : 5 fr.; Miquel Puig : 5 fr.; Jaume Garcia : 100 fr.; Miquel Vilella : 50 fr.; Josep Espanyol : 5 fr.; Josep Roig : 5 fr.; Joan Folch : 5 fr.; Octavi Blanes : 55 fr.; J. Subiranas : 160 fr.

Suma i segueix : 8.190 fr.

L'AGRUPACIO DE METGES CATALANS PRO RENOVACIO DE LA MEDICINA

Com saben els nostres lectors, els dies 16 i 17 de Desembre darrer tingué lloc a Montpellier la Conferència de metges catalans exilats a França. Publiquem avui la declaracio de principis amb la qual hi fou decidida la constitucio de l'Agrupacio de metges catalans pro renovacio de la medicina :

L'evolucio de la vida social de Catalunya i els progressos tecnics de la Medicina, exigirà de les autoritats catalanes — en els anys a venir — una àmplia reforma de l'estructura sanitària del país.

Els metges catalans refugiats a França, declaren constituir des d'avui un nucli homogeni d'estudi i accio — al qual vinguin més tard a juntar-se els companys refugiats en altres paisos i els residents a Catalunya. Es proposen amb ell impulsar la reforma esmentada des dels diversos partits politics i organitzacions sindicals als quals es trobin adserits aixi com des dels càrrecs publics que ocupin. Esperen aixi dotar d'una unitat de concepcio tècnica a tots els organismes que tinguin d'intervenir en la gestio i organitzacio de la nova estructura sanitària.

Reunits a Montpellier el 16 i 17 de Desembre del 1944 acorden crear l' « Associacio de metges catalans pro renovacio de la medicina » i nomenar en el seu si diverses comissions d'estudi dels problemes més urgents que des de l'alliberacio de Catalunya es plantegin. Aquestes comissions s'inspiraran en els principis seguents :

I — Per tal com és la Medicina una funcio social, la seva organitzacio correspon al Govern del poble de Catalunya amb la cooperacio de l'estament mèdic.

II — L'organitzacio sanitària de Catalunya cal que asseguri a tots els ciutadans la millor assistencia que la ciència mèdica sapiga donar, sense tenir en compte ni la professio, ni la residència ni la situacio economica del pacient.

III — Tots els malats tindran a llur servei metges de familia, rurals i de barriada, en nombre suficient per a què els sigui possible la lliure eleccio del metge de capsalera i per a que aquest metge no es trobi sotmès a un treball excessiu.

IV — Tota l'organitzacio sanitària cal que s'estructuri tendint a una medicina cada vegada més preventiva. Per tal com l'educacio i previsio higiènica son indispensables per a què la vida del ciutada quedi garantida, el Govern disposarà, reglamentarà i dotarà els serveis corresponents en la mesura de llur importancia.

V — La Medicina catalana que considera l'home malalt en la seva totalitat, prendrà les mesures necessàries per a la readaptacio social i la reeducacio professional dels invàlids i desadaptats.

VI. — Es centres d'Higiene deixaran d'ésser uns organismes predominantment burocràtics i treballaran en contacte estret i permanent amb tot el personal sanitari del seu sector.

VII. — Es facilitarà, sempre que es pugui, el treball mèdic per equips.

VIII. — Es centres hospitalaris i les policliniques comarcals seran organitzades segons un pla de conjunt. Aquest pla no ha de comportar un mode uniforme, sino adaptar-se al caràcter d'urgència de servei a prestar i a la concentracio necessària a certes especialitats o tècniques terapèutiques i diagnostiques.

IX. — La nacionalitzacio de tots els serveis hospitalaris, policliniques i de tota classe d'establiments de cura i d'assistencia, es una mesura indispensable par tal de poder assegurar d'una part la bona coordinacio dels serveis i d'altra part garantir a tots els ciutadans una igualtat de tractament.

X. — La Facultat de Medicina de Barcelona estendrà la seva accio de formacio professional, de tal manera que el metge no s'en separi mai. Aquest podra aixi mantenir-se al corrent de les noves tècniques i descobertes i li sera facilitada la possibilitat de realitzar estudis especials. Per altra part tots els hospitals i centres sanitaris comarcals deuen mantenir contacte permanent amb la Facultat, ja sigui per a tra-
amb la Facultat, ja sigui per a tra-
contribuir a la formacio professional. El Govern fomentarà la creacio i funcionament de Centres d'Investigacio Cientifica.

XI. — La formacio dels especialistes i l'organitzacio de llur treball serà reglamentada. La Facultat de Medicina i les Associacions Cientifiques d'Especialistes participaran en aquesta tasca. Els especialistes treballaran en estret contacte amb els servels policlinics, centres d'Higiene i amb la Facultat. Llur distribucio en el pais serà dirigida pels organismes del Govern

XII. — Una Medicina social tindrà necessitat d'una gran quantitat d'Enfermeres i Assistentes Socials de formacio professional acurada. La formacio de base deu esser donada per la Facultat. L'especialitzacio posterior por esser assegurada per organismes especials.

XIII. — Una organitzacio de bones i completes farmacies rurals que estigui a la disposicio dels metges allunyats dels centres farmacèutics és indispensable.

XIV. — El Sindicat de Metges vetllarà essencialment pels interessos economics d'aquests i intervindrà com a representant de l'estament en la determinacio de les condicions morals i materials de treball. Col·laborarà amb els poders publics per tal de representar aquests interessos i vetllar pel prestigi de la professio. Establirà un contacte confraternal amb els altres sindicats de treballadors i especialment amb els treballadors de la Sanitat.

XV. — Per tal de fer possible les reformes d'assistència i establir la igualtat terapèutica per a tots els ciutadans i l'equipament tècnic sanitari del país i per tal de salvaguardar el dret del malalt a elegir el seu metge, el Govern deu organitzar un ampli sistema d'assegurances de malaltia. La nacionalitzacio de les companyies i de les mutuals capitalistes actuals és indispensable.

La Conferència nomenà ja tres ponencies, ampliables, destinades a preparar els plans pels quals hauria de regir-se, a Catalunya, la reforma de l'Ensenyament Mèdic, de la Medicina Familiar i de la Medicina Social. Els metges que s'interessen per la Renovacio de la Medicina Catalana i amb els quals el Consell d'Organitzacio de l'agrupacio no ha pogut encara entrar en contacte, son pregats d'adreçarse al Secretari del mateix, Docteur Francesc Tosquelles, Hôpital Psychiatrique de Saint-Alban (Lozère), a l'objecte de que puguin associar-se des d'ara a l'obra empresa i puguin participar en l'estudi i discussio de les ponències esmentades.

NOTA DE L'ADMINISTRACIO

Tots els que encara no hagin fet efectiu l'import del segon trimestre de subscripcio a FOC NOU, son pregats de fer-ho abonant el seu import al nostre C. C. P. 377.32, Toulouse.

Lluis Companys

la seva vida
la seva obra
la seva mort gloriosa

per Domènec de Belmunt

Subscripcio a l'exemplar, 50 frs a trametre al compte de xecs postals « *FOC NOU*, Toulouse, C.C.P. 377.32 », fent-hi constar l'adreça completa i clara de l'expedidor, i al dors la indicacio « Biografia — Companys »

EL 6 D'OCTUBRE

L'adveniment de la Republica sorprengué les dretes espanyoles monàrquiques d'essència, clericals fins a la mèdul·la i anticatalanes rabioses. Pero l'allau d'entusiasme popular del 14 d'Abril tingué tanta embranzida que no gosaren plantar cara de seguida i preferiren esperar el moment oportu. Per combatre millor les institucions republicanes, simularen una falsa acceptacio del nou règim i anaren a les Constituents per estar a l'oposicio. I ja començaren d'ensenyar les urpes en discutir-se el famos article 26 de la Constitucio proclamant el laicisme de l'Estat republicà, en arribar a les bases de l'Estatut de Catalunya i en portar a l'hemicicle la reforma agrària i la questio militar espanyola.

Els tres grans ofesos per l'obra inicial de la Repùblica eren doncs, els clericals, els grans terratinents i els militars tots els quals coincidien, al mateix temps, en un mateix sentiment d'odi i d'aversio per l'autonomia catalana.

Un jove lider, intel·ligent i dinàmic, gran orador de masses, i hàbil parlamentari, es revelà com a esperança de les dretes espanyoles : Gil Robles, cap de la Ceda, conglomerat de monàrquics disfressats, de partits catòlics, de militaristes espanyols i d'agraris anti-catalans. Fou sota la seva iniciativa i potser sota el consell superior de l'eminència gris de Don Angel Herrera, director de « El Debate » i ànima dels jesuites, que les dretes tinguéren el talent d'anar unides a les eleccions parlamentàries de 1933, mentre que les esquerres, distanciades per rivalitats de partit i recels de cabdillatge, hi anaven cadà qual per llur compte.

El resultat de les eleccions no fou cap sorpresa tenint en compte el sistema d'eleccio adoptat per la Repùblica. Tot i sumar molts més vots que les dretes, les esquerres foren baludes i es veiren obligades a abandonar el poder.

A partir d'aquell moment, tota l'obra legislativa de la Repùblica estava en perill. A poc a poc Gil Robles anava demolint les bases essencials del règim i encara que no gosava a prendre obertament el poder, es valia del partit radical per a dirigir a sa guisa l'ofensiva governamental.

La Repùblica en mans dels seus enemics no era certament un espectacle que tranquilitzès l'opinio popular. Els abusos del poder, el menyspreu del govern i de la nova majoria parlamentària per l'obra de les Constituents, les campanyes ciniques de la premsa de les dretes contra la Repùblica i els seus homes més representatius, anaren creant una situacio de malestar i de tensio cada vegada més forta. A l'horitzo espanyol baixes nuvolades de tempesta anunciaven la revolta. A Catalunya, la cosa era més greu encara. Veiem-ho.

Tot i estar prematurament usada pel poder, l'Esquerra seguia essent indiscutiblement el partit majoritari a Catalunya. Les eleccions municipals acabaven de donar un nou triomf i l'Esquerra seguia tenint la majoria al Parlament català.

Però la Lliga, que integrava politicament la majoria dretista del Parlament espanyol, demostrava a les Corts catalanes una gallardia i una agressivitat que no tenia abans del triomf de Gil Robles, per altra banda, la tivantor augmentava en el si de l'Esquerra a causa de les audàcies cada cop més perilloses dels Escamots i de la força adquirida pel grup d'Estat català dintre del partit.

La situacio politica a Madrid donava a Dencàs poderosos arguments en favor d'una politica de combat. Estat Català exigia del govern de la Generalitat una ruptura d'hostilitats amb el govern central, donat que era clar que la politica de Gil Robles tendia a la supressio pura i simple de les llibertats catalanes. Esperar a què el govern de Madrid hagués pogut desarmar els Escamots i destituir per la força el govern autònom, era un suicidi i una traicio. Calia actuar amb energia, amb valentia, en « patriota català ». Heu's aci el què era dit cada dia, a cada instant, a Lluis Companys per la gent d'Estat Català i el que, en un determinat moment, omplia els àmbits de Catalunya fent-se una remor popular cada vegada més densa, més nerviosa, més apremiant.

Governava a Madrid un radical anomenat Senyor Samper, figura gris i mediocre, els mèrits de la qual es reduien a la seva domesticitat politica prop de Gil Robles. Tothom sabia que qui manava el govern era el cap de la Ceda, però aquest no havia cregut encara oportù de donar la cara i romania entre bastidors fent bellugar al seu gust i d'acord amb els seus interessos les marionetes radicals del poder.

B.D.I.C

Plataformes politiques

per Angel FERRAN

S'ha dit : « Si analitzeu aquest o aquell concepte fins a les darreres conseqüències, ens desfeu la nostra plataforma politica ».

I bé, què enteneu per plataforma politica ? Seguint aplicant el sentit metafòric de l'expressiò sembla que tots hem d'estar d'acord en dir que és una base ideològica damunt la qual reposa una concepciò politica determinada sobre la manera de governar el pais. Però en realitat no és pas això. Una plataforma no és la base d'una construcciò sino el punt de partida d'una campanya electoral és cosa del moment i de les circumstàncies. Es forma un partit per reclamar o defensar la monarquia, la repùblica, el comunisme, la independència o l'autonomia, o una forma particular de cada un d'aquests règims o altres, o per enderrocar-los ; una campanya electoral es pot recolzar en la néces-sitat d'empedrats o d'urinaris, pero no es formarà pas un partit per aconsseguir aquests dos ideals.

I no obstant, la realitat ens mostra que es formen partits es munten campanyes electorals amb ideals vagues i confusos, com l'administraciò, la decència, el dret de decidir unilateralment per un mateix, com si es poguessin fer partits i campanyes damunt bases contràries-encara que aquestes darreres siguin atribuides sempre a l'adversari-els partits de la malversaciò del desvergonyiment o de la submissiò a la decisiò aliena - perque no som pas tan lluny, encara que ho sembli, del « vivan las caenas ! », uns mesos a penes. Aixi semblen les plataformes politiques clares i diàfanes perque s'n d'un sòl bloc d'un sòl mot. « Salvar el pais » és l'slogan de totes les dictadures : res més noble, però tots sabem el que hi ha al darrera. No cal pas la dictadura per voler-ho ; però cosa aparentment tan senzilla es complica de tal manera en voler veure com s'ha de fer, que les opinions diverses acaben per agrupar-se en partits diferents. I l'slogan, de crit que era, s'ha de transformar en programa. I si no s'hi articula es desacredita per sempre. Per aixo és convenient ésser sobri de grans mots i de plataformes politiques, no destinades a altre cosa, amb la seva vaguetat, que a induir el major nombre possible de possibles electors a unir-se per desenganyar-se totseguit — induir a temptaciò amb fins que, o son tèrbols, o donen pas a maniobres tèrboles dels tèrbols que se'n apoderen tard o d'hora.

I bé, si l'anàlisi pot reduir-les a no res, què son aquestes plataformes politiques ? La culpa no és pas de l'anàlisi ; és que ja no eren res abans, més que fruits de la demagògia, l'alcohol dels pobles, podriem dir, parafrasejant una frase famosa, i aleshores val ben bé la pena de desembarrassar el terreny de la politica de construccions falses, i si son alguna cosa, si en elles hi ha el gèrmen o l'esquelet d'un veritable programa, no ho dubtessiu pas, resistiràn anàlisis i atacs; els anàlisis n'eliminaran afegitons, impureses i fulleraques, els atacs demostraran la solidesa dels seus elements i el pais hi guanyara per les plataformes que desapareguin i per les que subsistiran. Ara, si del que es tractés fòs d'embullar la troca...

Pero no ho crec pas. Vull creure que tothom fa politica de bona fe, per al bé del pais, sobre tot els joves. El que passa és que, quan un obrer es troba que el martell se li trenca a les mans o el marbre s'esberla a les de l'escultor, la decepciò en els primers moments, descoratja. Però si no és culpa de la inhabilitat de l'obrer ho sera de l'eina, o de la matèria, i aleshores no cal pas insistir, el que cal és aprendre a manejar-les o canviar-les.

I sempre val més que aquests accidents es presentin en començar la feina, que quan l'obra està a punt d'ésser acabada.

Angel FERRAN.

Antoni PUCH HA MORT

Diumenge passat va morir a Auterive, on residia, Antoni Puch Ferrer. La seva mort ha estat molt sentida per tots els que l'havien tractat i havien tingut ocasiò de comprobar les qualitats morals i la bondat de caràcter d'aquest bon company que la mort se'ns emporta.

En Puch era periodista des de la seva primera joventut. Als vint anys fundava i dirigia « L'Ideal » de Lleida, i és pot dir que tota la seva vida và consagrar-la a l'exercici d'aquesta professiò que ell estimava i sentia per damunt de tot. Havia estat cap de redacciò de « Solidaridad Obrera » i de « La Humanitat », i director del « Full Oficial ».

Actualment formava part de la Redaccio de « El Patriota ».

Havia vinguit malalt a França i la duresa de l'exili ha acabat amb la seva naturalesa ja molt debilitada en aquests ultims temps. L'acte de l'enterrament que tingué lloc dilluns passat, va constituir una imposant manifestaciò de dol, FOC NOU hi estigué representat i, amb aquesta ocasiò, adrecèm novament el nostre més sentit condol a les seves esposa i filla.

Es un altre dels que no tornaràn a la Pàtria, pero tots els que l'hem conegut en vida i hem pogut apreciar la seva modèstia, guardarem el record del seu exemple i de la seva vida de treballador obstinat i obscur.

Reposi en pau en terres de França, el bon company i excellent periodista, Antoni Puch Ferrer.

EDICIONS FOC NOU

A peticio de nombrosos amics FOC NOU es proposa d'editar un calendari català, que portara com a illustracio l'alegoria publicada pel nostre setmanari, en el seu extraordinari de Nadal, colorida a la manera de les estampes d'Epinal.

El cami de Catalunya

LA VIDA

per Joan VENTURA

Tots els éssers, bon punt neixen, tenen dret a la vida. Els éssers i els pobles. Ens costaria de trobar algun esperit clarividents que pogués demostrar-nos el contrari. Totes les filosofies racionalistes descansen en aquest principi. El dret a la vida és una propietat contra la qual no es pot aixecar ningù.

Viure és existir, habitar, obrar. Cada ésser, per petit que sigui, es crea el seu lloc en la naturalesa i obeeix a les seves lleis. En un llibre que publicà Josep Llort a Catalunya, fa quinze anys, ens explicava que l'home és « un producte fatal i mecànic de la naturalesa ». Tots els homes tenen cabuda en el mòn i han de participar a tot l'existent.

Establint un paral-lel entre un home i un poble, arribarem sense esforç a conclusions semblants. Els pobles s'han creut per raons naturals .La convivència social en un lloc de clima determinat, li han donat forma i caràcter. Després, aquella mateixa societat, amb els anys, ha anat adquirint les particularitats que la determinen i la distingeixen dels altres. I la història no és altra cosa que el relat de la vida passada d'un poble, amb els seus costums, el seu treball, els seus jocs i les seves passions.

Quan un poble es barreja en la vida d'un altre poble. ha de recórrer ordinàriament a la violència. D'aquí l'origen de les guerres, tan antigues com la humanitat mateixa.

Catalunya, terra cobdiciada, les ha sofertes innombrables. Sovint, l'invasor, vingut de prop o de lluny, ha aixafat la nostra terra. Només, quan Catalunya ha estat forta, ha pogut viure lliurement. Sembla que en la vida, regeix pel damunt de tot la llei del més fort. O es domina o s'és dominat. Aquest és el dilema.

En l'antiguitat, els romans, els gots, els vàndals i els sarraïns l'obligaren a l'obediència. Després, no faltaren tampoc ocasions durant les quals aquest fet fou repetit. En totes aquestes èpoques, Catalunya sofrí la tirania però mai no es doblegà completament. Sempre poguè salvar la seva personalitat, els seus valors immanents, la purcsa de la seva raça.

Escrivim aquestes consideracions en primera impressio. Però això no ens pot privar de deixar anar, per un moment, la nostra imaginaciò lliure pel terreny de les suposicions i pensar, encara que sigui un sol instant, amb la Catalunya del nostre gran rei Jaume Ier i amb el què hauria pogut ésser d'ella en el cas que no hagués repartit el reialme abans de morir.

Una altra data dolorosa per al nostre poble fou, sens dubte, el 1140. Aquest any moria Martí l'Humà, sense deixar descendència i, amb ell, prenia fi la nissaga dels reis catalans, obrint a la nostra Pàtria la porta per a tota mena de malaventures. I deixant, encara, de nou lliure la nostra imaginaciò, no podem evitar de pensar que Cristòfor Colom hauria pogut portar les Amèriques a Catalunya i que, per aquest sol fet, la llengua catalana hauria passat a ésser el mitjà d'expressiò per a milions d'éssers humans, col-locant-la com a capdavantera en la civilitzaciò moderna.

Però tornem a girar els ulls al present, deixant les ombres del passat tranquiles i perdudes entre les més espesses tenebres. Mesurem les proporcions de la Catalunya actual i, en un esforç per tal de trobar la calma i l'equilibri, posem totes les voluntats per tal d'aconseguir per al nostre poble la llibertat a què té dret, per llei de naturalesa, en el concert del mòn.

Catalunya és un pais petit però ple de riqueses. Ens plau recollir aquí el testimoni voluòs de Voltaire, del qual aquestes seimanes es celebra el 250è aniversari del seu naixement :

« Catalunya és un dels paisos més fertils de la terra i un dels més feliçment situats. Regada per bells rius, rierols i fonts, tant com la Vella i la Nova Castella en son desproveïdes, produeix tot allò que és necessari a l'home i tot el que pot afalagar els seus desigs, en arbres, en blats, en fruits i en llegums de tota mena. Barcelona és un dels bells port d'Europa i el pais ho forneix tot per a la construcciò dels vaixelles. Les seves muntanyes sòn plenes de pedreres de marbre, de jaspi, de cristal de roca. S'hi trobenfins i tot moltes pedres precioses. Les mines de ferro, d'estany, de plom i de vitriol hi sòn abundants. La costa oriental produeix fins i tot el corall. Catalunya, en fi, pot prescindir del mòn enter i els seus veïns no poden prescindir d'ella. » (1)

Els catalans ens podem sentir sincerament afalagats davant la lectura d'aquestes paraules generoses, d'un patent i elevat mèrit si es té present que han estat escrites per un geni de la talla de Voltaire. Però altres testimonis encomiàstics podriem aportar, també, en favor de la nostra Pàtria. Tots ells, ens haurien de dur a la mateixa conclusiò.

Els catalans haurìem de mirar, avui, els problemes que afecten a Catalunya, despullats completament de tota idea petita i particular. Haurìem de donar-nos les mans per a aixecar el seu nom ben enlaire. Haurìem d'aplegar-nos a sota del sol pensament de fer-la gran. Esforçar-nos en donar-la a conèixer, primer a dins i després a fora, re-llevant les grans figures que li fan honor, les gestes que demostren la seva grandesa i la seva contribuciò valuosa al progrès i a la civilitzaciò. I si nosaltres, els catalans, féssim això i ho féssim bé, sentirìem a ben segur vibrar el cor de Catalunya d'alegria i veurìem el somriure en el seu rostre, el qual avui, encara, ens apareix confòs en el plany més gran.

Joan VENTURA.

(1) Voltaire. *Le Siècle de Louis XIV*, Cap. XXIII, Pàgina 297.

M. Churchill i els « amics de la Democràcia »

No fa pas tant de temps que de tot arreu ens venien noticies pessimistes sobre la salut de la Democràcia. Era un sistema passat de moda que havia fet el seu temps, gastat, mort, podrit i que calia enterrar a correcuita, un fantasma evanescent. Ningù no volia ni tant sols sentir-ne parlar ; era un ideal resclosit del resclosit segle XIX que havia estat superat en el nostre per concepcions més realistes, i els que encara crèiem en la seva vitalitat i ens reclamavem dels seus principis erem tinguts per unes patums visionàries, caminant fora del temps i a un pam de terra.

De sobte, però, aquell corrent que hom creia esgotat torna a brollar impetuòs i aquells que el desnonaven ja i es preparaven a repartir-se'n les despulles, s'hi aboquen, no pas assedegats per beure'n a sadoll les aigües pures i reconfortants, ans simplement per enpolainar-se primer amb el seu mirall i després portar-les cap a llur moli. I neix una nova especie zoològica de la politica : la dels « Amics de la Democràcia » que venen a esmenar la plana als simples i modestos demòcrates que crèiem que quan un home admira un sistema politic té el deure d'integrar-s'hi.

Però no ; els demòcrates ja som unes patums infectes que necessitem els consells i les crosses dels amics de la Democràcia si volem arribar a algun lloc.

I, quins son aquests amics de la Democràcia ? Heu's-aci la pregunta que es feia M. Churchill en el seu discurs dels Comuns el 9 de desembre passat en el debat suscitat per una mocio de desconfiança en l'assumpte dels esdeveniments de Grecia, Bèlgica i Italia.

Però abans d'entrar en matèria, el Premier anglès volia precisar el que entenia per Democràcia, puix solament precisant el que cadascù enten per una paraula determinada podem arribar a entendre'ns els uns amb el altres.

I deia : « En la meva opiniò el significat d'aquesta paraula és aquell home senzill i humil, l'home corrent, que treballa per a sostenir la seva muller i familia, que va a lliutar per la seva Pàtria quan aquesta el necessita i que acudeix a les urnes en el moment propici per a indicar en el butlleti de votaciò el candidat que vol que sigui elegit per al Parlament. Aquests, a la meva manera de veure, son els fonaments de la Democràcia. Insistim en el dret de celebrar eleccions lliures i justes i en el sufragi universal. » « Una democràcia està formada per molts elements i no solament pels d'esquerra, ni tan sols del comunisme ». « No considero a un partit necessàriament com representatiu de la democràcia sols perque es fa més agressiu a mesura que va essent menys nombrós ». « El que menys representa a la democràcia és la llei de la multitud i l'intent d'imposar un règim totalitari, aixi com el desig d'afusellar tots els que tinguin idees politiques que es considerin contràries al règim ». « La démocràcia no està basada en la violència o el terrorisme sino en la raò, en el joc net, en la llibertat i en el respecte als drets dels altres aixi com a l'ambiciò propia. La democràcia no és com una dona qualsevol recollida en el carrer per un home que porta un fusell metrallador ». I més enendavant deia: « No pot consentir-se que aquells elements populars que, en alguns casos, he de reconeixer-ho, contribuiren valerosament a la derrota de l'enemic, tinguin el dret de dir : « Som els salvadors de les Nacions i, per tant, hem d'ésser, d'ara endavant, els seus amos i governants. Ara, doncs, exigim el dret d'exercir domini sobre tot, o sigui la massa popular de cada pais alliberat. No es just que aquests pobles que continuaren vivint el millor possible sota la opressiò alemanya hagin d'ésser dominats pel poder dictatorial obtingut per un Cop d'Estat, sagnants lluites de carrer i matances, i que imposaria la seva tirania a totes les classes socials. « He de subratllar ara el fet que els homes que anaren a les muntanyes com a guerrilers portaven fusells i metralladores que els foren proporcionats pel govern britànic i ara exigeixen el dret de governar paisos com Bèlgica, Grecia i possiblement també Holanda. Jo m'oposo a tal exigència. Han prestat un valuòs servei a llur Pàtria i incumbeix a llurs governs decidir la recompensa que han de rebre pel seu sacrifici. No tenen el dret de reclamar per a ells l'administraciò de llurs nacions ».

Les paraules de Churchill son categòriques. Molts no les trobaran justes, però en règim democràtic les opinions son lliures i lliure el dret d'expressiò. Això mentre impera el règim de la democràcia, perque totseguit que aquest ha donat pas als que tant la defensen de paraula només, s'ha acabat d'un cop.

I M. Churchill explica quin és l'objectiu dels Aliats : « Consisteix en que totes aquestes nacions siguin alliberades de la potència armada d'Alemanya i que, en condicions normals de tranquil.litat, puguin disfrutar del dret del vot lliure i universal per decidir com serà el govern que regirà llurs destins, amb l'exclusiò del feixisme, i si aquest govern serà de dreta o d'esquerra. Aquest és el nostre objectiu i després se'ns diu que volem desarmar als amics de la democràcia. Només perque no permetem que bandes de guerrillers poderosament armats baixin de les montanyes i s'instal.lin en les grans capitals i en el poder per desempenyar-hi càrrecs de molta influència, ens diuen traidors a la Democràcia ».

I més avall diu encara : « Jo dono el meu suport a tots els que desitgin establir la democràcia i una civilitzacio basades en la llei i l'ordre i en el sufragi popular universal, lliure i sense limits. Seria molt dur per Europa si, després de tants anys de tirania alemanya, es vegés degenerada i sumida en una serie de guerres civils brutals i antisocials. Si ha d'implantar-se la democràcia en els paisos pels que els exèrcits britànic i nordamericà avancen ara, i llurs defensors creuen que representen els desigs de la majoria, per que no poden esperar fins que es celebrin eleccions generals, o sigui la votaciò lliure popular, que és la unica politica del nostre govern ? En el cas de Bèlgica, el qual sotmeto amb el major respecte i afecte al poble nordamericà, hem après moltes lliçons que poden ésser aplicades a d'altres parts del mòn ».

Els « Amics de la Democràcia », com es pot veure, no agraden pas massa a M. Churchill. El Premier anglès prefereix els demòcrates a seques. Sòn més segurs que els amics, que en realitat no son més que galants que hi van amb mal fi, que no volen servir-se de la llibertat i de les facilitats que ella innocentment dòna mes que per perdre-a per sempre sota la tirania d'una qualseval dictadura.

Significat de Nadal

Ara fa 1944 anys que va neixer en Braçol humil, un demòcrata més, un revolucionari, que era seguit, admirat i imitat pel Poble, ansios ja aleshores de millores i consideracions per part dels potentats i totpoderosos. Perque, des de que el mon és mon, hi ha hagut sempre dos classes de persones : les que manen i les que obeeixen; les que tot ho tenen i les que tot els hi manca. I aquell home es decantà en favor dels que obeïen i tot els ni mancava i, es clar, la dictadura, que manava i que tot ho tenia, el va perseguir, el va martiritzar, i el va fer desapareixer assassinant-lo.

Però ah ! per sort, la llevor ja estava sembrada en bona terra. La terra feconda i agraïda de l'esperit. La terra de Justicia i de Llibertat que significa i produeix la Pau al fons de totes les bones ànimes.

Aquella bona llevor era enemiga del benestar d'uns quants i benefactora de les majories dels pobles, i aquests quants entorpiren el seu desenvolupament i aplicaciò pràctica fins a la Revoluciò Francesa. Necessità 1789 anys per sortir a la llum del sol la seva branca, i florir, i fructificar en forma de lleis efectives per a governar els pobles.

Mes tard, les reaccions els interessos de certes clases, les ambicions de poder i la cobdicia, l'han sufocada. Avui brega, la branca de la raò, filla de la llevor del Crist, entre la ventada de totes les maldats i nosaltres, partidaris d'un mon d'Igualtat, de Llibertat i de Fraternitat; de Perdò, de Tolerància i de Justicia, com El predicava, celebrem el 1944 aniversari del seu naixement, i plorem el 1911 aniversari del seu assassinat, comès per la dictadura i l'absolutisme d'aleshores.

Cada Nadal és una campanada que crida envers la democratitzaciò de mon un pas cap al regnat de la Libertat i la Justicia, amb la generositat de la seva lentitud. Aquest avenç no es personal, és d'humanitats i de segles. Es gran i ample com la historia, es solemne i segur com el temps, es càlid i fecond com el sol, perque, en definitiva, la festa de Nadal es la festa del sol. La fi del desembre, la fi de l'any, marca el triomf del sol, que comença a dominar les tenebres i a partir de Nadal, creix el dia. Pot dir-se que Nadal es la porta del temple de la llum, o sigui, que del caràcter d'esperança, passa a la categoria de realitat.

Si; som mistics, som pacifistes, som cristians. Aborrim a farsa, l'odi la guerra i la rapinya, filles de l'absolutisme, perque sabem per experiència, que l'efecte de la violència no dura més que allò que dura el soroll, mentres que l'efecte de la bondat espiritual persisteix a través del anys, a través dels segles, a través dels milenars.

Referent a Catalunya, crec que com a programa immediat, no té més que invertir el refrà popular que diu : « Cada terra fa sa guerra » per aquest altre que com a dca étu rétu t poeta de les nostres tradicions federals, hem improvisat : « Cada terra fa sa Pau ! ».

Albert CARSI.

B.D.I.C

GRACIES I DESGRACIES de l'exili

per Josep TORRENTS

IV

La consigna corregué ràpida, sense que ningù sapigués com ni d'on havia sortit. Quan un home té gana, una gana normal, una gana de persona, la cosa resulta penible, però entra dintre el radi de les possibilitats humanes. Quan un home té fam, fam autèntica, fam de cavall, la invitació a no menjar depassa tots els suplicis, inclùs el de Tàntal. I els exiliats del camp d'Agde es trobàven en aquest cas.

El règim de que es servien els exiliats per anar a buscar el menjar, era facultatiu d'ells mateixos i absolutament autonom del comandament del Camp. Quan tocaven la trompeta que volia dir que era l'hora de dinar, surtien dùes parelles d'homes de cada barraca, amb dùes peroles enormes, i portaven el menjar per a tothom. Aquests homes no eren mai els mateixos i el torn el designàven a cada barraca, entre ells, i de la manera que volien. Unicament aixo feu possible la vaga de la fam del Camp d'Agde.

Al migdia, del dia 6 de Juliol, ni un sol home sorti de la barraca per anar a buscar el menjar. L'esverament i el pànic — n'hem estat testimonis presencials — s'apoderàven del Bureau del Comandament. El capità Picot, comandant del Camp, bona persona per altra banda i en general apreciat pels concentrats, no tenia ni esma ni nociò d'allo que s'havia de fer, els Caps del servei mèdic anàven d'una banda a l'altre, corrien molt i no atrapàven res. Els gendarmes estàven totalment esfereïts. Havien agafat els fusells, pero tenien tota la seguretat de que feien el ridicol, i de que els fusells no serveixen per a res per anar contra una gent que no mou ni peu ni cama, que permaneix ageguda, sense dir ni un mot, llegint, escrivint, estudiant, jugant a escacs, fent-se passar la gana dintre de la més absoluta disciplina.

Només hi havia una cosa a fer : averiguar qui eren els cambrers de torn, per a saber d'on havia sortit l'ordre i prendre les conseguents represàlies. Es feren tanteigs de tota mena, perquisicions de tota classe i « dèmarches » de mala llei. S'agafaren homes als quals se'ls amenaçà amb les presons de Colliure si no « cantàven ». Se n'agafàren d'altres als qual se'ls prometè la immediata sortida del camp, i un bitllet del ferrocarril i un contracte de treball i tot allo que volgueu. Era ben inùtil. Ningù sabia res. Ningù tenia gana. La gent llegia, escrivia, estudiava, jugava a escacs...

La tarda és passà entre anades i vingudes i amb tota l'esperança de que, quan vindria el vespre, tenallats par la gana, els concentrats és decidirien a anar a buscar la seva racio de llenties. Pero no passà res de tot això i, igual que al migdia, ningù menjà res aquell cap vespre.

Aleshores el nerviosisme pujà de tò i el telèfon no parava un moment entre el Comandament del Camp i la Prefectura de Montpeller, i de la Prefectura amb el Ministeri de l'Interior. El và i vé era incessant. 20.000 homes que fan la vaga de la fam és un fet produit per primera vegada en la història del mòn, i és comprén l'emociò que havia de provocar en els Centres oficials. La nit transcorregué en una febril activitat per part de tot el servei del Camp. Persona que és trobava plaçada en un dels llocs més elevats, ens ha contat més tard que aquella nit no và dormir ningù. El telèfon funcionava continuament i el servei de cotxes entre Agde i Montpeller no parava. Hi havia un luxe excessiu de precaucions que resultava del tot inùtil. La gent és revolcava de ràbia i el silenci era profond.

L'endemà, dia 7 de Juliol, a les set del matí, — l'hora de l'esmorzar — ningù és mogué del seu lloc. L'emociò arribava al roig viu. La gana començava a produir els seus efectes, tenallava els estòmacs i feia cloure els punys; enervava les converses, feia saltar els nervis i agitava els esperits. Però era una rabia sorda i concentrada que no sortia a l'exterior, que no passava de flor de llavi : la processò anava per dins.

Que és podia fer contra 20.000 persones que es resisteixen a menjar com a protesta contra el segrestament d'uns companys? L'afer depassava totes les previsions.

I aixi s'escolava plàcidament, tranquilament, el matí del dia 7 de Juliol del 1939. Hi havia prou humor encara perqué de quant en quant, us arribés de lluny, la remor confosa d'una sardana... Potser la gent tremolava de ràbia, però cantava, llegia, escrivia, estudiava, jugava a escacs...

CONTRA ELS CRIMS FRANQUISTES

Un acte del Comitè France-Espagne, a Tolosa

Diumenge passat, dia 31, tingué lloc a Tolosa (Sala de la Cambra de Comerç) una reunió pùblica organitzada pel Comitè France-Espagne per tal d'iniciar una campanya de protesta pels crims del règim franquista. Els partits democràtics catalans foren requerits a participar-hi per l'eminent poeta francès i spanista Jean Cassou, comissari de la República, i pel gran amic de Catalunya el professor Dr Camille Soula, membre del Comitè Departamental d'Aliberament.

En nom dels francesos hi prenien part a més de Jean Cassou, els Srs. Pierre Dumas, director del diari « La Victoire » i el Sr. Stefani, director de « La Republique ». A la presidència hi seia l'Alcade de Tolosa Sr. Badiou i un oficial anglès representant a les forces aliades de Tolosa.

L'acte no tenia caràcter politic de partit ni de cap sector determinat i els organitzadors francesos demanaren el concurs de dos oradors catalans pertanyents a organitzacions diferents. Fou convingut que parlarien el Sr. Emili Granier Barrera, en nom del P. S. U. C. i que en nom dels partits republicans de Catalunya parlaria en Domènec de Bellmunt. En atenció a aquestes circumstàncies la C. N. T. envià representació a l'acte i el Sr. Ricard Gasset, d'Unió Republicana, accepta un lloc a la presidència. Pels partits republicans catalans seia també a la presidència el Dr J. M. Bellido, president del Comitè Departamental d'Acciò Catalana Republicana. Hi havia també una representació oficial del Govern d'Euskadi, el coronel Boscn i el tinent coronel Sr. Diaz Calleja, tots dos de l'Agrupaciò Militar Espanyola.

Donem aquestes dades per puntualitzar exactament l'abast de la participaciò que el nostre company Domènec de Bellmunt prestà a l'acte de referència, en el qual hi parlà autoritzat pels partits demòcrates catalans de Tolosa.

El miting resultà brilant i la sala d'actes de la Cambra de Comerç, insuficient, tot i esser espaiosa. L'advocat francès Sr. Carben presentà els oradors i aquests, tan francesos com catalans, feren el procés del règim franquista i posaren al roig viu els crims de la Falange. Tots parlaren en francès.

El sr. Dumas parlà de les persecucions de què han estat objecte els nostres amics basc, adherits a l'acte en questio, el sr. Stefani feu un vibrant discurs contra el feixisme espanyol, Emili Granier Barrera atacà particularment els mètodes penitenciaris franquistes i els procediments de « justicia » de la Falange.

El nostre company Domènec de Bellmunt parlà de la complicitat dels nazis i dels falangistes manifestada en forma inequivoca en lliurar a la Gestapo a l'ambaixada Espanyola de Paris quatre refugiats politics republicans a França : Lluis Companys, Joan Peiro, Zugazagoitia i Cruz Salido. Explicà el martirologi de Peiro i el president Companys i acabà dient que les democràcies francesa i espanyola apel.laven a la consciencia universal per a fer castigar aquests crims monstruosos.

L'ilustre poeta Jean Cassou féu un resum de l'acte i demanà la unio de totes les forces anti-feixistes espanyoles — a l'exemple de les franceses — per tal d'assegurar l'eficàcia d'actes com el celebrat a Tolosa.

J. E. R. E. C.
ALT GARONA
Teatre « Les Veillées de France »
Carrer Montardy
(darrera el Cinema Plaza)
Dia 6 de gener del 1945
Diada dels Reis Màgics
Gran festival benèfic català a profit dels infants en exili a França
Sardanes, ballets, teatre, música, poemes i cançons populars. Tota la nostra Catalunya amb les seves costums i tradicions en una vetllada.
CATALANS, pels nostres infants, no hi manqueu !
Locaciò oberta tots els dies de 8 a 9 del vespre, al Casal Català de Tolosa.

Les Lletres i les Arts

POEMA de la Dona Forta

(Poesia premiada amb l'Englantina en els Jocs Florals de Lleida del 1933. Forma part del llibre « Neguits » enllestit a l'exili i que serà publicat al retorn a la Pàtria).

L'he trobada un matí, penyal endins,
al cor del Pireneu fornal encesa,
i s'han il·luminat tots els camins
amb el tresor de llum de sa bellesa.

Li fa d'espill la ratlla d'un braçal
que ve d'una fontana cristallina
Dùu tot arremangat el davantal
i és un pantaix constant la seva sina.

La llum del sol de Maig del clar matí
li ha encès una roseta en cada galta.
La dona que jo he vist us puc ben dir
que abranda el cor, guarint la carn malalta.

De la font abundosa del seu pit
broda, fecund, un raig de vida nova,
i un infant, bru com ella, amb tot delit
xucla el tresor que l'energia cova.

Dins una vida que els penyals han fet,
vibra el somriure de la mare forta.
Qui xuclí de petit la seva llet,
no tindrà l'existència mal somorta.

Ai ! la dona de sina refulgent
de cor pastat a dall de la muntanya,
Porta la resplandor del sol ixent
i és un esclat d'amor la seva entranya.

Oh dona que he forjat amb ma il·lusio !
El fill que us xucla el pit, nissaga vostra,
dels vostres ulls té tota la claror
oh dona, Catalunya, mare nostra !

Fermí PALAU CASELLAS.

Un nou llibre de « Vercors »

Enmig de totes les tragèdies i violéncies que ens ha deixat l'ocupacio nazi, tenim el goig de trobar-hi un llibre senzill, plà, encomanadis, que podem qualificar totsseguit com una veritable joia, car « Le silence de la mer », té l'importancia d'ésser la primera creacio d'un autor desconegut que per aquesta sola publicacio mereix tots el homenatges que tributem als autors acreditats.

Quina tranquilitat per als nostres nervis al llegir-lo ! Sembla talment que a mesura que anem fullejant-lo l'esperit retrobi aquell repos i aquella quietud que tan necessitem en aquests moments de convulsio mundial.

L'humanisme dels tres personatges, l'espiritualitat del monoleg, i sobretot, la lluita quieta,, serena i amagada que és produeix en l'ànima de la neboda, tan simpàtica malgrat que apenes parli. I la figura central, cavaller elegant, d'esperit elevat, músic i somniador a la vegada, d'una cultura formidable que li permet coneixer i estimar la França per la seva literatura, pero que no pot dir-ho en veu alta en virtud d'una promesa feta al seu pare moribond, que tè plena consciència de l'època que vivim, i poca confiança en els proposits i realitzacions dels seus compatriotes... Es un personatge agradable i simpàtic malgrat el seu origen germànic. Perquè aquesta concepcio de la vida no pot ésser més arrelada en la consiència dels seus amics ?

Aquest llibre petit pero gran pel seu contigut, després de llegir-lo s'ha de posar en el lloc en que es guarden les coses intimes i, de temps en temps, rellegir-lo una mica. A la nostra terra diem : Del bo, poc.

Malgrat saber que una tràduccio per acurada que sigui, sempre perd una mica ens agradaria llegir-lo en català, i estem segurs de que hi trobariem nous encisos que farien que el nostre esperit és delectés encara més del que ho ha fet llegint-lo en francès.

Un poble que en els dies mes dolorosos de la seva existència pot presentar-nos encara un llibre com aquest, no pot ésser altra que la França immortal.

Andreu COSTES.

LLEGIU
I
Feu Llegir
Foc Nou

LA NOSTRA aportacio pagesa

Una familia d'exiliats catalans en ple treball

Defugir la nostra atenciò per les coses genuinament franceses seria absurd i no respondria gens a la realitat que la bona convivència aconsella perque, a fi de comptes, França que és el país acollidor per excelència, ens brindà una hospitalitat de la que ens podem plànyer, però no renegar-ne. Es per a nosaltres honorable que a través de totes les fases a que hem estat sotmesos, — quina la més dura — no hem deixat de perteneixer a la poblaciò flotant de la nostra República. Hem estat considerats com a refugiats, que vol dir estar disposats i obligats al retorn a casa nostra, aixi que el clima politic ens sigui favorable. Som refugiats politics i ens és plaent d'ésser considerats com a tals.

⁂

L'emigracio a França durant el llarg dels anys ha passat per moments de grand lucidesa i ha anat seguint un paral·lel amb el floreixement del país. Quan aquest ha estat sotmès a dures proves que han empobrit als del propi país, els estrangers han estat menyspreuats i com si els acusessin de menjar-se el pà dels altres. Es però a l'agricultura, allà on les families estrangeres han trobat el clima favorable que els ha permès establir-se i fins estabilitzar-se. A l'endemà de l'altre Gran Guerra, les fronteres amb Itàlia foren obertes de bat a bat, i Mussolini entregà a França families de pagesos pobres, pero disposades a guanyar-se el pà amb la suor de llur front, i podem assegurar que ara, als vint-icinq anys de la seva emigracio, i ja amb fills francesos, aquells pares de familia han reeixit en la dura prova. Aquestes families estrangeres, que representen una part molt important del cens del migdia de França (families de nacionalitat italiana, polonesa, russa i en els ùltims anys, espanyola) bé poden éssor considerades com a families mereixedores de permaneixer a la terra. Han fet diners molts d'ells. però els esmercen, i si els guarden, formen part del patrimoni de França i mai emigraràn del país, si no és en casos ben especials de conveni internacional.

Mascaré !

Fruit del monstruos exode de que fou víctima el nostre poble fa sis anys son moltes les familles d'amics nostres que han prés un lloc en l'agricultura. Les que ja procedien de la terra han trobat fàcilment el mitjà d'adaptar-se, però els que fent un esforç titànic hem tingut d'aprendre l'ofici i dreçar-hi els nostres muscles, trobariem molt acertada la mesura si es posava a la pràctica, que patrocina Urbain Manade a « L'Espoir », en un article intitulat « Evitons l'exode rural » Copiem : « Atenciò als especuladors, atenciò als estrangers que des del 1914 fins avui, ens han près les terres. Tornem-les a la petita pagesia francessa. Fem-los préstecs amortitzables a llargs terminis amb imposicions minimes ; una part d'aquests impostos serà pagada per l'Estat i obligarà aixi als terratinents de cedir a l'explotacio i a la propietat » I continua : « Pero aixo deu ésser completat per un seguit de mesures destinades a deixar la successio al fill, que haurà contribuit a la prosperitat del patrimoni comù ».

Al començament d'aquest article, Manade diu :

« França de soca pagesa per excellència, ha d'ésser un país agricola. Que hauria passat durant aquests cinc anys d'ocupaciò si l'agricultor, que ha jugat un paper preponderant en l'economia del país, hagués completament abandonat la terra, fruit de la politica mesquina i confosa menada durant 25 anys ? »

Trobem molt atinat aquest article d'Urbain Manade perque reconeixem que França, país agricola par excellència. a l'endegar la nova economia del país, ha de posar la pagesia a l'aiçada que li pertoca. Estimular al treballador de la terra i fer-li estimar prou per tal de que l'èxode sigui impracticable. Volem pero senyalar l'ajut que hi hem aportat els refugiats esparyols durant aquests darrers sis anys. Ultra les families de professio pagesa que trobem per tots els recons de França, tenim amics procedents de ben diverses rames de l'activitat que han aportat el seu apoi, tan apreciable com els de l'emigraciò, a la pagesia, element tan fonamental per al sosteniment del país.

Qui de vosaltres no té amics que fent exhibiciò d'un esforç remarcable han empres l'explotaciò de finques abandonades i han reeixit en la seva empresa ? Homes de treball manual han pogut adaptar-se fàcilment a la duresa del treball agricola, en contrast amb altres procedents del camp intel·lectual. Aixi veiem fusters, paletes i teixidors que l'aprenentatge no els ha estat tan dur ; mestres, metges i escriptors que al davant de llurs families han provat fortuna amb l'arada als dits, i el bo del càs és que molts d'ells han reeixit. Trobariem encertada la mesura que senyala Manade : encoratjar als homes de l'ofici, als que han nascut enmig de les penes del treball de la terra, tenint una mica d'indulgència per als estrangers que tan han contribuit i contribueixen a l'engrandiment de la França i que vulguin permaneixer pageso;

⁂

L'Estatut dels refugiats deuria ésser una realitat que dongués accés a les nostres families a reintegrar-se a les activitats adients.

I que el nostre esforç en el treball sigui l'estimulant i el conhort per haver contribuit, — com altres dels nostres amics amb les armes als dits en el « maquis » — a la renovacio d'un país, part integrant d'un mon que l'egoisme d'uns quants n'havia enrarit el clima i el feia irresistible. I que la nostra experiència a l'estranger sigui també l'estimulant pel dia del retorn a casa nostra, per la pagesia catalana i castellana, que rebin de la part dels nostres governants tot el soport necessari per tal de que la vida a camp els sigui plaent, evitant-se aixi, l'exode rural base de la economia nacional. Que el Govern de la Repùblica meni a bon terme un esforç titànic en materia agricola, que situi el nostre país al nivell dels paissos més avançats. Per la nostra part, els catalans, la feina no seria tant feixuga ; es tracta simplement de saber endegar de manera adient la riquesa natural del nostre fructifer sub-sòl.

Joan SANGRES.

Numero 19 — 13 GENER 1945 — Preu : 3 Francs

B.D.I.C

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA — Hebdomadaire catalan

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 Tél. 229-83 C.C.P. Toulouse 377.32 TOLOSA DEL LLENGUADOC

Visca la Solidaritat Catalana !

Heu's-aci uns mots que anhelen des de fa mesos tots els catalans nacionals.

De Paris hem rebut el següent telegrama :

Paris, 8 Gener, 9 h. 35. — **Ahir nit fou signat el manifest Solidaritat Catalana constituït per tots els partits de disciplina catalana el Front de Llibertat i el Front Nacional de Catalunya. En aquestes hores d'unitat patriòtica envio a *FOC NOU* que tan ha treballat per aquesta unitat, felicitacions i una cordial salutaciò extensiva a tots els seus amics. Visca Catalunya. Salutacions.**

Josep TERRADELLES.

El pacte de Solidaritat

A ultima hora ens arriba de Paris la noticia d'haver estat signat el pacte de Solidaritat Catalana. No tenim detalls concrets de la cerimonia ni temps de comentar com es mereix en aquest numero l'important esdeveniment.

Pero sabem positivament que signen el manifest d'aquesta segona Solidaritat Catalana tots els partits democràtics de disciplina nacional, és a dir, Esquerra Republicana de Catalunya, Accio Catalana Republicana, Estat Català, Unio Democràtica de Catalunya, Dretes catalanes anti-franquistes, Front de Llibertat i Front Nacional de Catalunya. Les forces obreres catalanes veuen el moviment amb tota la simpatia.

Solidaritat Catalana, doncs, està en marxa. El gran bloc nacional català de totes les forces democràtiques de casa nostra pel qual propugnava sempre FOC NOU es una realitat. I el que és encara més important, una realitat a l'exili tant com a Catalunya mateixa.

Felicitem-nos-en. I en anunciar als nostres lectors aquesta bona nova, els prometem per a la setmana entrant un numero extraordinari de FOC NOU dedicat a comentar degudament en tots els seus aspectes el Pacte historic d'aquesta segona Solidaritat Catalana.

El numero vinent de FOC NOU serà extraordinari i dedicat totalment a Solidaritat Catalana.

Un missatge d'Any Nou del President IRLA

A la nostra Redacciò s'ha rebut el seguent telegrama del President Irla :

AGRAIT A LA VOSTRA SALUTACIO REBUDA AVUI ; SALUTACIONS AMICS « FOC NOU » CONFIANT CONTINUAREM TREBALL AMB LA MATEIXA VOLUNTAT FE I PATRIOTISME EL DIA VENTUROS DE L'ANY 1945 QUE ENS PORTARA UN MON NOU ALLIBERAT I PACIFICAT. LA PATRIA COMPTA AMB ELS SEUS FILLS PER A RETROBAR LES LLARS RESTABLERTES AMB LA CONCORDIA DE TOTS. AIXI CATALUNYA, AMB LLIBERTATS RESTAURADES, RETROBARA LA SEVA GRANDESA I MEREIXERA EL RESPECTE DE LES DEMOCRACIES MUNDIALS.

SALUTACIONS. **IRLA.**

Crisi moral

per J.-M. LLADO-FIGUERES

El meu estimat amic Emili Vigo ha evocat en un magnific article « Vers un nou clima moral » un dels problemes més greus que avui sofreix el mòn i particularment Europa. El tema és prou important perque valgui la pena d'insistir-hi.

A cada trastorn històric segueix una crisi d'aquesta mena. La crisi moral d'avui va iniciar-se el 1918, després d'una guerra cruent i d'una pau que no satisfeu ni vencedors ni vençuts: crisi filla dels sacrificis consentits; accentuada després per les decepcions i els descoratjaments i nodrida per la irritaciò que havia de conduir a un deshordament de passions violentes i de vegades inconfessables i a la propagaciò de greus defectes com els la mentida, el cinisme, la traïciò, el mancament a la paraula donada, el desprecí per a la vida dels altres. Epoca de denuncies, de persecucions, de camps de concentraciò, de treballs forcats, d'afusellaments, d'assassinats, de tortures, d'intransigències, de sectarismes, d'atacs contra el dret dels homes i contra la independència de les Nacions.

Segueix pag. 2

ELS HOMES en la politica

per J. RODRIGUEZ PAPASEIT

De la mateixa manera que la vida té els seus contrastes, la politica, que no és altra cosa que l'art d'organitzar la vida dels pobles, també té els seus alts i baixos.

Els homes, en la vida politica, sòn els encarregats de realitzar els Programes que ells mateixos encarnen. Devegades aquests Programes son fets per grans pensadors o per homes que sòn una enciclopèdia en legislaciò, però molt sovint covards per a aplicar-los. Això no ens sorprèn perquè coneixèm el simbolisme de Diògenes sobre la imperfecciò de l'home. Nosaltres no podem comprendre que hi hagi homes sense partit o Partits sense homes. Durant els anys anteriors a la guerra existien a casa nostra infinitat de partits. Resultat : enfonsament politic dels partits i del règim. La causa d'aquest desgavell fou que tots els homes de renom volien tenir un partit ; que no es igual que un Partit pogués tenir molts homes disposats a sacrificar-se per uns ideals programàtics.

Cal recordar el cas del Partit Radical-Socialista Espanyol amb les lluites de Marcel-li Domingo i Gordon Ordax dins del Comitè Executiu. Per qué ? Perquè els homes politics, en general, fan els Partits al seu gust com si es tractés d'un vestit, i quan per raons diverses no els plau, aleshores desfàn el Partit i canvien de sastre. El règim, el poble, els militants, etc... no compten.

Segueix pag. 2

La primera Solidaritat Catalana fou l'inici del recobrament de la nostra personalitat nacional.

La segona Solidaritat Catalana ens portarà a la implantaciò definitiva de les llibertats de Catalunya.

Ara i sempre

VISCA CATALUNYA !

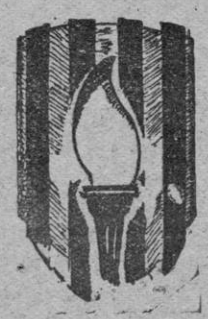

F. P. 1968

B.D.I.C

Crisi moral

(*Continuació*)

Les dictadures han contribuit a fer malbé l'home; s'han disposat de bell començament a despullar-lo de tot sertiment de la pròpia personalitat, han volgut fer-ne instrument de combat per a aconseguir uns fins de dominació universal; en una paraula, l'han deshumanitzat i després se l'han jugat a cara i creu. Per a aconseguir aquest objecte sinistre, han exaltat la idea de la potència i la virtud de l'audàcia, han ofert a l'home els camins expeditius, se li han presentat com a profetes i com a déus.

Els dictadors s'han deixat endur pel vertigen del poder, per aquest vertigen perillós que ja sentí el primer home de la terra quan la serpent li proposà de menjar el fruit prohibit per a esdevenir un déu. Aquesta ambició fou superior a tota idea de mesura i a tota reflexió, i el primer home no volgué escoltar una altra veu, més ponderada, més plena de bon sentit i de bona intenció que li deia que si menjava el fruit, moriria. D'ací el pecat original. La humanitat no ha recollit ni ha après la lliçó; s'ha llençat a la conquesta del poder, per qualsevol mitjà, encara que aquests pogfiuessin anar contra el seu propi interés, perque ja se sap que els excessos porten els excessos i que d'una curta folla, sense fre, se'n deriva generalment una topada sagnant. L'home acusa aleshores l'arbre o el mur que se li han posat al davant quan es en realitat la seva manca de control i de mesura el que l'han perdut.

Els dictadors han intoxicat també l'home amb la fórmula del dinamisme, li han fet creure que només l'acció expeditiva i resolta podia salvar la humanitat i resoldre els problemes pendents. Es evident que devegades la lentitud és un defecte — en altres, és una virtud — i que cal actuar a temps, amb rapidesa i energia, però és també cert que aquesta acció ha d'adoptar-se no sols a la realitat, sinó també al dret dels altres ciutadans i a unes virtuds morals essencials. El coratge és la virtud germana del dinamisme, però, con diu Platò, abans del coratge hi han les de la temperança i de la justicia. El dinamisme dels dictadors ha estat el terme pretensiós que dissimula l'apetit del llop davant l'anyell.

La joventut se n'ha sentit suggestionada i els dictadors s'han proposat donar-li una educació que reposa en el culte a la violència i que tendeix a apoderar-se de la consciència de l'home i a llevar-li tot el que fa el seu valor.

Si en 1789 els jacobins consideraven el poble com una personalitat superior que no s'equivoca mai i que no té el deure de donar compte dels seus actes a ningù, els d'ara consideren que són els cabdills els que mai no s'equivoquen i que el poble els deu obediència i sotmissió absolutes, ja que ells són semi-déus o déus complets. Els Caps d'Estat, de Govern, o de Partit, s'han fet dir Fhurer, Duce, Caudillo, Conductor i Profeta i s'han presentat amb el dilema d'« organitzar el món a la seva manera o de fer-ne un cementiri ». Han exaltat la força de l'Estat i han reduït a zero l'home, i així hem sentit com Gœbbels deia que el dret és la voluntat de l'Estat i que el professor Klauss Wagner afirmava que no hi ha pitjor feblesa que la de l'amor a la numanitat; i hem vist com els règims totalitaris imposaven a les joventuts, enquadrades en un sol partit, l'ús de la camisa d'un mateix color, signe de la despersonalització a que volien condemnar l'home i de la uniformitat a que volien condemnar el món.

L'essència de la crisi present és, sobretot, d'ordre moral i espiritual. Es doncs, en aquest aspecte, que la transformació de l'home ha d'operar-se. Abans de dotar-lo d'una consciència política cal passar per l'estadi del civisme, i aquest reclama una reforma de l'esperit, exigeix un canvi, en la mesura del possible, de la manera de sentir, de pensar i d'ésser. Sense una disciplina moral no hi ha disciplina cívica, i sense disciplina cívica no hi ha disciplina política ni social possibles. Per ací cal començar si volem organitzar una societat en la qual els antagonismes individuals es fonguin en una harmonia col.lectiva, mantinguda per institucions que donin la part justa a la llibertat i a l'autoritat, a la tradició i al progrés, a l'ordre i a l'aventura. Cal, sobretot, fer reneixer, comprendre, sentir i estimar les lleis morals que reglamenten la vida i que serveixen de guiatge a les improvitzacions que aquesta comporta en tots els ordres.

J.-M. LLADO-FIGUERES.

NOTICIARI

E. R. C.
COMITE DEPARTAMENTAL DE L'ALT GARONA

El Comité Départamental de Alt Garona invita a tots els afiliats al Partit, residents en el Departament de l'Alt Garona, a la Reunió General, i alhora d'Informació, que tindrà lloc el proper diumenge, dia 22, a les 10 del matí, en el nostre Secretariat, 48 rue de Metz. Ordre del dia; Lectura Acta Reunió anterior: Informe del Comité Departamental; Eleccio Comite Local de Tolosa; i precs i preguntes.

COMITE LOCAL DE SANT GAUDENS

Ens plau assabentar a tots els afiliats la constitució del Comité Local d'E. R. C. de St.Gaudens, constituit per Manuel Climent, president; E. Hunot, Secretari, i Tomas Castanyera, Tresorer. La correspondencia pot dirigir-se a l'adreça d'aquest últim, Cote Goumetx, 2 St.Gaudens.

E. R. C. — COMITE DEPARTAMENTAL DE L'ALT GARONA. NOMENAMENT DE DELEGATS PROVISIONALS « CANTONALS »

Per tal de facilitar la relació dels afiliats al Partit residents en el Departament de l'Alt Garona amb aquest Comité Departamental, és comunica a tots els militants d'E. R. C. dels « cantons » de Fronton i Villemur que han estat nomenats els següents Deleats provisionals; pel « canton » de Fronton, Josep Garcia, Proprieté La' Galere, Bouloc; pel « canton » de Villemur, Marius Panent, Les Plecettes, par Villemetier.

Es prega a tots els afiliats d'E. R. C. residents en els esmentats « cantons », o que encara que no hi resideixin hi tinguin facilitats de comunicació, que es posin en relació amb els esmentats companys Delegats provisionals.

Tribuna lliure

UN ACORD del Casal Català de Bordeus

Un lector de Foc Nou à Burdeus ens tramet la següent crònica que nosaltres publiquem sota la responsabilitat del signant :

Tothom sap que aquesta mena de Casals i molt especialment els organitzats lluny de la pàtria, no tenen altra finalitat que reunir fraternalment tots els catalans, prescindint de tot caire polític i confessional; fer-los sentir per mitjà d'actes culturals i patriotics aquell escalf tant necessari en trobar-nos allunyats de les nostres llars estimades i fer coneixer arreu del mon la personalitat nacional de Catalunya. El nostre Casal, no podia ésser una excepció i així ho preveuen els Estatuts que el regeixen en el seu article primer. Doncs bé : entenem que la Junta del Casal Català de Burdeus, almenys una part, sembla haver-ho oblidat per les raons que anem a exposar. El diumenge dia 10 desembre, es reuní la Junta convocada amb tota urgència, assistint a la reunió la meitat dels seus membres. Fou presentada i aprovada la següent proposició que era l'unica de l'odre del dia de la reunio de referència : « Convocar a la U. N. E., el C. A. R. E., la Federacion de Immigrados Economicos, i el C. A. D. I. i entre tots els nomenar un Comitè encarregat de demanar al govern francès que es protesti pels crims franquistes i que s'actui per evitar-los ».

El dia 14 es reuní novament la Junta en sessio ordinaria i en aquesta sessio els membres que no havien assistit a la del dia 10 i que no estavèn d'acord amb l'aprovacio comentada, feren constar llur protesta. El fet és que els interéssats en què s'aprovés s'apressaren convocar els citats organismes per el dia 22 a les tres de la tarda.

Es reuniren tots menys el C. A. R. E., car aquest declinà la invitacio en una lletra, el contingut de la qual no coneixem, però que segons sembla exposava nombroses reserves respecte la sinceritat del projecte al.ludit.

Si nosaltres forméssim part de la Junta i no tinguéssim més remei que acceptar la proposicio esmentada, hauriem demanat com a qüestio prèvia que determinada organitzacio de tots coneguda donés compte del lloc on estan detinguts nombrosos compatriotes refugiats polítics a França, per quin delicte ho son i amb quina autoritat ho han estat. Car si hem de protestar de les injusticies comeses per Franco al nostre país, hem de començar per evitar que se'n cometin a l'exili pels propis refugiats i hem de demanar també que no s'actui de cara a Franco amb procediments que lluny d'enderrocar-lo, el reforcen i li donen pretexte a repressàlies.

Res més per avui, després d'insistir a demanar que el nostre Casal procuri no desviar-se de la seva obra amb interpretacions discutibles dels Estatuts. — Llorenç ARAGAY (soci fundador nº 20).

Els homes en la politica

per J. RODRIGUEZ PAPASEIT

(*Continuació*)

Hi ha qui es creu que els temps no varien i que avui és possible canviar de partit com de camisa. Han canviat moltes coses i amb l'experiència adquirida, filla dels esdeveniments, no podem deixar subsistir els defectes d'ahir, dels quals poden neixer els equivocs actuals.

Cal parlar clar però és necessari també actuar amb dignitat i responsabilitat i, sobretot, amb consequència, doncs a fi de comptes, els homes, materialment, no son més que uns passatgers de la vida i la unica cosa que resta de llurs existències son les Idees i les Obres que, en cada segle, un reduït nombre infiltra en la rutina de la vida.

Regireu i garbelleu el passat; endintzeu-vos a les entranyes de qualsevol historia política; àdhuc, si voleu, cerqueu per totes les branques en que la vida es manifesta. Trobareu pocs homes politics, pensadors, cientifics, artistes o militars, parlant dels quals els historiadors perdin un xic el temps descrivint-los com artifexs creadors d'un progrés, d'una moral, d'un pensament, d'una peça musical o d'una tècnica de combat.

Per dissort, en el món hi ha pocs homes que puguin comparar-se a Picard, Beethoven, Cervantes, Victor Hugo o Rafel de Casanova. En canvi, a cada cantonada, es troben émuls de Carles V. El reste d'humans no fa altra cosa que marcar el pas entre travetes, ambicions, i egoïsmes, sense donar-se compte del poc que pesen i del poc que valen. La majoria no son esperits creadors sino rutinaris definidors d'idees apropiades sense volguer comprendre que la vanitat, la petulància i la supèrbia son defectes capitals que destorben el progrés dels pobles i desfiguren les idees creadores dels genis humans.

Posseir un titol acadèmic, per si sol, no vol dir res en politica. El que s'ha d'exigir es intel·ligència, sentit comú i honradesa. Amb aquestes condicions hom pot passar-se molt bé dels Titols doncs, amb ells i sense, tots els homes sòn iguals i per tant amb idèntiques imperfeccions.

Per això, nosaltres voldriem que dins dels Partits els homes fossin disciplinats, honrats i objectius, amb les diferències d'apreciació que cada ù tingui respecte els greus problemes que ens planteja la realitat politica internacional.

No cal persistir en el vici de creure en Homes. Hem d'invocar idees, programes i partits, però clar, sense eufemismes ni desfiguracions. No hem d'incorrer en el greu error de creure una idea bona o dolenta segons qui sigui l'home que l'exposa o la realitza. Defugim el « Partit-Home ». Màrtirs com Companys o simbols com Macià, no en neixen cada dia. Treballem per unificar el nostre esforç; solidaritzem la nostra unió amb altesa de pensament; fem factible la fraternitat de les idees i les concepcions sagrades de la Llibertat.

Encara som a temps « homes » de tots partits i sindicals de trobar una solució armònica als problemes que afecten a la República i a Catalunya; despullem-nos de prejudicis i de malentesos; tirem per la borda les organitzacions confoses, caòtiques o d'inspiració estrangera; apleguem-nos sota l'ègida de la Llibertat, de la Justicia i del Progrés, ideals que sòn coneguts a bastament per tots i que els « Homes » dificulten la seva aplicació per conveniències personals.

Sacrifiquem l' « home politic » i l' « home obstacle », però no sacrifiquem mai els ideals de Democràcia, de Llibertat i de Fraternitat que els nostres germans d'Ibèria esperen veure implantants en el proxim any 1945.

J. RODRIGUEZ PAPASEIT.

(De l' « ESSOR »)

Sota el govern Samper el treball d'enderroc de les dretes aconsegui èxits innegables. La majoria reaccionària del nou Parlament no construia res, demolia. Tota la seva tasca consistia a anar destruint l'obra legislativa de les Constituents republicanes amb natural alarma i recel per part de l'opinió pùblica del pais.

Quan al Parlament de Catalunya es discuti la famosa llei de contractes de conreu, impulsada pels rabassaires, la discussió donà lloc a batalles acidissimes amb la minoria de la Lliga Regionalista, la qual tenia ordre del partit d'obstaculitzar « fós com fós » la llei agrària catalana.

Potser la majoria esquerrana no tingué la suavitat necessària per menar la discussió amicalment amb la Lliga, potser el conflicte hauria esclatat tanmateix a propòsit de qualsevol altre pretexte, el fet és que la Lliga tingué un gest de rebeldia contra el Parlament català i anà a Madrid a demanar al Parlament espanyol i al Tribunal de Garanties l'anul.lació de la llei agrària catalana.

La Ceda féu seva la protesta de la seva aliada i afi, la Lliga i, en consequència, el senyor Samper, sota les ordres de Gil Robles, converti en una qüestió de govern l'anul.lació de la dita llei. Al Parlament espanyol es produiren sessions sorolloses en el curs de les quals homes com Prieto, Maura i Azaña feren el procés dels enemics de la Repùblica.

La tensió arribava al màxim. Quan a primers d'octubre del 1934 caigué el govern Samper i la Ceda prengué la decisió de prendre obertament el poder, l'opinió pùblica s'adonà de seguida del perill que corrien les institucions republicanes i catalanes. La Repùblica indefensa en mans dels seus enemics ! Els rumors més greus i sinistres corrien de boca en boca i l'atmòsfera era tan densa que s'esperava una descàrrega popular violenta d'un moment a l'altre.

A Barcelona es declarà la vaga general. Els obrers asturians es rebel.laren contra el govern i iniciaren una lluita sagnant contra les forces marroquines que Gil Robles envià contra ells.

El 6 d'octubre l'Estat Català donà l'ordre de mobilitzaciò general a les seves forces armades posant el president Companys en una alternativa difícil i delicada. Dintre l'Esquerra Republicana la posició Dencàs, espectacular, elegant, de rebel.lió patriòtica, havia fet forat i una bona part de l'opinió catalana més radical la mirava amb simpatia i la considerava justificada.

Dencàs afirmava que els Escamots armats, integrant un veritable exèrcit de joves patriotes, s'apoderaria de Catalunya en un obrir i tancar d'ulls. Tenia els homes, tenia les armes, els motius de rebel.lió eren sobrats, només calia que el President fes un gest — el gest que el poble esperava ! — i la independència de la pàtria i la dignitat de Catalunya estaven salvades.

I Companys féu el gest. El féu a contracor, però hagué de fer-lo. Si aquella nit memorable del 6 d'octubre, el President català no surt al balcó central de la Generalitat a proclamar, amb veu trista i tràgica alhora, que Catalunya rompia amb les institucions de Madrid i es declarava Repùblica catalana dins l'Estat federal espanyol, hauria estat arrossegat pels carrers de Barcelona com un traidor a la causa de la Pàtria pels homes d'Estat Català a les ordres de Josep Dencàs i aquest hauria quedat als ulls de l'opinió pùblica i de la història com un cabdill indòmit de Catalunya.

Si, Lluis Companys féu el gest i rompé amb les institucions a les vuit del vespre del dia 6 d'octubre davant d'un grup d'amics preocupats i greus i una massa d'Escamots presidida per Dencàs vestit de general.

B.D.I.C

El Casal de Catalunya, de Perpinyà inaugura el seu local social

El diumenge dia 24 de desembre, va tenir lloc a Perpinyà l'acte inaugural del nou local del Casal de Catalunya instal·lat en el primer pis del magnific edifici del « Foyer du Soldat », Boulevard Wilson 5. Invitats pel C. D. del Casal acudirem a la recepció que animava una gran concurrència malgrat la inclemència del temps.

L'ample sala de conferències endegada per al « Vi de germanor » oferia un aspecte esclatant. Entre les diverses personalitats que remarcàrem recordem, entre altres, els Srs. Puig Pujades i Laureà Dalmau, diputats, Coll i Mas, Camps i Arboix, V. Hurtado, M. Pou, etc... La Catalunya exiliada, amb tots els seus matisos i neguits hi estava representada plenament. Les Autoritats franceses hi aportaren també el seu escalf.

Enmig d'una clamorosa ovació ocuparen la presidència la Sra. i el Sr. Latscha, Prefecte dels Pyr. Or.; la Sra. i el Sr. Fourquet, president del C.D.L.; el Sr. Mercader, Batlle de Perpinyà; el Sr. Combes, director dels afers econòmics; el Coronel Sr. Cayrol, Cap de la subdivisió militar; el comandant Balouet, Cap del 24 R.I.C.; el Director de « Le Républicain »; Srs. Olivo, Delclos, alts empleats de l'Administració i oficials de l'Exèrcit, Vidua Segui; els Srs. Pompeu Fabra i Josep H. Dalmau, Socis d'Honor del Casal, el Sr. Joan Alavedra, President, Garcia-Castellet, Secretari General, i tots els membres del Consell Directiu. El mestre Pau Casals, soci d'honor també, el Sr. Amadeu Hurtado i el Sr. Francesc de P. Jené, diputats, no hi assistiren a causa d'una lleugera indisposició.

El Sr. Alavedra obrí l'acte i, en un abrandat parlament en francès, feu palès l'agraiment de l'entitat a les autoritats, per les atencions que en totes circumstàncies ha merescut el Casal de Catalunya, al Centre d'Entre Aide aux Prisoniers de Guerra de Perpinyà que tan gentilment havia cedit el local i a tots els assistents. Recordà que s'havia constituït aquest fogar sota el signe de Pàtria, Justicia, Llibertat, Democràcia i República per aplegar a tots els catalans de bona voluntat. Adreçant-se a les autoritats de la Catalunya francesa, els emplaçà per a retrobar-se a Barcelona, quan la llibertat l'haurà tornat bella i acollidora com sempre. Després, en català, digué que el Casal obre els seus braços a tots els catalans. Fa un resum de totes les coses que ens uneixen. Esmentà el cas de Macià que aconsseguí la unitat del poble de Catalunya. Digué que aquesta unitat haviem d'aconsseguir-la i conservar-la mentre no tinguém resolt el nostre plet polític, car si els altres pobles amb personalitat jurídica ben assentada, poden lliurar-se a totes les aventures, fora fatal per a Catalunya que els seus fills es dividissin definitivament per la qüestió social o religiosa, abans d'haver obtingut la seva sobirania política, doncs risquériem en la oportunitat única que ara pot presentar-se, de desapareixer com a Nació. Saluda als Mestres Pompeu Fabra i Pau Casals i al Sr. Josep M. Dalmau i el públic aculleix aquests tres noms amb grans aplaudiments.

El Mestre Pompeu Fabra i el Sr. Josep M. Dalmau regraciaren al Casal de Catalunya per la consideració amb que havien estat honorats.

Seguidament els Srs. Mercader, Fourquet i Latscha, Alcalde de Perpinyà, President del Comitè d'Alliberació i Prefecte dels Pyr. Or. respectivament, feren us de la paraula i posaren de manifest la nova orientació que la França ha pres respecte als estrangers, dels quals no oblida a seva lleial col·laboració, i especialment dels catalans presents en el combat com en el treball, els quals podien considerar-se lliures dintre una França lliure. Recordaren l'epopeia de Macià — cavaller de l'idéal — i el tracte que durant el seu passatge per França, més com a hoste d'honor que com a perseguit se li atorgà i digueren l'immensa simpatia que el seu gest i la seva figura venerable trobaren en el cor dels francesos.

Un fervorós « Visca Catalunya » i « Visca França » i els cants dels « Segadors » i « La Marsellesa » que foren corejats a peu dret per tots els presents, clogueren la inauguració del Casal de Catalunya de Perpinyà al qual augurem els màxims encerts i al que fem avinent la nostra simpatia.

ELOGI dels perdigons

per Ançel FERRAN

Menut, rodó, beliugadis, aparentment baliga-balaga individualment considerat, el perdigó, en col·lectivitat, és persona de pes i pel seu pes generalment considerat. D'aficions casolanes, i agradava, en temps de la nostra infància, presidir la taula familiar des de dalt de la làmpara de petroli, dintre la bola del contrapès, donant seny i ponderació a la conversa. Amb l'electricitat i la radio, desterrat al cosidor i a la cuina, seguia assegurant l'equilibri d'un llum massa lleuger en un temps de lleugeresa. Mira per la nostra salut a cal apotecari, determinant el pes exacte d'un pot o d'una ampolla; en companyia d'altres dos o tres, no pas més, és l'alegria dels infants dintre d'un berganci o d'una pilota, i un de sol, a l'ala, us dona aquella imatge de la fantasia encarnada que és la sal de la vida en els pobles rurals.

Però totes aquestes ocupacions les tenen de més a més; son com els trucs i les habilitats que tot home enginyos porta al sac per distreure els amics o fer-se útil en casos de necessitat. Per professió els perdigons son caçadors i com a tals inclinats a la facècia i a l'exageració. Sement de conills i de perdius — qui en sembra de vegades en cull — o si no, de pinsans, caderneres i verdums, en mans de certs cavallers industriosos us cacen un pagès com si tal cosa o un senyor si a bé s'escau. Per a la gent de pel i ploma una mica de pólvora negra fa la feina; per a la de barret i gorra un duro de cada cap del cartutxo fa l'efecte. Però com que ara no en corren, la caçera es fa amb idees : una idea generosa al fons, els perdigons al mig i una idea sublim al cap d'amunt. Els perdigons sòn els mateixos, i mai d'or.

Il per què ho serien si ningù no els voldria ?

Quan Santiago Russinyol i Ramon Casas passejaven per Catalunya llur bohèmia daurada, plantaren, un dia, parada al mercat de Granollers. Venien duros a quatre pessetes. Però no en varen vendre ni un, i aixo que eren dels bons. I és que el pagés català, desconfiat de mena, veia el negoci massa clar. Per deixar-s'hi caure necessita el misteri d'un afer complicat i una mica pecaminòs i el rise d'un pesant cartutxo de duros o d'un gruixut envelop ple de retalls de diari. I encara, com més va menys pica, perque prefereix la mercaderia i fa intercanvi. Picarà ara amb cartutxos de democràcia i unió — un gruix de democràcia a dalt, els perdigons al mig i un pols d'unió al fons ? Els perdigons son els mateixos de sempre i la propaganda també. Però, i els pagesos? Ah! Han passat tantes coses, tot ha canviat de tal manera i no sabem encara en quin sentit, que és dificil de dir-ho. L'unic que ens aconsola i ens reconforta és que tot el que conté el cartutxo és autèntic i de la millor qualitat : el pols de Democràcia, el dit d'unió i els perdigons sòn del millor que es fabrica, sense mescla i garantit per tres mesos.

Si Isop els hagués conegut no hauria pas comprat llengua com a la cosa més excel·lent i més execrable del mercat : hauria tornat amb una paperina de perdigons i amb tot el que amb perdigons es pot aconsseguir, que ja és ben bé prou.

LES DESAVINENCES ENTRE EXILIATS a través de la història i de la psicologia

La interessant sèrie de conferències organitzades pel « Centre d'Estudis Tolouse-Barcelona », es continuà, el passat dia 5 per la que sota el títol que precedeix donà el Dr J. Solanes, metge dels Hospitals Psiquiàtrics de la Generalitat i dels Serveis de Medicina Mental de l'Exèrcit de la República. Heus-aci, breument resumit, el que el conferenciant, bon amic nostre, digué als seus oients d'aquell vespre.

El desig d'unió sembla animar tots els exiliats republicans a França. Malgrat aixo es marquen entre ells desavinences doloroses. Hi ha alguna raó d'ordre psicològic que expliqui aquestes divisions de les quals tothom es plany ? Es indubtable que si existien, el posar-les de relleu contribuiria no poc a fer-les superar.

La primera explicació a estudiar és la que troba en les desavinences de l'exil la continuació, fora de les fronteres, de les que des de sempre, els han dividit a l'interior del país. Però ja la diferent emoció que susciten fa creure que una diferència de natura existeix entre ambdues : mentre les segones son acceptades i considerades normals, les primeres escandalitzen a tot-hom. I, en efecte, la diferència resulta manifesta des que hom es dona compte que així com les lluites en el territori nacional contribueixen, amb més o menys dolor a d'buixar la silueta plena de matisos de la pàtria, les altres son d'una esterilitat flagrant. Per altra banda les divisions en l'exili comprometen tant el ciutadà com l'home, prenen, més sovint i més intensamnt, aire de qüestió personal.

La historia demostra que aquestes divisions han existit sempre. Així, per exemple, veiem el Dant en la *Divina Comedia* parlar de l'exil per a doldre's, més que de la separació dels seus, de la companyia amb la qual li ha anat a caure. Aquesta companyia que, diu el poeta, feia *envermellir els polsos, i contra la qual té mots* extremadamant durs, comprenia el pare del Petrarca. Doderet, el traductor al francès de l'Alighieri, s'extranya que aquest poeta hagi pogut abandonar-se fins al punt d'insultar tan vivament els seus companyons. El conferenciant reté el fet que fins els genis son susceptibles de deixar-se, emmetzinar per l'ambient de discordia que, de vegades, es respira en l'exili.

Vé, després, Chateaubriand donant, en les seves *Memoires d'Outre-Tombe*, imatges ben concretes de les desavinences que afligiren els exiliats reialistes francesos a Londres i a Bruxel·les. Les memories d'altres legitimistes, com el Comte de Nelly i Madame de Menerville, fan també allusio a gelosies, duels i ressentiments de tota mena. Els arxius de la prefecture de l'Orne, que foren exhumats per un erudit francès, Mathorez, permeten de seguir les vicisitudes dels refugiats ibèrics a França al segle XIX i posen de relleu les divisions que separaren i fins i tot ensangrentaren els exilats carlins. Tampoc l'emigracio socialista alemanya a Anglaterra de després 1848 es lliurà d'aquests conflictes, com ho demostra la citacio d'unes lletres bescanviades entre Marx i Engels i un duel que tingué lloc entre dos dels personatges que la composaven. La revista historica es continua per l'estudi del cas de Bolivar i els seus companyons a les Antilles, pel de Prim i Pavia a França i, a través d'unes dades de Pere Coromines, pel dels republicans espanyols al Rossello en els anys 80 del segle passat.

El conferenciant pot concloure que no és, doncs, ni degut a la raça a la qual pertanyen, ni al temps en què viuen, ni a la doctrina que professen, que els exiliats s'entenen malament. Pot ajudar a establir la raó veritable la comparacio de l'ambient en el qual l'exiliat est mou amb el de certes comunitats, com les dels poblets muntanyencs, que es caracteritzen per la tenacitat i l'agudesa amb què l'odi s'hi manifesta. Mira, que estudià les causes dels odis rurals, les trobà en la manca d'ocasions que l'isolament dona per a l'oblit, la derivació o la sublimació de les passions. Aquest mateix caràcter d'isolament és imposat a les comunitats d'exiliats per les diferències de llengua, de costums, de lleis que troba en el país d'asil i, sobretot, per la voluntat de no deixar-se absorbir.

Es innegable, de totes maneres, que l'exiliat, si no arriba mai a l'oblit, pot arribar a la sublimació, com ho demostra el que una obra com la Divina Comedia, hagi pogut ésser escrita per un d'ells i pel fet que sovint hi hagi exiliats que es destaquin per un generós heroïsme militar. Mina, per exemple, que morí per la independència de Mèxic i els republicans espanyols que han mort per l'alliberació de França. Per què cal, doncs, que aquest procés de sublimació no sigui sempre aparent i per què troba malhauradamnt tants perills de frustrar-se i de desnaturalitzar-se ?

El mecanisme d'aquesta limitació ambiental que s'acaba de senyalar es fa més comprensible si es posa de relleu que, per a l'exiliat, al confinament en l'espai correspon un confinament en el temps. L'exili perturba la manera de viure el temps que ja no és sentit com un progrès, sino com un atur. El present ja no és el pont que condueix del passat a l'esdevenidor, sino un espai buit entre la muralla que separa de l'ahir enyorat i la que es dreça davant del demà que s'anhela. L'exiliat oscil·la entre el pretèrit i el futur i fascinat ara per la nostàlgia, ara per l'esperança i no fa atenció al present que és sentit, només com un enutjos parèntesi. El passat i l'avenir viscuts son estrictament personals. Només el present és viscut col·lectivament, ja que és per l'activitat que el vivim i només en l'acció es coïncideix. Ni l'enyoradis ni el somniador son sociables, i l'exiliat es mostra sempre impacient davant dels que no poden enyorar-se de les mateixes coses que ell, ni poden compartir exactament el futur que ell s'imagina.

Una efusio simpatica superaria facilment aquesta divergència afectiva pero l'exiliat no pot arribar a oferir-la. Per què ? L'estudi de les societats animals fa pensar que en la manera de comportar-se de l'individu isolat influeixen factors psicofisiològics. L'instint gregal ha estat presentat per Mc Dougall com un element catalitzador, com el que permet que els altres instints entrin eficaçment en joc.

Trobem, en definitiva, uns fets que en l'escala social es manifesten per la vida en cercle tancat, en l'escala personal pel transtorn de la funcio de temps, en l'escala biològica per una perturbació instinvita i que, tots plegats, concorren a crear les desavinences de les quals ens planyem. Tenen remei ? No hi ha altre remei per a l'exiliat que el repatriament, pero la consideració de les emigracions representades per Bolivar i per Prim, fan pensar que l'esforç per a trencar el cercle màgic que el conté i per a mantenir-se en relació amb la comunitat pàtria i en sintonització acurada amb les exigencies universals, és, tanmateix, possible. I és d'aquesta relació i d'aquesta sintonització que pot esperar-se la neutralització de les desavinences analitzades.

El públic, que omplia completament la vasta sala de conferències del Centre, premià la interressantissima disertació del Dr Solanes amb una gran ovació.

Conferència de Vicents Artés a Saint-Juéry

Seguint el cicle de conferències organitzat per la Federació Local de la C. N. T., el diumenge dia darrer de l'any va ocupar la tribuna el culte militant del Moviment Llibertari Vicents Artés (Faros), desenvolupant l'interessant tema « Convivència político-social ».

El Secretari de la Local company Dominguez va exposar com la F. L. de St-Juéry ve treballant en sentit pràctic en una tasca d'agrupament de la família libertària i de veritable fraternitat amb tots els altres sectors polítics i sindicals antifeixistes de la localitat. El company Sans Amat va fer la presentació del conferenciant fent resaltar la personalitat de « Faros » abastament coneguda en els medis libertaris i socials a través de la seva pluma sempre al servei desinteressat dels més sublims i purs ideals de progrés humà.

« Faros » dividí en cinc punts el seu parlament : 1. Afirmació libertaria i compliment dels acords presos pels congresos regulars celebrats a Espanya i que estan en vigor fins que un altre congrés nacional regular no els modifiqui, com a pilà bàsic d'actuació ; 2. Continuació de l'Aliança ja iniciada a Espanya amb la U. G. T.; partint dels principis afins i establint les bases indispensables per a marxar junts ; 3. Mantenir amb els partits polítics antifeixistes relacions cordials sobre punts de coincidència ; 4. Necessitat d'inspirar el Moviment Llibertari en una política propia que sigui garantia de realitzacions pràctiques i no d'il·lusions ni de supeditacions; 5. Donada l'actual incomprensible posició del Partit Comunista Espanyol, mantenir una actitud conscient i digna, d'acord amb l'actuació de les premises establertes amb el Partit Comunista en el Front Popular Antifeixista Espanyol, o sigui, presentar-se sol sense amalgames i conformar-se als acords democràticament majoritaris.

Parlà de l'actuació del clericalisme espanyol, intolerant i intransigent, contrari als principis del Crist, del monarquisme estranger que els Austries i els Borbons havien imposat a Espanya, afirmant que seria una manca de sentit polític voluer imposar novament a Espanya, contra la voluntat del poble manifestada el 1931 i mantinguda amb les armes a la mà del 1936 al 1939, un règim corromput i foragitat per a sempre.

« Faros » desenvolupà magistralment llur disertació que concretà en un resum inspiradissim, demostrant la seva penetració psicològica.

Un festival catala de les J.E.R.E.C. a Tolosa

Dissabte passat, dia 6 de gener, a la nit, se celebrà a la Sala Montardy, de Tolosa, un simpàtic festival organitzat per la J. E. R. E. C.

Un grup de jovenalla catalana plé d'entusiasme i d'aptituds coreogràfiques aprengué uns quants ballets catalans que feren les delicies del public. L'Hereu Riera i El Galop de cortesia arrencaren ovacions delirants i el Vallespir, cantat pels dansaires i per la solista senyoreta Angela Ventura hagué d'ésser repetit. La senyoreta Galceran cantà i ballà diverses cançons catalanes que foren molt aplaudides.

Fou presentat al public el petit pianista Albert Armengol un prodigi català de cinc anys, fill d'artistes catalans exiliats. El public es quedà meravellat davant la gràcia ingènua d'aquest infant autentic prodigiosament dotat per a la musica. El petit artista interpretà la Sonatina nº 1 de Diabelli, en tres parts, la Mazurka en sol menor de Chopin i la Marxa turca de Mozart. El public embadalit i sorprés davant l'agilitat de les manetes del pianista l'ovacionà entusiasticament i li demanà que toqués la Santa Espina. I, sense fer-se pregar, el concertista interpretà la gloriosa sardana nacional.

El grup coreogràfic de la J. E. R. E. C. ballà després una sardana (El saltiro de la Cardina) amb una perfecció i un entusiasme patriotic que desencadenà aplaudiments delirants.

Finalment, el quadre escènic català posà en escena una comedieta en un acte de Domènec de Belimunt, escrita expressament per al grup escènic en questio, titulada « Idil·lis venjadors » que fou rebuda amb gran simpatia pel public. Les senyoretes Matilde Bertran i Pilar Petit foren dues joves actrius plenes de gràcia, i els senyors Tresserres, pare i fill, Sala, Bertran, Altimira i Tarrats uns actors que saberen fer-se aplaudir en llurs respectius papers. Ja no cal dir que el public reclamà l'autor al final de l'obra i que el nostre company fou afectuosament ovacionat.

A l'acte hi col·laboraren encara el tenor Casado, interpretant alguns aires d'opera amb la seva competència remarcable, En Delmir Ibanez i la seva esposa Marina, la senyora Cecilia Bertran de Petit, les germanes Olombrada, la senyoreta Josefina Bonet i un quintet musical que amenitzà l'espectacle amb aires catalans i sardanes.

L'speaker de la vetllada fòu en Ramon Ximeneç.

I la senyora Galceran fou una pianista remarcable que va satisfer a tothom.

La festa acabà amb el cant dels Segadors, a peu dret, per public i actors, en mig d'un gran entusiasme.

UNA FESTA PER ALS NENS, AMB MOTIU DE LA DIADA DE REIS

Al teatre Cosmograph tingué lloc el dia de Reis a la tarda un festival gratuit dedicat als infants refugiats en el curs del qual foren invitats a un esplèndid berenar i obsequiats amb joguines. L'acte era organitzat per l'Aumonerie Catholique i, en absència de l'Abbé Lagarde deportat a Alemanya per la Gestapo, fou llegida una lletra emocionant del P. Braun saludant els nens de casa nostra i desitjant-los que l'any 1945 puguin tornar a llur pàtria. El teatre es veié ple d'infants i de grans, l'espectacle fou del gust de tots i la quitxalla sorti plena de joia carregada de joguines.

LLEGIU
I
Feu Llegir
Foc Nou

Per atravessar l'Occeà, prendrem demà l' « strato-croiseur »

Hom ha enllestit als E. U. el model d'un nou aparell de transport per a després de la guerra, inspirat en la super fortalesa volant « B-29 ». El nou avió, que portarà el nom de « strato-croiseur Bœing 377 », tindrà un radi d'acció de 5.600 quilòmetres , que li permetrà fer vols sense escala entre Nova York i Londres. Equipat de quatre motors d'una potència de 3.500 CV. cada un, la seva velocitat màxima serà de 640 quilòmetres per hora i la mitjana de 550. Podrà volar a 9.000 metres. La densitat de l'aire a l'interior de les cabines serà mantinguda automàticament a un nivell equivalent a l'altura de 2.500 metres.

L'aparell podrà transportar 100 passatgers esseguts, en tres cabines, i 36 ajeguts. El seu equipatge serà de 5 homes per als vols transoceànics.

L'Unikol dirigeix els canons alemanys contra la Wehrmacht

Es tracta d'un anti-rowell potent. Els Russos, que l'han descobert, l'han batljat Uniko. Aquesta substància, fabricada en gran quantitat en diverses fàbriques de la U. R. S. S., permet de recuperar el material abandonat en els camps de batalla. Es així que després de la batalla de Moscou quasi tots els canons, tancs i altres armes abandonades pels alemanys, pogueren ésser posats novament en condicions i utilitzats per l'exèrcit soviètic, malgrat una llarga permanència dintre la neu i el fang.

B.D.I.C

Les lletres i les Arts

ELS QUE NO TORNARAN A LA PATRIA

ENRIC LLUELLES

ESTANCES

Si tot és no-res, perque tot és miratge,
un alè de guspira que ve i que se'n va
per les tenebres, Dama
llisquent que calçeu escarpins
de silenci i aneu habillada
de suavitats,
no m'enquimeri l'auguri
de vostra presència
amb la fatal nova del « ja s'ha acabat ».

S'haurà acabat l'engruneta que és meva
— engruna que es perd insensible pel môn —;
s'haurà acabat... ai! la gran meravella
dels mils d'universos tancats al meu front.

Ploraré la inefable gaubança,
esparsa en minùcies insignificants,
que ha guarit l'aridesa d'un viure
amb joies rosades que sôn en la carn
més enllà de la carn; i les llàgrimes ùltimes
dels ulls vidriosos — gemmes d'agonia, gotellim de rou —
cauràn, avivant-les com mai,
damunt les delicies que el Taumaturg pròdig
m'ha posat entorn
per a embadalir-me i fer-me comprendre
que sôc — perquè ho sôc —
verm que s'arrossega, ocell que s'enlaira
llum del sol que em besa, perfum recollit
de totes les plantes i els arbres
que arreu han florit.

Plorare perque deixo els crepuscles encesos
que, a les matinades, ablamen la terra i els mars
i arboren les forces de l'home i remouen
les cordes sonores de totes les activitats.

I també, pels capvespres que fugen
cel endins, pantejant,
enrogits de fatiga,
talment com l'allau
dels obrers que retornen a casa, en corrùa,
rendits pel treball.

Però no plorare per l'angoixa dels odis,
per les malvolences, perjuris i crims
que endolen la magnificència
de tanta bellesa com tots escarnim.

Dama del Silenci, m'espantes i alhora
t'estimo i t'espero, que ets vel de misteri i ets fi
de defallença i lassitud. Senyora,
Majestat del Repôs, quan us plagui
llançeu-me al camí
que emmena al Palau de la Cendra Esventada
on Vôs presidiu...
i on la pau eterna, desteixint, teixeix,
aranyes de somni, més enllà del somni, amb fibres d'oblit.

Enric LLUELLES.

Tolosa 1940.

Heu's-aciuna altra víctima, no ja del franquisme específic, sinó dels totalitarismes genèrics. No fou afusellat però el seu martiri no fôu pas menys cruel. No li fôu permès d'embarcar cap a Mèxic, on té una germana que el reclamava perque estava massa malalt, però no pas prou per no poder ésser internat al camp del Récébédou; la seva malaltia li permeté de no ésser ingressat en un Grup de T. E. perque hi cal treballar i hi hauria estat una nosa, però no estava prou malalt per a no ésser residenciat. En canvi, ho estigué massa quan s'aconsseguí el permis per a entrar en un sanatori, i fou refusat. A l'Hotel Dieu servi de camp d'experiència perque el seu cas era un cas dels que els metges en diuen interessant, operat sense esperança i per pur experiment, no fou, després, curat. I com morí a la nit, morí tot sol, plorat des de fora, sense el consol de la seva muller ni el reconfort dels seus amics d'exili perqué als hospitals, aquestes meravelles de l'Administració, que els totalitarismes voldrien imposar obligatòriament, si moriu a la nit heu de morir tot sol i sense més reconfort que el de torn, si us vol acompanyar. I si no hi esteu conforme no heu de fer més que esperar a l'hora de les visites.

Actor des de l'edad de 17 anys, Fundador, amb els tres germans Fernandez, Joan i Claudi i l'escenògraf Angel, del Teatre Selecte, l'any 1928, l'inaugura, al Romea, amb una obra de Puig i Ferrater, « La Dama de l'Amor Feréstec », i « Poema del Port » d'Ambrosi Carrion, i « Una agonia » de Prudenci Bertrana. Després es representà al Tivoli, en funció d'homenatge a l'autor belga Max Dubil, que assistia a l'estrena, « Era un home ». Treballà, després del seu viatge a América, al Romea amb la Xirgu on, després de l'estrena de « La Pecadora » rebé proposicions per anar a Madrid. Però refusà perque ja s'havia consagrat per enter al teatre català, les obres cabdals del qual feu coneixer per tot Catalunya.

La darrera temporada que feu a Barcelona va esser la de Pliorama l'any 1934, en la temporada en que Mercé Nicolau era subvencionada per la Generalitat de Catalunya i estrenà, entre altres obres, « Fanny », de Pagnol; i « Els homes forts » d'Albert Piera, premi Ignasi Iglesies.

Però Enric Lluelles fôu també autor. El seu teatre és abundant, dens i ple de vigoria. La seva primera obra fôu « La Flama », que estrenà al Teatre Bartrina, de Deus i tot seguit a Barcelona, al Novetats, el sainet « La festa del carrer ». « Les Marionetes » a l'Espanyol, i des d'aleshores cada temporada una obra de teatre popular : « El preu de l'or », « La vida no és nostra », « L'obstacle », « Les Indecises », « El neguit de les ombres », un assaig de farsa en col.laboració amb Ambrosi Carrion « Temps ençà, temps enllà »...

La seva obra d'escriptor, per be que menys coneguda no és pas menys abundant. Sôn nombrosos els articles que publicà en la premsa i en revistes especialitzades i quan morí estava treballant en un recull de poesies. Deixa per estrenar « Aurora », però més que teatre per representar és teatre per a ésser llegit. Quan sortí de Barcelona començàven de sortir les proves d'imprémta. Quan sortí de Barcelona el dia abans de l'entrada de Franco, a peu, amb la seva muller, una maleta cadascù, cap à França on morí el 18 de Març del 1943, als 58 anys d'edad.

Ara escriuria a « Foc Nou » i esperaria, com tots nosaltres, revure la Pàtria. Ja no esperar res. El braç dels dictadors és llarg.

GRACIES I DESGRACIES de l'exili

per Josep TORRENTS

V

I arribà el migdia. Tocs de trompeta, parades de gendarmes per tot arreu, expectació creixent i silenci absolut. Ningù es mogué del seu lloc.

Si ja hem escrit que al vespre del dia 6 de juliol l'emoció arribava al roig viu, és comprendrà facilment la que hi havia en aquella tarda xafogosa del dia 7, quan ja feia 36 hores que ningù havia tastat res, sense que s'hagués produït el més minim incident.

El Tinent Coronel Lamothe, que era el Cap dels tres Camps que existien a Agde, tenia comunicació permanent amb el Ministeri de l'Interior. La consigna de que no respirés res a la premsa francesa i, sobretot, de que no se n'enteressin les agències de premsa estrangera, era rigorosa i total. A l'estació d'Agde s'havia establert un control severissim dels passatgers, a fi d'evitar que mant periodista indiscret informés d'allò que passava al camp d'Agde. A tout preu s'havia d'evitar que arribessin a l'estranger noticies d'aquell fet que induptablement hauria conmogut el môn. A ningù se li amagava l'enorme transcendència i l'emoció que havia de produïr en els centre oficials de tot el môn, la noticia de que 20.000 homes feien la vaga de la fam, i no pas com a protesta per un ravituallament més o menys suficient, sino per una raó d'ordre purament humà i sentimental, inspirada en un veritable sentit de solidaritat humana

Però els sacrificis tenen un limit i el suplici de Tàntal és una cosa que fa molt bonic, contada a través d'una vida normal i al volt d'una taula ben parada. Cal afegir que els unics que potser no s'havien adonat de la transcendència del seu gest, eren els mateixos concentrats. L'absència de tot contacte amb la vida exterior, la manca absoluta de relacions, l'habitud de la vida del camp — l'home s'habitua a tot — la desorientació, la inèrcia i la gana, feren que al vespre del dia 7 és donés la protesta per acabada. Altres coses influiren encara en la seva fi ; però ni estem en condicions de parlar-ne ni volem fer-ho.

Es dificil imaginar-se — a tothom que no n'hagi estat testimoni presencial — la sensació d'alleujament, l'explosió gosariem a dir d'optimisme i de satisfacció, que va produïr en les esferes interessades la fi de la vaga de la fam. Significava l'acabament d'un veritable pesombre. I aquella nit els vins escumosos ompliren moltes copes i refrescaren moltes gorjes perque, per fi, els encarregats de l'ordre, podrien dormir tranquils. Els concentrats no sabien res de tot això, ni de l'abast que havia tingut la seva protesta, ni d'unes quantes llàgrimes que havia costat. Evidentment, era milor que ho ignoressin.

Jugar amb la gana dels altres, és una cosa que no es pot fer i que no farem pas. Diem això, perque ara ens seria molt cômode el dir que fou una veritable llàstima que la vaga de la fam del camp d'Agde no durés 48 hores més. No ho direm pas, però si que farem com si ho diguessim, perque passa moltes vegades que per a veu-re-hi ben clar, cal trencar el sentiment a bocinets, i prescindir d'aquesta víscera que en diem el cor, tan noble però tan inùtil sempre que un voldria ésser ben objectiu.

El pàs del temps aclareix moltes coses, i tal fet que en el moment de produir-se, no se'ns apareix amb tota la seva precisió i no en copçem tot el seu abast, en el transcurs dels anys — que sôn les torxes veritables que il luminen la història — el veiem en tôts els seus detalls, n'apreciem tots els contorns, i en mesurem amb exactitud tot el seu abast i consequències.

I avui gosariem a afirmar que si el sacrifici dels exiliats d'Agde dura 48 hores més, no hauria estat possible ofegar-lo dintre els limits de l'Administració francesa, perque hauria travessat el pais, i saltat les fronteres, i àdhuc el Continent. I com que el seu fons de justicia i d'humanitat era innegable, és ben possible que hauria provocat una reacció sentimental en l'opinió mundial, i gosariem a afirmar, també, que hauria influit notablement en la legislació de les T. E. incipient encara en aquells moments, i que havia de constituïr més tard la mort i passió de l'exiliat, i el camí més recte i segur, el veritable alcabot que emparava i donava forma legal a les deportacions en massa a les terres del Reich.

El pintor Camps VICENTS

En Camps-Vicents és el pintor català de Villefranche de Lauraguais. Té trenta sis anys, cara sarraïna i està casat amb una emporaneseta gràcil, simpàtica i menuda com un esquirol. Sempre van tots dos. Ell amb el seu posat bon jan, una mica bohemi, ella vigilant-li la llaçada de la corbata i sempre amb la rialla als llavis i uns ullets de centella. Han fet totes les estacions del trist calvari dels refugiats, dels Camps de Concentracio, a la vida atzarosa dels sens papers i a l'escabullir-se d'Alemanya en l'época aguda de les Companyies de Treball.

(Autoretrat)

Els que hem seguit l'obra d'En Camps-Vicents des de fa alguns anys, hem pogut constatar la seva notable evolucio artistica. Els seus paisatges, les seves natures mortes, les seves composicions han adquirit una força, un relleu i una perfeccio admirables. Car En Camps-Vicents és l'etern insatisfet, el més exigent dels artistes, el treballador serios i auster que cerca constantment superar-se i que es val del pinzell i dels colors per expressar damunt la tela les seves inquietuds interiors de poeta i d'artista.

Ara fa uns mesos varem anar à visitar-lo al seu estudi de Villefranche de Lauraguais amb el nostre amic Ramon Elias, un dels millors i més fidels clients de Camps-Vicents. Aleshores En Camps acabava de descobrir les meravelles naturals de la Muntanya Negra i de Sant Ferreol, i tenia al seu estudi un bé de Deu de paisatges del llac, de Revel i dels boscos que poblen aquelles serralades. Pero al mateix temps havia acabat una natura morta (olla de coure, cols d'hivern, llegums del pais, etc.) que era, sense discussio, una obra de gran mestre, un quadro de técnica genial denunciadora d'un artistàs.

En Camps devant la pintura segueix la tradicio dels clàssics obsessionats per la linia. La tècnica del color pera ell és una cosa secundaria que posseeix com una aptitud instintiva. Quan pot, quan els encàrrecs li ho permeten, el nostre pintor s'eleva, s'evadeix, i parla el poeta. Artisticament, les seves estranyes composicions solen esser menys atractives que la seva produccio de pintura clàssica, sovint d'un impressionisme meravellos, pero estem segurs que l'autor se les estima més que tots els retrats més que tots els paisatges i que totes les natures mortes que ha pintat.

Durant l'exili ha treballat molt. Nosaltres li hem vist una vuitantena de teles, la meitat de les quals les ha venudes al seu fidel client de Tolosa, i l'altra meitat als seus nombrosos admirators de Revel, Castelnaudary, Villefranche i la regió.

Pero En Camps no està content encara. Vol anar a Paris i, quan pugui, a Roma. I no a triomfar, com els ambiciosos impacients, sino a millorar-se, a estudiar més els mestres, a perfeccionar més encara la seva tècnica i el seu art. Nosaltres pressentim en ell, francament, lleialment, un dels grans pintors de casa nostra.

Abans d'anar a Paris, En Camps-Vicents exposarà a Tolosa. I estem segurs que el seu talent i la seva puixant personalitat s'imposaran de seguida i produiran en el public i en la critica la favorable impressio precursora dels grans triomfs.

D. de B.

Centre d'Estudis Economics i Socials

Divendres 12 gener a dos quarts de vuit del vespre. Sala del Centre : Estudis historics. « Els catalans il-lustres en el migdia de França » pel professor Serra Baldo

Dissabte 13 gener a la mateixa hora i lloc : Curs d'estudis socials, tercera lliçó — Erasme i la renaixença europea, pel professor del Bosque de l'Academia espanyola d'Historia.

Diumenge 14 gener a les 3 de la tarda. Sala Sénéchal. Estudis politics, segona conferència del cicle « Vers la democràcia espanyola, el camí de l'alliberació », per Domènec Torres, del Moviment Llibertari Espanyol.

CASAL CATALA DE TOLOSA

Quest Casal organitza un cicle de conferències en les quals és parlarà i s'estudiarà la personalitat de catalans illustres en el diversos aspectes de politica, art, literatura, ciències, ect...

De moment estàn en preparació conferències sobre Verdaguer, Prat de la Riba, Guimerà, Maragall, Iglesias, Dr. Ferràn, entre altres.

La primera d'aquestes conferències tindrà lloc diumenge vinent, dia 14, a les 4 de la tarda, i la donarà el nostre company Josep Torrents, tota el tema : « La veritable tragèdia de Verdaguer ».

La suggestivitat del tema ha despertat molt d'interés entre els catalans de Tolosa.

« QUADERNS »

Enllestida la impressió del primer numero de « Quaderns » revista d'estudis politics, economics i socials, que veurà llum a Perpinyà, serà servida al public i distribuida als seus subscriptors en el trancurs d'aquesta setmana.

El sumari de la nova publicacio es el seguent : Constitució del « Grup d'Estudis politics »; « El gran problema del Poder Executiu », per Humbert Torres; « A proposit d'unes declaracions dels catalans de Londres », per Claudi Ametlla; « La terra catalana : Figura de Catalunya », per A. Rovira i Virgili; « Liquidació de la guerra civil : La qüestió de les responsabilitats », per J. de Camps i Arboix; « Les possibilitats constitucionals d'Espanya », per Victor Hurtado; « Nota sobre l'economia espanyola », per Ferran Cuito; Informacions i comentaris de caràcter politic economic.

La nova revista està domiciliada 5, Boulevard Wilson, estatge social de « Casal de Catalunya », de Perpinya.

NUMERO 20 — 20 GENER 1945 — *PREU : 3 francs*

REDACCIO I ADMINISTRACIO
carrer de Roquelaine, 25
TEL. 229-83
C.C.P. Toulouse 377-32
Tolosa del Llenguadoc

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA — *Hebdomadaire catalan*

PER LA LLIBERTAT de Catalunya
Visca la Solidaritat Catalana

PORTANTVEU DE SOLIDARITAT CATALANA

ELS SIGNANTS DEL MANIFEST DE Solidaritat Catalana

Josep TARRADELLES

Lluis NICOLAU D'OLWER

Felip de SOLA CANIZARES

Angel MORERA

Antoni FIGUERES

Josep ROVIRA

Jaume CORNUDELLA

EL PACTE DE Solidaritat Catalana

El dia 6 de gener fou signat a Paris, el manifest de la democràcia catalana.

Es difícil, per no dir impossible, d'endevinar la transcendència que podran tenir els actes que cada dia ens escau de realitzar. Adhuc aquells que provocaran grans esdeveniments i que potser influiran profundament [illegible] sovint en [illegible] cotidiana normalitat. De tant en tant, però, en la vida dels pobles es produeixen actes que tenen, per ells mateixos, una importància palesa que envaeix l'esperit i dóna a llurs protagonistes la sensació de viure un moment decisiu, ple de conseqüències.

Aquesta era, sens dubte, la causa de l'emoció que experimentaven tots els catalans que es trobaven réunits aquella tarda de la diada dels Reis, a Paris, en el domicili de Lluis Nicolau d'Olwer. Cada un dels presents tenia el convenciment que en aquell acte es posaven els fonaments de l'esdevenidor politic de Catalunya, d'un esdevenidor que tot fa creure molt pròxim, que decidirà segurament de molts lustres de la seva vida i que tots volem fructifer i gloriós.

Els homes reunits representaven matisos molt diferents de l'opinió catalana. Els partits politics de disciplina catalana i les dues grans organitzacions de resistència de Catalunya hi eren representats. El catalanisme, el sentiment insubornable del nostre patriotisme, inseparable del sentiment de democràcia, era però llur aglutinant. Per això cada un d'aquells homes, vinguts alguns d'ells de tots els costats de França, havia renunciat a alguna cosa del seu programa i havia sacrificat amb un cor joiós suspicàcies i amors propis per a dur la seva aportació a la gran tasca comuna a emprendre. Una simple enumeració d'aquesta petita assemblea serà suficient per a subratllar-ne la diversitat de matisos que reunia. A l'entorn del Sr. Nicolau d'Olwer, president d'Acció Catalana Republicana, hi havia el Sr. Josep Tarradellas, secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya; els ex consellers de la Generalitat Srs. Josep Quero i Rafael Closas; el diputat a Corts Sr. Eduard Ragasol, el darrer alcalde republica de Barcelona Sr. Hilari Savadò; el diputat del Parlament Català Sr. Joan Tauler; el Sr. Felip de Solà Canizares ex-diputat i conseller de Barcelona, del Consell Directiu de Lliga Catalana; els Srs. Angel Morera, d'Unió Democràtica de Catalunya; Ferran Cuito, ex-director general de Comerç de la República; Rafael Tasis, secretari general d'Acció Catalana Republicana; Melcior Font, Rafael Gubern i Enric Roig, d'Esquerra Republicana de Catalunya; els Srs Josep Rovira, Joan Quer i Antoni Iborra delegats del Front de la Llibertat de Catalunya; Antoni Figueres, Joan Cunyat i Jaume Ros, d'Estat Català; Jaume Cornudella i Gaietà Rahola, del Front Nacional de Catalunya; Joan Rebull, Eugeni Xammar, Just Cabot, Julià Grifé i Josep Rigau.

Lluis Nicolau d'Olwer va dirigir uns mots de cordial salutació als reunits. « Avui — va dir-los — és un dia important per tots nosaltres i tots esperem que també ho serà per Catalunya. Anem a donar per creada la Solidaritat Catalana, vast moviment d'unitat patriòtica que confiem que tindrà prou força per arrossegar tots els catalans i accelerar l'adveniment de la llibertat del nostre poble. La signatura del manifest que ara anem a llançar als catalans que es troben a la nostra terra i a tots els que hi ha escampats arreu del mon ha d'ésser el primer acte d'una acció decidida de tots plegats, encaminada a restaurar les llibertats dels catalans i de Catalunya. Ara ens cal treballar per fer-nos dignes d'aquest nom sota el qual ens aixopluguem i de la confiança que demanem a tots els catalans en la lluita a emprendre. Visca Catalunya ! »

A continuació, Josep Tarradellas va llegir l'acta de constitució de Solidaritat Catalana i el text del manifest aprovat per totes les representacions. Els delegats autoritzats varen estampar aleshores llur signatura al peu de les còpies d'aquest document històric, que els nostres lectors trobaran en un altre lloc del present número. L'acta fou signada per tots els assistents a la reunió i, com algun d'ells va dir, eren les signatures que donaven amb més entusiasme, de feia molts anys.

Després d'uns breus mots de congratulació de cada una de les delegacions, l'acte es donà per clos. Les converses amicals es prolongaren, però, molta estona, i en totes elles es destacava la satisfacció dels signataris d'aquest pacte d'unitat patriòtica i llur voluntat de col·laborar activament en la tasca que ara caldrà posar en pràctica per a destruir el règim tirànic que encara oprimeix Catalunya i restablir, amb la República i les llibertats autonòmiques, un règim de llibertat i de justícia a la nostra terra.

L'ACTA històrica

« Reunits a Paris el dia 6 de Gener de 1945 els representants dels partits de disciplina catalana i els dos fronts de resistència de Catalunya, Josep Terradellas, per Esquerra Republicana de Catalunya, Lluis Nicolau d'Olwer, per Acció Catalana Republicana, Felip de Sola Canizares, pels republicans de Lliga Catalana, Angel Morera, per Unio Democràtica de Catalunya, Antoni Figueras, per Estat Català, Josep Rovira, pel Front de Llibertat i Jaume Cornudella, pel Front Nacional de Catalunya, acorden donar per constituit el moviment patriotic català « Solidaritat Catalana » i llançar al poble de Catalunya i als catalans d'arreu del mon un manifest el qual queda signat en aquest mateix acte pels representants susdits

Assisteixen a la reunio, ultra els signants, els delegats següents : Eduard Ragasol, Josep Quero Molares, Rafael Closas, Joan Tauler, Hilari Salvado, Ferran Cuito, Gaietà Rahola, Rafael Tassis, Rafael Gubern, Eugeni Xammar, Joan Rebull, Just Cabot, Julià Griffé, Melcior Font, Enric Roig, Joan Cunyat, Joan Quer, Jaume Ros, Isidre Durand, Josep Rigau i Antoni Iborra, els quals signen també la present Acta. »

Els Catalans de la Pàtria oprimida ho esperen tot de Solidaritat Catalana

CATALANS

DESTROÇADA materialment i moralment per la guerra civil espanyola, assaig general de la guerra amb què l'imperialisme totalitari havia de devastar el mon, Catalunya ja fa sis anys que sofreix sota l'opressio feixista.

Sis anys, que els catalans restats a la terra pairal veuen com el vencedor calciga rancunios tots els simbols de la nostra espiritualitat, tota manifestacio publica de la nostra llengua i s'esforça a destruir la nostra vida politica, economica i social. Sis anys que els catalans exiliats més enllà de les Alberes o a l'altra banda de l'Atlàntic es morfonen en l'enyorança de la Pàtria llunyana i de la llar perduda. Aquells sofreixen el terror franquista, aquests han sofert una nova guerra; d'uns i altres, molts han conegut les misèries dels camps de concentració, l'esclavitud de les companyies de treballadors, les presons, adhuc els turments i la mort. Llargs mesos de sofriment, que hauran estat tanmateix fecunds si en el cor dels catalans romasos a Catalunya i dels catalans exiliats el sentiment nacional ha enfondit cada dia més les seves rels, penyora d'un futur de convivència i de mutua comprensio. Poc valdriem els catalans, si en el caliu de l'infortuni no haguéssim depurat amb un balanç rigoros la nostra consciència de patriotes. Que ningu no es perdoni a ell mateix allò que no vulgui perdonar als altres; que ningu no reclami un oblit que no estigui disposat a atorgar; car la grandesa dels pobles no es fonamenta damunt els odis, de les rancunies ni de les venjances. I és la grandesa — la grandesa de l'esperit — que els catalans hem d'ambicionar per a la nostra terra; la grandesa de Catalunya, de la nostra Catalunya que necessita del treball i de la intel.ligència de tots els seus fills per tal de fer-ne un poble on tothom pugui tenir un bon lloc.

Aquesta situacio excepcional dels catalans produiria una desmoralitzacio en la vida futura de Catalunya, si no sabéssim, des d'ara, sublimar l'esperança de tots entorn d'un sentiment nacional, que marqui una concepcio superior del nostre poble. Cal, doncs, encarrilar els diferents interessos espirituals i materials vers un sentiment de missio que constitueixi una nova Catalunya i, per alla i a través d'ella, garanteixi alhora i per sempre més el nostre dret de poble a disposar dels seus destins i, a la Republica, l'exercici permanent de la voluntat democràtica.

Catalunya no és pas un nom geogràfic llançat a l'atzar damunt un tros de terra qualsevol. Catalunya és un poble que enfonsa les seves rels en les capes més profundes de la historia; es una nacio que mil anys d'existència politica, entreteixida de glories i de malaurances, han afaiçonat d'una manera inconfusible. Dessagnada i convalescent, Catalunya viu i vol projectar-se en el futur. Per a viure, pero, Catalunya, tot just sortida de la guerra i de la preso haurà de realitzar un llarg esforç de redreçament. Depèn de nosaltres — de nosaltres sols — de fer aquest esforç possible. Es hora de preterir a segon terme tot allo que ens separa; cal reforçar i refer tot allo que ens uneix i ens aixopluga. Malgrat tot, els catalans tenim la sort que la persecucio desfermada contra la nostra bandera i contra la nostra llengua i tot allo que elles representen ens les han fetes més nostres que mai.

Es a l'ambient que respirem dins i fora de Catalunya el desig de lliurar-nos tots a una obra constructiva, que aprofiti les lliçons del passat i prepari un esdevenidor de pau i de progrés. Instintivament, els uns sota l'opressio, els altres a l'exili, els catalans han apretat els rengles, arribant a una estreta solidaritat. El fet s'ha produït arreu; el nom ha brollat espontani : SOLIDARITAT CATALANA, com aquella que va respondre a la militarada del 1905. Solidaritat sentimental, d'on sortirà la nova renaixença de Catalunya, si tots els catalans individualment i totes les organitzacions de la nostra terra hi aporten llur esforç.

Dins aquest clima de solidaritat patriotica, convençudes de llur responsabilitat davant la transcendència historica del moment, les representacions dels partis republicans de disciplina catalana i de les forces de la resistència, que actuen dins de la nostra terra, alcen públicament la bandera d'una Solidaritat politica, de fet ja pactada i eficient en la resistència clandestina de Catalunya. Al servei de la més ampla solidaritat patriotica i sentimental, els republicans de Catalunya volem estructurar una entesa politica que estabilitzi la nostra vida publica.

Tanmateix, la tasca d'enderrocament del Feixisme, de reinstauracio de la Republicà i de reconstruccio de Catalunya, ha d'ésser l'obra conjunta de totes les forces politiques, economiques i socials de Catalunya. Les organitzacions obreres sindicals, tan importants per llur massa com per llur disciplina, hi tenen un lloc assenyalat. No oblidem tampoc els nuclis afiliats dins els partits de disciplina no catalana o que en segueixen les directrius. Ells també poden dur, en el moment que calgui, llur col.laboracio a l'obra comuna per tal que tots junts puguem fer, per Catalunya i per la República, un treball eficient.

Els nostres propòsits son, abans que tot, de treballar a l'enderrocament del règim dictatorial espanyol i a restablir la Legalitat Republicana. Cert que ni la Constitucio republicana del 1931 ni l'Estatut de Catalunya del 1932 no satisfan plenament les nostres aspiracions, i afirmem, per tant, la nostra voluntat de cercar-ne la reforma per procediments democràtics.

La liquidacio de la Dictadura fora mancada, si hom la limitava al quadre estrictament politic. Altres son, també, les preocupacions de l'hora, i els nostres desigs van més lluny. Voldriem que la nostra solidaritat, continuant a Catalunya després del seu alliberament, pogués plasmar una obra fecunda de govern, que marqués dins la nostra historia un periode d'avanç i de prosperitat en tots els ordres. Tenim fe que una tasca ben dirigida, encarrilant la cooperacio a redreçar la nostra economia, pot fer de Catalunya un dels països més equilibrats de la nostra vella Europa, pel seu benestar social. Voldriem aixi mateix, enlairar cada vegada més el nivell mitjà de la cultura del nostre poble, per tal que cap possibilitat intel.lectual no s'afollés. Ho voldriém, i estem disposats a tot l'esforç per a assolir-ho.

Estem segurs que la bandera de SOLIDARITAT CATALANA, alçada per nosaltres, condensarà al seu entorn aquella tan vasta i difusa opinio catalana que es refusa a les lluites dels partits perquè sent i comprèn allo que és comù a tots, millor que no pas les diferències que ens separen. Col.laboracio de tots, dels catalans i dels no catalans que col.laboren també en l'engrandiment del nostre poble i, per tant, a l'enfortiment de la seva personalitat. Perquè mai no hem dubtat del patriotisme del poble de Catalunya, creiem que, ferm i decidit a la lluita per la seva propria existència, s'arrenglerarà, amb unio i disciplina, en aquest gran moviment de la nova SOLIDARITAT CATALANA. Aquesta serà, n'estem convençuts, la força que establirà, dintre els principis de l'ordre i del seny català, una estructuracio politica, economica i social del nostre poble, que el farà digne pario de les democràcies que avui lluiten per la llibertat del mon.

En el nostre esforç per a un demà millor, sabem que ens hem de retrobar amb el poble d'Euskadi, al qual ens uneixen tants vincles de germanor. Més que mai, la nostra actuacio convergent serà indispensable per a reprendre i afermir la llibertat dels nostres pobles.

Seriem joiosos que l'exemple de SOLIDARITAT CATALANA ajudés els partits democràtics espanyols i les dues grans organitzacions sindicals a trobar unitat de pensament i d'accio. Si fos aixi, Catalunya s'apressaria a col.laborar amb ells a la tasca que ens és comuna. Per damunt de les ideologies de cada partit, cal que el primer pas per a restablir la República sigui l'entesa de tots aquells que van proclamar-la el 1931 i que, del 1936 al 1939, van lluitar per mantenir-la.

Sigui el primer contacte amb el nostre poble l'expressio del nostre dolgut homenatge a la memoria del qui fou President de la Generalitat, Lluis Companys, afusellat per haver servit lleialment els seus ideals i Catalunya. Saludem també amb emocio i respecte tots els altres catalans caiguts sota el pes del terror feixista : patriotes exemplars, amb el sacrifici de la vida s'han fet dignes que la Pàtria els sigui reconeguda. Van també el nostre record i el nostre afecte a tots els catalans empresonats que esperen amb il.lusio la llibertat propera.

CATALANS, en aquesta hora, gràvida de responsabilitats, us demanem unio i disciplina com mai. En primer lloc, dins els vostres partits i sindicals; després, dins aquest gran moviment nacional, on esperem trobar tots els catalans de cor. Tots plegats, i amb aquella unitat de pensament que ha estat, en moments decisius, l'orgull del nostre poble, fem costat al President de la Generalitat, Molt Honorabe senyor Josep Irla, perquè sàpiga que compta amb el nostre poble i perquè pugui, en tot moment, parlar en nom de Catalunya, amb la confiança i l'autoritat que li donen el nostre afecte i la nostra adhesio unànime.

Paris, 6 de gener del 1945.

Josep TARRADELLAS.
Per Esquerra Republicana de Catalunya ;

Felip de SOLA CANIZARES.
Pels Republicans de Lliga Catalana ;

Antoni FIGUERES.
Per Estat Català

Jaume CORNUDELLA.
Pel Front Nacional de Catalunya ;

Lluis NICOLAU D'OLWER.
Per Accio Catalana Republicana ;

Angel MORERA.
Per Unio Democràtica de Catalunya ;

Josep ROVIRA.
Pel Front de Llibertat ;

Une representacio important de SOLIDARITAT CATALANA, a Tolosa

Dissabte dia 13 arribaren a la capital del Llenguadoc els senyors Tarradelles, Figueres i Cornudella.

Dissabte passat, dia 13, arribaren à Tolosa, procedents de Paris, tres dels signants de Solidaritat Catalana, els senyors Terradelles per Esquerra Republicana de Catalunya, el senyor Figueres per Estat Català i el senyor Cornudella pel Front Nacional de Catalunya. Els tres representants susdits anaven acompanyats del senyor Gaietà Rahola que havia assistit com a delegat del F. N. C. a l'acte de la signatura del Manifest a Paris.

A rebre les personalitats esmentades havien acudit nombrosos amics dels interessats i representants dels diversos partits i organismes integrats a Solidaritat Catalana. Entre altres recordem el president del Comité Departamental d'E. R. C. de Tolosa, senyor Alvarez de Lara, els membres del susdit Comité senyors Delmir Ibanez, Vitaller i Arnalot, els senyors Anglada i Galceran, els periodistes senyors Domènec de Bellmunt i Josep Torrents, per « Foc Nou », el senyor Marqués, per Estat Català i altres que sentim no recordar.

A migdia se celebrà en un restaurant cèntric de la ciutat un dinar de germanor ofert pels Catalans de Tolosa que havien pogut ésser advertits a temps de l'arribada dels representants, als tres signants de Solidaritat Catalana senyors Terradelles, Figueres i Cornudella.

Al dinar de referència hi assistiren, ultra els ja esmentats, el senyor Hilari Salvado, alcalde de Barcelona, i diversos amics d'E.R. C. i Accio Catalana Republicana de Tolosa i ja no cal dir que l'àpat transcorregué en un clima de germanor i simpatia que és el millor dels auguris.

A les tres de la tarda abandonaren Tolosa per dirigir-se a Perpinyà els senyors Figueres, Cornudella i Rahola essent acomiadats à l'estacio per un nombros grup d'amics.

El senyor Terradelles romangué a Tolosa car havia d'assistir a dos actes previstos per a la tarda del mateix dissabte ; la cerimonia d'oferiment de « Foc Nou » a Solidaritat Catalana, a la qual el senyor Tarradelles assistia en representacio d'aquella, i una reunió d'informacio convocada per a les 7 del vespre en el curs de la qual el secretari general de l'Esquerra i ex-conseller primer havia de donar una conferència explicant la gestacio, l'abast i els proposits de Solidaritat Catalana.

El traspàs de FOC NOU a Solidaritat Catalana

El dia 13 de Gener de 1945, tingué lloc al local de FOC NOU, el solemne acte d'oferiment del nostre setmanari a Solidaritat Catalana, representada a l'efecte pel senyor Josep Terradelles signant del manifest en nom d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Assistiren a aquesta senzilla pero emocionant cerimonia els membres del Consell de Direccio i fundadors de FOC NOU que signen l'acta que reproduim en lloc preferent d'aquestes pàgines

En nom de FOC NOU el senyor Alvarez de Lara, president del Consell, adreça uns mots de salutacio i benvenguda al representant de Solidaritat Catalana, senyor Terradelles, al qual felicità com a signant del Manifest. El Sr. Alvarez de Lara feu l'interpret just de l'emocio de tots per haver-se arribat a la unio de les forces democràtiques catalanes, que era el principal objectiu del nostre setmanari. Seguidament donà compte de l'acord pres per unanimitat entre tots els elements del Consell de Direccio i fundadors de FOC NOU de posar el setmanari al servei de Solidaritat Catalana.

El secretari del Consell Sr. Domènec de Bellmunt, donà després lectura de la proposicio susdita que fou integrament acceptada i signada per tots els membres de FOC NOU, com acta de la reunio. El president lliurà el document de referencia al Sr. Terradelles entre els aplaudiments i l'emocio de tots.

El senyor Terradelles acceptà l'oferiment en nom de Solidaritat Catalana i regracià **l'équip de FOC NOU** al qual — digué — pertoca l'honor d'haver estat els iniciadors i els propulsors de la idea de Solidaritat Catalana. Els catalans — afegí — ens trobem sempre quan l'interés superior de Catalunya ens aglutina. I recordà l'exemple de la minoria catalana a les Constituents formant un bloc de ciment armat devant les envestides contra els principis generals de la nostra autonomia. Explicà la gestacio del Pacte de la segona Solidaritat Catalana del qual cal esperar-ne una obra decisiva per a l'enderrocament del règim d'opressio franquista i per a la implantacio de la República i de l'autonomia catalana. El senyor Terradelles acabà dient que considerava just que FOC NOU fos l'organ del nou moviment i que esperava que els seus redactors i col.laboradors continuarien aportant-hi llur talent i llur entusiasme. Els reunits aplaudiren afectuosament el senyor Terradelles i l'acte acabà amb un canvi d'impressions cordial i interessantissim sobre les questions politiques més palpitants.

L'ACTA DE CESSIO

Els sotasignants, fundadors del setmanari FOC NOU membres del Consell de Direccio, reunits al local social i redaccio del setmanari el dia 13 de Gener de 1945, acorden felicitar-se de la signatura a Paris amb data 6 de gener d'aquest any, del Manifest de Solidaritat Catalana i en atencio a què la susdita signatura representa la formacio del Bloc de forces democràtiques catalanes pel qual FOC NOU ha propugnat sempre, decideixen posar el setmanari a la disposicio d'aquell moviment patriotic per tal que continui la seva tasca, al servei de Catalunya, com a organ autèntic de la segona Solidaritat Catalana, amb el ben entés que tornaria als seus fundadors en cas de dissolucio d'aquesta.

Els reunits es complauen a manifestar que fan aquest oferiment amb un total desinterés i elevat sentit patriotic, segurs d'interpretar els desigs i els sentiments dels milers de lectors de FOC NOU que des del primer dia els han honorat am llur confiança i adhesio.

I signen aquest acord, que serà elevat al Consell de Solidaritat Catalana, a la ciutat de Tolosa del Llenguadoc l'esmentat dia 13 de Gener de 1945.

Ambrosi Carrion, J. Alvarez de Lara, F. de P. Marquès, Joan Viader, Josep Torrents, Angel Ferran, Domènec de Bellmunt, Lluis Arnalot, Delmir Ibañez, Joan Sangres, J.-M. Bellido, Rafael Candel i Vila.

SOLIDARITAT CATALANA
ès l'unic cami de la llibertat de Catalunya

B.D.I.C
F.P. 1968

ELS SIGNANTS DEL MANIFEST DE SOLIDARITAT CATALANA fan declaracions sobre l'abast d'aquest moviment patriotic, al nostre enviat especial

Després de la signatura del manifest, FOC NOU *va demanar a cadascun dels signants de l'Acta historica de Solidaritat Catalana unes manifestacions destinades al nostre numero extraordinari.*

El nostre enviat especial a Paris, el company Domènec de Bellmunt, va sotmetre als representants politics que signen el Manifest un questionari de preguntes relatives a l'abast del moviment nacional de Solidaritat, als seus efectes a l'exili a casa nostra, a les reaccions entre les masses obreres i a la importancia politica del moviment de cara a Espanya i de cara a euskadi.

Per fugir de la monotania de respostes que forçosament havien d'esser concordants en el fons, varem escollir les questions segons els declarants amphant-les si aixi s'esqueia per al major interés de la informacio.

I començant la nostra tasca de reporters pel mateix ordre en què els signants aparenxen en el Manifest de Solidaritat Catalana, heu's aci les seves declaracions.

Josep Tarradelles

secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya, contesta a les nostres preguntes amb les declaracions següents ;

— Ha estat una de les satisfaccions més fondes de la meva vida politica l'haver signat en nom de l'Esquerra Republicana de Catalunya l'acta de constitucio i el manifest de solidaritat catalana. Es evident que les gestions per arribar a aquest fi han estat dificils, pero aixo no interessa. Solidaritat catalana està en marxa, és el principal. Vull dir tanmateix que aquest pensament d'unitat i la seva realitzacio, que ara fa dos mesos semblàven un somni irrealitzable, avui son une realitat que ha d'omplir de joia tots els Catalans car Solidaritat Catalana representa que per damunt de les nostres lluites, Catalunya, quan és necessari, sap trobar la linia politica que més li convé per tal de possibilitar el recobrament de la seva llibertat nacional.

— ..... ?

— El fet que signin el manifest tots els partits de disciplina catalana i els dos moviments de resistència, Front de Llibertat i Front Nacional de Catalunya, que han actuat durant aquests anys amb els partits politics i les organitzacions obreres a casa nostra, és un fet important. En aquesta Europa plena de convulsions, el nostre manifest és un dels primers que des de l'emigracio apareix signat per tots els partits politics nacionals i organitzacions de resistència d'un pais. Aixo vol dire que el patriotisme i el sentit de responsabilitat dels Catalans son més profunds del que moltes vegades dissimulen les aparences.

— ..... ?

— La tasca a fer ? Crec que la més urgent és la de fer cada dia més estreta la col.laboracio i unitat entre nosaltres i els nostres germans que sofreixen l'opressio franquista. Cal, al meu entendre, que aixo sigui una de les principals tasques a fer per Solidaritat Catalana, car és necessari que ningu no oblidi — ni ells ni nosaltres — que la tasca a fer no és fàcil i que només aconseguirem realitzar els nostres propositos si tots plegats sabem inspirar una plena confiança al poble de Catalunya.

..... ?

— Com a català em dol sincerament que el P. S. U. C. no formi part de Solidaritat Catalana, encara que la seva actuacion a l'exili faci en certa manera comprensible el seu allunyament d'aquest gran moviment d'unitat nacional. Malgra tot, vull creure que a no trigar el P. S. U. C. podrà modificar la seva posicio actual i estic més que convençut que tots ho veuriem amb satisfaccio.

— La meva opinio és que el P. S.U.C. només pot tenir una força politica a casa nostra si actua tenint en compte que Catalunya és una nacio, i per tant aixo l'obliga a actuar dins la disciplina que els interessos politics, economics i socials de la nostra pàtria ens imposen a tots.

— ..... ?

— Us he de dir que mai no hem deixat de tenir contacte amb la C. N. T. Ja sabeu la gran força sindical que tenen a la nostra terra i aquest fet que ningu no pot desconeixer ens obliga a tenir-los present. Ara bé. Nosaltres hem dit en tot moment que si voliem fer obra positiva per Catalunya i per la Republica calia, abans que tot, evitar tota mena de confusionismes politics o socials, la qual cosa volia dir que hem d'ésser lleials amb nosaltres mateixos. Solidaritat Catalana és un moviment essencialment politic. Vol dir, pero, que no hem de pensar en les forces obreres i camperoles de Catalunya ? Ben al contrari. Cal al meu entendre — i aixi compto que ho farà Solidaritat Catalana — que un cop el nostre moviment nacional estigui en maxa es posi en contacte amb les organitzacions sindicals i els demani llur col.laboracio per a aquelles coses utils a l'obra de tots. Com que no podem pensar que ningu hagi oblidat les experiències passades ni que no tinguin presents les responsabilitats futures, és de creure que la C. N. T. serà al nostre costat en la gran tasca d'alliberacio del postre pais. Per altra part no hem d'oblidar que aquesta gran organitzacio sindical, d'importancia considerable a Catalunya, irradia la seva força per tot el territori de la Republica i aquest fet, que els Catalans veiem amb simpatia, obliga a la sindical en questio a una actuacio de caràcter general i potser cada dia estarà més obligada a tenir compte d'aquesta realitat.

De totes maneres repeteixo que malgrat que la C. N. T. no signa el manifest per les raons esmentades i per altres que tots coneixem, no hem dubtat mai que, tal com ja ha passat a casa nostra, quan convingui aquesta organitzacio sindical aportarà l'eicalment i intel.ligentment la seva força per tal que tots plegats poguem portar a Catalunya una renovacio politica i social que faci del nostre pob'e, com diu el manifest, un dels pobles politicament i socialment més avançats. En aquests termes ens hem adreçat en diferents ocasions als dirigents de la C. N. T. i em p'au de dir que sempre hi hem trobat la comprensio i la cordialitat que correspon a la lleialtat de la nostra actitud.

— ..... ?

— Els obrers catalans de la U G. T. també veuen amb gran simpatia l'orientac'o assenya'ada per Solidaritat Catalana. Aquest és la conclusio que he tret de diferents converses amb els dirigents i principalment després d'haver rebut la visita d'un de'egat que el Comitè establert a Catalunya va enviar aci per tal de coneixer exactament la postra posicio. Ara el que cal es que la U.G.T. de Catalunya trobi el més aviat possible la seva unitat d'accio per tal que Solidaritat Catalana vegi en ella la veritable representacio de la massa d'obrers que estan sota la seva disciplina.

— ..... ?

— Les nostres relacions amb Euskadi son més cordials que mai. Euskadi i Catalunya no poden deixar mai, ni ara ni en el futur, de fer una politica que no sigui solidària. Es evident que el seu clima social i politic és diferent del nostre i que àdhuc les posicions politiques respecte l'orientacio de la Republica son distintes, pero aixo no ha d'ésser cap obstacle perquè deixem de veure la necessitat cada vegada més forta per als nostres pobles de fer una politica que tendeixi a possibilitar l'eixemplement i la consolidacio de les nostres llibertats respectives. L'exili ens ha fet coneixer més encara el poble d'Euskadi i els llaços de veritable germanor que ens uneixen amb ell, son penyora de la més ferma voluntat de lluitar i fer triomfar els nostres ideals.

— ..... ?

— Quant als partits republicans espanyols he de començar per dir-vos que l'exemple de Solidaritat Catalana hauria de servir d'estimulant a totes les forces democràtiques de la Republica aixi com a les seves organitzacions obreres per tal que arribessin a la unitat d'accio de tots els antifeixistes que lluitaren en defensa de les llibertats démocràtiques i republicanes. Es evident que sense aquesta unitat, que avui encara no existeix, poques coses eficients farem per enderrocar el règin franquista. Es dificil de comptar amb el nostre triomf sense haver arribat prèviament, tots, a la unitat de pensament i d'accio ; no ens enganyem, ni ens deixem endur per les nostres illusions, els nostres desigs o les nostres sofrences. Els Catalans voldriem que el nostre exemple ajudés els partits espanyols i les sindicals a trobar-se en una amplia coincidència per a després poder pactar amb els pobles d'Enskadi i Catalunya una accio de conjunt. Tot el que no sigui aixo serà allargar cada dia més la nostra tornada a la pàtria i treballar en contra d'aquest c'ima d'unitat ha d'esser considerat com una tasca totalment negativa.

— ..... ?

— Les impressions que he recollit de tot arreu son més que afalagadores. Solidaritat Catalana neix amb el respecte i la simpatia de tots aquells que no en formen part i amb l'adhesio entusiasta i fervorosa de tots els Catalans, car en ella hi veuen aquell seny i aquell esperit profundament català que ha de plasmar en una obra patriotica i nacional que ha d'ésser l'orgull de tots.

L. Nicolau d'Olwer

president d'Accio Catalana Republicana comenta el Pacte de Solidaritat Catalana

En consta que a casa nostra ja es treballa des de fa algun temps en el mateix sentit que ha guiat els signants del Manifest de Solidaritat Catalana.

Tenim noves concretes que durant tot aquest temps de clandestinitat els partits catalans de la nostra pàtria ja han treballat conjuntament. Ara bé. Pea futur és indispensable aquesta unio estreta entre partits republicans perquè aixi i tot devindificil de salvar la democràcia.

El pla de Solidaritat Catalana és el de restablir la legalitat i continuar després amb una entesa dels partits republicans fent un bloc i aportant solucions conjuntes de govern.

En dir restablir l'Estatut a Catalunya torno a subratllar que aixo no vol dir, ni molt menys, que renunciem a més amplies realitzacions autonomiques. L'Estatut és un marc polit'c que nen'impedirà poder donar solucions justes a totes les questions socials i de treball que es plantegin i estem segurs que les masses obreres catalanes col.laboraran amb nosaltres en la tasca social a realitzar.

La politica de Franco ha estat molt contrària a l'economia catalana. Caldrà una estreta col.laboracio de tots els elements que intervenen en la nostra industria a fi que aquesta es desp legui en forma beneficiosa no sois per a la riquesa general del pais sino per al nivel de vida de les masses treballadores.

Solidaritat Catalana ès un bell cami per al redreçament patri. Seguim-lo amb pas ferm i decidit per la grandesa de Catalunya.

F. de Solà Canizares

del Consell de Govern de Lliga Catalana, respòn a les nostres preguntes ;

Quina ha estat la vostra actuació en relació al Partit de Lliga Catalana durant la guerra civil i a l'exili ?

Jo he representat i represento una politica de dreta a Catalunya, però defensant sempre els ideals catalanistes, democràtics, liberals i republicans. Cal no oblidar que en els dos moments culminants de la politica espanyola m'he trobat malgrat la meva significació dretista enfront de les dretes reaccionàries. L'any 1930, representant la Dreta republicana, vareig formar part del comitè republicà i vareig declarar-me públicament contra el règim de Franco, preferint un llarg exili voluntari que no pas fer traició als meus sentiments catalanistes i republicans.

Alguns elements dels més significats de la Lliga varen voler seguir una politica oportunista de col-laboració amb el general Franco, però jo en la meva qualitat de membre del Consell de Govern del Partit vareig fer pùblica a la premsa el 8 de Juliol del 1937, la meva protesta enèrgica. Aquests elements de la Lliga han actuat a titol personal sense cap autorització de l'Assemblea ni del Consell del Partit, i jo puc afirmar ara que aquesta conducta ha estat desautoritzada no solament per mi, sino per una gran part de la gent que nosaltres representàvem com es podrà demostrar el dia que tots podrem explicar les coses lliurement a Catalunya.

Alguns elements dels més significats de la Lliga varen voler seguir una politica oportunista de col-laboració amb el general Franco, però jo en la meva qualitat de membre del Consell de Govern del Partit vareig fer pùblica a la premsa el 8 de Juliol del 1937, la meva protesta enèrgica. Aquests elements de la Lliga han actuat a titol personal sense cap autorització de l'Assemblea ni del Consell del Partit, i jo puc afirmar ara que aquesta conducta ha estat desautoritzada no solament per mi-sino per una gran part de la gent que nosaltres representàvem, com es podrà demostrar el dia que tots podrem explicar les coses lliurement a Catalunya.

Pel que es refereix als nostres adherents que resideixen a França, s'han reorganitzat ja a l'aris, amb exclusió dels que han col.laborat amb el règim de Franco. Precisament en representació d'aquest grup i de sectors importants que resideixen a Catalunya i que m'han fet coneixer llur adhesió jo he acceptat amb entussiasme de formar part de la Solidaritat Catalana que representarà aixi la unanimitat absoluta de tota l'opinió democràtica de la nostra terra.

II Quin ha d'ésser al vostre entendre l'abast de la Solidaritat Catalana ?

La Solidaritat Catalana té un objectiu immediat : l'actuació conjunta de totes les forçes democràtiques de Catalunya, aplegades a l'entorn del President Irla, per a enderrocar el règim de Franco, d'acord amb les altres forces republicanes espanyoles Però si voleu la meva opinió personal i la del grup que jo represento us diré que jo veig la Solidaritat, després de la instauració de la legalitat constitucional, com un instrument de pacificació espiritual, reconstrucció econòmica i benestar social. La Solidaritat Catalana pot donar a la politica l'equilibri i la serenitat que tot règim necessita per a consolidar-se amb estabilitat i eficàcia. Això no pot ésser l'obra d'un home ni d'un partit, ni d'una classe social, ni d'un sector econòmic o intelectual. El redreçament de Catalunya ha d'ésser l'obra de tots els catalans de dreta, centre i esquerra, i cal que es posin al servei de la Pàtria totes les capacitats i tots els entussiasmes. Per a fer aquesta tasca cal fer una treva de molts anys en les lluites entre persones i partits per a acomplir un programa de govern de cara a les necessitats espirituals i socials del nostre poble. El record de l'obra fecunda de Prat de la Riba pot servir-nos d'exemple ; els estralls de les passades lluites fratricides han de servir-nos de lliçò.

Jo penso en una llarga etapa de concòrdia catalana, en un pla de cinc o deu anys que sigui com una gran batalla civica en la que els politics i els partits tinguem entre nosaltres una sola lluita : la de competir per a veure qui de nosaltres fa més coses i més mèrits al servei d'un programa de govern que comprengui totes les realitzacions concretes que facin de Catalunya un poble que doni als catalans el goig de viure i a tots els espanyols i als estrangers un exemple magnific de treball i de benestar social. En aquesta etapa, obtingudes per la Solidaritat les coincidències politiques essencials, ens preocuparem tots, no pas de fer una millor propaganda per a guanyar unes eleccions pel nostres respectius partits, sinò de fer tots conjuntament una actuació pràctica per guanyar per a Catalunya les millors condicions socials, les millors lleis, les millors escoles, les millors carreteres...

Avui la Solidaritat Catalana està iniciada per uns homes de bona voluntat que tot i essent de diferents partits ens hem jurat la pau civil entre nosaltres, davant de la immensa tragèdia del nostre poble i en record de tantes víctimes catalanes... Demà estarà formada per tota una Catalunya alliberada per sempre no solament d'una dictadura que temporalment ha pogut empresonar-la sinò també dels ferments d'intolerància, fanatisme, odi i violència, que no hem de voler que siguin mai coses catalanes.

III. Quina serà la reacció de les dretes catalanes davant el gran moviment de la Solidaritat ?

Cal, en primer lloc aclarir això de dretes catalanes. Si voleu referir-vos a la gent intolerant, fanàtica i egoïsta que tanquen els ulls per no veure el progrés social del món, jo us declaro solemnement que la reacció d'aquesta gent no m'interessa perque no son aquestes les dretes que jo represento. Afortunadament son a Catalunya una petita minoria i seran politicament ofegats per l'esclat patriòtic de tots.

Pel que es refereix a la gran massa de gent que a Catalunya votava a la Lliga, és injust dir que ha estat feixista i anti-catalana, encara que per les conmocions de la guerra civil i per l'actuació d'alguns elements, hagi pogut semblar-ho als ulls de molts. Estigueu segur que una majoria de la gent que jo havia representat, aculirà amb entussiasme la Solidaritat Catalana. Aquesta gent no ha de pagar les culpes d'uns dirigents que han actuat per llur compte personal, oblidant el poble que els havia elegit a base d'un programa que representava el catalanisme històric de tendència moderada, però dintre la República i la Democràcia.

I davant de la deserció dels uns i el silenci dels altres, he alxecat la bandera d'aquest sector de tendència moderada que és la dreta de la politica democràtica de Catalunya. Aquesta bandera que algu volia posar als peus d'un general, jo vareig salvar-la el mes de Juliol del 1937 redreçant-la contra els enemics de Catalunya i de la República. I mantinguda per les meves mans netes i la meva consciència tranquila, el dia que es restableixi la normalitat constitucional, ha de servir per a agrupar les veritables dretes democràtiques de Catalunya, que podran contribuir al costat dels altres partits a l'obra magnifica de la Solidaritat.

Angel Morera

representant d'Unio Democràtica de Catalunya, respon a la nostra enquesta ;

Hem preguntat al signant en nom d'Unió Democràtica de Catalunya la seva opinió sobre el significat i l'abast que ell dòna a la nova SOLIDARITAT CATALANA. Heus aci el que ens ha respost :

L'esperit de solidaritat s'imposa. Després del primer acte, que és el manifest, segueix la sèrie d'accions que donaran fesomia i vida al moviment. S'hauran de vencer tota mena d'obstacles per a arribar al triomf anhelat.

No temo pas la coexistència de pols aparentment oposats. Com en tot cos viu, a la Solidaritat hi ha diverses tendències. Un dels extrems volta entorn del constant ideal del poble català d'arribar a una estructura ibèrica confederal, acompanyat d'un viu desig de renovació dels costums públics. A l'altre extrem es troba la tendència de limitar-se a emplenar les possibilitats de l'Estatut atorgat per la República l'any 1932.

Si les qüestions aparentment més insolubles són atacades amb tota la lealtat necessària i dintre la més gran serenor, no mancaran les llums ni la imaginació indispensables per a descobrir a cada moment el millor camí per al més gran triomf. El nostre poble, lleial i treballador, n'és ben mereixedor.

No podem donar-nos per satisfets fins que tots els catalans dignes de la categoria de nacionals, no sols a França, sino principalment à Catalunya, i també a Londres, América i arreu, hagin adherit d'una manera explícita a la nova Solidaritat Catalana.

Si així ho fem, la nostra força ens ha de permetre el redreçament de Catalunya en conquesta de la sobirania nacional, amb l'efectiva participació catalana en el concert internacional com un dels elements del *Commonwealth* hispànic.

Hi hagué un moment que fou el de Catalunya endins. Un altre, el de Catalunya enfora. Ara és el de la democràcia política i social Catalunya endins, a l'ensems que el de la democràcia internacional, Catalunya enfora.

Aquestes realitats fan que tots els documents que es refereixen a aquests temes hagin d'ésser força complexos, com ho és el manifest de Solidaritat Catalana. En aquest ordre d'idees, crec que cal tenir en compte els termes del manifest del Consell Nacional de Catalunya, publicat a Londres el mes d'agost darrer.

Que Déu em dongui temps i llum per escriure el que voldria dir, mentre espero que un dia vinguin ratificats aquests punts de vista, que per ara són els meus particulars, pels organismes d'Unió Democràtica de Catalunya.

Antoni Figueres

secretari general d'Estat Catala a França, ens diu :

— Quina opinio té Estat Català de la Solidaritat Catalana ?

Estat Català, que no ha dubtat mai del patriotisme dels catalans ni de la fraternitat que ens uneix, veu en aquesta unitat la condicio primera que ha de precedir el llarg esforç de redreçament que caldrà per a reemprendre el cami vers la nostra plenitud nacional.

— Per què ha signat Estat Català el manifest de Solidaritat Catalana ?

En la historia de la Catalunya moderna, Estat Català ha estat sempre present en els llocs on ens cridava la defensa de la Pàtria. Estat Català diu sempre « present » quan és l'hora del sacrifici i de la unitat catalana. Es per aixo que col.laborarem amb tant d'entusiasme i lealtat a l'obra comuna de reconstruccio nacional, de la qual esperem que sigui aquesta Solidaritat la pedra angular, com ja col.laboren, d'una manera exemplar i heroica, els nostres grups de combat de Catalunya en la lluita comuna contra l'ocupant.

Estat Català, partit essencialment nacionalista, sap trobar en el més pregon del patriotisme que ens llegà el nostre President i fundador Francesc Macià, el fre que garanteixi a Catalunya la seva unitat immediata i la seva continuïtat historica, tot afirmant les nostres ànsies de combat, tant renovadores com superadores, vers la nova i lliure Catalunya que tots anhelem.

Resposta de Josep Rovira

del Front de la Llibertat al qüestionari de « Foc Nou » ;

— Voleu dir-me la vostra impresio respecte al manifest ?

— Encara que tots ho interpreten en català, cada tendència politica de casa nostra té una manera diferent d'expresar-se. Cada una d'elles té una mena d'estil col.lectiu. Quan es tracta, com ara, d'interpretar en bloc aquestes diverses tendències, el to s'ha d'elevar a l'altura del comù denominador que les uneix. El manifest de crida reix en donar el tô d'emocio nacional.

— Quin abast politic creieu vos que cal donar al moviment de Solidaritat Catalana ?

— Les ocasions historiques no passen gaire sovint i seria un error imperdonable, per a Catalunya, mancar aquesta. N'hem mancades tantes !

Al meu entendre, Solidaritat Catalana ha de tenir tres etapes, que costa de delimitar perquè s'interfereixen i responen a una sola concepcio de politica nacional, entorn, sobretot, de dos problemes : el de sobirania i el de donar al poble de Catalunya un sentit de missio.

La primera etapa, es la de galvanitza entorn seu l'atencio i la voluntat de tot un poble perquè prengui confiança amb ell mateix. Menar-lo en la politica de resistència i d'expulsio del franquisme a Catalunya i a tota la peninsula, en col.laboracio amb Euzkadi i les forces republicanes i obreres espanyoles, per a el retorn a la legalitat republicana.

La segona, és una veritable obra de construccio i enrobustiment interior de Catalunya. Es justa l'apreciacio de que l'Estatut és una mena de trajo esquifit que es descùs cada vegada que volem fer un gest vehement. pero, pot ésser també justa la paradoxa de que demanem més perque del que tenim no sabem que fer-ne. Es una barreja de desig de sobirania i de capacitat de realitzacio, la sintesi només la pot donar una bona orientacio politica. Solidaritat Catalana l'hauria de tenir El desig de sobirania d'un poble no es pot discutir, hi té sempre dret. El que és a jutjar és l'orientacio i la capacitat d'aplicacio de les atribucions que aquest dret li dona. Cal fer-ne la prova en aquesta segona etapa.

El desig de sobirania ha de neixer de la necessitat d'una puixança ja efectiva i no de reaccions sentimentals d'impotència. Del mon en guerra sorgiràn formes noves de relacions econon-iques i una intervencio mes profonda, organicament, de les forces socials de l'industria i del camp en la vida de l'Estat, que demanaran una adaptacio i una rectificacio de la reglamentacio actual. Catalunya, per a posar-se al nivell dels altres pobles, no la podrà defugir. I serà en detriment del seu propi enrobustiment i de l'ordre social sino té prou atribucions de sobirania per a que un govern en prengui la responsabilitat i tingui prou autoritat per a fer-la prendre, també, a la voluntat popular.

La tercera etapa, lligada estretament a l'anterior és la de donar a Catalunya un sentiment de missio ; interés de viure com a poble. Es l'unica manera de desvetllar un sentit constructiu, dinàmic, en politica.

Es per a garantir un equilibri i una normalitat en la vida interior de Catalunya, i en la de la Republica, que en el manifest de la Solidaritat Catalana es fa la constatacio de la insuficiència de les dues Cartes Fondamentals. Es condicio indispensable per a l'estabilitzacio de la Republica i per a prevenir el retorn a noves situacions de força de les capes reaccionàries que es resisteixen a la democràcia republicana — i que prenen la seva força orgànica en la estructura unitària de l'Estat — de dotar a la República d'un sistema federatiu que al mateix temps que regula d'una manera ordenada les formes de convivència esboçina les bases d'aquestes reaccions periodiques. No ens enganyem nosaltres mateixos. L'experiència ens ha demostrat que no podem trobar la nostra seguretat amagant el cap sota l'ala, i que és vital per a nosaltres que assegurem l'estabilitzacio d'un règim liberal a la Peninsula. Per les seves tradicions liberals, les seves caracteristiques politiques i economiques i la seva condicio peninsular, Catalunya té el deure d'interessar-se a aquesta missio i d'interessar-hi els altres pobles de la República.

Pero, per a tot aixo, cal l'existència d'un clima de confiança i de fe, que per a arribar-hi cal que els dirigents aportin audàcia en les concepcions i el poble més diciplina i menys denotisme. Tant per tant.

— Com creieu que reaccionaran les masses proletàries de casa nostra ?

Totes les masses populars, les obreres que esperen la unio de totes les forces antifeixistes. Som nosaltres que anem en retard a la seva voluntat. Elles més que ningu sofreixen de l'ocupacio franquista i ningù com elles ha de tenir més interes en alliberar-se'n. « Front de la llibertat », la base del qual és format per aquestes masses, ja representa un indici d'aquest anhel d'unio.

El problema per a elles es de sentir se ben interpretades. Crec que si s'han de defraudar no serà perquè s'enterin de la constitucio de Solidaritat Catalana sino pel que aquesta sàpiga realitzar. Per aixo estic convençut que les organitzacions obreres i pageses respondran a la crida, identificant-se al desig de les masses que lluiten allà baix. En la resistència clandestina el colze a colze és més accentuat que en la normalitat i és logic que el desig seu és que aquesta entesa es reflexi en un organisme superior únic.

Sense l'adhesio de totes aquestes masses populars Solidaritat Catalana sofriria d'una greu malaltia.

Avui, pels obrers i pagesos que formen la gran majoria del poble de Catalunya el sentiment de catalanitat no es una questio de tendència politica Fins i tot els no catalans, que han fet del nostre pais llur patria d'adopció s'identifiquen en el nostre problema nacionalitari per totes aquelles essencies liberals i qualitats progressives que representa, que a nosaltres ens semblen peculiars i que per a ells esdevenen universals.

— Esteu content del trebal de resistència fet conjuntament a Catalunya pel « Front de la Llibertat » i el « Front Nacional » ?

— Al fons, es tot un poble i totes les organitzacions obreres i republicanes les que fan resistència. Es perqué tot el poble sent hostilitat contre l'ocupant que neixen els moviments orgànics de resistència, a fi d'orientarlo i organitzar-lo en la lluita. A casa nostra, des del començament l'adaptacio del poble al nou règim va resistir-se. Un mateix enemic i un mateix sentiment de combatre'l uneix a tothom per damunt de les diferències politiques. Forçosament havien de neixer organismes amplis populars, que identifiquessin aquesta voluntat de resistència, sense imposar diciplines politiques tradicionals. Masses i joventuts que en tots aquests anys no han pogut educar-se politicament dintre els rengles de partits i organitzacions no es senten aixi abandonades i s'exerciten a lluitar per un interés comu i per la idea bàsica de Llibertat. « Front de la Llibertat » i « Front Nacional » han procurat marxar junts en aquest treball de retornar la confiança a les masses en el seu propi esforç.

L'interes, ara, es de que es coordini l'accio de resistència de totes les organitzacions, a més a més de la dels Fronts de resistència en un organisme director unic que pugui garantitzar la implantacio de la normalitat en l'interior i dongui la confiança necessària, a l'exterior.

Alguns dels resistents han estat afusellats i d'altres omplen presons: La ferocitat de la represio no minva. Si l'ombra del president Companys els ha anat a fer costat, que sigui ara Solidaritat Catalana, amb l'adhesio de tothom, la que amb la seva presencia en la lluita els reconforti i accentui l'esperança de llibertat, que perquè estan segurs de la victoria, mai l'han perduda.

Jaume Cornudella

delegat de Front Nacional de Catalunya, declara :

— Quins motius han induït el « Front Nacional de Catalunya » a signar el manifest de creacio de la SOLIDARITAT CATALANA ?

El Front Nacional de Catalunya ha estat sempre una idea de superacio i de renovacio. Sota aquesta divisa., ha perseguit des de la seva creacio la unio de tots els catalans democrates i catalanistes. Es per aixo que tota conjuncio de forces catalanistes i democràtiques havia de tenir l'adhesio del « Front ».

SOLIDARITAT CATALANA ès una conjuncio de forces que vol propugnar per una renovacio catalana. Es sota el seu signe que Catalunya seguirà la seva tradicio historica i tència catalana.

— Quins motius han induït el « Front Nacional de Catalunya » a signar el manifest de creacio de la SOLIDARITAT CATALANA ?

El Front Nacional de Catalunya ha estat sempre una idea de superacio i de renovacio. Sota aquesta divisa., ha perseguit des de la seva creacio la unio de tots els catalans democrates i catalanistes. Es per aixo que tota conjuncio de forces catalanistes i democràtiques havia de tenir l'adhesio del « Front ».

SOLIDARITAT CATALANA ès una conjuncio de forces que vol propugnar per una renovacio catalana. Es sota el seu signe que Catalunya seguirà la seva tradicio historica i tència catalana.

— Quina acollida creieu que trobarà la nova SOLIDARITAT CATALANA entre els catalans ?

Els catalans podran trobar en aquesta unio de tots el cami que ens ha de portar a l'alliberacio de la Patria. En questa tasca de redempcio i alhora de superacio i renovacio del passat es trobaran tots els patriotes de bona voluntat. El Front Nacional posarà sempre al servel d'aquests objectius, com ja li ha posat fins ara, tota la seva força i la vella organitzacio de la Resistència catalana.

L'ALÇAMENT

per A. ROVIRA I VIRGILI

Per la divisiò caien els pobles, per la unió s'alcen. Aixi Catalunya ha caigut quan s'ha dividit en colles i gavelles fratricides, i s'ha alçat quan s'ha unit en una solidaritat fraterna. Qui enfonsa o alça un poble és, en primer lloc, ell mateix.

La Catalunya dividida de l'any 1939 va ésser desfeta. La Catalunya aglevada del 1945 serà refeta. Benvingut sigui avui el pacte dels partits. Benvingut sigui demà el pacte de les classes. Una naciò ho és tot : els partits i les classes, la terra i l'ànima, els morts i els vivents i els que naixeran. Es total i és perenne.

Que la segona Solidaritat Catalana, seguint els encerts i defugint els errors de la primera, pugui ésser en els pròxims dies decisius l'expressió autèntica de la Catalunya de tots i de sempre, que és la vera, única i immortal Catalunya.

Records i Esperances

per Joan TAULER
Diputat al Parlament Català

1905, constitució de Solidaritat Catalana a Barcelona.

1945, reafirmació de Solidaritat Catalana a Paris.

Què ha passat ? Què passa ? Senzillament, passa el que forçosament havia de passar després del que ha passat : passa que, com sempre que un poble es troba en una situació en què estan en litigi o en perill la seva pròpia existència o els seus drets, un moviment instintiu animador el desig rebel de viure i el mateix dret a viure amb llibertat fa concentrar totes les forces, com una mena de mobilització general en cas de guerra, i emaborar la seva voluntat en una bandera simbòlica.

Aquesta classe de moviments s'ha exterioritzat sempre en els moments dificils i el poble ha sabut trobar la bandera i el simbol que li han donat alè i força. Catalunya fa temps que els ha sabut trobar en el seu present o en el ceu passat glorios. Macià i Companys seran tothora un simbol per als catalans ; el president Josep Irla, com a seguidor de llur mandat i les seves doctrines serà la seva bandera ; la llibertat de Catalunya i de tots els pobles oprimits el seu objectiu primordial.

El mòn, avui dia, és un immens camp de batalla. Arreu hom lluita, i aquesta guerra nosaltres també la tenim a casa nostra, on sofreixen els nostres amics i familiars més que nosaltres. I les batalles ja és sabut que es guanyen, en bona part, amb unitat, fe i disciplina ; amb entusiasme en els combatents : no tenint altre pensament que el sagrat de la causa que hom defensa ; sense mires personals en els de dalt ni en els de baix. Com el soldat desconegut, en les lluites polítiques hi ha també el militant desconegut que mereix el record de tots.

Dissabte passat, en un ambient de sarzillesa i grandor dins del reduit del lloc, els representants dels partits de disciplina catalana reunits a Paris signaren el manifest que ve a ser reviure i reafirmar aquella Solidaritat Catalana dels nostres records.

Per als que actuaven ja en els rengles de la joventut republicana, a casa nostra l'any 1905, per als que estàvem enquadrats en el marc d'aquella redacció de « La Publicitat » que dirigia aquell home auster que es deia Eusebi Coromines, per als que figuràvem a la llista de socis del patriarcal « Centre de Union Républicana », de la Plaça del Teatre, la lectura del manifest que va precedir la signatura havia de produir-nos i aixi fou, una emoció més intensa, encara, que la que experimentà el nostre amic Tarradellas en posar-hi la seva com a secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya, segons l'espontània declaració que ell feia en aquell moment solemne.

A nosaltres, a mesura que avançava aquella lectura, els seus paràgrafs ens anaven fent passar, com en una cinta cinematogràfica, devant dels ulls els fets més sobresortints dels 40 anys viscuts de vida política. Els bons i els tristos records es succeïen i el cor s'obria a l'esperança del futur. Els excessos irritants d'aquella casta militar desafiadora, empeltada de dictadura que amenaçava ja aleshores amb la croada contra Catalunya i tot el que és català ; la crema i l'assalt a la redacció del « Cu-Cut ! » ; la llei de jurisdiccions : la naixença d'aquella Solidaritat Catalana ; la figura del gran amic de Catalunya Nicolau Salmerón, castellà de soca i arrel, que defensava i propagava amb la seva oratòria meravellosa aquell moviment català ; la ridícula actitud d'aquell partit espanyolista acabdillat per Lerroux ; la grandiosa manifestació pels carrers de Barcelona de tot un poble que reclamava el respecte als seus drets, i tants i tants altres episodis, que esgotarien l'espai d'aquest seimanari, tot ho anàvem recordant, i es manifestava cada vegada més clara la necessitat de tornar a aquells moments, perquè l'actual situació és semblant a la d'aleshores ; cal recuperar les llibertats de Catalunya, cal tornar al respecte als seus drets, del dret a la vida dels catalans ; cal acabar amb el règim franquista que sofreix Espanya, engendrat per la traició d'alguns de casa amb la col.laboracio de les dictadures estrangeres, règim que ha desencadenat especialment l'odi, la venjança i la fúria contra tot el que és català, sense tampoc deixar viure res del que representa llibertat en tot el territori espanyol

D'uns mesos ençà, no es parla entre nosaltres més que de la unitat, de la necessitat d'anar tots units per a assolir la nostra alliberació. Tothom la volia, tothom estava d'acord sobre la seva eficàcia, però la paraula « unitat » no es traduia en fets. Ara, per part nostra ja ho és. Els que som aci, a l'exili, i els fronts de resistència de casa nostra ja estem units ; tenim volem abrigar la seguretat que podem comptar amb la completa identificació dintre d'aquest gran moviment dels nostres germans que es troben fora de França, sobretot el fort contingent dels catalans d'Amèrica, encara abriguem una altra esperança : la de que, reconegut per tots el fet que la força es troba en la unitat, s'uneixin aximateix tots els republicans i liberals espanyols que vulguin, com nosaltres, reconquerir la llibertat del poble i posar-lo en condicions que pugui disposar lliurement del seu futur.

Es per tot això que tenim esperances en el triomf dels nostres desigs, que encarnen el dels ideals de tota una vida, per als catalans d'avui i per als de demà.

Rafael Gubern

delegat d'E. R. C. a Bèlgica, ens diu..

A Bèlgica hi ha un grup força important de republicans en llur gran majoria, catalans. Quan varem assabentar-nos que els refugiats de França començaven de treballar per tal de constituir un ampli front democràtic català, varem celebrar alguns canvis d'impressions i reunions politiques de les quals en sorti un mateix desig d'unio entre les forces catalanes.

Creiem que els moments son greus i que el que cal és que tots accèptem de bon cor un programa comu de redreçament nacional, posant l'interés superior de Catalunya per damunt de les diferencies de matisos que ens puguin separar.

Per aixo estic segur que la nova del moviment de la segona Solidaritat Catalana produirà entre els catalans de Bèlgica una viva reaccio de simpatia i d'adhesio que no dub to serà compartida entre els nostres germans d'arreu del mon.

En acceptar les forces democràtiques catalanes l'autoritat legal del President Irla i en fixar les linies generals d'un programa comu es fa posible al meu entendre, de poder crear ja a l'estranger un govern provisional català que pot assenyalar el cami de la legalitat i de la disciplina i que podrà entrar a la nostra terra amb l'autoritat que li donaràn la seva representacio legal reforçada per la voluntat de la democràcia catalana.

Crec que si aquest exemple de seny i de germanor donat avui per la democràcia catalana és seguit per totes les forces democràtiques d'Espanya, haurem donat un gran pas per al restabliment total de la legalitat republicana.

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

PORTANTVEU DE SOLIDARITAT CATALANA

EDITORIAL

FOC NOU vida nova

FOC NOU està de festa, de gran festa. En celebrar avui la signatura del pacte de Solidaritat Catalana, celebra en certa manera la seva propia obra car els nostres lectors no obliden que des d'aquestes pàgines no ens hem cansat de propugnar des del primer dia per la conjuncio nacional representada pel bloc de forces democràtiques i moviments de resistència enquadrats ara en el moviment iniciat a Paris el dia 6 de gener de 1945.

La transcendència del fet no escapa a ningu pero aquella s'agrandeix fins a proporcions emocionants si tenim present que aquesta Solidaritat Catalana de França correspon a una altra Solidaritat Catalana feta a casa nostra pels mateixos partits, per les mateixes forces democràtiques, pels mateixos moviments de resistència. La gestacio del Pacte de Paris ha estat més lenta i laboriosa perquè partits i moviments de resistència han establert contacte amb llurs germans de Catalunya per tal de recabar llur conformitat a la formacio del bloc de la democràcia catalana.

La campanya menada pel nostre setmanari a França i a Catalunya ha portat els seus fruits. Els nostres homes han estat sensibles a les necessitats patriotiques d'aquestes hores greus i han deixat de banda diferencies de matisos per tal d'unir-se cordialment en un front fraternal que asseguri el redreçament de la pàtria. I conscients de la tasca realitzada per FOC NOU i del que el nostre setmanari representa per a tots els catalans — veritable sintesi de la propia Solidaritat Catalana — han acceptat el nostre oferiment de convertir-lo en l'organ d'aquest gran moviment a França.

Des d'avui, doncs, FOC NOU, setmanari de tots els catalans, al servei de Catalunya, prosseguirà la seva obra com a organ de Solidaritat Catalana, titol precios i condicio honorable que ens donen la mesura de la nostra responsabilitat i de la transcendència de la missio a acomplir, al servei de la qual seguirem posant la nostra bona voluntat, el nostre entusiasme i la nostra fe invariable en els destins eterns de la Pàtria.

FOC NOU, vida nova. Que aquesta nova vida dels catalans de l'exili i de la pàtria sigui d'unio cordial, de cohesio estreta i sincera, d'esforç comu, de labor intel.ligent i fecunda sota la nostra bandera de les quatre barres i sense altre pensament ni altra il.lusio que la grandesa catalana.

Un programa minim

per Angel FERRAN

En que ... s'ha ... la ventura engrescadora però tota plena d'avatars i adhuc de perills de fer « Foc Nou » a la llar de la nostra politica, ens trobem avui en una de les fites més importants de la nostra ruta. Hem aconseguit ja el nostre primer objectiu : som dalt de la carena on vénen a confluir camins diversos, en un encreuament que no ens planteja pas dubtes, ans ens dóna fermances : no són els camins que venen de la dreta i de l'esquerra dels que obren interrogants, perque venen i no van, perque ajunten en comptes de separar i perque les multituds que per ells ens arriben ens encoratgen a seguir pel camí ùnic que s'obre a tots plegats, que baixa cap à la plana del recobrament de la Terra Perduda i Promesa.

Hem fet la primera etapa i n'estem contents; però el cami més dur i llarg és encara davant nostre i cal que pensem que, per a emprendre'l cadascu hi pugui dir reposadament la seva tot fent via conduits pels guies que ens hem donat, perque ni les colles silencioses són de bon averany ni les tumultuoses de bona companyia i aquelles que molt oneramen seigueixen un profeta, risquen de seguir un simple carnicer. Es parlant com la gent s'entenen i cridant com no s'entenen i callant com es malentenen. I si és un de sòl el que pot parlar per tots, és generalment com es perden. Parlem-ne doncs, i que cadascu pugui dir enranoadament i raonadament com entén aquesta Solidaritat que el nostre poble ha aconseguit i les ambicions i esperances que cadascu hi posa.

I jo us diré que, per a mi, si les esperances són molt grans, les ambicions són ben modestes; però que si les veiés assolides no crec pas que d'altres més altes se'ns fessin esquerpes, ans que ens serien donades per torna i afegidura. Jo voldria, només, que aquest compromis de Solidaritat que els set Partits i Organitzacions de Resistència de disciplina estrictament catalana han signat fos l'entrada a una nova era, i que aquesta sigui de convivència politica basada en la civilitat, en el joc net, en la veritable esportivitat; que aquesta convivència ens eduquès i ens acostumés a tractarnos mùtuament com a persones — individuals o colectives, però com a *persones*, no com a masses ni com a individus — que sincerament volen aconseguir, pels camins propis de cada partit o ideologia, i sense violències de llenguatge ni imposició de procediments, sino per la fòrça del raonament depurat de tota demagògia i la decisiò del sufragi, universal, il-limitat i lliure, com deia Mr. Churchill, el bé del país pel bé dels seus habitants, nacionals o no. D'aquesta convivència n'hem de tenir sempre present a la memòria un exemple : el de l'adversari de Mr. Roosevelt en les eleccions presidencials de l'any 1940, Wendell Wilkie que, derrotat després d'una campanya electoral aferrissada, passà a ésser un sincer col-laborador del candidat triomfant.

I l'altra ambició, que en realitat no pot passar de simple desig, es que aquesta segona Solidaritat Catalana que ha nascut el dia de l'Epifania, no mori, com la primera, abans d'aconseguir els objectius que li han donat naixença. I no pot morir si és fidel al seu nom, perque si *solidaritat* és, segons el diccionari, « *estat de dùes o més persones lligades per un compromis comù que han de complir cada una en particular en el cas que no ho fessin les altres* » ni els desenganys, ni els obstacles, ni les defeccions no la podràn vèncer perque cadascù assumira la responsabilitat dels altres per als fins comuns, i si tots defallissin un després de l'altre, sera encara FOC NOU, n'estic segur, el que, havent encés l'antorxa, la recullirà també el darrer per a dur-la ben alta i f'ameiant fins a la fi de la cursa, i estic segur encara, que tornara a agrupar al seu entorn tots els catalans de bona voluntat.

Angel FERRAN.

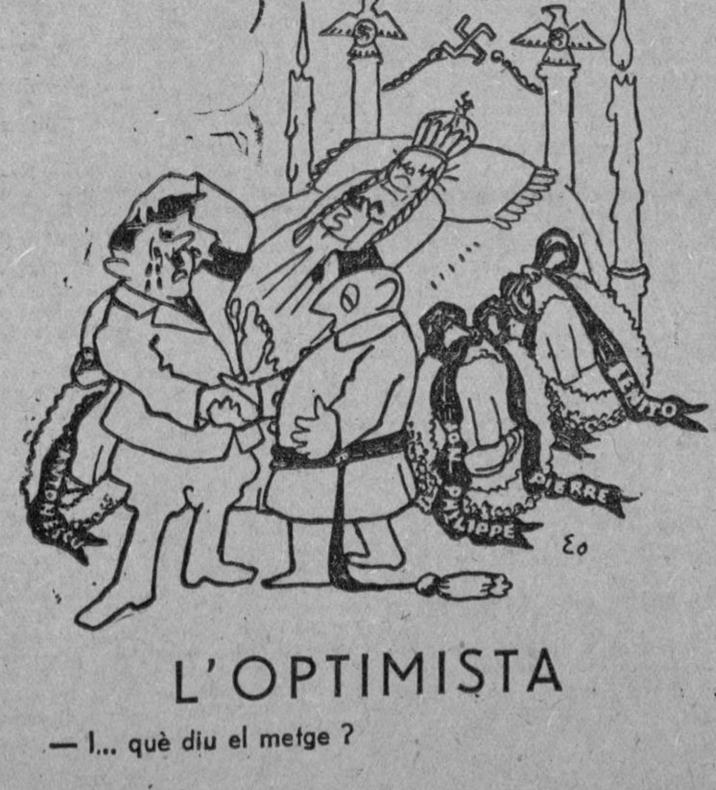

L'OPTIMISTA

— I... què diu el metge ?

REFLEXIONS d'un Catalanista

L'HORA de la gran feina

per Eugeni XAMMAR

En una hora plena de perills s'ha tornat a fer la Solidaritat Catalana. Tothom hi és, i quan dic que tothom hi és, vull dir que i és tothom que hi té d'ésser i que en vol ésser. Al costat dels partits politics tradicionals han entrat a la Solidaritat les noves forces organitzades de la resistència catalana. Els catalans que viuen i sofreixen l'opressió a la seva terra i els catalans que sofreixen la pena de viure allunyats de la seva terra. Tots plegats son Catalunya.

S'ha fet la Solidaritat i s'ha publicat el manifest que anuncia la seva constitució als catalans i als no catalans. Tothom el podrà llegir i podrà formar lliurement la seva opinió. Demano, però, que em sigui permès fer remarcar que el manifest diu ben clar que Solidaritat Catalana no té ni vol tenir altres enemics, que els enemics de la llibertat i els enemics de Catalunya. Patriota català, abans que polemista, senyalo cordialment a tots els catalans que el manifest de Solidaritat Catalana no conté ni un mot contra ningù. Solidaritat Catalana no ha estat creada per a la polèmica sino per al treball..

Es l'hora de la feina. Els catalans de Catalunya faran la seva que es essencial. Els catalans que som fora de Catalunya haurem de mirar de fer (tan be com poguem) la nostra, que es important, entre altres raons perque nosaltres som l'unica representació que Catalunya té davant del mon. I, també, perque els catalans de fora tenim mes llibertat que els catalans de Catalunya.

Es que Solidaritat Catalana hauria pogut neixer sense aquesta llibertat ?

Dues feines, doncs, la dels catalans de dintre i la dels catalans de fora.. Solidaritat Catalana justificarà el seu nom i és justificarà davant de la nostra Història si fa que aquestes dues feines esdevinguin una gran feina, una sola gran feina.

Treballar per Catalunya

Ara si que estic fermament esperançat que tots treballarem per la ... Des de feia molts mesos — l'endemà de l'alliberament de Tolosa — érem dels que propugnàvem per una unio de totes les forces democràtiques catalanes. D'unes entrevistes encaminades a aquesta finalitat sorti FOC NOU, que és, ja, un exemple de fraternitat i convivencia.

Solidaritat Catalana serà molt més encara. Després de totes les proves, inquietuds i tanteigs politics de sis mesos, hem arribat a posar el seny i la serenitat necessàries per a fer labor util i eficient. Ara és oportu de recordar aquell emocionant i patètic « Per Catalunya » del President Companys a Montjuic. El gran moviment de Solidaritat Catalana portarà desplegades al vent i gravades sobre el fons barrat de la nostra senyera les paraules inoblidables del President màrtir.

El moviment de conjuncio nacional que ara celebrem representa l'enllaç i l'abraçada amb els nostres germans que sofreixen l'opressio i la tirania de Franco a la nostra terra. Estem segurs que quan els nostres compatriotes d'allà baix s'assabentaran de la bona nova trobaran més lleugeres llurs penes i sofrences perquè, com nosaltres, creuran que Solidaritat Catalana és el veritable, l'unic camí de l'alliberament de Catalunya.

Ara esperem que el bloc de les forces democràtiques catalanes serà la gran familia catalana que aplegarà al seu entorn tots els patriotes, sense distincio de partits ni diferències de matisos. Sota l'autoritat del president Irla, els catalans de Solidaritat es posaran a treballar amb tot l'entusiasme no solament per el restabliment de l'Estatut sino perquè aquest sigui el cami d'unes llibertats més amples que asseguri la grandesa de la patria.

Delmir IBANEZ.

La nostra fe en la Solidaritat

Tothom té les seves il.lusions i les seves esperances tan en les coses més vulgars de la vida qùotidiana, com en les coses de la politica o de l'esperit, i jo puc dir que la meva més gran il.lusió com a català nacionalista, era de veure aplegades un dia sota una unitat i un treball de germanor, a totes les forces nacionalistes de Catalunya. La signatura a Paris de la Solidaritat ha estat la concreció de la meva esperança. Déu faci que aquest pacte de partits netament catalans sigui tot el durader possible, per arribar a fer de la nostra Pàtria allò que sempre hem esperat, i per al qual, tots en la seva esfera, han fet tants esforços i sacrificis.

M'enorgulleix el saber que a Catalunya aquesta unitat també s'ha realitzat. M'enorgulleix sobretot el fet de que per primera vegada després de l'adveniment de l'Estatut, els catalans hem demostrat tenir aquell seny del qual tothom ens parla, però que semblava desterrat de la nostra politica dels darrers anys.

Que aquesta unitat i aquest seny perdurin per a poguer lluitar contra el nostre enemic comù, que vingui d'on vingui, faci el que faci, digui el que digui, sempre és el mateix.

I quan el poble de Catalunya escolleixi per mitjà dels seus vots els homes que hauran de governar-lo, poc li fara que aquests siguin de dalt, de baix, o del mig, mentre sigui el poble el que els vulgui, perque ells, catalans i nacionalistes, estic convençut que sabran portar la nostra Nació al nivell dels altres països.

J. FERRER AYMAR.

Motius d'optimisme

per Domènec de BELLMUNT

Finalment, després d'una gestacio lenta i laboriosa, Solidaritat Catalana és un fet. Els catalans de l'exili i els de casa nostra tenim els mateixos motius per felicitar-nos d'aquest esdeveniment. Car la unio de totes les forces democràtiques de disciplina catalana és no solament una bandera espiritual de renovacio politica sino també un exemple de fraternitat i un programa de redreçament nacional.

Estem segurs que l'opinio catalana de casa nostra acollirà aquesta unio dels partits democràtics catalans amb més alegria, amb més emocio encara, si és possible, que els catalans emigrats. La fraternitat en el dolor com la unio devant el perill posen calfreds d'emocio en les réaccions sentimentals dels pobles que sofreixen.

Tanmateix ara caldrà començar la tasca més complexa i més delicada, pero també més substantiva : la d'establir en tots els seus punts un programa concret de treball, un pla general de realitzacions en tots els ordres de la vida nacional. Tinguem ben present que SOLIDARITAT CATALANA no és un programa politic d'exil, sino la base d'una gran obra de govern per a la Catalunya de demà. En aquesta gran obra hi haurà treball per a tots i caldrà que tots hi aportin llur patriotisme i llur bona voluntat.

No creiem que les forces democràtiques catalanes en acceptar l'autoritat legal del president Irlà i en fixar les linies generals d'un programa comu de restabliment de la nostra autonomia es tanquin les portes per a l'obtencio de mes amplies llibertats nacionals. El propi Estatut, del qual no haviem pogut extreure encara tot el contingut, ens ofereix el cami legal per anar a la seva ampliacio. Pero per aixo cal que els catalans abandonin per a sempre les facilitats del patriotisme verbal i declamatori per a posar-se a treballar en el redreçament patri amb un serios sentit de la responsabilitat en la nostra missio històrica.

El Manifest és un eloquent compendi de les nostres necessitats politiques i dels nostres desigs nacionals més pregons. Res no hi és oblidat ni preterit. Els problemes socials, tant com els economics i els politics, hi son previstos en lloc preferent. Pero no oblidem que les proclames més eloquents i més perfectes resten inoperants, si a l'hora de realitzar-les la flama pura de l'Ideal no ve a animar llurs artifexs.

Evidentment, tot no seran flors i violes i potser hi hauran més trencacolls i més espines que madrigals i aurores optimistes. La situacio en què el franquisme-falangisme haurà deixat la nostra terra — galop de vàndals, de criminals i de vampirs damunt la pàtria màrtir — sera tan greu, tan apurada, tan tivant, que caldrà un gran sentit de la mesura i un gran esperit d'abnegacio per part de tots si volem reexir sense convulsions dramàtiques.

Pero el Manifest de Solidaritat Catalana ens ofereix, entre altres estimulants patriòtics, una senyera d'exemplaritat. La germanor democràtica que aquella representa és un motiu d'optimisme encoratjador i ens porta a esperar que, com sempre en la historia del nostre poble, el patriotisme català sabrà triomfar dels ferments de desunio que podrien entorpir i anul-lar la gran tasca d'aquesta hora greu i decisiva.

La solidaritat efectiva

Ara que la unitat dels partits catalans és un fet, caldria sospesar allò que significa aquest fet i veure si es tracta d'un triomf real o bé d'una formalitat pura, feta pùblica més aviat per la necessitat partidista que per la convicciô.

Es evident que aquesta distinció no es pot concretar exactament perque no podem escrutar els interiors de cada ù. Es més aviat el temps i els fets més o menys llunyans qui ens donen raò de la intenciò dels individus I Aixô expilca les sorpreses que es produeixen en la vida politica.

Però aquest fet d'avui, aquesta solidaritat que triomfa és més un fet de Pàtria que un fet politic, per aixô gosem abordar-lo. I donat que tot allô que és Pàtria suposa esperit i moralitat, l'interessant fora que cada ù gosés posar la seva consciència davant l'espill de la Pàtria, per a veure tot allô que està en desacord amb ella. Massa sôn els enganys que ens oferim a nosaltres mateixos quan es tracta d'agermanar idees o partis. I tot aixô, totes aquestes dificultats, hi hem de convenir, depenen de nosaltres mateixos, car des del moment que parlem de moralitat civica posem fatalment en joc la nostra voluntat, i per conseguent, ja acceptem la responsabilitat. En cap cosa, com en els interessos pùblics, cal més sinceritat i un ull vigilant per a no ésser victima dels monstres disfressats que viuen de la bona fe d'altri i es burlen de la Pàtria.

La dificultat està en l'home individu. Car la humanitat avança, mentres que l'home individu no progresa, perque és un perpetu començament d'experiència.

Hom ja ens havia dit que la Solidaritat Catalana era un fet : era un fet perque tothom l'esperava i la desitjava. Només faltava la publicitat. Les dificultats, doncs, diguem-ho de bell nou, venen de l'home individu, préocupat del propi interés, limitat per la incapacitat, inutilitzat per l'error i la mala fe. Malhaurat del pais on hi ha la cursa dels ciutadans al poder : la responsabilitat és sempre nul.la perque els valors son ignorats, car la propaganda no fa pas el talent. Son el talent, els actes i el treball efectiu que deuen fer la veritable propaganda. Mentre aquests valors restin tergiversats el pais està a mercè d'incapassos i d'ignorants despullats de les virtuds més elementals, no ja de les divines o evangèliques, sinô de les més primitives i humanes predicades pels mateixos pagans, per Platô per exemple, i per tots els que es preocupen dels afers pùblics o civics. No oblidem que no hi ha personalitat sense esperit, sense moralitat, i allô que fa l'espiritualitat de la nostra Solidaritat és la nostra historia i la nostra llengua, raons bàsiques i ùniques per a sentir-nos heriocament catalans.

i virtuds manquen o son ignorats, I és evident que si aquests valors la Solidaritat és una pura formalitat exterior. No caldran pas enemics exteriors per a enderrocar-la. El corc seria dintre d'ella mateixa amb els homes presumtuosos maridats amb l'ignorància de llur propia essència i un dia, una vegada més, ai las ! seriem abufetejats pel terrible desencis, el desencis de nosaltres mateixos.

Però el remei està en les nostres mans i només els criminals voldran abandonar-lo. Tindrem la humilitat suficient per a comprendre ? Encara som a temps per a estudiat-nos i per a meditar sobre la « pedra d'on hem estat tallats », abans de llançar-nos de bell nou a l'acció.

N. XIFRA I RIERA.

NOTICIARI

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA BOUCHES-DU-RHONE

Organitzat pel Comite Departamental de Bouches-du-Rhône tingué lloc el dia 17 del prop-passat mes, al local de l'E. R. C. a Marsella, una Assemblea de militants dels Departaments del Var, Baixos Alps, Alps Maritims, Bouches du Rhône i la Vaucluse, per tal d'anar a la constitucio d'un Comite Regional aplegant els esmentats Departaments.

El President del Comite de Bouches du Rhône, Sr. Baides, inaugura l'acte adreçant a la nombrosa concurrència patriòtiques paraules i remerciâ als assistents l'esforç que per molts representa el seu desplaçament.

El Secretari del Comite organitzador, company Bassas, llegi una memoria de la tasca portada a terme pel Comitè de Bouches du Rhône des dels primers dies de l'alliberaciò, en que fou constituit aquest Comitè, fent ressaltar la necessitat d'aquest aplegament per tal de vigoritzar el nostre Partit i donar l'escalf necessari a tots aquells militants escampats per pobles i masies i que, en molt cassos, es creuen oblidats i àdhuc desconeixen les activitats dels nostres Organismes. L'iniciativa del Comite organitzador fou molt ben acollida pels Assembleistes, intervenint el Sr. Frederic Blanquet representant el Var, el Sr. Messeguer d'Aix en Provence, el Sr. Vila, de Miramas i despres de llegides adhesions de Nice, Cogolin, Monte-Carlo, i d'altres, es passà a la constitucio del Comite regional, que designats pels representants de cada Federacio, quedà constituit com segueix :

President : Casimir Baides.
Vice-President : R. Capdevila.
Secretari : Melcior Bassas.
Vice-Secretari : Pere Urgelles.
Tresorer : Joan Sacau.
Propaganda : Josep Messeguer.
Vocals Departamentals :
Alps : J. M. Llado Figueres.
Var : Frederic Blanquet.
Bouches du Rhône: Emili Peraferrer.
Vocal Administratiu : Josep Matamala.

Per unanimitat fou acordat adreçar un missatge d'adhesiò al President Irla i un altre en idèntics termes al Directori del Partit. També s'acordà felicitar al Secretari General del Partit per la seva tasca en pro de la constitucio d'una SOLIDARITAT CATALANA, significant-li el desig dels reunits, de veure agermanats, sota la senyera barrada, a tots els Partits i Organitzacions democràtiques netament catalanes.

Aiximateix es procedi al nomenament del Comite Local de Marsella que quedà composat com segueix :

President : Emili Peraferrer
Vice-President : Miquel Fellu.
Secretari : Montserrat Martinez.
Vice-Secretari : Francesc Rovira.
Tresorer : Joan Massip.
Propaganda : Joan Garcia.
Vocal administratiu : Agustí Querol.

Finalment s'evocà, amb emoció intensa, a tots els catalans caiguts per la Pàtria, simbolitzats tots en el nostre malhaurat President Lluis Companys guardant se uns moments de silenci.

L'acte, que transcorregué en mig d'una gran cordialitat i entusiasme fou una veritable demostracio dels desitjos de germanor i ganes de treballar que animen els amics d'aqueixes contrades.

E.R.C. DEPARTAMENT DE L'ALT GARONA

El Comitè Departamental d'E.R.C. de l'Alt Garona convoca a tots els afiliats del Partit residents en aquest departament a la reunió general què tindrà lloc el proper diumenge, dia 21, a les 10 del mati, en la sala de reunions del cafe Glacier, allées Jean-Jaurès, davant del Variétés.

Ordre del dia :
Lectura de l'acta de la reunió anterior;
Informació del Comitè Departamental;
Estructuració de les activitats locals;
Precs i preguntes.

J.E.R.E.C. TARN I GARONA

Es prega a tots els interessats d'assistir a la reunió que tindrà lloc el diumenge 28 de gener, a les 3 de la tarda en la sala del cafe « L'Univers », rue St. Louis, Montauban, per a la constitució de les J.E.R.E.C. en aquest Departament.

Ordre del dia : I. Nomenament de la Junta Directiva. II. Precs i preguntes.

La Comissió.

LOIRET

Ha quedat constituït a Orléans el Comitè Departamental d'E.R.C. per al Departament del Loiret, de la manera seguent :

President : Joan Català; vice-president : Eliseu Gavaldà; secretari : Rafael Bardas; tresorer : Francesc Garriga; vocals : Tomàs Llongueres, Josep Codina i Ferran Soler.

Per adhessions i tota correspondència adreçar-se al secretari, Rafael Bardas, 82, rue Bourgogne, Orléans (Loiret).

CENTRE D'ESTUDIS TOLOSA-BARCELONA

Heu's-aci les conferències anunciades per aquesta setmana :

Divendres dia 19, a un quart de nou a la Sala del Centre : « Barcelona, ciutat de ciència », pel professor Candel Vila.

Dissabte dia 20, a un quart de nou, Sala del Centre : Curs d'Estudis Socials : « Erasme i l'Humanisme éuropeu », pel professor Del Bosque, de l'Académia espanyola d'Història.

Diumenge dia 21, a dos quarts de tres de la tarda, Sala del Conservatori, carrer Conservatori : Tercera conferència del cicle « Vers la democràcia espanyola », per Rodolf Llopis, del Partit Socialista Obrer Espanyol.

CASAL CATALA, DE TOLOSA

Seguint el cicle de conferèncles organitzat per aquest Casal, i despres de l'èxit assolit per la del periodista Josep Torrents, que d'una manera excel-lent, desenvolupà el tema « La veritable tragèdia de Verdaguer » devant d'un nombros public que quedà entusiasmat i l'aplaudi xardorosament, el diumenge prop-vinent, dia 21 de gener, a dos quarts de cinc de la tarda, tindrà lloce la segona d'aquestes conferèncles a càrrec del literat Ambrosi Carrion, baix el tema : « Ignasi Iglesies i el teatre del poble ».

Aquesta conferència ha desvetllat gran interès entre la colonia catalana de Tolosa, tant pel sugestiu del tema, com per la valor del conferenciant.

⁂

Sortint al pas de certs abusos i a fi d'evitar males interpretacions, la Comissió Organitzadora fa avinent que no ha d'esmentar-se el nom de « Casal Català » amb motiu d'actes a celebrar ja sigui en el local provisional a en altre lloc, sempre que aquests actes no siguin organitzats per la Comissió Organitzadora del Casal.

MINYONS DE MUNTANYA B. S. DE CATALUNYA

Amb la finalitat de posar-nos en contacte per continuar la nostra tasca a França els Caps Gules i Scouts que han pertenescut al Moviment Escolta Català, sôn pregats d'escriure a Arthur Escorigüela, a Barraud, Mussidan (Dordogne).

Constitucio del « Moviment Socialista de Catalunya »

Diumenge 14 de gener va quedar constituit a Tolosa el « Movimen Socialista de Catalunya » amb la finalitat de reunir en un organisme ampli els treballadors manuals i intel.lectuals de Catalunya per a l'accio i l'educacio socialistes.

Durant el transcurs de les sessions, tant les diferents representacions d'organitzacions com les persones de diversos sectors que intervingueren amb caràcter individual, evidenciaren tots la necessitat que el socialisme tingui a Catalunya un organisme politic que interpreti fidelment el nostre poble.

Paral.lelament a la reunio de Tolosa, un organisme idèntic es constituïx a Catalunya, on els treballs d'organitzacio i contacte s'han portat conjuntament amb els de l'exili.

L'acta de constitucio i la declaracio politica immediata la publicarem seguidament.

Solidaritat

per Joan SANGRES

Ha estat signat i fet pùblic un manifest. Solidaritat Catalana és en marxa. Els homes més representatius dels nostres partits han estampat llurs signatures al peu d'aquest excel-lent document que es un crit i una esperança alhora. Tots al costat d'ells hem de seguir endavant en aquesta àrdua empresa de cordialitat i seny. No hem d'estar satisfets, però, car si bé la primera etapa és assolida aquesta ens senyala un cami més ample encara per on arribar al complet assoliment del nostre objectiu. Hi trobem a mancar, en aquesta Segona Solidaritat Catalana, homes que malgrat llur ideologia catalanista es troben mancats de l'escalf de llurs capdavanters que els senyalin el cami ; millor dit que emprenguin la marxa al davant d'ells.

En la primera manifestació pùblica que tingué lloc dissabte darrer a Tolosa on el senyor Tarradelles, com a signant del Manifest adreçà uns mots als assistents exposant a grans trets el programa d'immediata realització, hi vegèrem amics que malgrat sentir-se identificats amb aquest gra moviment català es lamentaven que els seus dirigents no hagin encara signat el compromis.

Si hi ha algun element dispers o dissident de partits democràtics representats a Solidaritat Catalana ara és l'hora perqué reingressin a llurs partits respectius reforsant aixi aquest gran moviment nacional. Que no persisteixin en llur actitud sense benefici per a ningù i que meditin llur responsabilitat de Catalans i de patriotes donant un elevat exemple de disciplina democràtica.

Il els altres, els que no hi sôn perquè llurs dirigents no han signat el manifest, que els demanin, si sôn patriotes catalans, abans que tot, i si en aquesta hora greu per a la llibertat i per a la pàtria, han d'obrar com a Catalans o han de dependre de partits aliens de disciplines estrangeres.

Perquè per fer viable i duradora l'encaixada cordial i patriòtica que acaba de realitzar-se es necessaria la col.laboració de tots els republicans i catalanistes de bona fe. Un poble que sofreix i que vol redreçar-se cal que emprengui, a pas ferm, el cami que ha de menar-lo a l'assoliment de les llibertats perdudes.

Els nostres compatriotes que dins la mateixa Catalunya sofreixen l'humiliaciò més vergonyant han copsat l'importància d'aquest acte d'escalf patriòtic sumant el seu esforç al nosre. Que aquesta nova Solidaritat faci honor a la nostra ferma voluntat d'homes lliures que volem per la nostra Pàtria una era de pau i treball que situi al nostre poble al costat dels que sabran fer-se dignes dels moments històrics que vivim.

Biblioteca popular

Posem en coneixement dels nostres lectors, que ha començat a funcionar una llibreria popular que te el seu estatge al nº 4 del Carrer Pharaon. Pel preu mòdic de 5 francs per setmana i per volùm tindreu el pleaer de llegir llibres catalans, espanyols i francesos, de tota clase. Per subscripcions adreçar-se a Joan Bertràn, 4, carrer de Pharaon, Tolosa.

Dues èpoques, i un sol afany

per Josep TORRENT

Primera Solidaritat Catalana

El «Cucut», crema de «La Veu» Llei de Jurisdiccions militarades, xim-xim de marxa reial, eufòria patriotera que no és igual que dir eufòria patriòtica. Els carlins i els barbars s'estocinen convenientment a les Rambles de Barcelona; temps de moixiganga i de xaronisme lerrouxista. A la Muntanya Pelada hi ha « meriendas », a la Rambla hi han batalles i el Paral.lel té un emperador. Mary Focela no és elevada encara a la categoria de « vedette » nacional, però els militars i els pinxos ja campen per tot Catalunya. El païs demana foc nou. I neix una Solidaritat.

Segona Solidaritat Catalana

La Falange i el « Caudillo ». La FET i la JONS. Els Arreses i els Aunosos. Les verticals i els Auxilios; Franco tres vegades i « arriba » cartrons.

El païs està arruinat. Els afusellaments son diaris. La llengua catalana és a la presô. Mengen tots els ganduls i els que treballen es moren de gana.

Els bàrbars de la JONS juguen a tet amb els carlins de la idem. Tanger espanyol. Gibraltar espanyol. Els moros a la frontera i els alemanys al Cantàbric. Aquell que no es torna ximple és ben bé perque no vol. El païs s'aburreix i torna a demanar foc nou. I neix una segona Solidaritat Catalana.

I tu, poble de Catalunya !

No hi ha temps que no torni i sobretot per a nosaltres, catalans, que ja fa segles que ens batem amb el mateix enemic. Hi ha una diferència, quan menys, entre les dues Solidaritats Catalanes : la primera era feta per fer front a una corrent d'anti-catalanisme, però que es desenvolupava mes aviat en un ambent d'opereta. La segona es feta per plantar cara a un estat de tragèdia latent i vivent, que és rabeja i s'abeura en la carn i la sang del poble de Catalunya, i de tots els altres països d'Ibèria. Mai com ara, per tant, havia estat tan necessària una veritable solidaritat entre tots els catalans.

I tu, que faras, poble de Catalunya !

Han assassinat el teu esperit nacional amb un vandalisme refinat. Han saquejat els teus arxius i biblioteques. Els teus millors fills son a la presô i a l'exili. Els que no hi sôn viuen en una mena de llibertat condicional i condicionada. Condicionada a la voluntat d'un « Caudillo » al qual cal anomenar tres vegades.

Quan la primera Solidaritat, era encara possible cremar un diari català. Avui de diaris catalans no en queda ni un rastre, ni les engrunes, ni la pols. Adhuc les seves màquines, linotips i rotatives, han estat desmuntades i facturades Espanya endins, a Màlaga, a Granada, una mica per tot... I amb les industries passa el mateix. Algunes d'elles han estat també desmuntades peça per peça i enviades al Sur d'Espanya.

I tu, que faras poble de Catalunya !

Només pots fer una cosa. A l'igual que ara fa quaranta anys, redreçar-te contra l'invasor. Qui és que no voldra esser-hi ? Hi seran tots. En serem tots. I si n'hi ha alguns que encara hi manquen, no en dubteu pas, ja hi sôn en esperit, en espera de que hi siguin en presència.

Perque de solidaris en som malgrat tot i encara que no volguessim. Solidaris en l'exili, solidaris en les presons, solidaris en l'enyor de la terra estimada. I si la Solidaritat espiritual ja existeix, la Solidaritat material ha de realitzar-se per força.

I els que més la faran, els que ja la fan avui, no en tenim cap dubte, sôn els nostres germans de Catalunya. Per ells sobretot, i després per a nosaltres mateixos, fem indestructible la Segona Solidaritat Catalana.

EL PRIMER ACTE de Solidaritat, a Tolosa

Dissabte darrer vers dos quarts de vuit del vespre tingué lloc a Tolosa el primer acte pùblic de Solidaritat Catalana. A la sortida de la reunió tinguda amb els components de Foc Nou, el senyor Terradelles fôu invitat a celebrar una conversa amb un grup d'amics que volien saludar-lo. En circular per la ciutat la nova de que l'amic Terradelles parlaria als tolosencs foren molts els que acudiren al « Glacier » per tal d'informar-se de la constituciò de Solidaritat Catalana. Ultra el Consell Departamental d'E. R. C. i de la J. E. R. E. C. que eren representats per gairebé tots els seus components, hi vegerem elements destacats i militants de totes les organitzacions catalanes politiques i socials. Hi heren presents també el Dtor. Bellido i Sangres, President i Secretari del C. D. d'A. C. R., els senyors Viader i Marquès d'Estat Català, el senyor Semis del Comitè Nacional del P. S. U. C. acompanyat d'elements del Partit, el President de l'A. del Cos de Seguretat de la Generalitat, Calpità Millan i altres que lamentem no recordar.

En nostre amic Alvarez de Lara obri l'acte. Saludà i regracià a tots els assistents per l'interès demostrat, prova evident que la unió que havia estat signada a Paris mereixia l'aprovació de tots els catalans. A continuacio el senyor Terradelles saludà als assistents dient-los l'emocio que havia sentit quan a Paris posà la signatura en nom d'E. R. C. al manifest. Diguè també que els components de Foc-Nou seran els continuadors de llur tasca iniciada en profit de la unio catalana suara feta, passant a ésser l'organ de premsa de Solidaritat Catalana. La tasca que pertoca tots els Catalans -continuà el senyor Terradelles-, deixant de banda les diferencies de Partit, es la del nostre redreçament i fer que l'esforc que fan els nostres germans de Catalunya a la Resistència sigui unit al que els catalans a l'exili hem de portar a terme, evitant aixi de passar per la dolorosa prova que han estat sotmesos països com Grècia i Belgica, i ço aprofitadora i que els catalans donant prova de patriotisme a traves d'aquesta Solidaritat, ben units, han d'aportar una gran ajuda en la tasca d'unio dels partits republicans castellans perque després tots junts poguem trebalar per la victoria de la Democràcia i pel redreçament de la Repùblica.

Les darreres paraules del senyor Terradelles foren segellades amb grans aplaudiments. A continuacio tots els assistents dempeus pronunciaren un « VISCA CATALUNYA » unànim.

Heus aci a grans gambades ressenyat un senzill i improvist acte amarat de sentiment patriotic que difilment hauria pogut celebrar-se, fa sols dues setmanes. Que aquesta Solidaritat Catalana sigui palesa en totes les consciencies dels homes que l'han engendrada i que tots els catalans conscients de llurs deures contribueixin a fer efectiva, la victoria desiciva de les nostres aspiracions nacionals. Que la nostra veu unida a la dels germans que a Catalunya sofreixen la més gran de les tiranies sigui escoltada i seguida en semple per tots. Visca la Llibertat. Visca Catalunya. S. S.

Conferència de Josep Torrents al Casal Catala de Tolosa

Diumenge passat el nostre company Josep Torrents va donar al Casal Català, de Tolosa, la seva anunciada conferència sota el tema : « La veritable tragèdia de Verdaguer ».

Un pùblic molt nombrôs omplia completament la Sala de conferències del Casal. El nostre company amb paraula fàcil i eloquent sabé captivar els assistsents, els quals seguiren amb un interés evident la eva documentada disertació, seguint les petjades del nostre poeta nacional des de la seva primera apariciô fins a l'hora de la seva mort. El pùblic pogué fer-se ben bé càrrec de la tragèdia verdagueriana i apreciâ en tot el seu valor la interessantissima conferència del nostre company, premiant-lo, a l'acabament, amb una gran ovaciô.

Josep Torrents fou molt felicitat.

La nostra Solidaritat

SOLIDARITAT, nom màgic ple de folles esperançes que fan albirar per a tots els que estimem Catalunya el desti magnific de la Pàtria amb tota la seva grandor. Solidaritat! fet consumat, realitat serena i palpable, cosa existent, somni fet vida, joia per a tots els catalans de cor i de bona voluntat.

Solidaritat! nom dolç com el nom d'una sardana, i és que la Solidaritat Catalana és aixô, una sardana grandiosa, magnifica, on tots els catalans seguim el mateix compàs. Un sol amor, un sol desig, una sola ambició dintre el cor : CATALUNYA!

Solidaritat! sardana de fe i d'amor, sardana alegre com el tintineig d'un campanar en festa, sardana d'esperança, sardana de llibertat. Mans estretament unides per a que ningù pugui mai més separarles, cercle vivent com una artèria gegantina que rega una mateixa sang impetuosa, ardent i amorosa.

Solidaritat! Sardana d'un poble que estima i avança donant-se les mans.

Visca la Solidaritat! Visca Catalunya!

Per la J.E.R.E.C. Departamental:
Matilde BERTRAN.

La democràcia orgànica

B.D.I.C

Diverses personalitats catalanes de l'exili ens parlen del Pacte de Solidaritat Catalana

Humbert Torres

Diputat al Parlament de Catalunya

La constitució de la nova Solidaritat Catalana té el doble valor d'un acte de superació de diferències determinada pel comú sentiment nacional en vistes a un demà ple de responsabilitat, i de no anar contra ningú.

Per això aquest magnífic acte de comprensió política dels catalans no sols comptarà amb l'entusiasta adhesió dels ciutadans que ací i a casa nostra segueixen la disciplina de les forces que fins ara s'hi han adherit sino que serà rebut amb respecte, fins amb simpatia, potser amb secreta admiració, per tots els altres sectors polítics catalans que encara no hi han entrat i pels companyols que no hi poden ésser compresos.

Amb aquest pacte de germanor els catalans hem demostrat que quan les circumstàncies ho exigeixen, no ens manca el sentit polític. Senyalem un camí a seguir, els dels amplis moviments de coïncidència, sense els quals la solució del nostre problema no avançarà un pas.

Mentre els aliats vegin que entre els exiliats no hi ha unitat de pensament i que existeixen quatre aspirants al govern espanyol, — Maura, Martinez Barrio, Negrin i Union Nacional ? no es preocuparan del nostre problema ni nosaltres tindrem autoritat per a plantejar-la. Això no serà possible més que amb el natural sacrifici dels punts de vista massa particulars.

Foren els bascos els qui donaren l'exemple amb el seu Bloc Nacional. Han estat els catalans nacionals els que l'han seguit. Que totes les altres forces peninsulars ens imitin i haurem aplanat considerablement el camí per a la solució que de tant de temps s'espera. Que ningú no es faci il.lusions ; sense això,res a fer.

no podem deixar de constatar que la República del 1931 va fer possible l'Estatut. La repugnància a tot el que no fos estrictament català va desaparèixer quan les Corts Constituents varen proclamar el dret a regir-nos per nosaltres mateixos.

Hi ha qui creu que l'Estatut ha perdut actualitat i que s'ha d'anar més enllà. Respectuós amb les opinions alienes tinc, però, el sentiment d'haver de declarar que no les comparteixo en aquest particular.

L'acte de rebel-lió que va provocar la guerra civil i l'anul-lació de les llibertats de que Catalunya gaudia no pot bastar per a donar com caducada la legalitat existent en el moment que el cop de força es va produir i és lògic que propugnem per la seva restauració dintre del marc constitucional..

Quan recobrada la normalitat republicana obrim el Codi que a alguns els hi sembla massa migrat, ens donarem compte de que no és poca ni planera la feina que hi haurà fins a posar-lo en execució. I si la passió no ens cega haurem de convenir en què quasi tot està per fer, i quan les possibilitats que en molts ordres ens ofereix s'hagin exhaurit — que es treball d'uns quants anys — i no donguin satisfacció a les justes ambicions de Catalunya, serà arribada l'hora de demanar i, en el seu cas, d'exigir les ampliacions que les noves necessitats reclamin.

Queda sentat de manera precisa que, al meu parer, l'obra a realitzar per la Solidaritat ha de consistir en crear el clima que permeti que al retornar a Catalunya poguém donar vida a la lletra de l'Estatut, i això ho hem d'impulsar des d'ara fonent-nos en un sol cos, emportats per l'amor a la nostra terra, recolzant la prestigiosa figura del President de la Generalitat, Honorable senyor Josep Irla, que encarnant-ne la més alta representació designarà en el seu dia les persones que per la seva moralitat i intel-ligència i reconeguda honestedat hauràn d'assumir la feixuga tasca de governar-nos, convocarà les eleccions del Parlament, establint, en nom de Catalunya, amb els Governs d'Espanya i de Bascònia les relacions de convivència inexcusables dintre la República.

Si prescindim de personalismes i de querelles partidistes i ens anima solament el sincer desig de treballar tots plegats per l'engrandiment de Catalunya, no dubto que els nostres compatriotes que sofreixen silenciosament els rigors de l'opressió de la Dictadura falangista, que a nosaltres ens ha portat a l'exili, acullirán com fruit beneït la Solidaritat.

El nostre pòble vol veure'ns units i curats dels errors que haguém pogut cometre, viure en pau i treball i fugir de violències que sap no comporten més que sang, dol i misèria. I sap també que no governant-lo un règim democràtic, no obtindrà la Llibertat i la Justicia de que es mereixedor.

Claudi Ametlla

Diputat a les Corts de la Repùblica

Soc partidari, ja ho he dit públicament, de la unio dels catalans en aquesta hora critica de la nostra historia. Els dois familiars son sempre seguits d'un recolliment i una concentracio dels parents com un gest instintiu de conservacio i defensa. El mateix deu succeir en els pobles. I cap dol no es comparable, des del 1714, al que passa Catalunya avui. Doncs mai aquesta unitat de pensament i d'accio ha estat tan necessària.

Per aixo he de celebrar i veure amb gust la signatura del Manifest de Solidaritat Catalana moviment politic d'unio i convivència que respon al meu desig i al meu pensament.

Quina ha d'ésser la tasca de Solidaritat Catalana? Quin el seu programa mediat i immediat? Ja ho diu el Manifest.

Concret i definit : Retorn de Catalunya a la normalitat republicana i estatutaria. I prou. Si en la seva realitzacio es manifesten coincidències que depassen aquell objectiu o sorgeixen necessitats supremes que aconsellen allargar l'abast o la duracio de l'entesa, aquesta podra anar més enlla. Pero jo no crec que moviments aixi puguin tenir programes complexos ni vida molt llarga. Fem tots plegats allo realment urgent i essencial en que l'acord es perfecte i separem-nos després amicalment, per tal que cada de grup realitzi les seves idees propies en un clima de major tolerànica del que vegé la República. I deixeu que digui que aquest darrer resultat ja fora un bon argument també en favor de l'entesa.

No em sembla que des d'aci calgui fer més que assenyalar l'orientacio i les linies generals d'aquesta obra. Les possibilitats de realitzacio son a Catalunya. Si alli la idea, coincidint amb l'alliberament de la tirania franquista, produeix aquell estat passional que hom cal descomptar podriem reveure el formidable moviment d'opinio que'ns sorprengué l'any 1906. Permeteu que insisteixi en dir que es a Catalunya on la idea viura o morira; per tant, que'l programa que aci s'elabori i àdhuc l'elenc dirigent que aci es proposi, ha de plaure a les masses catalanes que l'han de portar al triomf.

Tot aixo son judicis generals sobre el gran problema emesos per un home que no viu en el medi en que es resol. Que ningu els prengui doncs en un sentit limitatiu ni menys exclusiu. En politica no sempre es fa el que es vol.

La coincidència es una tan cabdal nécessitat, que cap sacrifici sera prou gran per a assolir-la.

Francesc de P. Jener

Diputat a les Corts de la Repùblica

Quan trencats els llargs anys de mutisme forçós vaig tenir ocasió de parlar en públic, adreçant-me als militants d'Esquerra Republicana residents en el Departament dels Pireneus Orientals els exhortava a la unió i a la disciplina i feia apel-lació al bon seny català, com a premises indispensables perque la tasca reconstructiva que s'hagués d'emprendre al retornar a la nostra Pàtria no fos improductiva.

Germinava en el meu pensament la idea de la formació d'un bloc que arreplegant tots els partits i agrupacions d'arrel catalana deixés, pel moment, en suspens les lluites de caire particularista i dongués lloc a que conjuntament ens apliquessim a afirmar la personalitat del nostre poble. No us sorprendrà, per tant, que us digui que la constitució de Solidaritat Catalana, s'adiu a la meva manera de pensar. Ara bé ; el nom no fa la cosa i no n'hi ha prou amb que es tingui per feta la Solidaritat

Ha d'ésser una condició essencial que els que l'han acceptada no obeeixin a altres disciplines que les derivades dels partits catalans, regits per procediments democràtics. I consti que no tracto pas de fixar una posició esquerrana i molt menys separatista, ja que considero que, ultra els partits de tendència liberal tèbia o marcadament avançada, hi han altres partits i elements no enquadrats en una determinada disciplina, que com nosaltres senten i pensen en català, i que no havent-se contaminat del virus totalitarista, haurien d'ésser admesos a formar part del gran front de forces democràtiques en vies de realització.

Aquesta nova Solidaritat amb certs punts de semblança amb la que amb tan d'esclat va neixer en els meus temps d'Universitat, tindrà, no obstant, les seves notes diferencials ia que també son diverses lees circumstàncies motivants de la creació d'una i altra.

Deixem de banda les causes originàries del formibale bloc patriòtic del 1906. Cenyint-nos al present, que assolirà encara major transcendència, mena de facilitats i de generosa comprensió ; els que han estat els nostres amics de sempre i que aquests anys d'ocupació alemanya han correguts els mateixos perills que nosaltres, ens volen ajudar a refer la terra i el poble que fou la primera victima a Europa del feixisme internacional.

Eduard Ragassol

Diputat a les Corts de la Repùblica

Si els Catalans refugiats a França o escampats pel mon i els que a Catalunya han conegut de prop la dominació de Franco i els falangistes, sabem aprofitar la trista lliço d'aquests vuit anys i mig de guerra o d'esclavitud, podem encara tenir confiança en l'esdevenidor politic de la nostra terra. Per començar cal una cordial entesa entre tots els politics catalans i els partits que des de l'exili han sabut mantenir una conducta de franca oposició al dictador militar ; per això els dirigents d'A. C. R. han propugnat per aquesta entesa « Solidaritat Catalana ». Però també cal que « Solidaritat Catalana » estableixi contacte, com ja ho ha fet, amb els companys que resten a Catalunya, perque els exiliats tots sols no podem prétendre organitzar ni dirigir la nova política catalana ; i entre tots hem d'emprendre una acció conjunta de resistència i de lluita politica i al mateix temps de preparació sistemàtica del dificil procés de transformació del règim actual al règim de llibertat per a tots, de reconciliació entre els catalans de bona voluntat i de just progrés social.

« Solidaritat Catalana » té un pensament politic i estableix un programa ; d'una vegada per sempre deixa resolt el confusionisme politic que s'havia creat entre els catalans refugiats a França degut a les dificultats naturals del primer temps de l'alliberació, establir contactes amb les organitzacions sindicals catalanes i altres forces politiques catalanes exiliades o residents a Catalunya, i també, com és natural, amb tots els partits generals espanyols i organismes d'actuació que com nosaltres creguin que la única solució del gran problema que tots tenim planteiat, és la República democràtica per Espanya i un règim de llibertat per Catalunya.

Els catalans exiliats avui podem iniciar una vida politica sense el perill de la policia de Vichy o de la Gestapo, i sense els inconvenients de la clandestinitat. Trobem a França tota

Ben agermanats, amb un sol pensament politic de conjunt, amb el fervor patriotic que les circumstàncies imposen, i amb una intel.ligent actuació, jo crec que no trigarem gaire a veure de nou pels carrers de Barcelona les dues banderes que simbolitzen el nostre doble ideal de catalans i de republicans demòcrates. Els exiliats tornarem aviat a casa ; els que a Catalunya encara pateixen el calvari de la presó i de la manca de llibertat que els oprimeix i son les victimes d'un règim foraster que imposa l'esclavitud i la misèria, ni trigaran gaire a coneixer la nova vida que començarà a Catalunya.

Joan Sauret

del Directori d'Esquerra Republicana de Catalunya

Tinc a les mans el manifest de la segona Solidaritat. Contemplo els quatre crits de sang que fan de marge a la frase que constitueix la resta de la bandera : « Per la llibertat de Catalunya — Solidaritat Catalana ». Estenc les dues planes centrals i faig com tothom : el meu esguard dever els grups signataris i, de seguida, començo la lectura, sense deixar-me el « Catalans ».

« Destrossada materialment i moralment per la guerra civil espanyola... » Els meus ulls porten l'embranzida que els encomana el neguit. Us asseguro que he arribat fins a la signatura de Jaume Cornudella amb un temblor que m'ha produit una lleu picoreta als ulls... En conjunt he esmerçat un quart d'hora.

Però el manifest us deixa dintre un desig infatigable. Us doneu compte que no es tracta d'un altre paper més i l'heu de tornar a llegir. L'estil us domina per la seva netedat, és sobri i dòna als conceptes una serena èmoció que fan del document una declaracio solemne de catalanitat i d'amor civic, una prometença de responsabilitat i, sobretot, de respecte als interessos morals i materials d'un poble petit dintre el mapa, però gran en el cor dels fills d'aquesta vella democràcia que voldriem que fos Catalunya

A mesura que he anat rellegint el Manifest s'ha fet entorn meu un silenci, un gran i immens silenci. Només s'oïa una veu que parlava davant d'una multitud. Era Catalunya que parlava a tot un poble congregat en l'immens espai del dolor. Haurieu dit que hi havia un Cap mitic que parlava i milers de conjurats que l'escoltaven. Perque el que Aquell deia tenia el tô de conjuracions, després tenieu la sensació d'haver rebut un mandat precis i exigent, i que la prometença de fidelitat l'havieu de signar amb unes gotes de sang, com a penyora de la vostra sinceritat.

No és possible que el fenòmen emocional i de responsabilitat que produeix el manifest neixi simplement de l'emoció de la responsabilitat de l'excel.lent prosista que l'ha redactat. No. Hi ha quelcom més que actùa de col.laborador. Aquest document que es llegeix en un quart d'hora, però que reclama dies de reflexió, aquesta peça literària, tan ben tallada, necessita més enllà del seu temps per a pensar-la i per a redactar-la, molts dies i anys per a formar-se i fer-la possible.

Solidaritat Catalana s'ha signat a Paris el 6 de Gener d'enguany, però el seu esperit fecundava qui sap el temps dessota el glaç cru i mortal que perdura des de l'any 1939. En les primeries del 1940 tingué lloc a Paris una reunió en un dels salonets de la Ramon Llull. Hi assistiren Pompeu Fabra, Nicolau d'Olwer, Carles Pi i Sunyer, Josep Terradellas, Eduard Ragassol, Miquel Santalò i jo. Els amics d'Estat Català estaven d'acord amb el motiu de la reunió. Què es pretenia? Exactament el que ara s'ha fet i amb un idèntic abast la unió dels catalans, una solidaritat patriòtica. Recordo que els Srs. Pi i Sunyer i P. Fabra s'encarregaren d'obtenir l'adhesiô dels Srs. Joan Casanoves i Amadeu Hurtado. Altres pledejaren la dels Srs. Pau Romeva i Solà de Canizares. Malhauradament l'intent no reeixi i es desisti de *fabricar* una unió catalana amb tres ùnics grups, per més importants i representatius que ells fossin : Esquerra. Acciô Catalana i Estat Català. D'aquell fracàs en sorgi la iniciativa de demanar al President Companys la formació d'un Consell Nacional i nomenat el qual no pogué prendre possessió per la caiguda de França.

Ara s'ha signat Solidaritat Catalana. Però no ha estat pas signada de sobte per set catalans en representació dels seus grups. L'aparició del manifest no es deu simplement a unes converses més o menys laborioses i per colofó una reunió cerimoniosa. No. Aquest cop han calgut setmanes i més setmanes per ablanir diferències i matisos, i anys, quatre llargues anyades, per a que els signants poguessin coincidir i demanar als catalans el que tan i tan bé expressen.

« Que ningù no es perdoni a ell mateix allò que no vulgui perdonar als altres; que ningù no reclami un oblit que no estigui disposat a atorgar » Reflexions com aquestes — i son abundoses en el Manifest — només es poden escriure, només poden produir el seu benifet quan els que les produeixen han nestat testimonis sensibles del pas dels anys prenyats d'iniquitats, de crims i de sofriments que és el cruel tribut que ha pagat Catalunya i els seus catalans per haver-se mantingut fidels i haver-se estimat tant.

L'amic Terradellés em deia que mai no havia signat en la seva pida amb tanta d'emoció com ara i que considera el compromís catalanista com al seu millor afany patriòtic. Jo l'escoltava trist perque no sôc testimoni de l'acte en què els representants posaven el seu nom al davall d'aquell document. Per això agraeixo a « FOC NOU » la seva generosa petició d'un article perque ell m'haurà permès de dir, per al demà, que si no sôc un dels signants sôc un testimoni, almenys m'escau el goig d'ésser militant d'aquesta Esquerra Republicana de Catalunya que l'ha subscrit i ha treballat amb tan d'esforç per a fer-lo possible.

J. M. Bellido

President del Consell Departamental d'Accio Catalana Republicana

La signatura del Manifest de Solidaritat Catalana per tots els partits democràtics nacionals i els dos moviments de resistència de casa nostra em suggereix records historics d'ara fa 25 anys. Jo era a la Rambla barcelonina quan els militars van cremar La Veu i vaig presenciar com el governador s'emportava els oficials Rambles avall.

Aquesta suggestio de coses historiques és originada evidentment per l'associacio de noms. Tan mateix hi haurà una notable diferencia entre les dues Solidaritats la primera va agafar un to d'anti-lerrouxisme que va contribuir a ofegar-la. Aquesta no és anti-res, és tota ella una germanor de catalans per al bé de Catalunya. En la primera i entorn d'ella sorgiren els solidaris i els anti-solidaris. En aquesta i al seu entorn no hi hauran més que Catalans, amb majuscula.

Veig en aquest moviment d'ara una garantia que la nostra tornada a Catalunya es farà en un clima d'harmonia i el més segur impuls per a la continuitat de la nostra vida nacional.

Pero deixeu-me afegir que la Solidaritat Catalana signada a Paris el 3 de gener d'aquest any ha d'ésser no solament una norma d'activitat a l'exili, sino que haura de continuar a Catalunya durant tot el periode de la represa de les activitats catalanes fins que el poble expressi en unes eleccions el seu sentiment i la seva voluntat.

LLEGIU

i feu

llegir

Foc Nou

Joan Alvarez de Lara

President del C. D. d'Esquerra Republicana de Catalunya

El president del Comitè Departamental de l'E.R.C. de Tolosa i del Consell de *Foc Nou*, el nostre amic senyor Alvarez de Lara, contesta a les nostres preguntes respecte del manifest de Solidaritat Catalana :

— Vos sabeu — ens diu — que la idea fonamental de *Foc Nou* era la d'aconseguir la unitat dels catalans a l'exili procurant que res no pogués separar-los malgrat llurs diferències ideologiques. Per aixo hem de considerar un èxit nostre la realitzacio de Solidaritat Catalana.

—La qüestio primordial — afegeix el nostre amic — és abatre l'enemic comu i restablir les llibertats republicanes i catalanes. Aixo aconseguit, entenem que cada partit haurà de reprendre llur llibertat d'accio. No hem de confondre Solidaritat Catalana amb el partit unic, car els partits unics solen ésser nefastos a la democràcia donat que son, en realitat, la negacio de la veritable democràcia en la qual es manifesten els diferents matisos de l'opinio d'un pais.

Esperem que la nova de la signatura del Manifest farà una gran impressio entre els exiliats i entre els catalans de la resistència que son a casa nostra i sobretot que estimularà molts altres compatriotes a incorporar-se a la lluita en poder constatar que entre els catalans ja no hi han divergències que ens separin. No oblidem que la de la nostra desunio és una de les armes més fortes de la propaganda franquista.

Amb el Manifest a la mà, cap partit, ni organitzacio, ni els mateixos isolats, no poden sentir-se allunyats de Solidaritat Catalana car han de trobar-hi llurs anhels interpretats. El nostre exemple hauria de servir als partits i organitzacions espanyoles per tal de poder oferir al president de la Republica la unitat democràtica necessària per a fer tasca util. Pensem que sols d'aquesta manera podem aconseguir que les nacions aliades es decideixin a reconeixer la continuitat de la Republica Espanyola i la personalitat de la nacio catalana.

El senyor Alvarez de Lara acaba dient-nos que, aconseguit el gran objectiu patriotic defensat per *Foc Nou* i essent el nostre setmanari des d'avui el portantveu del gran moviment de Solidaritat Catalana, la seva missio com a Director del setmanari en la seva primera època deu donar-la com acabada. Tanmateix — ens diu encara — el grup fundador de *Foc Nou* estarà sempre desinteressadament i patrioticament al costat del setmanari per aportar-hi el seu esforç permanent i collaborator aixi al major èxit de Solidaritat Catalana.

Ambrosi Carrion

Professor

Aquesta Solidaritat que acaba de signar-se entre els partits politics de Catalunya, demostra que malgrat totes les diférències ideològiques, existeix un nexe comù a tots els catalans, que es palesa en els moments essencials per a la vida del nostre poble. Cal esperar que, si encara algù hi manca, com els representants dels moviments obrers, ben aviat empesos per aquest sentiment de catalanitat, vindràn a reforçar les rengleres d'aquesta nova Solidaritat, que ha de plasmar i definir l'esdeveniment immediat de la nostra Pàtria.

La primera Solidaritat redreçà en un impuls magnific tot el nostre poble contra una vexació imposada a Catalunya pel govern central, amb la famosa llei de Jurisdiccions. Però aquesta d'avui té una tasca molt més important : refer Catalunya destroçada per Franco i els seus falangistes. L'un i els altres no han deixat de banda cap procediment per acabar amb el nostre esperit nacional. En els presidis es pudreixen infinitat de catalans, els afusellaments han estat i son continus, i per ferir i afrentar en el mes viu a Catalunya, el president Companys, esquitxà amb la seva sang generosa, les pedres del negre castell de Montjuic. Les institucions culturals han desaparegut, i la llengua sols és consentida en la vida privada. Però clandestinament, d'una manera sorda i continua, la resistència de dia en dia ha anat afermant-se. I d'ella havia d'eixirne aquest moviment de solidaritat que no és altra cosa que la confirmació de la vitalitat del nostre poble, de la fe en els seus destins, i de que totes les repressions, quan més violentes son, més fan redreçar en un impuls magnific la voluntat d'un poble que vol ésser mestre dels seus destins.

I la força d'aquesta Solidaritat, radica, no pas en la comprensió dels partits i dels homes que l'han formada, sinó en aquela voluntat colectiva, en aquell moviment de resistència, manifestat a tota hora en la nostra terra. Es d'aqui d'on ha de prendre la seva força per a realitzar amb èxit la doble tasca de l'hora present. Una, a l'interior de Catalunya, organitzant i unificant el moviment de resistència, per a que tingui la major eficàcia; l'altra de cara al mon perquè aquest conegui la veritat del nostre cas nacional i ... de les nostres reivindicacions. S'acosta una hora unica pel pervindre dels pobles. Tenim en les mans l'arma dels nostres destins i la nostra esperança més viva ara, aliconats pel passat, i amb una fe absoluta en l'esdevenidor del nostre poble s'aconseguirà la llibertat de Catalunya.

F. de P. Marquès

del Consell Executiu d'Estat Català

L'amic Marqués és un dels vells militants d'Estat Català, fundator de *Foc Nou*. Li hem demanat el seu parer sobre el Pacte de Solidaritat i ens ha contestat el següent :

— En general el Manifest de Solidaritat Catalana el trobo perfecte encara que no respongui als ideals integres d'Estat Català que es condensen en la Independència de Catalunya.

Ara bé. Nosaltres ens hem sacrificat per tal de fer possible aquesta unio esperada per tots els catalans a la qual anem amb un esperit de patriotisme i de lleialtat confiant que serà per nosaltres i per la pàtria el cami de la relitzacio dels nostres ideals maxims.

Creiem i desitgem que tots els partits seguiran el nostre exemple en primer lloc per aconseguir l'enderrocament dels butxins de Catalunya i després per anar al restabliment de les nostres llibertats.

En tant que fundator de *Foc Nou* celebro molt particularment la signatura del pacte de Solidaritat Catalana perque ja des del setmanari, en les reunions del Consell celebrades periodicament, haviem sempre defensat el criteri d'anar a la formacio d'un bloc democràtic nacional. Es just, doncs, que ara el nostre setmanari passi a ésser el portatveu oficial del gran moviment patriotic iniciat a Paris el dia 6 de Gener.

Pantalla mundial

LA REUNIO DE MEXIC

S'ha celebrat a Mèxic l'anunciada reunio de les Corts Espanyoles. El president Martinez Barrio hi pronuncià un discurs demanant als espanyols que s'uneixin d'una manera efectiva i veritable davant l'enemic comu, que és l'enemic de la llibertat, de la democràcia i de la república. Els diputats a peu dret lliferen una gran ovacio.

A Mèxic havia arribat dies abans el senyor Alvarez del Bayo, pero no assisti a la reunio dels parlamentaris. Sembla ésser que l'ex-ministre d'Afers Estrangers de la Republica havia anat a Amèrica amb la delicada i patriotica ambaixada de cercar una entesa entre les tres fraccions socialistes i entre Negrin i la majoria esquerrana de les Corts. I se'ns assegura que les negociacions continuen i àdhuc que van per bon camí.

EL DISCURS NO PRONUNCIAT

La premsa de Londres assegura que el Dr. Negrin en el discurs que no va poder pronunciar per l'emissora de la B.B.C. i que dedicava als parlamentaris espanyols d'América, hauria preconitzat el restabliment de la Constitucio republicana de 1931 i precisat que des de 1936 el govern de la Republica espanyola s'ha considerat sempre en estat de guerra amb les potències de l'eix.

WASHINGTON I FRANCO

Després de Cuba i Guatemala, Equador i Nicaragua, la democràcia nord americana en virtut d'una manifestacio monstre celebrada a Nova-York ha demanat al govern de Washington la ruptura de relacions diplomàtiques dels Estats Units amb Franco. Una assemblea de 50.000 electors votà per aclamacio una proposicio que serà elevada al Congrés demanant que la decisio esmentada sigui presa immediatament.

UN PATRIOTA FRANCES CONTRA UN SAC DE FARINA

Segons el diari francès L'Eclair *del dia 8 de gener, un patriota francès que havia estat pres pels falangistes quan l'any passat passà la frontera espanyola per anar a incorporar-se a l'exercit francès d'Alger, conta que Franco no concedia la llibertat dels patriotes francesos detinguts als Camps de Miranda o a les presons de Figueres o Pamplona si no era a canvi d'un sac de farina. Les peticions eren formulades al govern espanyol per l'ambaixada americana, pero les llibertats només eren concedides a canvi de mercaderia. La unitat « monetària » del troc era un sac de farina per cada « resistent » francès.*

ELS OBRERS FRANCESOS D'ALEMANYA MANTENEN, INVOLUNTARIAMENT, ELS MILICIANS REFUGIATS A ESPANYA.

El diari parisenc Monde Nouveau *explica que els nombrosos milicians « vichyssois » refugiats a Espanya son tractats a cos de rei. Franco els mima i els dona tota mena de facilitats. Per llur costat el govern Pétain d'Alemanya els acorda una subvencio de 800 pessetes mensuals, que és pagada al govern de Franco per la Comissio Francesa de Sigmaringen. El fons constituit per l'organisme en questio és recollit amb una contribucio imposada sobre els salaris dels obrers francesos de la « relleva ».*

ELS SOCIALISTES FRANCESOS CONTRA FRANCO

La Liberté *del 16 de gener i sota el titol* « Pensem en els republicans espanyols » *escriu en un editorial magnific : « La França republicana no pot tenir res de comu amb el Caudillo i seria inadmissible que Franco no faci la fi dels seus protectors, dels que l'ajudaren a matar els republicans espanyols. »*

I EL GOVERN MAURA?

Miquel Maura segueix a Paris, amb el seu govern de transicio. Després d'uns dies de baixa politica sensible, el seu paper sembla que hagi tornat a pujar una mica. Els més recalcitrants admeten que « la solucio Maura » és una solucio de mal menor no desaprofitable i que no és tan desatinada com es volia fer veure. L'interessat assegura que els esdeveniments bèl.lics i diplomàtics mundials han retardat d'unes setmanes la seva reeixida, pero que compta amb l'èxit total de la seva empresa.

TESTIMONIS de simpatia a favor de Delmir IBANEZ

A proposit d'un incident lamentable esdevingut diumenge darrer en un establiment de Tolosa i del qual fou victima el nostre benvolgut amic i company Delmir Ibanez, fundador de « Foc Nou » i ex-regidor de l'Ajuntament Republicà de Barcelona, nombrosos amics s'han apressat a testimoniar-li la seva cordial simpatia com a senyal de protesta per l'estupida i grollera agressio de què fou objecte.

No volem ni esmentar l'agressor car creiem que li fariem massa honor i que en fariem massa poc al nostre diari. Els nostres lectors, que el coneixen, ens aprovaran. Pero com que l'acte realitzat per aquell depassa la mesura en el mon correcte, decent i honest en què vivim, podem anunciar que el nostre company Delmir Ibanez ha elevat al Procurador de la Republica una denuncia en tota forma per injuries greus i agressio publica contra l'agressor de referència, i demanant que li siguin exigides, ultra l'indemnitzacio que correspongui pels danys morals ocasionats a la victima, les responsabilitats criminals en què hagi incorregut.

Angel Ferran

PINTOR

Que el nostre amic i company Angel Ferran és un artista, ja se n'adonaren els seus companys de redaccio de Barcelona quan alguna vegada se li ocorría d'il-lustrar, en pla de facècia, els seus famosos reportatges municipals.

En Ferran periodista i escriptor ha sentit sempre una feblesa per la pintura i el dibuix. Aquesta feblesa tanmateix li ha estat servida per unes aptituds i unes disposicions sorprenents de tal forma que durant l'exili ha pogut defensar-se treballant com a pintor en la pintura d'esmalts i agulles de pit especialment en miniatures de gust exquisit.

Un dia el nostre company ens convidà a visitar a casa seva la col-leccio d'aquarel-les i « gouaches » que prepara per a una Exposicio. I per què no confessar ingènuament que ens varem emportar una gran sorpresa ? L'autoretrat de l'artista ens semblà una obra no solament perfecta sino artisticament interessantisima. Aquarel-les, natures mortes, gouaches, paisatges tolosencs, fins a una trentena d'obres d'una tècnica i d'una gràcia d'artista consumat.

Per a molts dels nostres lectors que coneixen l'Angel Ferran escriptor agudissim, la personalitat del Ferran pintor els serà, probablement, una gran sorpresa. El cert és que el nostre amic s'ha lliurat a la pintura amb tanta il-lusio com a la literatura i el periodisme i que, en vigiles de tornar a casa nostra, dubta si preferirà el pinzell a l'estilografica quan hagi de reprendre les seves activitats professionals a Catalunya.

L'exili haura servit, si més no, per a revelar al public català un Angel Ferran que la gran majoria no coneixa. I romàntic com és, home de gran vida espiritual, el nostre company es lliura a la pintura amb la mateixa il-lusio, amb la mateixa fe artistica, amb què fa obra literària.

Mentrestant, absorbit en els preparatius d'una Exposicio que organitza FOC NOU per tal de presentar al public tolosenc alguns dels més notables artistes catalans, En Ferran sembla decidit a seguir l'exemple de l'Apa. Escriure contes i articles que es podrà il-lustrar ell mateix i alternar les seves tasques literàries amb les artistiques de pintor i dibuixant.

P.

— Ultima hora —

MANCA DE PAPER

Just al moment d'anar a entrar en rotativa aquest número extraordinari, ens veiem en la necessitat, degut a la restricciô imposada del paper, a reduir a la meitat el nostre acostumat tiratge.

Pantalla espanyola

La premsa falangista que ens acaba d'arribar de la primera setmana de gener celebra amb grans titulars els èxits alemanys al front belga. Ja es veuen altra vegada les orelles i el que és més interessant, ja les esenyen novament.

Com la Radio-Espanya de dimecres passat recomanant als aliats que no es posin en els assumptes d'Espanya. La carta de l'Atlàntic — diuen — estableix que cada poble ha de tenir el règim que vol. I Espanya — conclouen amb tota la barra — vol el « caudillo » i la falange.

Per aixo ha convocat tantes eleccions i el poble l'ha votat cada vegada amb tant d'entusiasme...

♣

A proposit de l'indult acordat a sis condemnats a mort d'Albacete, la premsa franquista presenta el caudillo com un apostol de clemència i de bondat. Diu que el caudillo ha resolt amb justicia « cristiana » el problema penitenciari espanyol indultant aquests sis condemnats a mort i tornant a la llibertat « vigilada » miliers de presos politics.

Dels 600.000 presos que encara queden a Espanya i dels 300.000 afusellats per falange ja en parlaran les vidues, els orfanets i les families condemnades a morir-se de gana.

♣

El clericalisme espanyol es veu que encara no ha « comprès ». Ara es dediquen a fer processos eclesiàstics de beatificacio dels nois de Falange que es llençaren al carrer pistola en mà contra la Republica i que moriren afusellats « com uns sants ». Es el cas de Luis Perez Miravete, falangista murcià, victima dels « roigs ».

Si els beatificadors volen treballar de ferm, quan nosaltres tornarem els donarem feina llarga. Car els afusellats nostres es compten per centenars de milers. Pero, es clar, tots deuen ésser a l'infern...

Catalunya i el « caudillo ». Es el titol d'un editorial de La Prensa *del 3 de gener, en el qual es diu que el « laureado » general Moscardo, capità general de la 4a regio, ha anat a Madrid a portar un album d'adhesio de Catalunya al « Jefe de Estado ». El comentarista troba que l'ambaixada és magnifica i que l'ambaixador no podia ésser més indicat.*

DONATIUS pro « FOC NOU «

Suma anterior, 8.190 fr.; Jesus Jimenez, 50 fr.; Dolors Palomas, 55 fr.; Bartomeu Torner, 10 fr.; J. Fresnedes, 55 fr.; Manuel Estrada, 105 fr.; Miquel Navarro, 5 fr.; Joan Comadran, 40 fr.; Dtn. Rouquette, 500 fr.; Esparza-Montpeller, 20 fr.; Maurici Bertran, 5 fr.; Conxa Pujol, 5 fr.; Francesc Útges, 5 fr.; Menendez-Bayona, 70 fr.; A. Balta, 5 fr.; Miquel Puig, 5 fr.; Jaume Garcia, 100 fr.; Miquel Vilella, 50 fr.; Josep Espanyol, 5 fr.; Josep Roig, 5 fr.; Joan Folch, 5 fr.; Octavi Blanes, 55 fr.; Junta Cantonal d'A.D.E d'Aurignac, 257 fr.; Jaume Mata, 5 fr.; Pere Mitja, 55 fr.; Enric Boix, 100 fr.; Pere Junoy, 55 fr.; Monpeon Beziers, 5 fr.; Ramon Rado, 55 fr.; Frederic Comelles, 5 fr.; Pere Bertran, 5 fr.; Joan Homs, 55 fr.; Joan Ollé, 55 fr.; Jaume Creus, 5 fr.; Montserrat Llugany, 25 fr.; Manuel Mallon, 5 fr.; Ricard Sicre, 5 fr.; Pascal Verdiel, 5 fr.; Mlle Cabanes, 10 fr.; Antoni Miro, 5 fr. ; Joan Vandellos, 5 fr.; Pere Arnau, 5 fr ; Franque Effiat, 55 fr.; Jaume Duran, 5 fr.; Mme Balaguer, 5 fr.; Josep Caberol, 5 fr.; Joan Comadran, 5 fr.; J. Escarpanter, 5 fr.; Narcis Serra, 55 fr.; M. Rubio, 200 fr.; Santiago Vila, 55 fr.; F. Culto, 5 fr.; Joan Balleca, 55 fr.; Francesc Arnau, 5 fr.; Antoni Arjo, 5 fr.; Marcel Borras, 5 fr.; Josep Dalf, 20 fr.; Francesc Sort, 5 fr.; Josep Artiola, 5 fr.; Tomas Domingo, 55 fr.; Felip Parrot, 5 fr.; Joan Curco, 5 fr.; Isidor Martinez, 200 fr.; Josep Cos, 5 fr.; Josep Fornell, 5 fr.; Joaquim Arroyo, 55 fr.; Francesc Altadell, 5 fr.; Aiquer-Lyon, 10 fr.; Francesc Andavert, 5 fr.; Joan Mora, 500 fr.

Suma i segueix : 11.412 fr.

El defensor de l'Alcazar — diu — posà en mans de Franco la sincera expressio de la confiança que Catalunya té en el caudillo.

Una confiança folla. Ja tindrà ocasio de comprovar-ho d'aci a un quant temps...

♣

El senyor Correa, governador de Barcelona, ha obsequiat els presos de la Model i de St-Elies amb un dinar extraordinari ; carn, arros, peix, fruita, cafè, cigars. I un discurs, que no és al menu, pero que és el millor de la festa. « Este acto — digué — es la demostracion del amor que debe reinar entre los espanoles, pues todos unidos podremos conseguir una Espana feliz ».

Tal com sona. La unio dels espanyols entre reixes i dels espanyols en llibertat provisional, dels que estan en llibertat vigilada, dels exiliats i de les vidues, orfans, i parents dels afusellats, ens sembla que serà aviat un fet. Aleshores hi faltarà la Falange perquè la felicitat del pais sigui complerta.

El senyor Correa, que és un humorista de qualitat, acabà el seu discurs als presos politics dient-los « que ellos constituyen su constante preocupacion (potser deia la veritat !) y que aunque los presentes tiempos son duros y dificiles con fe y esferanza estos seran cortos y con la ayuda de Dios podran salir en libertad ».

Els presos esclataren amb una gran ovacio al senyor Correa i amb visques a Déu Nostre Senyor.

♣

El nadal madrileny — segons diuns els diaris franquistes — ha estat un nadal de pau, de germanor i d'abundància. Milers de quilos de torrons, de pollastres, de carn... Tothom, segons la premsa falangista, ha menjat molt bé. Adhuc les 60.000 persones que la nit de Nadal es presentaren als menjadors benèfics d'Auxili Social amb el plat a la mà perquè no tenien un pa a la post. Tenen rao. Adhuc els morts de gana eren abundants i « pacifics ».

Numero 21 — 27 GENER 1945 — Preu : 3 Francs

B.D.I.C

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA — *Hebdomadaire catalan*

Portantveu de Solidaritat Catalana

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 Tél. 229-83 — C.C.P. Toulouse 377.32 — TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

L'esforç comù

EL nostre extraordinari dedicat a Solidaritat Catalana ha estat acollit pels nostres lectors amb proves eloquents de satisfacció i d'entusiasme. Les lletres que rebem aquests dies provinents dels camps més diverses de l'opiniò catalana, demostren que el nostre poble — el de l'exili i el de la pàtria — esperava aquest gest de la democràcia nacional amb veritable impaciència. Els signants del Manifest han sabut interpretar els desigs de tots els catalans àdhuc d'aquells no enquadrats en partits que integren la massa catalana i que sense adherir a una disciplina determinada vibren per un ideal comu de patriotisme i de justicia.

Es l'hora de la unió sagrada, de l'esforç de tots els catalans de bona voluntat. Quan la pàtria dessagnada sofreix la tortura i l'escarni sota l'allau nazi-falangista, quan la sang dels màrtirs segueix regant la terra dels camps d'execució, quan els presos esperen entre reixes la fi propera de llur captiveri, quan tot un poble és sotmés durant anys i anys a la dictadura brutal, a la humiliació col.lectiva, a la misèria social, a la injusticia i a l'arbitrarietat revoltants, no tenim dret a l'isolament, a la inacció, a la passivitat, a l'habilitat partidista o a la martingale de mal gust.

Hem vist compatriotes plorar d'emoció en llegir el Manifest de Solidaritat Catalana. Reacció sentimental de patriotisme pur davant la unió fraternal dels catalans en aquesta hora transcendental de la nostra història. I és que, tal com diu el Manifest que comentem, era a l'ambient que respirem dins i fora de Catalunya el desig de lliurar-nos tots plegats a una obra constructiva « que aprofiti les lliçons del passat i prepari un esdevenidor de pau i de progrés. » Les lliçons del passat, tinguem-ho present, son multiples i profundes. Si en el passiu politic de tota una etapa, d'una època important de la vida nacional, hi han errors de govern, de doctrina o de tàctica, hi han també encerts fecunds i admirables. Uns i altres constitueixen la lliço i l'experiència per al futur.

Pero, el futur -aquest esdevenidor de pau i de progrés a què al.ludeix el text esmentat — és un futur ple d'obstacles. L'estat material i espiritual en què els vàndals, els aferistes, els corbs, els paràsits i tota la llopada anti-catalana hauran deixat la nostra terra màrtir, serà més que lamentable. Iper a la tasca nacional de reconstrucció, de reparació, de renovació de la vida catalana en tots els seus aspectes, és absolutament indispensable l'esforç comu de tots els patriotes aplegats d'ara endavast sota la bandera barrada de Solidaritat Catalana.

Els nostres amics bascos i la Solidaritat Catalana

Hem rebut una atenta carta del Sr. Elodor de la Torre, Cap de la Delegació basca de Bayona (Baionako Ordezkaritza), el qual acull amb interés la noticia de la signatura de la Solidaritat Catalana.

« La setmana propera — diu la carta — esperem aqui el Sr. Terradelles Amb ell tractarem de les relacions a establir en el futur entre els dos nostres pobles, amb l'objecte de que units podem facilment contrarrestar les ànsies centralistes que s'han vingut opo ant a la llibertat d'Euskadi i de Catalunya. »

Agraïm molt cordialment aquest mot afectuós del Sr. de la Torre.

FOC NOU, que ha iniciat des de fa temps aquesta tasca de relació entre bascos i catalans, es complaurà en l'avenir a fer-la més sovint i més cordial, en interés dels dos pobles agermanats pel seu desti.

Gora Euskadi Askatuta! Visca Catalunya !

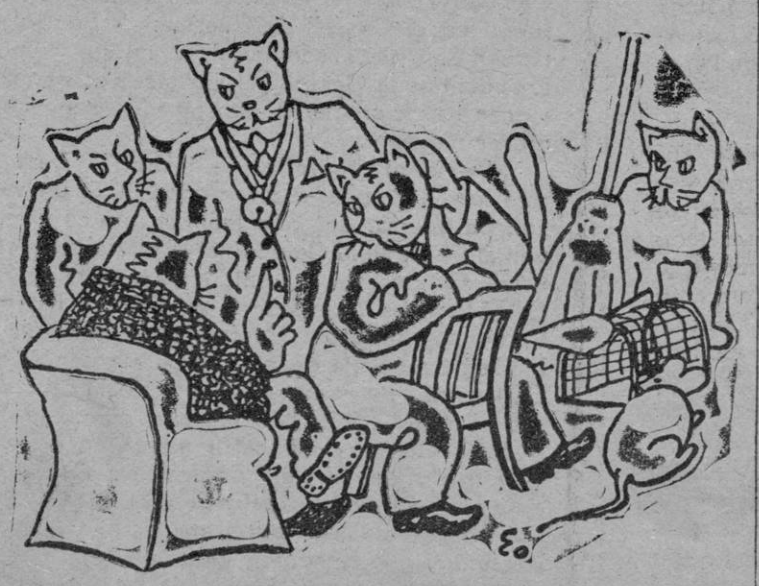

ELS QUATRE GATS QUE EREN CINC

Es estic pel règim presidencialista. Tots presidents d'alguna cosa.

La Politica Catalana

CARTES A UNS AMICS

per Antoni Rovira i Virgili

L'il-lustre periodista i po català Antoni Rovira i Virgili, comença avui la seva col-laboració a Foc Nou. *Els nostres lectors tindràn ocasió de llegir novament la prosa clara i elegant d'aquest mestre de periodistes.*

Antoni Rovira i Virgili honora aquestes planes, i passa a ocupar un lloc preferent entre els col-laboradors il-lustres de Foc Nou.

I

COALICIONS I ENTESES

Montpeller, 18 de desembre del 1944.

Estimat amic,

La vostra carta del dia 12 d'aquest mes ha arribat a les meves mans, i l'he llegida amb gran interés, que és com llegeixo totes les coses vostres. El tema principal que vós hi tracteu és a l'ordre del dia en les converses, en les polèmiques i en les disputes dels exiliats. Vós el podeu tractar amb una llibertat de frase i d'esperit que a mi no m'escauria prou en les circumstàncies actuals, donat el meu càrrec català, que si bé per ara, i potser també per després, no passa d'ésser simbòlic, em crea obligacions i m'imposa limitacions. Ja ho comprendreu, amic.

La solució que vosaltres vàreu trobar als cims — segons vós dieu, enlluernat encara per la visió pirenenca — em semblaria perfecta si fos també la de la terra baixa. Un acoblament de tots els espanyols, un altre acoblament de tots els catalans... La llàstima és que, avui per avui, les realitzacions no corresponen exactament als propòsits. Ni tots els espanyols ni tots els catalans estan acoblats. Vós us en planyeu, i jo també. Qui en té la culpa? No ho sé pas, ni sabria dir-vos-ho. Però potser és prudent, en casos com aquest, deixar de banda la qüestio de la culpabilitat, sempre espinosa, i fer tothom un esforç damunt d'ell mateix i damunt dels seus, per a trobar els camins dreturers de l'acoblament complet i autèntic. Els noms, rai; allò que ens ha d'interessar són les coses.

En aquest sentit de conciliació i de comprensió mutua treballo jo, i no pas d'ara. No he de rectificar res fonamental en les meves orientacions. I quan veig que alguns amics, rectificant-se més o menys, s'acosten a la meva posició, no els retrec pas l'error passat, ans bé els aplaudeixo l'encert present.

Crec, no sols permès, sinò necessari i tot, l'establir contacte i relacions amb els agrupaments espanyols que persegueixen finalitats anàlogues a les nostres. Amb la condició, això si, de mantenir la nostra llibertat de pensament i d'acció, salvats els pactes i acords que pugui haver-hi, d'igual a igual. Com a català nacional que soc, penso que l'aportació dels catalans a l'obra general espanyola ha d'ésser feta, no a base d'integració en un mateix organisme, sinò a base de relació i entesa entre els organismes respectius. Aquesta és la clara, senzilla i lleial doctrina catalanista, que ha vingut a esmenar, per la influència del sentiment patriòtic, la desviació representada per les seccions catalanes dels partits generals espanyols, les quals corrresponen a una etapa, ja passada, del moviment català : l'etapa provincial o regional.

De tota manera, com a bon liberal, respecto les tàctiques diverses i les opinions divergents. Més necessari encara, que l'unir-nos o l'aliar-nos, és el respectar-nos. Un dia o altre, més aviat o més tard, ens

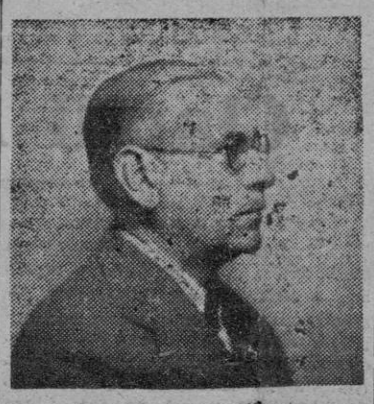

haurem de trobar, si les coses van per bon camí. Més val, doncs, d'abstenir-vos de tot allò, paraules o fets, que pugui enfondir diferències o suscitar ressentiments.

Em plau mol el que em dieu sobre l'actitud d'una gran part de refugiats espanyols davant el problema de Catalunya. Si aquest estat d'esperit es generalitzés, lque fàcil fòra l'entendre'ns perdurablement i el crear allò que encara no ha existit mai, una germanor ibèrica, lligam espiritual molt més fort i molt més sà que la imposada comunitat estatal!

Millor que hi hagi en perspectiva solucions politiques més amples que les de l'Estatut de l'Autonomia del 1932 (text retallat i tanmateix valuós). Però tot esperant que la solució superior vingués — que no fòra pas en quatre dies — el règim estatutari oferiria una primera base, o almenys un punt de referència, per a avanços ulteriors. No soc incondicional del retorn pur i simple a la legalitat anterior; però em sembla que aquest retorn — provisional — facilitaria molt les coses en els primers moments, a dins i a fòra. En aquest sentit l'accepto, sense fer-ne una condició **sine qua non.**

El més important és no obrir fossats de rancùnia entre els catalans nacionals, ni entre els espanyols republicans. Els catalans hem d'esforçar-nos per trobar un lligam d'unitat entre nosaltres i per a ajudar els espanyols a trobar-lo pel seu cantò. O ens avindrem, o fracassarem. Davant la magnitud del problema, les anècdotes divisionistes perden tot valor.

Conec, amic, els vostres sentiments i estic segur que a tot arreu on us pugueu trobar, sereu sempre un home de llibertat i un català nacional. Aquesta doble qualitat, filla de la mateixa flama, us permetrà d'eludir els perills de tota aventura politica... »

II

PROLETARIAT I NACIONALITAT

« Montpeller, 2 de gener del 1945.

Benvolgut amic,

Allò que concretament m'escau de dir-vos de seguida, és que les meves idees no han canviat gens, ni en l'ordre social, ni en l'ordre politic, ni en l'apreciació del cas de Catalunya. Els problemes que se'ns presenten en aquests moments sòn sobretot de tàctica. Hem de sostenir les nostes idees, i pensar alhora en l'aplegament, per a l'acció immediata i per al govern futur, de tots els catalans que es situen enfront de la gent intrusa.

Segueix pag. 2

Un interessant comentari de CLAUDI AMETLLA a "Quaderns"

Creiem que els nostres lectors llegiran amb gust el seguent interessant comentari de Claudi Ametlla, tan per la valor del seu signant i del criteri que hi exposa, com per l'afinitat de pensament amb allò que Foc Nou vé propugnant des de la seva aparició :

Si, l'Estatut, amb l'automatisme constitucional, la presidència interina de Josep Irla, el Consel provisori de la Generalitat i les eleccions de seguida. I després el que Catalunya lliurement vulgui.

Que l'Estatut és esquifit, superat, depassat ? Potser val més no discutir-ho ara això ; potser és preferible constatar que en tot cas no s'ha portat a la pràctica gairebé rés del que conté i que un Govern més treballador que els que hem vist instal-lats a la Generalitat tindrà encara alguns anys de feina a exhaurir-lo. Aquesta insuficiéncia estatutària serà visible i flagrant quan una bona part de les seves possibilitats sigui ja obra feta ; quan les mateixes institucions que n'hagin sortit, en cridin d'altres més perfectes i amples. Qui ,aleshores, podrà oposar-se a aquesta ascensió catalana merescuda i volguda per tothom ? Perquè l'estatut no és més que un estadi de l'evolució catalana, cap veritable catalanista no l'ha considerat mai altrament. I en aquest estadi som encara i en ell hem de treballar per raons d'oportunitat, per exigència de la realitat i per l'imperatiu terrible i fatal que és haver perdut la guerra, reculada lamentable que molts semblen voler ignorar. L'estrall que produí ens imposa aquesta concepció modesta de la política a desplegar modesta, però possible. Ja sé que hi ha altres concepcions maximalistes més brillants i enlluernadores, com la que ens prediquen aquells cinc patriotes ; (1) però sòn també possibles ? Si no ho sòn no m'interessen més que com a poesia de la política, no com a política mateixa, art de realitats per antonomàsia.

Segueix pag. 2

T P. 1968

B.D.I.C

Cartes a uns amics

(Continuacio)

No podem prescindir de la gran massa del proletariat, en primer lloc perque és carn i sang del poble, i en segon lloc perque la seva posició té un valor decisiu i el tindrà encara més en el nou periode republicà i autonômic pel qual treballem. Veig tots els perills, comprenc totes les objeccions — m'en faig jo mateix — però sovint hem de prendre les coses del môn politic i del môn social tal com sôn i no tal com voldriem que fossin. Per això crec que podem i devem tenir tots els contactes que siguin necessaris i dignes. Tota exclusió d'un sector o partit determinat ens portaria a una situació perillosa, sobretot en els primers temps de la restauració autonômica i republicana. Crec que no hem de prendre actituds que representin una mena de declaració d'hostilitat a tal o tal altre grup, a tal o tal altra força. I això ho hem de fer encara menys en el camp internacional que en l'interior. La petita Catalunya, noble però feble, no pot permetre's el luxe de crear-se enemics poderosos. Prou en té amb els enemics que ho sôn per naturalesa diguem-ho aixi.

No vull dir pas que sigui obligatori de trobar-nos tots en unes mateixes coalicions o enteses, en uns mateixos organismes, en un mateix Govern; això, que sovint és desitjable, no és sempre possible. Però àdhuc quan no ho és, hem d'esforçar-nos a mantenir el contacte, a estar en bones relacions, a col.laborar en totes aquelles nombrosissimes coses de la vida politica, econômica i social situades més enllà dels acobláments de forces i dels equips governamentals. Si més no, hem de conviure en el vast espai de la ciutadania, del treball i de la cultura col.lectiva...

... Tot això no em fa renegar de la politica ni de la democràcia. Els sistemes que hom ha volgut oposar als principis liberals i democràtics amb el pretexte de guarir certs mals, n'han provocat de nous i més greus. « Els Parlaments — diu un escriptor francès, Jacques Chardonne — sôn dolents (exagera una mica, em sembla). Però almenys tenen un mèrit : eviten que en el seu lloc hi hagi coses pitjors. »

Vôs parleu de coalicions futures i de pretèrites proteccions electorals. I bé: hi ha un remei per als aspectes nocius d'aquestes pràctiques : un sistema electoral net i clar. I jo no en sé d'altre que el proporcional. Soc proporcionalista avui com ahir, a despit de reconèixer que aquest sistema té també els seus inconvenients.

Ens hem planyut molt de temps, amic, de l'apoliticisme d'una gran part de la classe obrera catalana. Doncs ara que s'accentuen en alguns sectors d'aquesta les tendències a la intervenció politica, toca als republicans catalanistes de facilitar, mitjançant un esperit de col.laboració, l'evolució iniciada, posat que hi hagi per l'altre costat el mateix esperit. Allô que calgui cedir a la representació obrera en el terreny parlamentari i governamental, serà ben esmerçat si s'obté l'encarrilament dels problemes socials pel camí democràtic.

Res de conservadurisme poruc o incomprensiu. Res de convertir una esquerra politica en una dreta social. Aviat el papa i els bisbes, els frares i els capellans - que son uns ciutadans com els altres- ens passarien al davant. Hi ha una cosa en la qual els liberals no podem cedir mai : els drets dels homes i dels pobles, el respecte a la personalitat humana i al pensament lliure. Pel que toca al règim econômic, tothom o quasi tothom reconeix que el que encara predomina a la major part del môn, no és prou just, ni és gaire bo tècnicament. El problema ja no és de reformes; es de transformació. Que se salvi la llibertat i la dignitat de l'home, i amb aquesta condició indispensable pot ésser admès tot avanç social que ho sigui de debô. Les influències que ens puguin venir d'Orient, hauran d'adaptar-se al liberalisme democràtic, que és l'ànima mateixa dels pobles d'Occident, entre els quals té un lloc el poble de Catalunya.

Un nou periode s'inicia en el môn. I dins aquest periode, cap poble no podrà ésser politicament fort si no és socialment just. No hi haurà verament Nacionalitat sense el concurs del Proletariat... ».

A. ROVIRA i VIRGILI.

NOTICIARI

CENTRE D'ESTUDIS ECONOMICS I SOCIALS « TOLOSA-BARCELONA »

Diumenge dia 28, a les tres de la tarda, a la Sala del Centre : Curs d'Estudis Socials (Tercera lliçó).

« Lluis Vives i l'humanisme europeu » per el Pare Xifra, del Monastir de Montserrat.

El passat divendres dia 12 es va celebrar l'anunciada conferència « Els catalans ilustres en el mig dia de França » pel professor Serra Baldó. La conferència fou plena d'interés i el conferenciant explicà com : la participació del rei Pere I de Catalunya, a la famosa batalla de Muret, els viatges del predicador Ferrer en terres franceses, i l'intercanvi de relacions literàries a l'época dels trovadors, contribuiren en gran manera al desenvolupament espiritual i artistic del pais català.

El diumenge dia 14, fou Domènec Torres, del Moviment Libertari Espanyol, qui va donar la segona conferència del cicle « Vers la Democràcia espanyola ». El conferenciant feu un detallat estudi de la actual situació interior d'Espanya i de les mesures que cal prendre per a establir-hi un clima de convivència i de veritable justicia social. Un públic molt nombrôs omplia la Sala Sénéchal i el conferenciant fou molt aplaudit.

CASAL CATALA, DE MONTAUBAN

El Casal Català, de Montauban (Société Amicale des Catalans de Tarn-et-Garonne), ens comunica la inauguració oficial de les seves tasques, que tindrà lloc el proper diumenge, dia 28 de gener del 1945, a les quatre de la tarda, a la Cambra de Comerç (Allées Mortarieu).

Hi parlaràn els Srs. Pau Gaynés, President del Casal Català, Camille Ligniérès Inspector d'Acadèmia Pèire Gardes, Mestre en Gai Saber, Baptista Xuriguera, Secretari del Casal Català. El professor Ambrosi Carrion hi donarà una conferència sota el tema : Evocació de Catalunya.

Obrirà l'acte el senyor Georges Machicot, Professor del Lycée Ingres.

AGRUPACIO MILITAR SECCIO D'INFORMACIO I PROPAGANDA

Aquesta Agrupació Militar ha publicat el primer número del seu Butlleti d'Informació (suplement de la revista « Armas y Letras »). Per demandes d'exemplars adrecar-se a l'administrador, Comandant Octavi Blanes, 44, rue Saint-Rome, Toulouse. El preu de l'exemplar és de 5 fcs.

Aviat apareixerà el primer número de la revista tècnico-professional « Armas y Letras ». Oportunament s'anunciarà per mitjà de la premsa la data de la seva aparició i el preu.

ESQUERRA VALENCIANA

Gaietà Huguet Segarra, President del Comitè Executiu del Partit d'Esquerra Valenciana, s'adreça a tots els seus afiliats residents a França per a que facin acte de presència a la Secretaria del Partit, 6 *bis*, rue Richelieu, Montpeller, personalment o per escrit, fent constar a quina agrupació de les tres provincies valencianes pertanyien (Valencia, Castelló, Alacant) llur residència actual i la data d'ingrés al Partit.

JOVENTUT ESTAT CATALA

Ha quedat constituit a Tolosa el Comitè Departamental de l'Alt Garona de les joventus del Partit Estat Català.

Per tota informació i correspondència adrecar-se a Marti Valero 29, rue du Taur, Toulouse.

E. R. C. DE L'ALT GARONA CONVOCATORIA

El Comité Departamental d'E. R. C. de l'Alt Garona convoca a tots els afiliats al Partit residents en el Departament, a la reunió que tindrà lloc, per Federacions, el proper diumenge dia 28, a la sala de reunions del Café Glacier, allées Jean-Jaurès, devant del Ciné Variétés, a les 10 del matí.

Ordre del dia : nomenament de comissions directives i d'estudi, de cada Federació.

Tots els afiliats son pregats de portar una fotografia per el Carnet d'afiliats a E. R. C.

Crônica de Bezíers

CASAL CATALA DE BEZIERS

Ha quedat constituit a Béziers el Casal Català. Per unanimitat fou elegit el seguent Consell Directiu : president, Josep Solans; vice-president, Josep Baixeras; secretari, Joaquim Garriga; vice-secretari, Serafi Oliva; tresorer, Domènec Colomer ; comptable, Francesc Mompson ; vocals, Manuel Coll; Pere Nin, Joan Garcia, Salvador Bartoli i Josep Ferrer.

L'estatge social ha quedat instal.lat a la place Saint-Felix, número 28, Béziers (Hérault).

JOSEP TARRADELLES A BEZIERS

De pas per Béziers el secretari general del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya Sr Josep Tarradelles, es reuní amb els elements directius del Consell Local i de les J. E. R. E. C. de dita població amb el quals sostingué una interessant conversa sobre les Orientacions del Partit i en especial de la constitució de Solidaritat Catalana.

Crônica de Bordeus

CASAL CATALA

Segons ens diuen, demanat per varis socis, s'ha obtingut la convocació d'una Assemblea general extraordinària, per tal de veure si és possible donar un major impuls a les tasques propies de l'entitat.

També sembla en vies d'organització dintre del Casal, d'un chor de cantaires, baix la direcció del company Boronat.

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Es recomana a tots els militants del Partit, amb residència en el Departament de la Dordogne, que es posin en contacte amb el company Francesc Rodon, au Parc, Thiviers, Dordogne.

ACCIO CATALANA REPUBLICANA

Aquesta entitat fa una crida a tots els militnts del Partit amb residència en la zona Sud-Oest de França, per tal de que es posin en relació amb el secretari del mateix, M. Tavernier, 11, rue de Lalande, Bordeaux.

CASA DE ESPANA

Per persona ben assabentada, ens enterem de que probablement a no trigar gaire, veurem la instal.lació en aquesta Ciutat de la Casa de Espana, lloc on serien aplegats tots els espanyols antifeixistes. Els elements que composen la Comissió Organitzadora tenen ja el beneplàcit i conformitat de les Autoritats i sols manca la coordinació pertinent entre els partits i organitzacions.

FEDERACIO D'IMMIGRATS ESPANYOLS A FRANÇA

La Federació d'Immigrats espanyols a França celebrarà el seu tercer Congrés Nacional els dies 28 i 29 de Gener ,amb l'assistència de delegats de tots els departaments de França.

Aquest Congrés tindrà una gran importància, perque s'hi tractarà de la reorganització de la Federació després de l'ocupació de França per l'invasor alemany, periode durant el qual aquesta organització fou disolta i es vegé forçada a actuar en la clandestinitat. També s'hi tractaran altres problemes que afecten directament els interessos dels immigrats espanyols a França i de la posició a adoptar per la Federacio d'Immigrats Espanyols, davant els aconteixements d'Espanya i el règim franquista

Claudi Ametlla

(Continuacio)

La traduccio d'aquest Estatut en obres vives no apareix com la missió més urgent i fecunda i gosaria dir sagrada dels catalans d'avui i tota dispersió o distracció d'ella com contràries a l'interès actual del nostre poble. Aquesta em sembla la suprema lliçó de l'hora. I perquè no tots l'hem apresa i per que sobre tot no l'han apresa els amics de Londres, i tants altres que els segueixin, escric aquestes ratlles que voldria que ningú no prengués com pretensiôs desig d'oficiar de « magister », sinô com a manifestació d'un català mitjà alarmat pel que ell creu desviacions i marrades perdedores en el camí pedregôs de la nostra nova renaixença

Hi ha hagut sempre en el Catalanisme aquesta zona extremista més verbal que fecunda, més cridanera que operant, que ben sovint ha obstaculitzat la feina de l'altra zona constructiva i pràctica. Vol Carles Pi ingressar-hi i ressuscitar aquella efímera gloriola de foc d'encenalls ? No ho puc creure. El meu amic té una altra contextura mental, una altra formació, i sols la desvinculació amb què ha viscut dels altres nuclis catalanistes ha pogut dictar-li una momentània posició de patriotisme exacerbat poc adequat a l'hora.

Reconec que aquell Catalanisme radical és necessari com sôn necessaris per a l'Església els heretges encara que només sigui per a cremar-los. La seva existència pot evitar la caiguda en renúncies i febleses, la seva vigilància mantenir pura i ortodoxa la doctrina. Però aquesta feina, més útil en el moment de la lluita que no en el de les realitzacions, no sembla escaure a Pi i Sunyer. No és al menys el judici que ens ha deixat la seva actuació, plena de treball metôdic acomplert amb més obscura fecunditat que espectacular esclat. En la continuació d'aquesta feina l'esperem tots, no en aquella romàntica i eixorca acció.

D'aquests dos Catalanismes en tenim en la nostra història contemporània dos tipus representatius molt caracteritzats : Prat de la Riba i Marti i Julià. Qui, avui, posa el segon d'aquests patricis, a desgrat de la seva bondat infinita, la seva insuperada abnegació i el seu arborat patriotisme, en la mateixa categoria del primer, que realitzà la sorprenent Mancomunital, hostilitzat, denostat i injuriat pels catalanistes d'aquella altra zona que el bonissim doctor i enyorat amic representava ? Quin d'aquest dos ideals triaran els cinc amics de Londres ? Quina d'aquestes dues vides donaran en exemple a aquests joves ardents, dinàmics i audaciosos que els segueixen ?

Abandoneu, estimats autors de la Declaració, la vostra concepció del que és la imminent necessitat catalana, impossible, o, si més no, prematura, i accepteu la nostra possible, i per tant política. Porteu, admirat Pi, la vostra autoritat, i vos benvolgut Batista, la vostra ferma i intel-ligent catalanitat, i vosaltres restants firmants i els altres que a Catalunya o en l'exili us acompanyen, l'entusiasme de la vostra joventut plena de promeses, a la solució de coincidència, d'unió i de solidaritat, que és l'afany immediat i la condició indispensable de l'altra ulterior empresa de reconquerir la Pàtria. Ajunteu-vos a aquesta obra de tots. En ella s'enclou i no en cap més altra, avui per avui, el patriotisme veritable.

CLAUDI AMETLLA.

(1) Els cinc firmants de la «Declaració » de Londres.

BIOGRAFIA DE LLUIS COMPANYS

Moments després telefonava al general Batet, cap de la guarnició de Barcelona i capità general de la quarta regió, comminantlo perquè es posés a les ordres del govern català. El general demanava una estona per pensar-s'hi, mentrestant telegrafiava a Madrid i al cap de dues hores, per tota resposta, enviava els canons contra el palau de la Generalitat. i el foc començava.

Tot això no sorprengué a ningù, i el menys sorprés de tots fou el president Companys. Abans de començar la tragèdia, ja sabia com havia d'acabar. El seu aire greu en fer la proclamació, ho deia tot. La seva preocupació després, ho acabava de demostrar. Companys no creia, no cregué mai en la força militar fantàstica del general Dencàs, però, dit sigui entre nosaltres, no cregué mai tampoc que aquella resultés una ensarronada. El joc era massa seriós, massa tràgic, per fer-hi broma.

Companys tingué al seu entorn, al despatx de Sanitat de la Generalitat, al fons del pati dels Tarongers, tots els consellers del seu govern, llevat d'En Dencàs que era a Governació i amb el qual estava en comunicació telefônica. En saber-se pels sentinelles i pels moços d'Esquadra que les forces militars del general Batet anaven a atacar la Generalitat, Companys demanà a Dencàs que enviés reforços immediatament. Però Dencàs no envià a ningù i si envià a algù, aquest no arribà ni a la plaça de l'Angel. I quan els canons, els canons autèntics, començaren a atacar la façada del Palau només hi hagueren els mausers dels 24 moços d'Esquadra que guardaven l'edifici a les ordres de Pèrez Farràs, per a replicar-hi.

Aquella nit tràgica hi hagueren unes quantes victimes de patriotes, com l'inoblidable Jaume Compte, que al Centre de Dependents atacaren les forces militars espanyoles. L'exèrcit de Dencàs no el veié ningù. Els rabassaires tampoc. Companys i el seu govern i els amics que el voltàven no tingueren altres defensors amb armes que els moços d'Esquadra de la Generalitat. Les crides dramàtiques per ràdio, els inùtils requeriments telefônics a Dencàs, només serviren per donar al pais la mesura de la tragèdia que tot allô representava.

Canonades, tir de metralladora, fuselleria, ressonaren sota el cel estel.lat de Barcelona la inoblidable nit del 6 d'octubre. A Barcelona — a Catalunya, car la ràdio no parava enlloc — no dormi ningù. I a la matinada, la trista nova de la rendició del govern català ompli de dol el cor dels patriotes.

De bon matí, les tropes espanyoles entraren al Palau de la Generalitat, desarmaren els moços d'Esquadra i detingueren el govern i tots els que es trobaven al Palau. Allí mateix, davant del cap que comanava la tropa, el president Companys féu la valenta i noble declaració que repeti en el Consell de guerra : « Sóc jo el responsable de l'esdevingut, jo tot sol, com a President de la Generalitat. Els meus consellers, moços i funcionaris no han fet més que obeir ordres meves ».

I President i consellers — llevat d'En Dencàs que fugí a França — foren conduits a un vaixell de guerra, aixi com tots els que es trobaven al Palau de la Generalitat la nit del sis d'octubre. Condemnats a trenta anys de presidi, En Companys i els consellers Lluhi, Marti Esteve, Comorera, Mestres, Gassol, foren conduits a Madrid i repartits després entre els penals de Cartagena i de Puerto de Santa Maria i sotmesos a un règim humiliant de dret comu.

El captiveri durà setze mesos en el curs dels quals les dretes espanyoles tingueren temps de sobres per cobrir-se d'oprobi, de llot i de fracassos. Foren tant grans els fracassos de les dretes que quedaren petits els que havien comès les esquerres. Escàndols financiers, negocis bruts, prevaricacions, crims, de tot hi haqué en el vast i variat mostruari de vergonyes reaccionàries.

B.D.I.C

Les Joventuts

per Angel FERRAN

No sôm enemics de les joventuts ni molt menys de la joventut. No és per a nosaltres ni cap enemic ni cap obstacle : és l'etapa fugissera d'un viatge únic, que ja hem passat ; és, vista des de ponent, un miatge a l'horitzô de llevant ple de prestigi i l'enyor de no haver sabut o pogut convertir-lo en realitsat. Es com una mena de convalescència abans de la malaltia. La nostra joventut, la joventut dels actualment vells o en camí d'esser ho.

I la d'ara ?

Heu's-aci una pregunta per a una enquesta : « Com veieu la joventut d'ara ?» » I encara « ¡Voldrieu que la vostra hagués estat com l'actual ? » ; No sabem encara en escriure aquestes línies, si farem aquestes preguntes als nostres contemporanis ; en tot cas deixem l'interrogant obert perque tothom hi pugui dir la seva. àdhuc els joves.

Per la meva part haig de dir que l'envejo i la planyo, perô que en l'un com en l'altre d'aquests dos estats d'ànim, l'admiro : mai no havia tingut tantes possibilitats. La joventut d'ara és víctima i victimari, és explotada i tirànica alhora, és una crisàlida amb ales o, si no voleu una imatge tan vuitcentista, un cadell jugant amb una bomba.

En el temps dels que ara sôm ja vells, xarucs-ara com mai en la histôria s'és vell a cap edat i jove a cap altre-la joventut era una escola, ara és una càtedra. Abans els joves aprenien dels vells, ara els ensenyen, els guien i els manen. O els seus conductors, que generalment no sôn pas joves, els ho fan creure.

I és que en la nostra època de progrés ràpid tot és ràpid com el progrés ; les coses ens venen sobtadament. totes les notícies son notícies-bombes, tots els invents se'ns presenten en generaciô espontània, tot és com el bolets que neixen i creixen en una nit. Tot és o tot sembla ? Tot sembla, perque en la cursa vertiginosa que menem no és possible copsar el procés de formaciô de les coses tan lent,sovint, com abans, i només en veiem els resultats ; submergits en el nostre temps no veiem res si no és en escorç. Tot ens sembla aconseguit sense esforç. I ens ho creiem, sovint de bona fe.

Perô devegades ens interessa fer-ho creure als altres. Que ens ho creiem i que creiem que les coses es poden fer de cop i volta. Per anar més depressa, dels dos termes de la discussiô, el pro i el contra, dels dos termes de la realitzaciô, el pensament i l'acciô se n'ha suprimit un; noestolera més que el pro, no es veu més que l'acciô. Es el cavall de les *corrides* amb l'ull que veuria el *toro* tapat. Si jo anés per dictador no en voldria d'altre. I de fet, tots els dictadors d'ara munten i han muntat aquest cavall. I els futurs no desaprofitaran pas l'ensenyament. Ells i els rabadans, homes fets i amb prou experiència o que s'ho pensen i un ramat d'anyells de xoc enfollits, les joventuts encamisades hitlerianes, feixistes o falangistes que es pensen que menen el joc. Aquesta ès la novetat de la nostra temporada. Abans-un abans que arriba fins on al môn hi ha hagut homes era el consell dels vells, la lliçô de la experiència el que el guiava ; com que, segons sembla, no havia anat prou bé aparegué com a necessaria la improvisaciô i el consell de la intuiciô i el menyspreu de la intelligència que propugnaren filosofs culpables indirectament dels feixismes — i no cal pas donar tota la culpa a Nietzsche — fou aprofitada pels seus homes d'acciô per corrompre i descaminar la joventut, després de temptar-la prometent-li el domini del môn si els adorava i ella caigué en aquesta parôdia de la temptaciô del desert. Perô els temptadors mateixos s'hi enganyaren i Hitler, després del dilema dels canons la mantega havia de dir al seu poble aquelles paraules esfereïdores « Segueixo el meu camí amb la seguretat del sonàmbul, el camí que la Providència m'ha senyalat » ! El camí del precipici, evidentment.

El mal és que la joventut no és una espècie ni una raça sinô una simple etapa de la vida per la que tothom que va més enllà ha de passar. I si és aixi, tots els homes fets de demà es poden trobar responsables de les atzagaiades de les joventuts d'avui considerades com a una mena d'estament actuant. Seria absurd formar partits especials de joves amb aspiracions de govern. Agrupar les joventuts dintre dels partits és cosa pel contrari lôgica i àdhuc necessària, puix l'educaciô política ha d'ésser en els nostres temps mes que mai una branca de l'educaciô general i les « joventuts » sôn, dintre dels partits, l'escola dels militants i fins la dels dissidents (guardem-nos de dir trànsfugues perque l'escola és una prova per contrastar la vocaciô i ningù no té culpa per, havent-la equivocada, rectificar-la).

Perô aquesta escola no ha d'ésser mai el guia dels partits ni molt menys — molt menys encara — fanatitzada la tropa de xoc, perque menada aleshores pel dogmatisme i la passiô, sense reflexiô, cega voluntària, obnubilada al dret d'exàmen, pôrta els partits a la demagôgia desfermada (recordaré només com a exemple llunyà el dels « jovenes bàrbaros » de Lerroux) i els passos a la ruïna com la histôria més recent n'és exemple. Perque nous aprenents de bruixot, no es limiten a esperar l'absència del mestre per lliurar-se al plaer dels conjurs clandestins, sinô que caben per treure'l a puntades de peu al cul per a fer-ne exhibicions pùbliques.

Angel FERRAN.

La Vida del Treball

Standarditzaciô i especialitzaciô

Una altre de les plagues del nostre môn del treball, sôn els obrers especialistes, o obrers sense oficí. En règims de grans capitals i de concentraciô d'industries, l'standaritzaciô de l'obrer dintre d'una especialitat, porta uns beneficis enormes als accionistes, els quals, per amagar aquesta disbauxa diuen que la especialitzaciô permet la rebaixa dels preus de cost i fa més assequible l'adquisiciô.

Les grans fàbriques, que sôn les que normalment tenen el més gran nombre d'especialistes, els creen elles mateixes, i aixi veiem obrers sense cap preparaciô d'oficí que fan anar una màquina a la perfecciô i que treuen un treball acurat, perô que no serveixen per fer res més ja que la seva especialitat els porta a coneixer ùnicament una sola màquina. Coneixem també els especialistes de cosès que no arriben a ésser especialitat, o especialitats que només ho sôn dintre d'una fàbrica determinada perque fôra de la mateixa no existeix ni aquell treball, ni aquella manera de fer-lo.

Cal acabar amb aquesta mena d'especialitats. Cal que tot obrer tingui, a més de la preparaciô cultural a que té dret i deure, la preparaciô de l'oficí fins al seu màxim possible. Cal que l'obrer no sigui una peça més d'una màquina que per endavant ha estat calculada per el rendiment que ha de donar. I sobretot, cal acabar amb els manobres especialistes.

No hi ha dret a que un home és trobi llançat al carrer, sense treball, per causa de la seva especialitzaciô. La super coneixença d'una sola cosa, porta l'enrrocament fins al seu ultim grau.

La producciô cal abaratir-la per altres mitjans, i no fent de l'home una màquina que quan es para no serveix per a res, i que tampoc es pot renovar perque ha rodat sempre per el mateix cantô. L'obrer ha de tenir la coneixença mes vasta possible del seu oficí; cal que el bagatge que porti sigui ben fort i ben apropiat, perque quan les coses es giraràn contra d'ell, si tot el seu bagatge consisteix en l'esquifidesa d'una especialitzaciô de manobre, es trobarà fatalment enfonzat i incapacitat per a reeixir.

Es poi i es deu fer especialitzacions dintre dels rams, perô mai fer especialistes dintre dels homes. Es un defecte, que jo espero que els homes que ens hauràn de regir a casa nostra, tindràn en compte en el moment de dictar les nostres lleis socials.

J. FERRER AYMAR.

LLEGIU
I
Feu Llegir
Foc Nou

REFLEXIONS d'un Catalanista

Dos "meetings" dos

per Eugeni XAMMAR

Tots dos « meetings » a Paris. El primer a la Sala Pleyel, que és a la vora dreta del Sena. El segon a la Sala de la Mutualité, que és a la vora esquerra del Sena. El primer, un diumenge al demati. El segon, un dijous al vespre. El primer, organitzat per la Union Nacionial Espanola. El segon, convocat pel Comité Nacional de Liberacion. El primer, el de la Union Nacional Espanola, amb assisténcia d'unes 600 persones escasses. El segon, el del Comité Nacional de Liberacion, amb assisténcia de 600 persones llargues. A tots dos « meetings » eloquéncia absoluta i entusiasme relatiu.

M'arriscaria a dir que de cap d'aquests dos « meetings » se'n feia sentir la necessitat El mateix goso a dir de tots els « meetings », absolutament de tots els « meetings » sense exceptuar-ne ni un, que han organitzat els refugiats espanyols a França. Aquestes catarates d'eloquencia no sôn, ni poden ésser, bones uer ningù. Sôn, en primer lloc, perjudicials pels oradors, que fatiguen sense miament les cordes vocals llurs. Son funestes, en segon terme, per als auditors que, abandonant feina i familia acudeixen a locals sense calefacciô dels quals en surten amb el cap calent i els peus fredes. Son perilloses, en fi, per als refugiats que no sôn oradors ni espectadors, per als refugiats, vull dir, que no van als « meetings », perô que risquen d'ésser confosos amb els que hi van. O amb els que hi parlen, que encara és pitjor.

Queremos que el senor Prieto y sus amios nos digan donde està el dinero. » Emesa a la Sala Pleyel per un orador nacional i unionista, aquesta pretensiô fou aplaudida perô no massa. I no és pas que molts dels presents a la Sala Pleyel, comencant per mi mateix, no necessitesin « dinero » . El que passava, l contrari, és que les nostres necessitats de « dinero » eren urgents i que veiem massa clar que des de Méxic estant ni el Sr. Prieto ni els seus amics no ens podrien resoldre cap problema de fi de mes.

« En Espana no hay mas que C. N. T. y. U. G. T. » va afirmar molt content a la Sala de la Mutualité un orador del Comitè de Liberacion. Davant d'una manifestaciô tan escandalosament oposada a la mes rudimentària veritat, el public va abstenir-se de tota manifestaciô. No van tenir esma d'aplaudir ni els militants sindicalistes. La bola era massa grossa, perô l'orador n'estava satisfet i la repetia amb satisfacciô visible, cridant cada vegada més fort, entre l'indiferéncia glacial (aquesta és la paraula) i la distracciô creixent dels que l'escoltaven. L'espectacle era lamentable.

Perô, de totes maneres, si parlè d'aquests dos « meetings » dos, no és ùnicament per satisfer un gust irreprimible que m'atribueixen sobre tot els que no em coneixen, de parlar malament de les coss i de la gent. Contra el que molts es pensen a mi m'agrada més lloar que denigrar. Cerco sempre el costat bo bels esdeveniments i si els esdeveniments, molts sovint no tenen cap costat bo, la culpa és dels esdeveniment i no pas meva. Perô els dos « meetings » dos, de les dues botigues de refugiats espanyols a Paris, tenien, tots dos, un costat bo. Em quedo curt : un costat molt bo. Encara em quedo curt : un costat excel-lent, un cost tat que no pot ésser més bo, un costat ôptim. Ni al « meeting » de la Sala Pleyel ni al « meeting » de la Sala de la Mutualité no hi va parlar cap català.

Mentre els refugiats espanyols de Paris feien « meetings », els refugiats catalans a Paris feien Solidaritat Catalana.

Eugeni XAMMAR.

P. S. — Per necessitats de compaginaciô segurament, el meu article «Nadal a Barcelona», benèvolament acullit à « Foc Nou », va sortir sense data i aixô m'obliga a precisar que el dit article, al final del qual convido els catalans a fer un « acte d'esperança », fou escrit per Nadal de l'any 1939 i llegit, aleshores, a una festa nadalenca dels catalans de Paris. El detall té la seva importància, perque, pe Nadal del 1944 (un Nadal que no ha estat, ni de bon troç, tan fosc com el del 1939) jo no hauria recomanat als catalans un esforç per conservar l'esperança. Els hauria recordat, aixô si , el deure de la reflexiô.

Voldria aiximateix, ja que hi estic posat, fer una segona aclaraciô No es culpa meva, sinô efecte de la supressiô d'un parell o tres de ratlles de texte, si en el mateix article, vaig presentar als meus estimats lectors una carn d'olla de Nadal indigna d'ells i de mi. « Mitja gallina, carn de bou i de moltô , cigrons, col i patata » es el que cal per a instrumentar, substituint els cigrons per pastanagues un « pot-au-feu » francès, o afegint-hi quatre rodanxes de xoriço un « cocido madrileno ». Per als catalans que no ens moquem amb mitja mànega, una carn d'olla de Nadal no serà digna d'aquest nom si no conté, a més dels ingredients esmentats, cansalada grassa i viada, butifara blanca i negra, garrô, orella de porc âpit i-la faig passar en darrer lloc com la custodia a les procesons-aquella pilota que té tots els gustos i que constitueix un dels encerts més inspirats de l'art culinari en general i de la cuina catalana en particular.

Finalment voldria, ara que hi soc, donar pùblicament les gràcies a Angel Ferran per la seva il-lustraciô del meu article. Veure els nostres noms ,estimat Ferran, l'un al coostat de l'altre, m'ha rejovenit de 27 anys, m'ha recordat l'altra guerra que era la mateixa d'ara sinô que aleshores encara no ho sabiem, quan vôs i jo, amb la ploma a la ma i amb aquella alegria, defensavem el mateix que defensem avui. — E. X.

PARAL.LELS

per J. Rodriguez-Joanola

En un dels darrers nùmeros de FOC NOU Humbert Torres ha evocat amb la seva habitual competència les diferències de clima politico-social entre França i Espanya, i a través de nombrosos exemples ha posat de relleu l'endarreriment profond amb que es viu a la Peninsula, en tot allô que es refereix a normes democràtiques, en instrucciô cívica i en cultura.

Es alliçonador de remarcar les causes d'aquest desnivell. Al nostre entendre, sôn el resultat operat pels climes politics que han existit a un costat i a l'altre del Pirineu. A França, un segle i mig de Drets de l'Home — amb eclipsis, és cert, de tots coneguts. A casa nostra, exceptuant les guspires de les dues Republiques, unes ficcions de parlementarisme o l'« ordeno y mando » — pels civils, es clar — d'uns militars derrotats a tots els camps de batalla (1).

Posem en relleu doncs, el contrast — que l'exili ens ha fet coneixer pràcticament — entre les costums, les idees i els sentiments de França — pais republicà per excel.lència — i les d'Espanya, filla predilecta de « la tradicion ». Heu's-aci, algunes observacions ben significatives, prosseguint la sèrie iniciada per Humbert Torres.

⁂

Les lleis de les Constituents determinant la neutralitat de l'Estat en matèria religiôsa, despertaren una oposiciô aferrissada. Per tant, es limitàven a establir uns preceptes que tot el môn civilitzat i a totes les latituds — des de l'Alemanya protestant al Canadà catôlic o a la Turquia moderna — eren realitats que no discutia ningù. Tots els Manuel Brunet, amb perfidia i paciència, martellaren infatigablement la consciència del pais parlant-nos de persecucions sociarismes i croades anti-religioses. Cada enterrament, particularment, fou un plebiscit i a les Autoritats que vetllaven per l'aplicaciô escrupulosa dels preceptes laics del règim — entre altres el de la Llei de Secularitzacions — se'ls feu un veritable pedestal d'Anti-Crist. Aquest zel dels defensors (?) de l'Església portà els fruits que tots coneixem. La politica clerical ha engendrat sempre l'anti-clericalisme. Publicacions d'un tô atrotinat com « El Correo Catalan » o pèrfid com el D.I.C. eren el motor que alimentava fulls tan infectes com « La Traca » de Valencia o el vell « Progreso » de les « meriendas » fraternals.

Totes aquestes considèracions passaven per la nostra memòria un dia d'aquesta tardor quan instal·lats a la terraça d'un cafè, en plè centre de Tolosa, vegerem passar un enterrament civil. Era amb tota la pompa tan cara als vells lliure-pensadors de tot arreu — una nodrida orquestra tocant mùsiques plorancres, uns senyors amb una bandera, un altre amb un coixi plè de cintes i decoracions i finalment, amb tota naturalitat, confosos entre els seguidors, dos simples capellans.

Fet banal, certament, per als espectadors que tenia al meu costat, perô per a nosaltres que tenim la pàtria embolcallada entre les tenebres d'una intolerància medieval, ben alliçonador i significatiu.

⁂

Altres observacions banals (?). Heu vist mai a Espanya un simple guàrdia civil muntar una democràtica bicicleta ? Tot el prestigi de l'«Instituto» en hauria trontollat. I que haurieu dit de veure un respectable capellà sobre un modest « velo » anant a administrar carretera amunt entre una aureola de sol i polsaguera, els darrers sagraments a un cristià pecador ?

Tots hem vist a França, pais de les bônes maneres i de l'educaciô cerimoniosa una monja tirar un carretô en plena ciutat o un coronel, carregat de condecoracions, sortir plàcidament del forn amb una barra de pà sota del braç

⁂

Si no prescindim tots de la intolerància, del fanatisme, de la manca de respecte i d'aquest fals orgull encartronat que neix amb el vent de la « meseta » i que ens recorda els personatges del « Tenorio », l'exercici de la Democràcia no serà possible a casa nostra. Maleïm-los, car en som les víctimes. Aixi la Pàtria retrobarà la Pau que tots esperem i volem.

(1) Cal insistir que fou la intervenciô estrangera que decidi la nostra guerra.

La reuniô general d'E.R.C. de l'Alt Garona

El passat diumenge dia 21 tingué lloc la Reuniô general d'E.R.C. de l'Alt Garona. A despit del mal dia que feu una nombrosa concurrència omplenà la Salle de Reunions del « Café Glacier », abundant-hi la representaciô Femenina i assistint-hi també representaciô i elements de la J.E.R.E.C. de l'Alt Garona.

Obrí la Reuniô el President del Comité Departamental, Sr Alvarez de Lara el qual raonà el motiu de la Reuniô en el sentit de la necessitat de que els afiliats i organismes elegits mantinguin un estret contacte i compenetraciô a travers de Reunions i canvis d'impresions.

A continuaciô el Sr Serra llegi l'Acta de l'Assamblea Departamental, que fou aprovada per unanimitat; seguidament fou llegit l'Estat de Comptes, el qual, després d'alguns aclariments concernents al periode d'organitzaciô fou també integrament aprovat. A mes l'esmentat Estat de Comptes estara a disposiciô dels afiliats i exposat en la Secretaria del carrer de Metz, nº 48

Els membres del Comité Departamental, Srs. Vitaller, Galceràn i Anglada, informaren als reunits respecte a les activitats que es refereixen a Organitzaciô, Informaciô i Premsa i Ajut Social que ha portat a terme el Comité Departamental, mereixent la conformitat dels reunits.

El Sr. Alvarez de Lara feu una brillant exposiciô de la politica catalana i espanyola a França i a l'estranger a partir de l'Assemblea Departamental del dia 22 d'Octubre 1944. Historià suscintament la part que havia pres el Comité Departamental en l'aclariment de la conducta observada per alguns dels nostres dirigents en certes ocasions, el recolzament i orientaciô donada pel Comité Departamental envers l'unitat de la politica catalana, cristalitzada en la conclusiô de « Solidaritat Catalana », prometedora d'una actuaciô eficaç i compacta al costat del Bloc Nacionalista Basc, i que forçosament pesarà seriosament en l'orientaciô de la politica espanyola tant en el seu aspecte polític i econômic, especialment per la resoluciô federal de l'estructura estatal de la Repùblica Espanyola. Donà amplis detalls sobre la significaciô del pacte de Solidaritat Catalana el seu abast, les caracteristiques dels Partits signants, i l'esperança que havia desveillat entre tots els catalans; s'extengué en la conveniència de que el Partit fixi la seva orientaciô socialment justa envers els treballadors, en reculli les seves mes inmediates aspiracions i les plasmi en realitats tant prompte l'aixafament del règim « franco-falangista » en permeti la seva realitzaciô, com també totes aquelles mesures de depuraciô econômica i social que necessita la nostra terra després de l'onada d'inmoralitat escandalosa que sofreix.

Finalment es convingué en la necessitat d'estrènyer el contacte entre el Comité Departamental i els afiliats, acordant-se convocar una Reuniô, per Federacions pel seguent diumenge, a l'afecte de nomenament de Comissions d'Estudi per part de cada Federaciô.

Després d'algunes intervencions remarcables per part d'alguns assistents, és donà per acabada la Reuniô amb un doble Visca l'Esquerra, i Visca Catalunya, i en mig de l'entussiasme general.

Ha quedat enllestida la composicio de la Biografia Lluis Companys. Els subscriptors la rebràn dintre un breu termini

Les Lletres i les Arts

EVOCACIO DE CATALUNYA I PROVENCA

Mistral i Verdaguer. El Màs de Can Tona i el Màs del Jutge. Mireia i Nerto. La tomba de Mistral i els exiliats catalans

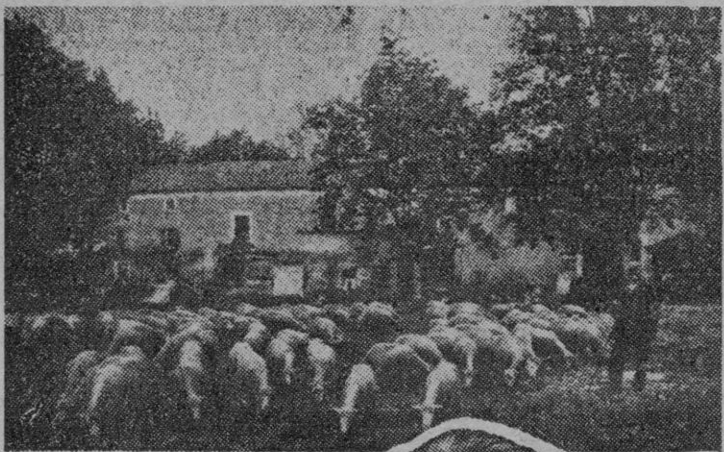

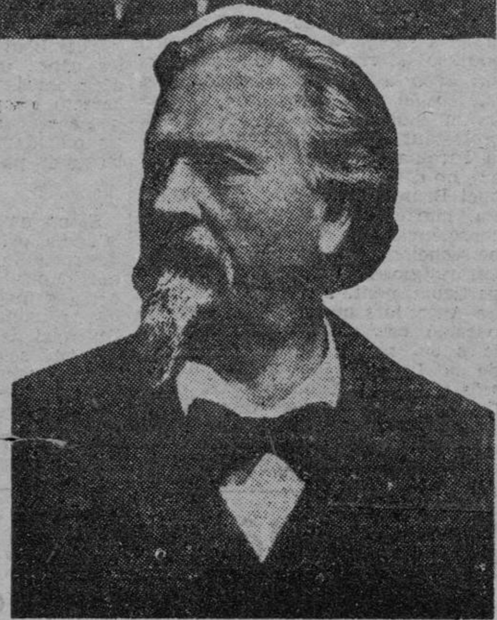

El «Mas Jutge», a Maiano, el cor de la Provença, on va néixer Frederic Mistral el 8 de setembre de 1830

El gran poeta Provençal, Frederic Mistral, va neixer i va morir a Maiano. El seu culte omple tota la Provença i el seu record omple tot Catalunya. Les relacions entre Mistral i la nostra Pàtria constitueixen un lligam indisoluble entre dos pobles germans. Mistral ha presidit els Jocs Florals de Barcelona, i el nostre Cap i Casal s'ha honorat donant el nom de una de les seves modernes avingudes, a Frederic Mistral, el gran cantor de Mireia.

Mistral ha conegut personalment a tots els poetes i escriptors catalans de la seva època : Guimerà, Mossen Verdaguer, Anicet de Pagès, Ubach i Vinyeta, Mossen Collell, Marti Genis, i encara molts d'altres, han estat els amics personals i algumes vegades els hostes de Frederic Mistral. Però el més estimat de tot ells, ha estat Mossen Verdaguer.

El poeta de Provença sentia un veritable culte per l'autor de l'Atlàntida, de Canigó i de Nerto. Ha estat, a més, un dels primers a descobrir el talent veritable de Mossen Verdaguer. Quan Mossen Collell va presentar-li a Verdaguer per primera vegada en els Jocs Florals de Barcelona, (Verdaguer que no era capel·là encara, vestia de vellut i barretina musca) Mistral va posar-li una ma damunt l'espatlla i va dir-li: **Tu Marcel.lus eris.** El cantor de la Provença havia endevinat ja, en el seu primer contacte, el magnific cop d'ala que s'insinuava en el nostre poeta nacional. Eren dos genis que es trobaven front a front; eren l'ànima de Provença i l'ànima de Catalunya, les que es donaven les mans a la festa catalana de la Gaia Ciència.

El Màs de can Tona, a la Plana de Vic, i el Màs del Jutge, a la Plana de Provença, havien vist el naixement de dos dels poetes més grans de la seva època. Les vides de Mistral i Verdaguer però, no sôn paral.leles com ho sôn llurs obres. Tot el que hi ha en Verdaguer de tortura espiritual i de sofriment fisic, hi és en Mistral de placidesa i de tranquilitat d'esperit. Fill d'un gran propietari de Provença, Mistral, com el nostre Joan Maragall, va naixer a la vida fàcil, i té també el mateix gust exquisit i aquella gran senyoria de l'esperit, que sôn el tret més inconfusible de tota la producció maragalliana.

El Mas del Jutge és una llar pagesa d'una simplicitat biblica. Fà pensar en la coneixença del seu pare i de la seva mare que ell conta en un capitol de les seves « Memôries » titulat Ruth i Booz. Hi conta també la seva naixença; llegiu-la, i aprecieu al mateix temps tota la gràcia de l'estil de Mistral ;

« La meva espellida havent esdevingut a les tres de la tarda, la gallarda partera va fer anar a cerçar el meu pare, que es trobava, segons el costum, al mig des camps. Tot corrent i de tan lluny com es podia fer sentir:

— Senyor -va cridar el missatger- veniu que la mestressa acaba de deslliurar ara mateix.

— Quants n'ha tingut? demanà el meu pare.

— Un de molt valent.

— Un fill. Que Déu el faci gran i assenyat.

I aixi, com si no hagués passat res, tan bon punt acabà la feina. l'home, a poc a poc se'n tornà a la masia ».

Quan Mistral va casar-se, va anar a viure a una altra masia. àquesta no gaire gran i d'un sol pis. Una Verge guarda l'angle d'aquesta llar sagrada. Aquesta masia, on Mistral va escriure « Mireio », « Calendau » i « Les isclo d'or », és objecte d'una devoció ben justificada. La premsa del pais occità francès, ha fet moltes campanyes perque l'Estat declarés aquesta casa « monument històric », amb el fi de posar-la a cobert de possibles canvis i calamitats. Aquest dos Casals, — el de la seva plenitud i el de la seva mort — conserven la imatge del gran poeta del qual Daillan escampava el darrer retrat, esdevingut una mena de Sant laic per a la pagesia provençal. I en aquest punt si que Mistral i Verdaguer és retroben. El mistic de Folgueroles és també una mena de Sant laic per tota la pagesia de la Plana de Vic, i per tot el poble de Catalunya en general.

La tomba de Mistral, és a pocs passos de la seva casa, en el petit cementiri de Maiano, ple de cants de cigales. La tomba evoca un dels més simples i un dels més bells monuments de Provença: el Pavelló de la Reina Joana des Baux. El culte dels pobles vol les imatges tangibles, gairebé tàctils. Per aixô les dues cases i el cementiriet, converteixen aquest recô provençal en una mena d'indret de pelegritnatge.

⁂

Per a nosaltres les circumstàncies no sôn normals. La vida de l'exiliat no és pas la vida fàcil i aixô dificulta moltes coses. Però, deixeu'mho dir, jo sempre he tingut l'impressiô que els catalans exiliats a França, no hauriem de deixar aquesta terra sense haver anat en pelegrinatge a la tomba de Mistral. No és possible anar-hi tots, ho sabem prou, però una representaciô de tots hauria de deixar el seu rastre a la tomba del cantor de Provença.

La representaciô hauria d'ésser integrada per intelectuals, pagesos, obrers... Gent del camp i de la Ciutat. Hauria d'ésser Catalunya, la Catalunya autèntica que és donaria les mans damunt la tomba de Mistral. Perquè Catalunya es aixô. Un poble d'artistes, de pagesos i d'obrers, que sempre sap donar-se les mans per damunt de la trista picabaralla quotidiana. I a la tomba de Mistral hi portariem tot aixô. I passariem per les Santes Maries per evocar l'ànima de Mireia, i evocariem també l'esperit de Mossen Verdaguer, Patrô dels Emigrats i Princep de la Lirica Catalana, deposant un exemplar de « Nerto » i una braçada de flors, damunt la tomba del Princep de la Lirica Provençal.

Però tot aixô és potser massa bonic i és per aquest motiu que hem volgut fer aquesta evocaciô des de les planes de FOC NOU. Sota el cel màgic de Provença, que fa reventar les cigales i daura la polsaguera que aixequen els braus de la Camarga, prop de les Santes Maries, racer i pelegritnage de la bohèmia de tota Europa, en el cor de la Provença, païs de meravella que té tantes afinitats amb la nostra Pàtria, evoquem el cel blau de Catalunya, i la nostra mar que és la mateixa, i les nostres dues llengues germanes.

En el nostre pelegrinatge sentimental, evoquem a Frederic Mistral i a Jacint Verdaguer, ànima de la Provença, esperit de la Catalunya Nacional.

Josep TORRENTS.

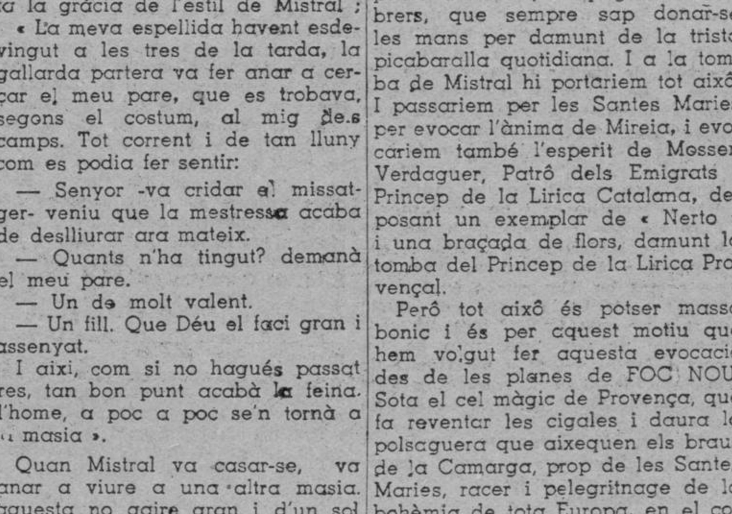

La casa on va morir Mistral, à Maillane. Es aqui on va fixar la seva gran obra « Mireia ».

La tomba del gran poeta. Ell mateix se la va fer edificar. La tomba és una copia de l'elegant pavelló de la Reina Joana, à Baux.

Contes de FOC NOU

Un pais pacificat

CONTE

per J. M. Lladô Figueres

Vet aci que una vegada hi havia un general que va sublevar-se per a domesticar un pais. Però com que aquest pais no era fàcilment domesticable ben aviat començaren les conspiracions. Prou que els dictadors les prohibiren per decret, però la gent no feia gaire cas dels decrets, i celebrava tantes reunions clandestines que fins els diaris en publicaven les convocatòries. Hom conspirava per tot arreu : a les plataformes dels tranvies, a cal adroguer, a la cua de les castanyes i elmoniatos a les sales d'espera de les estacions...

Però aixo de conspirar no era suficient, i uns quants conspiradors decidiren de formar un Front Unic. L'entusiasme és contagiôs i la formaciô d'un Front Unic estimulà a gent de tal manera que se n'organitzaren catorze i si no se'n van constituïr més fou perque no sabien quin nom posar-los. Quan ja no en quedà cap per a formar, hom decidi la creaciô d'una Federaciô de Fronts Unics sota la dominaciô general i romàntica de « Sus y a ellos ». Fou tan accentuat l'engrescament provocat per aquesta activitat civica i patriôtica, que fins el dictador va contagiar-se'n i s'apuntà soci de la Federaciô. Però quan veié que només el designàven Vocal d'Esbarjo, agafà un treball i mori del disgust.

La Federaciô de Fronts Unics pujà les escales del Poder. Després de tres mesos de vaga general en senyal de joia, i de discursos i de canvis de noms i de plaques dels carrers de ciutats, viles i pobles, un dia es reuniren els cap-pares i decidiren reunir-se l'endemà per a prendre importants acords. Un d'aquests acords fou el de crear, a més dels ministeris de consuetud, uns altres que compenséssin la significaciô massa burgesa dels existents. i sorgiren els Ministeris d'Inseguretat Interior, Destrucciô Pùblica, Desgràcies i Injusticies, Dilapidacions i Patrulles d'Incontrol. Com que la revoluciô havia d'ésser feta a fons pel de dalt i pels de baix hom designà les següents personalitats per a ocupar els ministeris : un profesor de Filosofia i un analfabet; un magistrat i un condemnat a cadena perpètua; un almirall i un descarregador del moll; un Cardenal i un sagristà ; un rentista i un pobre de solemnitat; un general i un « quinto ».

Calia, a més, fer una Constituciô que satisfés a tothom, que fos una garantia de conciliaciô i de justicia. I aixô fou aconseguit a base d'un article de dreta i d'un article d'esquerra, alternats, es a dir, d'una de freda i una de calenta. I la Constituciô quedà redactada aixi :

Art. 1 : Queda constituida una Repùblica democràtica, parlamentària, liberalota i atrevida.

Art 2 : El pais serà governat per decret llei del qui xisti!

Art. 3 : La Repùblica serà laica.

Art 4 : Aquell que no vagi a missa serà passat per les armes.

Art. 5 : Les regions seràn autônomes.

Art. 6 : L'Estat central és reserva totes les facultats, àdhuc les mentals i les de Medicina.

Art. 7 : L'ensenyament serà laic.

Art. 8 : Anirà a càrrec dels jesuïtes.

Art. 9 : La premsa serà lliure

Art. 10 : Tot periôdic que digui mal del Govern, serà confiscat, i el director, redactors, subscriptors, lectors i anunciants, seràn arrossegats pels carrers i llençats al riu més pròxim.

Art. 11 : La terra és del que la treballa.

Art1 .2 : El pagès que no doni el 95 % de la collita a l'amo, serà penjat a l'arbre més pròxim a la seva rèsidència.

Art. 13 : L'exèrcit serà regular, però els comandaments seran de primera i seran exercits pels generals i caps que s'hagin sublevat més vegades

Art. 14 : L'ordre pùblic serà centralitzat, i serà garantia de pau, de justicia i d'ordre.

Art. 15 : Anirà a càrrec dels Incontrolats.

Art. 16 : La llibertat de reuniô queda establerta i reconeguda.

Art. 17 : Queden prohibits els grups de dos persones o més. Aquells que se'ls arrepleguì, seran afusellats sense formaciô de causa.

Art. 18 : La Democràcia serà orgànica...

El dia de l'aprovaciô de la Constituciô fou un dia de desbordament nacional. Ja hi havia una Llei. Des de l'endemà el Govern es disposà a aplicar-la. I ho feu amb tan de zel, que d'acord amb la Constituciô, cada dia eren penjats, arrossegats, afusellats i passats per la pedra centenars d'infractors de la suprema llei. « Dura lex, sed lex ». La llei és dura, però és la llei. Tot per la legalitat i la llibertat...

Passaren uns mesos — no gaires — i en aquell pais ja no hi quedaven més que el President de la Repùblica — que gaudia de l'immunitat — i el cap de la seva escolta. Però un dia que jugaven al parxis aquest va fer trampa i el President va treure's un tallant que li havia regalat l' « Associaciô d'Empleats de l'Escorxador » i li clavà a la regiô ombilical deixant el policia apte per a les pompes fùnebres.

Quant el President és veié sol, sense cap d'escolta, agafà por que algun supervivent incontrolat l'occis, i va empassar-se una capsa de mistos, morint al cap de 24 hores.

Deixà un telegrama que no pogué ésser repartit per manca de personal.

L'endemà de no haver rebut el telegrama, els diaris de l'estrangers publicaven la noticia a set columnes :

« Amb la mort del President de la Repùblica de X, X ha quedat pacificat del tot ».

Magnific exemple per a un môn que no s'entén !...

Casal Catala de Tolosa

Davant d'un pùblic cada dia més nombrôs es va celebrar diumenge passat la segona conferéncia del cicle a càrrec del poeta i dramaturg Ambrosi Carrion, el qual d'una manera esquemàtica, però clara i precisa va fer història del teatre en el seu aspecte de teatre del poble, des de els grecs passant per l'Edat Mitja, fins arribar als nostres dies en la figura d'Ignasi Iglesies. El conferenciant analitzà llargament la seva vida i la seva obra demostrant que Iglesies reeixi en crear un teatre del poble.

Ambrosi Carrion fou llargament aplaudit i felicitat.

El diumenge vinent dia 28, a les cinc de la tarda, tindra lloc al Casal la tercera conferència del cicle a càrrec de l'escriptor i periodista Lluis Capdevila, baix el tema : « Història de dos setmanaris » (L'Esquella de la Torratxa i la Campana de Gracia). Aquest tema i la calitat del conferenciant han desvetllat molt d'interés.

Numero 22 — 3 FEBRER 1945 — Preu : 3 Francs

B.D.I.C

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA — Hebdomadaire catalan

Portantveu de Solidaritat Catalana

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 Tél. 229-83 C.C.P. Toulouse 377.32 TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

EL CAMI DE L'ENTESA

Quinze dies després d'haver-se signat a Paris el Manifest de Solidaritat Catalana, ens veiem sorpresos - agradablement, per què no dir-ho- per un important document fet public recentment per la Unió Nacional Espanyola en el qual aquest organisme politic no solament afirma el seu acatament a la Republica Espanyola i a la Constitució de 1931 sino que adreça una crida als republicans, socialistes i sindicalistes espanyols agrupats en l'Aliança Democràtica, demanant-los un esforç per arribar a l'entesa de tots.

El canvi politic de la U. N. E. és fonamental car afecta el programa doctrinal de la seva propia constitucio i esborra les diferències bàsiques que separava aquell organisme de la gran majoria de forces democràtiques espanyoles. Acceptar la legalitat republicana, des de la presidència del senyor Martinez Barrio i la Constitucio de 1931, als Estatuts basc i català, possibilita sense cap dubte un terreny de conversa i d'entesa amb la democràcia espanyola, del qual podria sortir-ne la solució d'unitat republicana que la massa espanyola i els refugiats esperen.

Els catalans, aplegats ja sota la bandera nacional de Solidaritat Catalana, no hem de perdre de vista que tot i estar al marge de les lluites politiques dels partits espanyols hem de desitjar per molts motius que les forces democràtiques espanyoles arribin aviat a un acord que cristal-litzi quant abans millor en un govern republicà d'entesa, acceptat per tothom. Estem segurs que un govern d'aquest tipus, constituit a l'exili, aglutinaria totes les voluntats, mereixeria tots els respectes i seria reconegut de seguida per les grans potències democràtiques triomfadores en la guerra contra el feixisme. Creiem innecessari subratllar que la més decisiva i eficaç ofensiva contra el franquisme trontollant, seria la personalitat nacional i internacional adquirida desseguida per un govern aixi.

Euzkadi i Catalunya apinyats cadascuna en un bloc patriòtic actiu, recolzaran amb entusiasme tota acció que tendeixi a l'entesa republicana espanyola. Llurs llibertats nacionals, llurs Estatuts depenen de la represa a Espanya de la legalitat constitucional i ni uns ni altres no hauran mai d'oblidar que la grandesa de la Republica reposarà sempre en la grandesa i en la fortitud dels seus suports més puixants i més vigorosos.

Vent d'entesa, vent de sementera. Bon averany. Solidaritat Catalana demanava a les forces espanyoles que es miressin en el seu miroll i tot fa creure que el prestigi de l'exemplaritat haurà donat ja resultats fecunds i prometedors.

— Allo, Allo, Allo; Franco, Franco, Franco, tres vegades. Envieu tot seguit el miliò promès. Això està que crema.

Unes declaracions del President IRLA

El " Consell Assessor de Catalunya " virtualment format

Diumenge a la tarda arribà a Montpeller el President de la Generalitat senyor Josep Irla. Totseguit s'entrevistà llargament amb el President del Parlament senyor Rovira i Virgili.

Un dels nostres redactors demanà al Sr. Irla unes declaracions. El President ens digué :

« Vaig encarregar al senyor Rovira i Virgili una sèrie de consultes. Després de la meva declaració del mes d'octubre s'imposava conèixer la posició dels diversos grups politics i sindicals de la nostra terra.

Avui puc anunciar-vos que el senyor Rovira i Virgili m'ha donat compte de l'acompliment de la missiò que li havia confiat i que les seves gestions es troben en un punt tan avançat que segurament en la vostra propera edició ja podreu publicar dues declaracions, una del senyor Rovira i Virgili i una altra de meva, en les quals es donarà compte del resultat d'aquestes consultes i de la solució que s'hi ha donat.

Noves declaracions a l'entorn del Manifest de Solidaritat Catalana

Josep Tarradelles

Pel que fa referència a la CNT, que evidentment és la força sindical més nombrosa que radica a casa nostra, per la influencia que en el llarg d'aquest segle ha tingut en els altres pobles de la Repùblica, això representava un problema delicat per a la realització del nostre pensament. D'açi que des del primer moment vaig tenir un especial interès en informar detalladament als dirigents de l'esmentada Sindical, dels nostres pensaments. A través d'aquestes llargues negociacions ho hem fet sovint, car he cregut sempre que un deure ens hi obligava. Avui ens plau dir que tot seguit comprengueren la nostra lleial actitud, la qual cap moment representava, ni molt menys, el desig d'eliminar la Regional de la CNT a Catalunya del futur polìtic de casa nostra. Tot el contrari; nosaltres volem encara avui no caure en cap posiciò de compromis que per endavant prejutjaria una posiciò politica contrària al nostre pensament i també a la que actualment té la CNT. L'experiència del que ha passat a casa nostra durant aquests últims nou anys no ha d'ésser baldera. Tots aquells que tenim el deure de pensar en el futur del nostre poble la primera cosa que hem de tenir present per a fer quelcom digne d'ell, és d'ésser fidels amb nosaltres mateixos i amb els nostres ideals.

Estic convençut que la nostra sincera i neta posiciò fou compresa tot seguit per les persones responsables de la CNT i avui que ho fem públic esperem que s'esvairan tots recels i tots els dubtes — si és que n'hi havia — amb referència a les decisions que serviren de base per a desenvolupar el nostre pensament. Si en hores greus de la nostra vida política la CNT ha col.laborat a Catalunya i a la Repùblica, ningù no dubta que d'ara endavant també ho farà. Solament cal desitjar que el passat ens serveixi a tots per a fer el que calgui a fi de realitzar una obra feconda en bé de nostre poble.

Pel que fa a la Unió General de Treballadors podríem repetir les mateixes raons. No tenim cap desig d'eliminar-la, tot el contrari, però si la CNT avui dia representa ella sola una unitat d'acciò i de pensament la UGT catalana està passant una fonda crisi. Jo desitjo sincerament que aquesta sigui superada ben aviat per què, quan sigui necessari, pugui ajudar, amb tot el que representa, a l'obra de reconstrucciò d'aquella Catalunya que tots anhelem.

Per altra banda, si fins fa tres setmanes els catalans nacionals vèiem amb dolor com el Partit Socialista Unificat de Catalunya i la Unió de Rabassaires estaven dintre de la disciplina d'una organitziciò espanyola avui podem dir que tenim motius per a estar esperançats i creure que és ben possible que aviat aquestes dues organitzacions podran modificar l'actitud que tenien presa, retornant d'aquest fet dintre de la disciplina nacional. Si, com és de suposar, això és un fet, és gairebé més que segur que tots els catalans ho veurem amb satisfacciò.

Marti Barrera

La constituciò de Solidaritat Catalana és un dels esdeveniments més importants pel futur redreçament politic espiritual i econòmic del nostre poble. Ha estat un gran encert haver plasmat així en forma orgànica el que fins ara ha estat un esperit difús. Solidaritat correspon a un anhel profondament sentit per tots els catalans que, sense abdicar de llur ideologia, posen per sobre dels interessos partidistes el sentiment nacional i per tan l'interes col.lectiu de Catalunya. Ara el que cal ès que tothom faci l'esforç necessari per a fer penetrar arreu on hi hagi un català, l'esperit d'aquesta magnifica crida que fa Solidaritat Catalana al constituir-se i que aquest nom tan ambiciòs respongui a una realitat de fet. Per aconseguir-ho, per a que la Solidaritat pugui realitzar una obra plenament fecunda cal que tots els anti-feixistes catalans s'hi agrupin, i el nostre primer deure és de propiciar-ho. Car com diu molt bé el manifest « la tasca d'enderrocament del Feixisme, de reinstauraciò de la Repùblica i de reconstrucciò de Catalunya, ha d'ésser l'obra conjunta de totes les forces politiques, econòmiques i socials de Catalunya.

Hilari Salvado

— Quina és la vostra opiniò personal sobre el manifest de Solidaritat Catalana ?

Una bona impressiò, perquè crec que en ell es recullen les aspiracions de la nostra gent.

— Com creieu que serà rebut entre els exiliats i a casa nostra ?

Serà ben rebut, per quan tant els catalans que som a l'exili com els elements democràtics de casa nostra s'han manifestat des de fa molt de temps sobre la necessitat d'anar a un front de tots els elements polìtics de disciplina catalana

— Quins seran, al vostre entendre, el seu abast polìtic i la seva eficàcia ?

Es indiscutible que la uniò de tots els catalans pot fer i farà de Catalunya una força democràtica potent i justa

Segueix pag. 2

Aliança Nacional de Catalunya s'ha dissolt

Sota aquest mateix titol, ha estat publicada a Paris, una declaraciò signada pels Srs Joaquim Termes i Rafael Tasis, President i Secretari respectivament d'Aliança Nacional de Catalunya, en la qual s'hi exposen els motius que motivaren el trençament de relacions d'Aliança amb la U. N. E. primer, i a la seva dissoluciò després.

La declaraciò acaba dient :

Darreres paraules : L'Aliança Nacional de Catalunya he decidit dissoldre's. Una nova etapa politica s'inicia en la qual els partits politics catalans posaran en comù llurs esforços per arribar a assolir, a través d'una acciò de conjunt, els nostres ideals. Aquesta nova etapa, en agrupar els partits catalans i en proclamar com a objectius de l'entesa el restabliment de la legalitat republicana és una continuaciò de la nostra activitat, i ens plau assenyalar aquesta coincidència, perquè demostra que els catalans tenen un mateix cor que bat a l'unisson en tots els pits. Els homes humils que haviem muntat la guardia a Paris tornem a la nostra humilitat d'origen, contents d'haver estat sempre respectuosos de la disciplina dels partits als quals pertanyem i que la nostra acciò no hagi en cap moment contribuit a enterbolir la dificil atmosfera de les hores que vivim.

Ara saludem fervorosament el President de la Generalitat de Catalunya senyor Josep Irla i tots els catalans i en separar-nos després d'aquesta etapa comuna de lluita i de camí, cridem plegats :

Visca Catalunya !

Paris, 15 de desembre del 1944.

Per l'Aliança Nacional de Catalunya :

El President, Joaquim TERMES — El Secretari, Rafael TASIS

Societat d'Estudis Occitans

(Delegaciò Catalana)

La Societat d'Estudis Occitans fou fundada a Tolosa en 1930 a fi de treballar a la sintesi dels països d'Oc, unificar la gràfia i posar en contacte les valors intel-lectuals d'aquests països, orientant-les segons les exigències dels temps moderns i paral-lelament a l'evolució de les valors intelectuals dels altres pobles.

Durant aquests cinc darrers anys la S. E. O. fòu una de les poques Societats de França que defensaren i encoratjaren les lletres catalanes donant-los-hi cabuda en la seva revista i editant dos llibres de poetes catalans. Avui, que les llibertats sòn més amples, la Societat aculleix en el seu si, i al costat dels catalans del Rossellò, els germans intel-lectuals de totes les altres terres catalanes.

La secciò catalana està en vies d'organitzaciò. Envieu les adhesions al delegat Sr. Gumersind Gomila, 5, carrer Pierre Rameil, Perpinyà (P. O.). La cotitzaciò és de 50 francs anyals i dòna dret a un abonament a la revista trimestral « Oc ».

Foc Nou acull amb goig la constituciò de la Delegaciò Catalana a la Societat d'Estudis Occitans, i agraim a la mateixa la felicitaciò que ens tramet per la publicaciò de la nostra pàgina dedicada a Frederic Mistral, en la nostra ùltima edició.

F.P. 1968

Noves declaracions

Nogués i Biset

(Continuació)

— Que opineu del manifest de Solidaritat Catalana ?

— Després d'haver llegit el manifest de Solidaritat Catalana, varem dir : heus ací un nom, un contingut i una conducta. Nom gloriòs que ens recorda una gesta magnífica i patriòtica del nostre poble; nom prenyat d'esperances. Un contingut de seny polític, de responsabilitat, de precisió. Una conducta clara i honesta.

El manifest sintetitza, al meu entendre, el pensament i el sentiment del poble català.

Catalunya desitja que acabada la lluita civil que representa el règim franquista, en ésser restablertes les seves llibertats, pugui entrar en una era de pau i de concòrdia. Solidaritat Catalana correspon a aquests anhels i no defrauda les esperances del nostre poble. Les forces genuinament catalanes fixen premisses polítiques i morals que poden i han de representar el rejoveniment de la Pàtria, així com una obra de Govern exempta d'antics errors i plena de realitzacions fecundes

— Quina creieu que ha d'ésser la seva actuació ?

— Solidaritat Catalana ha de tenir una sola fita : el restabliment de la llibertat nacional i la seva consolidació. Això representa una tasca àrdua de reconstrucció de tots els nostres valors Solidaritat Catalana, democràtica, republicana i liberal, socialment progressiva, encarna l'ideal necessari per a conduir la Pàtria vers viaranys de justicia que la presentin al món civilitzat com exemple de ciutadania.

Rafael Tasis

— Quina impressió us ha produit la constitució de la Solidaritat Catalana ?

He tingut la sort de poder assistir a l'acte de constitució del nou moviment patriòtic de tots els catalans. Creieu-me que n'estic satisfet, perquè tinc el convenciment que aquesta unió dels catalanistes es presenta sota els millors auspicis. Penso que ben aviat s'haurà creat entre tots els catalans, — els que som a l'exili i els que continuen, malgrat les repressions més inhumanes, la lluita allà baix, — aquella coincidència total d'accions i de pensaments que és indispensable si volem ben aviat treure del damunt del nostre poble la tirania de Franco i dels seus sicaris.

— Com a secretari general d'Acció Catalana entre els vostres companys de partit ?

Excel·lent per part de tots els que es troben a França. Les conclusions de la nostra darrera Assemblea ja eren, si ho recordeu, una invitació a aquesta aliança i solidaritat dels partits catalans. Estic segur que, d'altra banda, els homes d'Acció Catalana que segueixen a Catalunya i que han organitzat el partit tot mantenint el més cordial contacte amb les altres formacions del catalanisme i de l'obrerisme rebran també amb joia la noticia d'aquesta nova Solidaritat Catalana. El títol ja diu tants records i tan gloriosos ! Una entesa amb els sectors més afins no era pas difícil ; de fet, ja ho sabeu, ben poca cosa separa els diversos matisos del catalanisme d'esquerra i durant la nostra guerra llur col·laboració ja fou molt intima. Però no hauria estat suficient. Calia donar una més gran amplitud al moviment i sobretot fer-li establir els contactes necessaris amb els fronts interiors de resistencia De vegades els sis anys que portem d'exili ens fan oblidar que Catalunya es alla baix, i això és perillos. Ens cal al contrari, lligar més la nostra actuació amb la dels nostres germans, contribuir a llur esforç i correspondre a llurs sacrificis amb les nostres activitats en be de la llibertat de la Pàtria.

PANTALLA RETROSPECTIVA

La premsa falangista segueix entonant himnes a la democràcia orgànica, tot fent el caldo gros als alemanys amb una visible recança. Els titulars d'aquests dies (vegi's La Vanguardia, el Ciero, Arriba, Solidaridad Nacional) demostren que les il·lusions que feu nèixer en els medis franquistes l'ofensiva del mariscal Runstedt s'estan fonent com un bolado. Malgrat aixo segueixen escrivint com uns desesperats que « Falange no tiene nada que ver con el nazismo, que « el régimen de España no es una dictadura » i, finalment, que son intims amics de les potències democràtiques...

⁂

El dia primer de Juliol de 1939 l'actual ministre d'Afers Estrangers franquista, Lequerica, afirmava : « Que és la Falange ? Todo lo contrario de a Revolucion Francesa ». Volia dir que era tot el contrari de la llibertat, de la igualtat i de la fraternitat.

I tenia raó.

⁂

Veieu com estem de llibertat de premsa. El directors dels diaris son nomenats pel ministre de l'Interior, els redactors facilitats per l'escola de premsa de la Falange (partit unic). La llibertat d'associació no existeix. El dret de vaga tampoc. La llibertat de reunió, ni parlar-ne. Entre els quadros de Falange i del partit nazi alemany hi ha hagut — hi han encara ! — intercanvis freqüents de personalitats, conferenciants i delegats. D'aquesta col·laboració en l'aspecte policiac en sortiren les detencions d'En Companys, Zugazagoitia, Peiró, Cruz Salido, afusellats per Franco.

Actualment la Gestapo i la policia especial de Falange col·laboren en la repressió contra els republicans, però no donen l'abast i malgrat la « perfeccio » del sistema perden la carta de navegar.

⁂

Discurs del ministre espanyol, delegat de Franco, a la signatura del pacte anti-komintern, en 1941 : (text francès) :

« Comme conséquence naturelle de cette fraternité (entre les puissances de l'Axe et les autres signataires du Pacte), l'Espagne, dès le début de la guerre qui se déroule en Europe, ne put adopter une froide et indifférente neutralité, et déclara la « non-belligérence », formule d'un nouveau droit international pragmatique, qui suppose une plus grande souplesse dans les lois ».

Del comte Ciano, en una cerimonia del Pacte Anti-Komintern :

« La lutte que nous menons ne'st pas seulement dirigée contre le communisme. Elle l'est aussi contre ses alliés et ceux qui le soutiennent, et spécialement contre l'Angleterre. »

En virtut de la « souplesse » anunciada per Franco s'enviaren a Russia a lluitar contra els Soviets els « voluntaris » de la Division Azul (por Dios y por España) comanats pel general Muñoz Grande, el qual, com tothom sap, es cobrí de gloria.

Com a premi de tants llorers anticomunistes Franco nomenà Muñoz Grande cap del seu gabinet militar.

⁂

Dialeg telefònic recent entre el Fuhrer i el Caudillo.

El fhurer : Aqui Hitler; demano que el generalissim Franco es posi a l'aparell. Es una cosa urgent.

El « caudillo ». — Soc jo mateix.

El fhurer. — Era a proposit del vostre discurs de Sevilla sobre el perill soviètic...

El caudillo. — Com? No s'entén...

El fhurer. — Deieu que si algun dia s'obria a les hordes roges el camí de Berlin vos enviarieu un milio d'homes per barrar-los el pas.

El caudillo. — Com? Com diu?... no se sent res...

El fhurer. — Que el camí de Berlin és obert de bat a bat i que els russos estan a quatre passes. Es urgent, apremiant, urgentissim. Envieu el miliò sense perdre un minut.

El caudillo. — Con dieu ? no se sent res, res, es veu que l'espai està ple de pafàsits...

⁂

D'un article de Churchill a « Paris-soir », l'any 1939 (text francès) :

« Si les classes conservatrices de l'Angleterre appuient Chamberlain, c'est parce qu'elles supposent la sympathie du Premier pour Franco ».

NOTICIARI

ESTAT CATALÀ

Tots els militants i simpatitzants d'Estat Català del Departament de Bouches-du-Rhône, són pregats d'adreçar-se al delegat del Partit En Antoni Turró, rue Hoche, a Saint-Chamas (B.-du-R), per tal de procedir a la reagrupació dels mateixos i crear la Delegació a l'esmentat Departament.

CENTRE D'ESTUDIS « TOULOUSE-BARCELONA »

Dissabte 3 de gener a dos quarts de sis de la tarda. Sala del Centre. Curs d'estudis socials (tercera lliçó). « Erasme i l'humanisme europeu », pel professor del Bosque, de la Acadèmia espanyola de la història.

Diumenge 4 de gener, a les tres de la tarda.

Estudis polítics (cicle « Vers la democràcia espanyola », 4º conferència) pel Sr. Manuel Gimeno, (Raul), del Partit Comunista espanyol.

CONSTITUCIO DE LES J. E. R. E. C. A MONTAUBAN

El passat dia 28 tingué lloc a Montauban l'Assemblea de les J.E. R.E.C. del Tarn i Garona. El company del Consell Executiu va presidir l'acte. Fou llegida una interessant i emotiva carta del nostre companys Camarasa del Consell Executiu va presidir l'acte. Fou llegida una interessant i emotiva carta del nostre company Josep Sans del Secretariat General. Es nomenà la Junta i, entre altres, es prengueren els seguents acords :

Enviar una salutació a la Junta d'E.R.C. del Tarn i Garona, així com també al Comitè Executiu de Montpeller. L'acte s'acabà al crit de « Visca Catalunya ! »

Tots els militants del Tarn i Garona són pregats d'adreçar-se al company Joan Gomez, rue Albert, 7, Montauban.

J.E.R.E.C Bouches-du-Rhône

Joves, noies,

Ja sou de les Joventuts d'Esquerra ? Si no, adreceu-vos tot seguit a la Delegada general de les J.E.R.E.C. pels Departaments de Bouches du Rhône i Var, Montserrat Martinez, 76, rue Grignan, Marsella, la qual us donarà totes les indicacions necessàries.

Les Joventuts són la gran força motriu d'Esquerra Republicana de Catalunya. La nostra Pàtria necessita de vosaltres; la tasca és feixuga però cal fer-la. Tots dempeus, joves i noies, per la llibertat i el nostre retorn a l'estimada terra catalana.

⁂

El dia 10 de gener i en Assemblea de militants, es constituí a Perpinyà el Consell Directiu de les J. E. R. E. C. de la manera seguent :

Secretari general : Rossend Ullot Abella. — Organització : Rossend Banus. — Informació i Propaganda : Ramon Prat. — Assistència Social : Joano Marti i Antònia Serra. — Finances : Julià Pastells. — Relacions : Ferràn Torà, Joan Carrera i Maria Serra.

Entre altres és prengué l'acord d'enviar salutacions al Consell Directiu d'E. R. C., de les J. E. R. E. C., i al President de la Generalitat Sr. Irla. L'Assemblea va celebrar-se enmig d'un gran entussiasme i s'acabà amb visques a Catalunya

ELS FUNCIONARIS DE CORREUS

Amb data 13 de gener ha quedat constituïda l'Agrupació dels funcionaris de correus d'Espanya, amb residència a França. Es fa avinent a tots ells que les adhesions han d'adreçar-se al funcionari tècnic, membre de la Comissió delegada, S. Llorenç Rodriguez 4, rue Falguière. Toulouse

ALS ESPORTIUS

Tots aquells joves als quals interessa l'Educació Física i l'Esport, són pregats de fer-se coneixer personalment o per escrit, a la permanència que s'ha intal·lat provisionalment a 1, Bvd. d'Arcole, Toulouse, al Centre d'Estudis Econòmics i Socials, de 18 a 19 h. els dimarts, dijous i dissabtes.

Per facilitar les tasques preliminars de classificació, orientació i cens, així com per alleugerir en el minim les molèsties al Centre Toulouse-Barcelona que tan amablement ens acull, mencioneu, si us plau, « Per l'esport » a la vostra presentació o a l'envelop del vostre escrit.

E.R.C. CASTELNAUDARY

En la reunió que han celebrat els militants d'E.R.C. de Castelnaudary, ha resultat elegit el seguent Comitè Comarcal :

President : Domènec Armengol; Secretari : Isidre Rovira; Vocal : Salvador Sol.

Per tota correspondència adreçar-se a Domènec Armengol, 37, place Gambetta, Castelnaudary.

AVIS ALS MUTILATS

La Comissió Dopartamental de Mutilats i Invalids de la guerre d'Espanya (Tarn i Garona), 1, rue Rayssac, Montauban, demana a tots els seus afiliats que, per la reglamentació del seu règim interior, li enviin escrit amb lletra ben legible el següent questionari :

Nom i cognoms; adreça; nacionalitat; professió; lloc on va caure ferit. — LA COMISSIO.

E. R. C. DEPARTAMENT DEL GERS

Tots els afiliats a E. R. C. del Departament del Gers son convocats i invitats a assistir a l'Assemblea Departamental del Gers, que es celebrara el dissabte dia 3 de Febrer, a Auch, a la Sala de la Bibliotheque, Plaça de Salurte du Barthas, a les 2 de la tarda, per la reorganització del Partit en el Departament del Gers, Informació de les activitats del Partit i Elecció del Comité Departamental.

Son invitats tots els afiliats a fer coneixer aquesta convocatoria a tots els companys que coneguin, residents en el Gers.

EL « CASAL CATALA DE MONTAUBAN » INAUGURA LES SEVES TASQUES

Diumenge dia 28 de Gener tingué lloc a la Cambra de Comerç de Montauban la inauguració de les tasques del Casal Català.

La sala de conferències, plena de gom a gom, oferia un aspecte magnific. Una àmplia assistencia femenina hi donava claredat.

Enmig d'una oviació clamorosa ocuparen la presidència el Sr. Prefecte de Tarn-et-Garonne; el senyor Batlle de la vila de Montauban; el gran pintor Lucien Andrieu; l'Inspector d'Academia senyor Lignières; Pere Gardes, Mestre en Gay Saber; el professor A. Carrion; Pau Gaynes, President del Casal Català, i Baptista Xurriguera, Secretari.

El senyor Gaynès obrí l'acte. Agrai l'assistència de les autoritats franceses i a continuació establí un paral·lel entre Catalunya França, tant just i ponderat que repetides vegades l'assistència subratllà l'encert amb xardorses ovacions.

Els senyors Lignières i Pere Gardes, teixiren parlaments abrandats d'amor a Catalunya fent ressortir fets històrics i els lligams que ens uneixen amb el Pais d'Oc.

Baptista Xurriguera, l'infatigable i admirat Secretari del Casal, presentà el senyor Ambrosi Carrion, de forma magistral i formulà una sèrie de reflexions als socis i assistents que tingueren la virtut d'enlairar els sentiments i fer comprendre la veritable joia que produiria una entesa total de tots els catalans

A. Carrion, durant el transcurs d'una hora, evocà Catalunya : les muntanyes verdes et gemades, poblades de pins i d'alzines; les fonts d'aigua cristal·lina; les conques industrials, les contrades pobres, les planes exhuberants; la Maresma, el Plà de Bages, la Plana de Vic, el Pla d'Urgell; l'esforç humà intens i constant; la nostra història; els nostres poetes, l'art, el caràcter, les costums, la raça, les nostres inquietuts, els dolors, les ambicions, les esperances i en fi, la vida d'ahir, la d'avui, la de demà de la nostra Pàtria revivia, en els cors i en el pensament dels assistents.

L'emoció ens guanyà i les paraules del digne i intel·ligent poeta i dramaturg senyor Carrion lliscaven airoses i pures com estels il·luminats.

Una càlida ovació premià el seu parlament.

Clogué l'acte el Senyor Georges Machicot, professor del Licée Ingres i gran amic de Catalunya.

⁂

Tal com haviem anunciat el Sr. Duràn i Guardia donà la seva anunciada conferència sobre el tema : « Problemes econòmics i socials de Catalunya ». Presentà al conferenciant el Sr. Marcet, ex-batlle de Manresa i president d'E.R.C. d'aquest departament.

El conferenciant feu un documentat estudi referent al desenvolupament de l'economia liberal. Comentà el resorgiment dels nacionalismes econòmics, les facultats atorgades a Catalunya per la República en matèria d'economia, l'acció social portada a terme pel Govern de la Generalitat, i el pervindre de Catalunya mitjançant la forma cooperativa que està d'acord amb les tendències del caràcter català.

El Sr. Duràn i Guardia fou molt felicitat i els representants de les dues grans organitzacions obreres, es complagueren en fer remarcar totes les coincidències.

CRONICA DE BURDEUS

A conseqüència d'una crisi en el si del Consell del Casal Català, motivada per diferències d'apreciació sobre iniciatives posteriors, interpretades contradictòriament per un nombre crescut d'associats, tingué lloc el diumenge dia 21 de gener una Assemblea extraordinària que determinà la dimissió col·lectiva del Consell Directiu

El passat diumenge dia 28 tingué lloc una nova Assemblea extraordinària que tenia per missió buscar una solució harmònica que permetés la formació d'un Consell de govern capaç d'interpretar els desitjos de la majoria dels components del Casal Català, per tal de portar a cap una obra de difusió de la personalitat de Catalunya sense interferències de política partidista.

Després de laboriases negociacions encaminades a tal finalitat fracassades les gestions prèvies portades a terme pels diferents partits i organitzacions per tal de confeccionar una candidatura d'equilibri que reunis el màxim de sufragis o un sentit d'unanimitat, l'Assemblea adoptà la fórmula democràtica que deixava als socis del Casal individualment en llibertat de pronunciar-se sobre una o varies eventuals candidatures.

Després d'haver-se refusat per aclaparadora majoria una proposició que tendia a nomenar una Comissió que estudiès una fórmula de concòrdia entre els diferents sectors, fou presentada i el·legida per unanimitat la seguent Directiva :

President : Ramon Costa; Vicepresident : Enric Pinyol; Secretari : Joan Navarra; Vice-secretari : Joan Padros; Tresorer : Marià Taverner; Vocals : Tomàs Carbonell, Isabel Peiró, Antoni Espinassa, Francesc Sansà, Josep Orriols i J. Lopez.

Pantalla mundial

EL Dr. NEGRIN A PARIS

El Dr Negrin és a Paris, procedent de Londres. El govern anglès li atorgà l'autorització necessari per a la sortida de la Gran Bretanya i el gabinet De Gaulle la d'entrada a França.

De seguida d'arribar a la ciutat del Sena el Dr. Negrin ha començat a celebrar nombrosos entrevistes amb personalitats polítiques republicanes. Sembla que el primer assumpte a resoldre és el de la unitat del partit socialista espanyol d'on sorgeixen les dificultats més importants per arribar a una entesa.

MARTINEZ BARRIO DIMITEIX

El sr. Martinez Barrio ha presentat la dimissio del seu càrrec de president provisional de la Republica Espanyola, al que tenia dret constitucionalment com a president de les Corts després de la mort del senyor Azaña.

No se saben detalls respecte dels motius que hagin decidit el sr. Martinez Barrio a prendre aquesta actitud, pero se suposa que ha estat motivada pel resultat de la darrera reunio de Corts celebrada a Mèxic en la qual no fou aconseguit el « quorum » necessari.

Sembla que el senyor Martinez Barrio no vol ésser inconvenient a qualsevulla solució de concordia republicana que pugui enfocar-se i que el seu gest pot interpretar-se com un desig de facilitar les gestions que es realitzen a Amèrica i a Paris per arribar a un acord.

ACTIVITATS POLITIQUES

A Paris hi ha febre política. El senyor Maura torna a reprendre les seves converses i les seves consultes i se'ns assegura que ha parlat llargament amb el Dr. Negrin.

Han arribat a la capital francesa diversos membres de la « Junta de Liberacion » i les personalitats més destacades de la U. N. E. La premsa parisenca torna a ocupar-se de la qüestió espanyola i demana insistentment als republicans refugiats que arribin a un acord per tal de poder constituir un govern de concordia.

UNA LLETRA DEL PRIMER ANGLES...

La premsa britànica ha parlat aquests dies d'una famosa lletra de Churchill a Franco. I sense donar-ne el text els informadors i comentaristes oficiosos londinencs han anat explicant del que es tracta de tal forma que hom pot fer-se una idea ben aproximada de la lletra en qüestió.

A proposit d'un discurs de Churchill sobre Espanya, en el curs del qual el president anglès es mostrà molt discret respecte del « caudillo » (discurs del qual se li féu retret a la Cambra dels Comuns), Franco es pensà que se li presentava oportunitat per donar a Churchill proves d'amistat, d'anglofilia i de... democràcia orgànica. I el « caudillo » escrigué a Churchill una extensa lletra plena d'oferiments i de testimonis d'amistat.

Es a aquesta lletra que Churchill ha contestat amb una altra que ha estat remesa a Franco pel duc d'Alba i en la qual el senyor Churchill diu amablement al « caudillo » que no ha interpretat bé el seu comentat discurs dels Comuns i que el govern anglès té idees perfectament clares respecte la democràcia de la Falange.

Sir Samuel Hoare il·lustrà justament la Cambra dels Lords respecte del particular explicant les complicitats del caudillo i els alemanys a Espanya...

B.D.I.C

El cami de Catalunya

ELS OBRERS

Aquesta guerra que vivim porta en si una veritable revolucio social. Avui no podem encara adonarnos de tota la seva extensio, perquè ens manca la visio de perspectiva. Pero no es pot dubtar que, després, veurem aparèixer en tots els ordres de la vida els signes evidents que demostraran a bastament que un trasbals general de les coses s'ha operat en el mon.

L'ordre antic que hi havia establert en els països, s'ha trencat. La idea dels interessos col-lectius s'ha manifestat arreu, destruint lleis i habituds que es poden considerar superades per les circumstàncies. Ni un home i ni una empresa, no han quedat al marge de l'esforç i el sacrifici que han portat a cap els pobles. Els joves, han estat incorporats als exèrcits. Els vells i les dones, als treballs industrials. Els minerals, els productes de la terra i l'element humà, han estat lliurats al servei general dels països respectius.

Aquest fet ens porta a conclusions terminants. El ritme vell ha estat destruït. Tots els esforços han d'anar a parar, en endavant, a la vida comuna. L'interès particular resta a sota de l'interès general. I, sobretot, hi ha una constatacio important a fer, la qual ressalta per la seva novetat : Només, una petita part de la societat, escapa a la categoria dita propiament dels obrers.

Els obrers no son pas els treballadors manuals, embrutits en el treball de la mina o en les sales d'una fàbrica. L'obrer és tot aquell que treballa en la societat, que dona un rendiment, que aporta a la collectivitat l'obra dels seus braços o del seus pensament. Aquestes afirmacions que trobàvem en els llibres de tots els sociolegs, sigui la que sigui la ideologia a la qual pertanyien, seran acceptades sense violència per tots els elements que formaven fins ara els diversos estaments de la societat.

El poble rebrà l'aportacio de tots els valors individuals i els convertirà en un major benestar per a tots.

⁂

Fins ara, a Catalunya, el moviment obrer ha estat dividit. Una dotzena de grups, la major part dels quals sense proporcions, comptaven en llurs files els treballadors catalans i aquests, alimentant concepcions ideologiques diverses, lluitaven coratjosament en defensa de llurs ideals particulars, que eren, segons cadascu, els camins més drets pera arribar a la felicitat humana.

Catalunya és un poble treballador i acollia benevolament totes les concepcions socials. Els dos grans moviments obrers peninsulars, el socialista i l'anarquista, han nascut a Barcelona. Pero, aixi com el primer no va poguer prosperar i fou lliurat de pie de cara als altres pobles ibèrics, el segon, en canvi, s'hi ha pogut arrelar profundament fins a constituir una força considerable, arribant en algunes ocasions a dominar-lo per complet.

No ens ha d'estranyar aquest fet. Les idees que preocupaven les joventuts universitàries a començament de segle, eren, justament, aquelles, i hem pogut veure en multiples ocasions al seu costat una bona part de la intel-lectualitat esquerrana de Catalunya. Aixo ha donat motiu a la creença gairebé general que el nostre poble es trobava adherit al pensament anarquista per caràcter i per sentiments. Els grans dirigents d'aquest moviment : Salvador Segui, Francesc Ferrer, Frederic Urales, Angel Pestanya i Joan Peiro, s'han fet a Catalunya.

Es un estudi sincer de la Historia del moviment obrer, que ens ha portat a meditar profundament sobre la nova organitzacio dels obrers a Catalunya.

⁂

El poble català, en el seu retorn a la normalitat, necessita trobar la unio de totes les forces que la composen per tal de retrobar la via ampla i lluminosa que ha de fer-lo gran i prosper.

No podem pas demanar als amics anarquistes que, de cop i volta, abandonin llur organitzacio i llurs idees, i vinguin a formar part d'un nou moviment obrer català, on s'hi trobessin reunits tots els altres sectors. Aixo seria una solucio ideal amb la qual no és possible de comptar per ara. Els setanta anys d'historia lliberària, amb les lluites glorioses viscudes i amb tots els esforços i sacrificis passats formen un pes considerable que cal admirar i respectar. Sobretot, perquè els amics anarquistes, formen també part integrant de Catalunya i, pel damunt de les tasques addients a llur organitzacio, l'estimen els que en son fills i desitgen com els altres catalans la seva prosperitat. Pero hi han altres factors que no podem deixar de tenir en compte.

Per un costat, hem vist els elements llibertaris en estret contacte amb els catalanistes en més d'una ocasio. Per l'altre, davant de determinades circumstàncies, considerades de vertadera gravetat, els nostres amics no han dubtat en adoptar posicions que podien semblar a algu contràries a llur ideologia pero que, en canvi, no contradien en absolut ni llur ideari intransigent ni llur conducta de vells lluitadors obrers. El Noi del Sucre, tenia consciència de Catalunya. Pestanya i Peiro, iniciaven la intervencio en els afers del govern. Aquest darrer, publicava a Barcelona el diari « Catalunya », escrit en llengua catalana, amb gran satisfaccio de tots. I, finalment, Peiro, Frederica Montseny, Joan Lopez i Joan Garcia Oliver, participaven en la direccio efectiva de l'Estat Central.

Son fets que no podem oblidar. Nosaltres creiem que en contra dels amics anarquistes, no és possible a Catalunya de crear cap organitzacio obrera que pugui representar tot el proletariat català. I, no obstant, aquesta necessitat existeix avui més que mai. No es pot tornar de cap manera a les lluites intestines, estèrils i absurdes. Cal trobar un punt de coincidència entre els diversos sectors obrers. Hauriem de donar a Catalunya la unio real i sincera de tots els obrers. Sense aconseguir aixo, no podem mirar esperançats l'esdevenidor del nostre poble.

La tragèdia viscuda darrerament i la forta crisi que ho ha sotraguejat tot, ens hauria de disposar a podar trobar el centre de convergència. Hi ha una part de l'obrerisme català, sana i valuosa, que voldria un gran partit obrer de Catalunya. I els amics llibertaris podrien impulsar aquest projecte i fer-se'l seu. Dues raons fortes amparen les nostres paraules : Primera ; L'època passada de lluites, ha quedat superada per la nova concepcio del mon que s'imposarà en els dies a venir. Segona : Tots els obrers només tenen unes reivindicacions a aconseguir i un sol programa, que és la felicitat humana.

Baptista XURIGUERA.

CLARETAT I BONA VOLUNTAT

per J. RODRIGUEZ-PAPASSEIT

En coneixer la nova de la constituciò de solidaritat Catalana tothom ha respirat com si li haguessin tret un pes de damunt. Cada dia que transcorria en espera de la constituciò semblava que es feia més feixuga l'atmosfera politica que respiràvem Molts temien, àdhuc, que dita realitzaciò fos defraudada.

Per les noves que hem rebut de Paris, sembla que la tasca ha estat feixuga per tal d'aconseguir l'acoblament dels diversos sectors signants del Manifest. No obstant resten al marge dos sectors importants : G. N. T. i P. S. Uè C., malgrat que segons noves de darrera hora sembla que aquest darrer està disposat a ingressar a la Solidaritat

Fer elogis del Manifest, dels Partits que l'integren o dels individus que el signen no és el meu propòsit, sense que això vulgui dir que jo no m'adhereixi sincerament a totes les manifestacions que es facin per a festejar un acte que pot ésser la pedra de toc de les nostres reivindicacions.

Es diu també que aviat es donarà a coneixer la formaciò del « Consell Assessor de la Presidència de la Generalitat ». Això vol dir que ja tindrem l'Organisme politic i l'Organisme tècnic per a poder enfrontarnos amb les realitats del moment, de cara al futur del nostre pais.

Cal donar als dirigents tota la confiança i tot l'ajut sense reserves mentals. Cal que treballem tots per l'alliberament de la nostra pàtria puix sense uniò i sense claretat en les conductes no serà possible fer interessar els governs aliats en el nostre plet i en les nostres aspiracions.

Però anem al grà. La constituciò de Solidaritat Catalana ha costat prop de tres mesos. Quan temps necessitarem per coneixer el seu Programa tàctic i d'acciò pràctica ?

El Manifest és seriòs i delxa traslluïr horitzons politics pel present i pel futur. Caldria, però, que des d'aquest moment fossim més pràctics i més actius; sobretot que hi hagués més claretat per part de tots els sectors que hi intervenen i principalment per part dels homes que hi juguen un paper important. Seria dolorós que haguessim de passar tres mesos més per a coneixer una nova realitzaciò de Solidaritat Catalana.

Cal ésser clars per evitar que l'obra que es pretén fer sigui prostituida, boicotejada o falsejada. Es precisa una conducta neta, honrada i definida; del contrari, tots els esforços fets seràn estèrils per la nostra causa.

Cal també que Solidaritat Catalana serveixi d'exemple als Partits i Sindicals espanyols. Ni un càrrec, ni una posiciò, ni un predomini personal poden impossibilitar l'entesa, la comprensiò i la unitat.

El mot d'ordre de les Cancelleries diplomàtiques aliades és : « Com més desunits estaràn els republicans espanyols més fort serà Franco. Com més aviat sigui feta la uniò de tots els antifeixistes espanyols més culminant serà la caiguda del règim franquista ».

Cal, doncs, fer desapareixer tot seguit els antagonismes que dificulten aquesta Uniò. Cal dir-ho en lletres de molde i a plena llum per sapiguer qui son els que dificulten l'entesa.. Les condicions, que han estat ja dites, les resumeixo en breus mots : « Constituciò i Estatut i Consulta del poble ». Si hi ha algú que pensa que d'aci podem fer reviure assaigs i procediments emprats durant la nostra guerra estàn completament equivocats puix que uns son impopulars i els altres anti-constitucionals.

Si existeixen senyors o sectors politics que volen aguantar la seva personalitat d'avant-guerra o creada en el transcurs d'aquesta, i amb llurs actituds obstrueixen les possibilitats d'entendre'ns haurem de dir-los-hi que s'apartin del nostre cami, puix que, de no fer-ho, els farèm responsables avui per presentar-los demà davant del Tribunal de l'opiniò publica. Allà seràn jutjats i pagaràn les seves fantasies i aspiracions inconfessables amb la pena màxima que es pot donar a un politic : el despreci popular.

Voldria que la meva modesta veu fos escoltada per tothom. Reflexionem sobre la responsabilitat que tots tenim si no sabem fer els possibles per reduir o eliminar les penes dels nostres germans que, especialment a casa nostra, osseits per la miсèria, les privacions i els insults, encara sofreixen en presons, camps de concentraciò i grups de Treballadors. Aduixem un xic tots plegats, amb bona voluntat, fent abstracciò del què forem i del què volem ésser. Pense i la joia amb que seria rebuda la nova de que tots els espanyols estan units de cara al futur, per unes convicions, unes idees i unes realitzacions pràctiques i honrades.

Sacrifiquem en benefici de la Pàtria enyorada, la idolatria, la vanitat i l'engreïment personals; diguem amb tota claretat davant dels pobles que a tothora ens escolten i ens « Enquèten » que ja tenim feta la nostra uniò per a foragitar del nostre pais al feixisme nazi criminal encarnat per Franco i els seus satèlits. Demanem als pobles lliures i democrates que també lluiten per a destroçar la bèstia negra del totalitarisme militar despòtic, que facin efectiu el seu ajut als pobles que sapigueren donar-se un règim de llibertat i que tot ho perderen en defensa d'ideals tan enlairats

Tot depèn de nosaltres. No és hora de fer el sord ni d'arronsar les espatlles. Els catalans i els bascs tenim començada la tasca. No perdem el temps en fórmules i postures : uniò de tots, creaciò d'un govern provisional de la Repùblica i peticiò al aliats que sigui concedida l'entrada à Franca dels Presidents de la Repùblica i del País Basc. Realitzats aquests actes ningú no podrà negar-nos els nostres drets, les nostres aspiracions i les nostres il·lusions.

Les forces aliades ja penetren en el co: d'Alemanya i seria una vergonya pels republicans espanyols que s'aniquiles el poder feixista germànic i subsistis encara en el nostre País el feixisme franquista i falangista. Si això esdevingués per culpa de la manca de claretat i d'honradesa i per excés d'ambicions entre nosaltres, mereixeriem ésser foragitats de la nostra terra com a vils traidors a la causa de la Llibertat.

LA MISSIO de les Joventuts

En tots els països, en tots els moviments, en tots els partits politics, la Joventut, malgrat ésser el nervi impulsor de les gestes més o menys teatrals, més o menys tràgiques, és, aiximateix, una força obedient a les indicacions i a les ordres dels organismes superiors de l'Estat, del moviment o, simplement, del partit.

I aixi veiem que, com més totalitari és el pais, més es nota aquesta orientaciò de la joventut. Tots els règims de força, i de domini absolut d'un partit politic damunt la totalitat de la poblaciò, han educat la joventut com una força, unicament, de xoc i d'avantguarda, inculcant-li, a l'ensems, un respecte semi-sagrat — absud en tots conceptes — a tot quan fà referència als corresponents « superiors jeràrquics ».

La joventut, de fet, en un règim totalitari no pensa : actua. No judica; executa. No examina : compleix les consignes i les ordres.

Naturalment que, en bona doctrina totalitària, això es d'un resultat meravellos. La força motriu — jovenesa, ardidesa, valentia innata — està d'aquesta manera, completament controlada i no pot, mai, sortir dels limits establerts o de les normes traçades.

L'autoritat del Cap — digui's « Duce », « Fhurer » o « Caudillo », etc... — es indiscutible. Igualment com si haguessim retrocedit de cop i volta a l'epoca feudal, l'home que està al capdamunt de l'Estat es l'ùnic que pot ordenar i fer executar. El dret de vida i de mort pertany per complert a la figura — fantasmagòrica a vegades — del dirigent suprem.

Aquestes joventuts que obeeixen cegament, sense pensar, sense judicar, sense examinar, la paraula del qui, per un atzar de la vida, està regint els destins de la naciò, mai podrà complir les grans gestes que tota joventut pensa assolir.

Tota joventut té en la vida el seu moment. En la historia de tots els pobles, la joventut hi juga el rol que el moment li imposa. I mai cap règim ni cap Estat ha pogut sostenir-se si la joventut no ha estat al seu lloc en el moment que la historia ho precisava.

⁂

A Catalunya, hem sofert també el fet de la joventut que passa davant del seu moment històric.

La proclamaciò d'un règim de llibertat — el 14 d'abril del 1931 — incorporava a la vida activa una joventut, àvida de lluita però sense una direccio que, al forjar el sentit d'aquesta lluita, tingués, a l'ensems, l'experiència i la fortalesa d'una veritable actuaciò politica passada.

I l'impuls de joventut — impuls motriu generador d'energies — en lloc d'impulsar, pressionar, provocar, dominava completament allò que havia d'ésser direcciò superior i saltava les barreres de l'experiència, del « seny català », sense volguer mesurar ni el mes enllà ni les possibilitats d'èxit...

I aquest « handicap » politic feia que, temps després, quan més necessària era aquesta força de joventut catalana — essencialment catalana i catalanista — no hi hagués en el panorama politic de Catalunya aquells quadres jovenivols convenienment preparats ideològicament i patriòticament, i extraordinariament necessaris a tot poble que passi o visqui un trasbals tan enorme com ho fou el nostre 19 de juliol.

« En aquesta cursa de velocitat dels pobles — ha dit un poeta — que corren per a dur a la humanitat la torxa de la llibertat i de la justicia, Catalunya duu un temps de retard fatal. Sigui, doncs, el nostre partit, amb impuls de joventut, que guanyi aquest temps i que, amb alenada nova i renovadora, faci que Catalunya, nova i renovada, arribi a la meta. Aquesta — seguia — es la missiò de les Joventuts. Mal la complirien, però, si abans no es renovessin a si mateixes per l'esport, pel cultiu de l'esperit, per una bona educaciò politica, per l'estudi conscient dels problemes politics i socials del mon i de casa nostra, en una paraula : fent que la primera lluita a lliurar sigui la de la propia formaciò. Una formaciò el mes completa possible i en la qual domini sempre la raò per damunt de l'instint, la sensibilitat per damunt de la força; mes breu : l'esperit per damunt de la matèria. »

I quan arriva el moment culminant, quan Catalunya està gairebé a la meta — meta desitjada i somniada per tot el poble — aquesta Joventut que havia d'ésser l'esperança de la Pàtria no estava present — des del punt de vista de conjunt, d'organitzaciò i d'ideologia patriòtica — al moment històric necessari.

Quan rellegim, ara, aquestes paraules i quan constatem el sacrifici enorme que ha fet la joventut catalana en la guerra espanyola — domini de la matèria damunt de l'esperit — es quan més notem aquesta falla que hauria d'haver superat la nostra joventut nacional : Per a esser eficaç; per a estar a l'alçària que la victòria i el poble exigia calia, primer, haver *lliurat i guanyat la batalla de la nostra pròpia formaciò.*

⁂

Una joventut politica sense preparaciò adequada, sense un contingut patriòtic veritat i complert nomes pot arribar a dos finals : A la guerra tipus Alemanya, tipus Itàlia, o bé al desastre espanyol i, com a conseqüència, a l'exili.

Nosaltres, els Catalans, ens trobem en aquest cas. I principalment els joves hem de voler que no torni mai més a ocorrer la fallida d'una etapa històrica de Catalunya, per la manca de preparaciò i de formaciò de la joventut nacional.

Avui, en terres estranyes, arreu del mon, hem pogut assentar, malgrat tot, l'Ambaixada espiritual d'una Pàtria gloriosa dominada transitoriament per l'invasor.

I en les hores tranquiles o agitades, dolces o amargues, un pensament unic ha d'ésser l'aglutinant complert i superior de tota la nostra actuaciò : LLIURAR LA BATALLA DE LA NOSTRA FORMACIO; viure la joventut que com a joventut ens pertoca i que la Naturalesa exigeix.

Cal pensar, es necessari creure, que el demà de la Pàtria serà més radiant, més glorios, més resplendent, com més sapiguem nosaltres — els joves especialment que vivim l'etapa de l'exili — guanyar aquesta batalla fins avui negligida completament per la joventut nacional catalana.

« L'home fort ni es aquell que fa de la força un espectacle ni una ostentaciò, sino el que en sap fer una reserva interior al servei del deure. Ni es el més fort el que no pot contenir les propies energies, sino el que n'és mestre. »

Nosaltres, joves, hem de voler, hem de fer que la nostra força, que la nostra victòria, sigui la força i la victòria de la intel-ligència i de la preparaciò politica, econòmica, cultural que una formaciò adient i oportuna ens hagi donat.

Cal que sigui aquesta la missiò de la nostra Joventut.

I que la nostra força — potent, intel-ligent, indestructible — estigui sempre al servei del mes pur, del mes fervent catalanisme, plè d'aquell sentit profondament humà, essencialment universalista, plenament obrerista qui li donà Francesc Macià : Catalanisme renovador de les essències pàtries que ha de durnos — en un demà pròxim — a la victòria définitiva de la Justicia i el Dret damunt la força bruta.

Montpellier, setembre del 1944.

Josep SANS.

L'Escoltisme català

Una obra catalana

Si bé en el rellevament de Catalunya hi han cooperat els elements politics dintre la Joventud hi han hagut moments morals que no sols han servit per posar-nos en contacte amb els altres joves d'arreu del mòn, sinò també perque la nova joventut catalana pujés en un ambient de germanor, de muntanya i de claretat. Heu'-aci una tasca començada per Palestra, Minyons de Muntanya i Scouts de Catalunya, tasca començada àrdua i dificil però de uns resultats sorprenents, que han estat la prova de la facultat d'assimilaciò del nostre poble a tota idea de milorament moral. Aquest nom d'escoltes de Catalunya més que un titol és un simbol que hauriem de fer comprendre als nostres petits, i formar amb ells allò que serà en veritat el guia que farà marxar Catalunya vers el desti sagrat que li està senyalat en el concert dels pobles hispànics

Feu Macià el que donà el crit d'ordre. Catalunya mereixia tenir institucions propies i el seu crit feu escoltat. Ara podem je preuveure una gran Federaciò peninsular, on Catalunya tingui la seva plaça. lliure de les influències negatives que han estat sempre través, perque el nostre moviment es poqués comprendre arreu d'Espanya.

Un escoltisme del poble, no d'uns privilegiats; uns vailets gais i forts, esperança d'Ibèria i honor de Catalunya.

Artur ESCORIGUELA,
Guia de Muntanya.

B.D.I.C

NOU DESPERTADOR DE CATALUNYA

DESPERTADOR
DE
CATHALVNYA,
PER
DESTERRO
DE LA IGNORANCIA.
ANTIDOTO
CONTRA LA MALICIA;
FOMENT
A LA PACIENCIA,
Y REMEY
A LA PVSILLANIMITAT,
EN PVBLICH MANIFEST
DE LAS LLEYS, Y PRIVILEGIS DE CATHALVNYA,
que li fan precisa la plausible resolució de la Defensa, baix lo amable Domini de la Magestat C. del Rey, y Emperador nostre Senyor (que Deu guarde) ab los relevants motius, que asseguran los mes felices Successos, y ab las concloents rahons; que desvaneixen los sofistichs arguments de quants han solicitat allucinar à la ingenua, y constant Fidelitat Cathalana.

Per manament dels Excellentissims, y Fidelissims Senyors Deputats, y Oydors de Comptes.
Estampat en Barcelona, per RAFEL FIGVERÓ als Cotoners, Any 1713.

Avui, com ahir, — i com abans d'ahir — els catalans tenim necessitat evident d'agrupar-nos i d'ajudar-nos, en tot allô que constitueixi fer prevaldre i defensar la nostra personalitat nacional. Sempre que els catalans han estat separats per divisions internes, el nostre esperit nacional n'ha sofert en les seves fibres més intimes i en els seus organismes més vitals. Catalunya no és prou gran per a permetre's el luxe de veure els seus fills dividits en múltiples banderies, ni és tampoc prou petita per a tenirlos sempre aplegats sota una mateixa bandera. El nostre caràcter individualista, potser una mica rebel i un bon xic amic de la facècia, ens escampa sovint en una diversitat de capelletes, aquest mot tan ben trobat i tan just, perque no en va s'ha dit i s'ha repetit que el català és un dels idiomes més expressius del môn.

Ara bé, si la nostra pica-baralla es passés sempre entre familia, no caldria donar-li altra valor que la que realment tindria, de purament anecdôtica, però és que la nostra discôrdia ha estat sempre alimentada i aprofitada per l'enemic que vigila al cantô de Ponent. D'un Comte Duc d'Olivares al primer dels Borbons, Felip V., passant per un emperador pintoresc de jipi-japa i arribant fins als sinistres Anido i Arlegui, d'ànima prou negra per fer assassinar els obrers catalans pels carrers de Barcelona, Catalunya ha conegut sempre l'agent provocador que ha cavalcat, justament, damunt la nostra discôrdia interior.

I és aixô, catalans, el que ha de posar-nos en guàrdia, el que ens ha de tenir en tots moments l'ull vigilant i el cervell ben despert, per descobrir a temps d'on ens vindrà la nova ponentada. I de que aquesta vindrà no en tingueu cap dubte.

Quan els **Fidelissims Senyors Deputats y Oydors de Comptes** de l'any 1713, parlàven de **lo amable Domini de la Magestat C. del Rey y Emperador nostre Senyor,** en aquest **Despertador de Cathalunya** del qual reproduïm la pàgina frontal, i quan una mica més avall parlen de la **ingènua y confiant Fidelitat Cathalana,** poc es deurien pensar, ai ! las ; que uns mesos més tard Catalunya seria assaltada a sang i a foc, abolits tots els organismes de govern de la Naciô Catalana ; clausurades les Universitats catalanes de Lleida, Vic, Girona i Tarragona ; trasl-lat a Cervera de la Universitat de Barcelona ; obligaciô a tots els pobles de Catalunya de destinar un tros de llurs camps per a plantar-hi farratge per als cavalls de les tropes de Felip V. i ordre de que **cap català pogués tenir a casa seva més que un ganivet de l'escar pa, lligat a la taula amb una cadena.**

Ah ! com la veiem clara i transparent, a través dels segles, la **ingènua y confiant Fidelitat Cathalana.** Nosaltres, catalans del 1945, alliçonats per tantes experiències i malvestats, sempre portades per un mateix vent, no és possible que caiguem de nou en el mateix parany. No és possible que una veritable Solidaritat no ens agermani, en els moments en que veiem proper el recobrament de les nostres llibertats nacionals. Si aixi no ho fessim, el nostre pecat no seria d'ésser ingenuus i confiants, seriem més aviat masells de cor i obtusos de cervell, seriem uns perfectes desgraciats que ofeririem la nostra pell a l'enemic perque en fés tantes tiretes com volgués.

Es ja arribat el moment de que tots comencem a pensar d'on ens vindrà la nova ponentada, quan el nostre retorn a Catalunya serà un fet. Es possible que s'acudeixi de nou a la més pèrfida de totes. A la que cavalca damunt les necessitats de les masses obreres, per enverinar-les de nou i enfrontar-les amb les institucions catalanes. I és també arribat el moment de que comencem a pensar de quins mitjans ens haurem de valdre perque no prevalgui el nou atac. Que els obrers catalans pensin que ningù resoldrà tan bé el problema de les seves reivindicacions socials com les institucions catalanes. Que els nostres governants pensin que com menys necessitats tindràn els nostres obrers, més identificats es trobaràn amb el Govern de Catalunya.

L'il-lustre periodista català Antoni Rovira i Virgili, ha escrit recentment en aquestes planes : « Un nou periode s'inicia en el môn. I dins aquest periode cap poble no podrà ésser politicament fort si no és socialment just. No hi haurà verament Nacionalitat sense el concurs del Proletariat... »

Ens cal un « Nou Despertador de Catalunya » que repiqui ben fort i a totes hores, que fereixi els timpans de tothom, que estripi tots els recels, que foradi totes les consciències, que obri tots els cors, que predisposi totes les bones voluntats i que il-lumini totes les intel-ligències. Que cridi ben fort i a totes hores que ningù ens resoldrà cap problema, si prèviament no l'hem pogut resoldre els catalans, entre nosaltres mateixos. Que parlant en català, a la curta o a la llarga ens entendrem sempre.

Que els nostres politics pensin que han sortit del poble i que a ell li deuen la representaciô que ostenten. Que els nostres patrons pensin que el floreixement de les seves industries el deuen al seu col-laborador directe que és el treballador, i que pensin també que enlloc trobaràn un obrer tan inteligent, tan feiner i amb tanta dignitat professional com l'obrer català. Que els nostres obrers pensin que ningù els resoldrà allô que no pugui resoldre el Govern català i la Naciô Catalana, que els considera fills predilectes i carn i sang de Catalunya. Acostumen-nos a pensar que tot allô que és català, és millor que tot el que ens pugui venir d'importaciô.

I no tinguem cap por d'arribar al fanatisme. Es licit ésser fanàtic. Cal ésser fanàtic del nostre esperit català i de tot allô que en català respiri. I és en aquest fanatisme que ens cal ésser Solidaris. Aconseguit aixô, totes les altres coses ens caurien com plogudes del cel i per afegidura.

Que en la nostra Solidaritat Catalana, Nou Despertador de Catalunya, no siguem contraris de res i Solidaris de tot allô que en català respira. Que en aquest foc nou s'hi cremin tots els odis i totes les concupiscències. Que sapiguem dir en totes les ocasions com els nostres gloriosos antics : **« Puix parla en català, Déu l'hi dô gloria ! »**

Josep TORRENTS.

26 SETEMBRE 1907

LO DEL BRANQUILLÓ SUBVERSIU

El famôs D. Clodoaldo del « Cu-Cut » que representava l'enemic tradicional de Catalunya.

LA PUBLICITAT
BARCELONA

Qui ha traït, si us plau ?

En l'ediciô espanyola d'un Diari tolosenc l'escriptor Lluis Capdevila escrigué ara no fa gaires dies que « La Publi » havia traït. Es una afirmaciô categôrica en el seu sentit gramatical, però vaga en el sentit genèric i substantiu. Ha traït a qui ? En què ? Com ? Quan ?... Ens agradaria saber-ho. I no per simple curiositat, sinô per haver pertangut a la Redacciô de l'esmentat Diari com a redactor, com a secretari de redacciô, o com a col-laborador actiu des del 1923 fins al 1939 (setze anys). I ens sabria greu haver-nos fet cômplices d'una traiciô periodistica, literària, politica o patriôtica, sense tenir-ne la menor idea.

A França, per exemple, els Diaris que traïren la Republica foren els que col-laboraren amb els alemanys o els que s'avingueren a apareixer al dictat de les autoritats d'ocupaciô. Al nostre pais ens imaginem que els diaris traidors sôn els que com el « Ciero » o « La Vanguardia », s'agenollaren als peus del Caudillo i la Falange per enllustrar llurs botes de xarol i cantar llurs glories politiques.

Un Diari, a més a més d'un nom, d'unes linotips i d'una rotativa, està integrat per un equip de periodistes que el redacten, els quals, en el càs d'un Diari d'idees, s'inspiren d'un altre equip politic que assenyala unes normes, uns principis, un programa. Que nosaltres sapiguem, tot l'equip politic de La Publi, (Directori d'A. C. R.), és a l'exili des del Febrer del 1939. Els seus redactors i col-laboradors també i la rotativa i les linotips assaltades pels falangistes i enviades no sabem a quina ciutat d'Andalusia, l'endemà de la « liberaciôn » de Barcelona.

En Nicolau, president d'A. C. R. i gran inspirador del Diari, ha conegut tots els règims penitenciaris de França durant l'exili. En Ragassol guardat a vista en una Sala d'hospital mentre l'operaven i internat al Camp del Vernet. L'Ametlla que no s'ha mogut de Perpinyà. En Tasis que ha estat sempre a Paris, com en Closes, en Cabot i en Muntanyà. L'Angel Ferran ha romàs a Toloza durant els sis anys d'exili. En Mateu Pou a Perpinyà. i els ùnics que per greus motius familiars de tots coneguts se'n tornaren a la Pàtria, foren en Vilà i en Passarell, tots dos per desapareixer de la circulaciô i menar a Barcelona una vida grisa, gairebé clandestina. En Granier Barrera fa sis anys que és a França i actualment, a Tolosa .En Marià Foyé va morir gloriosament al front d'Aragô i el seu sogre, Carles Capdevila, aleshores Director de La Publi, moria al cap de poc greument afectat per aquesta mort.

Col-laboradors de La Publi ? Des de Rovira i Virgili a Eugeni Xammar i Feliu Elies (Apa), a Pompeu Fabra, al Dr. Blido, a Rafael Candel, a Ramon Peypoch, a Joseph Carner, a Josep Torrents, a Armand Obiols, a Olivera Buira, acabant per el que escriu aquestes ratlles, tots sôn a l'exili. Suposem que no es pretendrà comptar com a noms de La Publi els de Jose Plà i d'en Brunet, que feia anys n'havien estat expulsats, o el de Carles Soldevila, que també ja feia temps que no hi figurava, i que fugi a Paris, al primer tret disparat a la Rambla pel 1936, i que després se'n tornà a Barcelona a fer de literat castellà al costat del poeta Jose M. de Sagarra.

On és la traiciô ? La Publi sostingué el Govern de la Repùblica i el Govern de la Generalitat fins al darrer dia i aparegué fins al moment tràgic de la caiguda de Barcelona. Aleshores els seus homes, els seus inspiradors, els seus redactors, els seu col-laboradors, els uns eren afusellats (Carles Rahola a Girona), els altres exiliats, els seus lectors perseguits, l'edifici assaltat i les màquines confiscades i exportades.

A l'exili ens hem trobat col-laborant a FOC NOU diversos elements de La Publi. La gairebé totalitat dels seus redactors, col-laboradors i inspiradors, ham romàs tots fidels a l'ideal republicà i catalanista que fou la bandera de combat del gloriós Diari, que amb tant braô atacà la dictadura de Primo de Rivera i preparà l'adveniment de la Repùblica.

Aleshores... Qui ha trait? Com? Quan ? On ? Esperem que el Sr. Capdevila ens il-lustri sobre el particular i prometem aclarir-ho als nostres lectors als quals suposem tan intrigats com nosaltres mateixos... Domènec de BELLMUNT

Sachaguitrysme

per Angel FERRAN

Quan Jo a l'edat de sis anys vaig començar el Quixot — a llegir-lo s'entén, perque vaig tenir la mala sort de que ja fôs escrit — Cervantes, Miguel de Cervantes Saavedra, el conegut autor, va fer un salt en la seva tomba i va dir « Per fi em trobo amb un dels meus ». I em va escriure una carta que encara conservo La carta me la va escriure per telepatia sense fils el que vol dir que, en realitat, me la vaig escriure Jo mateix perque ell es trobava excessivament mort per fer-ho. Per contra, jo era insuficientment viu per rebre-la.

Heu llegit el Quixot ? Suposo que no perque essent el llibre que ha tingut més editors i més edicions es pot assegurar que és el que ha tingut menys lectors. Si no l'heu llegit, llegit-lo, és possible que us agradi, sobre tot si no heu llegit molt; ara, si heu llegit tant com Jo, que ho he llegit tot, el trobareu ja una mica atrassat. No hi fa res; llegiu-lo de totes maneres enc, que no sigui més que per fer-me plaer a mi que soc un gran amic del famôs autor de « Persiles » (Els Juliverts).

En realitat soc un gram amic de tots els grans autors i tots els grans autors sôn uns grans amics meus perque com que sôn grans no poden ésser petits : aquest és l'avantatge de fer-se amb persones de consideraciô i encara un altre és que la grandesa i el talent acaben per encomanar-se : us i arribeu a escriure, sense adonarvos-en, coses (he dit *coses*, linotipista, amb una sola *s*) realment sublims que, un cop escrites us sorprenen i no sabeu com us ho heu fet. Però també té les seves contres. Es el que Jo escriuria a la Selma amb motiu d'haver ella guanyat el Premi Nobel de literatura i jo felicitar-la : « ... hi ha moments en que une se sent enganyat de tant ta'ent; no us passa a vos ?... », etc., etc. No sé si a ella li passa perque em va contestar en suec i no conec encara aquesta llengua neutral. Es una sensaciô a la vegada confortable i desagradable que, naturalment, no tothom pot experimentar ; és una mena d'ofec, deliciôs pel fet que els altres respiren inconscientment, els pobres.

Però aixô, que em veig obligat a escriure amb majùscula, Aixô, dic, dona a aquella que ens en veiem afectats una responsabilitat feixuga que cal acceptar amb tot la dignitat del càrrec. Del càrrec de jutges perque nosaltres sôm els jutges del nostre temps. No hi ha cap dubte que Cervantes jutjà la seva època i el meu bon amic Dante Alighieri la seva i cadascù la que li toca. I a Mi m'ha tocat aquesta. Es tota una papereta, però la prenc amb resignaciô i coratge ! Resulta que, essent Jo la ùnica persona decent i honrada, em veig obligat a dir pestes de tot déu. Perque ben mirat. tothom és traidor, i si no traidor del tot una mica traidor al menys, que ja és prou, quan diu o escriu alguna cosa no agradable a aquell que ha de sospesar la moralitat dels altres sense tenir compte, no faltava més, de la propia. Es clar que en els judicis que Un fa s'hi introdueixen errors, i mentides, que sôn errors intencionats ; però aixô encara fa la tasca més dificil i honrosa. Es per aixô que, veient de quina manera la pràctica perfecciona la tècnica, he recollit els meus treballs en un volumet titulat « Manuel abregé du Jugement Dernier à l'usage de Dieu ». I l'he escrit en francès perque m'era més fàcil, no per res sino perque, com es pot comprendre, les faltes que un fa en un idioma estranger sempre sôn més perdonables que les que fa en el propi, sobre tot si en aquell s'hi tenen per valedors els més grans escriptors de totes les èpoques. Però també ho he fet per correspondre a la gestilesa de l'incomprés pintor i bon ameic meu La Bruyère que, abans de nexer Jo ja m'havia fet un retrat que tinc penjat dedicat per l'autor, en el menjador de casa meva.

I no estranyi el lector que no hagi pogut esperar a que algù altre fés el meu elogi, que tampoc no ho hauria volgut, perque Jo soc Jo i Jo soc el meu propi profeta. No secessito criats com el moro Allah que, fora de parentesi, era franquista.

Numero 23 — 10 FEBRER 1945 — Preu : 3 Francs

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA — *Hebdomadaire catalan*

Portantveu de Solidaritat Catalana

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 Tél. 229-83 C.C.P. Toulouse 377.32 TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

EL CONSELL ASSESSOR

ELS nostres lectors trobaràn en un altre lloc d'aquesta edició, la Decisiò del President Irla de constituïr un Consell Assessor, la nota del Sr. Rovira i Virgili encarregat de la seva formació, la llista de Ponents del Consell, i el Reglament d'acord amb el qual hauràn d'ordenar les seves tasques.

No es tracta d'un organisme de Govern sinò d'unes ponències d'estudi i de treball. « Organ d'unitat catalana en el treball concret » diu el Sr. Rovira i Virgili, al final de la seva nota. Heu's-aci uns mots justos, escrits de bona ma. Unitat dels catalans en el treball preparatori del nostre retorn. Unitat d'organització i de capacitació. Unitat de totes les voluntats i de totes les intel-ligències al servei de la Pàtria.

Perque, pensem-hi sempre i a totes hores : Catalunya està desfeta i lliurada a unes mans mercenàries. Totes les nostres organitzacions de Govern, tot el nostre patrimoni cultural i espiritual, ha estat enderrocat amb un sadisme i un refinament que recorden els edictes de Felip V. No ens han encadenat la ganiveta de llescar el pa perque els temps han canviat i avui els ganivets sòn eines inofensives, però ens han robat el nostre pa espiritual, el nostre idioma i el nostre esperit, la nostra condició de catalans que, mal que els pesi, és vivent i és permanent en el cor de tots els catalans, visquin allà on visquin.

I el menys que podem fer des d'aci, amb una llibertat que no tenen els catalans que han romàs a la Pàtria, és començar d'estudiar i de treballar en el plà preparatori de la nostra reconstrucció nacional.

Que ningù vegi en el « Consell Assessor de la Presidència de la Generalitat » unes possibles vel-leitats de Govern. El seu nom ho indica prou bé i la nota ho precisa més encara. Es un organisme de « treball concret ». El mot és just, és exacte.

Que els catalans de l'exili que hi siguin cridats aportin tot el seu esforç i tota la seva capacitat de treball al « Consell Assessor de la Presidència de la Generalitat ». Els catalans de la Pàtria no ho poden fer, però la terra francesa és prou lliure i és prou amiga perque nosaltres poguém començar, en el silenci i en l'austeritat que ens escau, el treball feixuc i apremiant de la reconstrucció de la Pàtria.

En un demà que no cal preveure massa llunyà, els catalans exiliats retornarem a Catalunya. Aleshores el nostre poble elegirà lliurement els seus governants. I el treball preparatori que haurem pogut fer a França, pot alleugerir i orientar la seva tasca.

I una vegada més s'haurà afermat la comuniò sagrada que ha d'existir sempre i que res no ha de trencar, entre els catalans de l'exili i els catalans de la Pàtria.

CARNAVAL 1945

— Heil Franco ! De que vas disfressat ?
— No te conozco! No te conozco! D'Est atut de la Legalitat Provisional !

ELS NOSTRES AMICS VALENCIANISTES i Solidaritat Catalana

Els republicans nacionalistes del País Valencià representats actualment pel Partit d'Esquerra Valenciana i per l'Actuació Valencianista de Barcelona feliciten calurosament els seu germans catalans per l'èxit aconsaguit amb la constitució de Solidaritat Catalana.

Cal que Catalunya marxi dreturerament vers la plenitud de la seva maduresa politica, intensificant les relacions amb els pobles de la seva parla, els quals contituiràn en un proper esdevenidor un ferm recolzament dels seus ideals i la glòria més pura i autèntica de la seva història.

Per Esquerra Valenciana :
Gaietà HUGUET
Per l'Actuació Valencianista :
B. ESPARZA

Constituciô del Consell Assessor de la Presidència de la Generalitat

Decisiô Presidencial

En publicar, fa dos mesos, el meu missatge adreçat al poble català com a President de Catalunya, anunciant la reconstitució del Consell creat l'any 1940 pel President Companys, vaig encarregar al Sr. Antoni Rovira i Virgili les gestions encaminades a aquest fi. Calia consultar un gran nombre de persones i de representacions, entrar en contacte amb els patriotes que han restat a la nostra terra, conèixer el pensament dels que es troben avui escampats per diversos països del mòn.

Tot això ha pres temps. No ha estat, però, temps perdut. Les informacions i els parers recollits sòn de força vàlua, i han contribuit a clarificar la posició dels partits i grups catalans. Aixi el Sr. Rovira i Virgili ha pogut presentar-me un report detallat i complet, del qual he de destacar, tot donant-hi la meva plena conformitat, aquest paràgraf essencial : « L'al-locució presidencial del passat mes d'Octubre ha vingut a inaugurar un nou mètode de treball en la politica catalana. Si la conveniència actual d'un organisme de govern és discutible, tothom aprova la creació d'un organisme que assessori avui el President de la Generalitat i prepari la feina per demà. Del conjunt de les converses he deduit que cal fer ben vistent el caràcter d'instrument d'estudi que l'organisme ha de tenir i distingir-lo tant com es pugui d'un Comitè politic. »

Es evident que després de la meva anterior declaració s'han produit fets que ens obliguen a emprendre sense trigança una actuació de treball, per mitjà d'un organisme assessor, a fi que en instal-lar-se dins la Pàtria recobrada el futur Govern Català Provisional, trobi aquests estudiats, i resolts en principi, els més importants i apressants problemes que de bon començament haurà d'afrontar.

Ha semblat convenient de donar a l'organisme reconstituit el nom de « Consell Assessor de la Presidència de la Generalitat », nom que té l'avantatge de precisar d'una manera inequivoca la funció que l'organisme ha d'exercir.

Decideixo, doncs :

I. — Serà constituit a França el Consell Assessor de la Presidència de la Generalitat.

II. — Antoni Rovira i Virgili es nomenat President, i amb aquest caràcter determinarà l'estructura i la composició de l'organisme.

Queda encarregat aiximateix el Sr. Rovira i Virgili d'obtenir, per a l'obra que ve a acomp'ir el Consell, l'estreta i cordial col-laboració de tots els catalans mereixedors d'aquest nom, qualsevol que sigui el partit o la sindical a que pertanyin, qualsevol que sigui la terra on visquin avui.

El Consell ha d'ésser una llar d'activitat patriòtica que faciliti l'acord de tots, ens avesi a la convivència, asseguri els primers passos de la llibertat nova i ajudi a transformar en realitat la gran esperança que ens ha sostingut en els anys dolorosos de l'opressiò i de l'exili.

Montpeller,
22, de desembre del 1944.
El President de Catalunya,
Josep IRLA.

Constituciô del Consell Assessor

Per la meva declaracio del 22 de desembre del 1944, vaig decidir que fos constituit el Consell Assessor de la Presidència de la Generalitat i vaig nomenar President el Sr. Antoni Rovira i Virgili, el qual, amb aquest caràcter, havia de determinar l'estructura i la composiciò de l'organisme.

Havent-me presentat el Sr. Rovira i Virgili el reglament orgànic i la llista dels Ponents, que han de dirigir les Comissions respectives, hi dono la meva aprovacio i declaro constituit el Consell.

Montpeller, 30 de gener del 1944.
El President de Catalunya
Josep IRLA.

Llista del Consell

PRESIDENT	ANTONI ROVIRA I VIRGILI
PONENTS	
CULTURA	POMPEU FABRA
QUESTIONS ESTATUTARIES	LUIS NICOLAU D'OLWER
PROBLEMES POLITICS	HUMBERT TORRES
GOVERNACIO	CLAUDI AMETLLA
JUSTICIA I QUESTIONS AGRARIES	RAMON NOGUES I BISET
DRET CIVIL	FELIP DE SOLA I CANIZARES
ECONOMIA I FINANCES	FERRAN CUITO
TREBALL	MARTI BARRERA
QUESTIONS RELATIVES ALS FUNCIONARIS	JOAN SAURET
QUESTIONS MUNICIPALS	FRANCESC DE P. JENE

(Aquesta llista de Ponents serà ampliada tan bon punt hi hagi la contesta dels elements que, com diu el Sr. Rovira i Virgili, no l'han donada encara definitivament.)

NOTA DEL Sr. ROVIRA i VIRGILI

Al cap d'alguns mesos de consultes i converses, ha quedat constituit el Consell Assessor de la Presidència de la Generalitat, el qual començara a actuar dintre de pocs dies. Si les gestions han estat llargues, el resultat obtingut és satisfactori. L'essencial, en aquest cas, no era fer les coses de pressa, sinò fer-les bé. Calia donar al Consell el valor tècnic de les persones designades i alhora el gran valor moral d'una col-laboració estreta entre homes pertanyents a diverses tendències nacionals, segons l'orientació senyalada pel President Irla en el seu missatge al poble català.

El Consell té l'estructura d'un conjunt de Comissions tècniques dirigides pels Ponents respectius i relligades per un President. Nomenats ja els Ponents de les Comissions, ara es procedeix ràpidament a completar-les amb els Vocals, i tots plegats ens posarem de seguida a la feina. Es tracta d'estudiar i proposar les primeres mesures que haurà de prendre el futur Govern de Catalunya, fins que el nou Parlament es reuneixi.

Crec que amb això establim en la politica catalana un mètode de preparació i de labor coherent, que pot ésser molt fructuòs. Catalunya en pot treure més profit que de les agitacions passionals i de les vanes cridòries.

El Consell Assessor no ha de barrejar-se en les questions promogudes entre partits o grups, ni en els problemes de la politica general. El seu objectiu sòn els problemes concrets i immediats.

Resto molt agraït al President Irla per la prova de confiança que m'ha donat en designar-me per a la presidència del nou organisme. Ho resto aiximateix a tots els amics i companys que m'han ajudat en aquesta empresa que de bon començament es presentava àrdua ; al meu agraïment va, no sols als qui han acceptat un l'oc dins el Consell, sinò també als qui, com el Sr. Josep Terradelles, no han pogut acceptar-lo per motius purament personals, però han fet constar llur conformitat amb la creació de l'organisme i amb el programa que ha de realitzar.

Si alguns partits i organitzacions no tenen avui dins el Consell la participació que ben cordialment els he ofert, és perque no han donat encara la resposta definitiva, o perque l'han feta dependre de questions que jo no puc resoldre ; conservo, però, l'esperança d'obtenir aviat llur concurs. Ja saben que les portes del Consell sòn obertes.

El Consell Assessor és ja una realitat. Si jo volgués definir-lo breument, diria : és un òrgan d'unitat catalana en el treball concret.

F. P. 1968

REGLAMENT ORGANIC
del Consell Assessor
de la Presidència de la Generalitat

I

Amb el nom de Consell de la Presidència de la Generalitat queda constituït un organisme encarregat d'assessorar el President de Catalunya i de preparar l'obra de la restauració lega de l'autonomia catalana.

II

El Consell està integrat per un President i per diverses comissions tècniques, compostes d'un Ponent, tres o més vocals i el nombre d'adjunts que calgui.

Els Ponents seran nomenats pel President del Consell, el qual nomenarà després els Vocals de les Comissions d'acord amb els Ponents respectius. Els Adjunts seràn nomenats per cada Comissió que cregui convenient de designar-ne i llur intervenció es reduirà als punts concrets per als quals hagi estat demanat llur concurs.

Hi haurà un Secretariat general que dependrà del President del Consell.

III

Les Comissions s'ocuparàn de les següents matèries :

Cultura.
Qüestions estatutàries.
Problemes polítics.
Justícia.
Qüestions agràries.
Dret Civil.
Economia.
Finances.
Treball.
Institucions socials.
Governació.
Qüestions municipals.
Qüestions relatives als funcionaris.

Més endavant podran ésser constituides altres comissions, si així és creu convenient.

IV

La designació de les Comissions serà feta de manera que el Ponent i la majoria dels Vocals resideixin en una mateixa població o en poblacions properes, a fi que puguin reunir-se amb facilitat i continuïtat. Els membres de les Comissions als quals sigui desavinent de fer el viatge per a assistir a les reunions, seran tinguts al corrent del curs dels treballs i hi podran contribuir tothora amb llurs propostes, observacions, iniciatives i reports escrits.

Cada Comissió treballarà independentment, presidida pel Ponent respectiu o, en absència d'aquest, pel Vocal de més edat entre els presents.

Els membres d'una Comissió que s'interessin especialment per temes senyalats a una altra Comissió, podran intervenir també en els treballs d'aquesta, sense vot.

El President del Consell podrà participar als treballs de les diverses Comissions, bé i abstenint-se de prendre part en les votacions que hi pugui haver.

VI

Convocats pel President del Consell Assessor, els Ponents es reuniràn en sessions conjuntes per tal d'establir el programa dels treballs a emprendre, i sempre que ho exigeixi la bona marxa dels treballs en curs o la coordinació de les tasques.

Si ell no pot assistir a alguna d'aquestes reunions, la presidirà el Ponent de més edat.

VII

Després que les qüestions sotmeses a una Comissió hagin estat suficientment estudiades i debatudes, el Ponent redactarà el report general on constarà el dictàmen col·lectivament elaborat. En el cas que no hi hagi acord unànime, el dictàmen de la majoria anirà acompanyat del vot o dels vots particulars.

VIII

El Consell contestarà les consultes que el President de la Generalitat li faci sobre l'exercici de les facultats presidencials i sobre qüestions d'interès per a Catalunya.

IX

En constituïr-se el Govern de Catalunya dins el territori de la Generalitat, el Consell quedarà dissolt.

Diumenge, dia 11, a les 14 h. 30
Sala Sénéchal (rue Rémusat)

CONFERENCIA
de **DOMENEC de DELLMUNT**
d'Acció Catalana Republicana
Sote el tema
CATALUNYA EN LA LLUITA PER LA DEMOCRACIA

NOTICIARI

CENTRE D'ESTUDIS TOLOSA-BARCELONA

Curs enciclopèdic : Dissabte, Sala del Centre a les 18 : « Ramon y Cajal : els seus viatges », pel Dr. Bellido, de l'Universitat de Barcelona.

Diumenge, Sala Sénéchal, a les 14 h. 30. Cinquena conferència del cicle : « Vers la Democràcia espanyola » ; « Catalunya i la lluita per la democràcia », per Domènec de Bellmunt, d'Acció Catalana Republicana.

⁂

La quarta conferència d'aquest cicle, organitzat pel Centre d'Estudis « Toulouse-Barcelona », anà a càrrec del Sr. Manuel Gimeno, el qual explicà la policia del Partit Comunista Espanyol.

« L'alliberació de la nostra Patria — afirma — depèn de la unitat i de la combativitat del poble espanyol ».

« Si el Partit Comunista, ahir, propugnava el front comú de totes les forces espanyoles, adhuc els monàrquics, ho feia amb la intencio de reduir la base de sustentacio del règim falangista. Les circumstancies han canviat, i és el nostre ferm proposit de tallar en sec les maniobres destinades a una restauració monàrquica, el que ens fa proclamar el nostre respecte absolut a la constitució republicana ».

« Union Nacional : Aliança Democratica han de constituïr un sol bloc en la lluita per a l'alliberació de la nostra Patria ».

El nombros public, que omplenava la Sala Sénéchal, ovacionà l'orador.

La tercera lliço del curs d'estudis socials del Centre d'Estudis « Toulouse-Barcelone » fou explicada pel Sr. del Bosque, illustre catedratic de la Facultat de lletres de la Historia. El tema de la lliço fou « Erasme ».

Sentim no poder donar una ressenya ampliada sobre la documentada disertacio de l'esmentat erudit. La manca d'espai n'és la causa. El Centre d'Estudis, pero, editarà, en breu termini, el text taquigrafic de la magnifica conferència del Sr. del Bosque, el qual fou felicitat per tot l'auditori.

⁂

Els cursos d'idiomes (francès, espanyol, català) suspesos per manca de calefaccio, reprendran en els dies i hores de costum, a partir del proper dilluns dia 12.

CASAL CATALA, DE TOLOSA

Aquest Casal celebrara en una data propera la primera assemblea general extraordinària. La comissió organitzadora fa avinent que els Estatuts a aprovar en la dita assemblea, eseàràn exposats a partir del dia 10, a la taula d'avisos del Casal. Els socis que vulguin fer-hi alguna esmena han de presentar-la el més tard, per tot el dia 17 de febrer.

Per assistir a l'esmentada assemblea cal estar al corrent de pagament i presentar el carnet de soci que serà lliurat a partir del dia 11, contra el pagament de 10 francs.

⁂

Diumenge passat dia 4, el poeta Salvador Perarnau va donar al Casal Català la seva anunciada conferència « Neguits i Montanyes ». Tota la vèrbola poètica de Perarnau es descabdellà en el curs d'aquesta conferència, esmaltada per la lectura de diverses poesies que foren aplaudides per la nombrosa concurrència. Els assistents en sortiren altament satisfets i Salvador Perarnau fòu molt felicitat.

Per al diumenga vinent, dia 11, està anunciada una altra conferència aquesta a càrrec del periodista gironí, Manuel Rosset, el qual parlarà de Carles Rahola i la seva obra.

COMMEMORACIO DE LA PRIMERA REPUBLICA ESPANYOLA

El Bloc dels Partits republicans espanyols integrat per els Partits d'Izquierda Republicana, Unió Republicana i Partit Republicà Democratic Federal, celebrarà el diumenge dia 11, a les quatre de la tarda, a la salle Sénéchal del carrer de Remusat, un acte commemoratiu de la proclamació de la primera Republica Espanyola. Hi parlaran Josep Marti Feced, pels federals, Josep Maldonado per Izquierda Republicana i Ricard Gasset, per Unió Republicana. Presidirà el Dr Boya d'Union Republicana. L'entrada serà lliure i hi són invitats tots els antifeixistes.

AVIS

Es prega a tots els exiliats de la comarca del Ripollès que per tal de fer-les-hi arribar una comunicació de la més alta importància, vulguin enviar la seva adreça a un dels tres companys següents : Antoni Planes, 28, rue des Potiers (Restaurant), Toulouse ; Joan Basaganya, 16, place Arnaud-Bernard, Toulouse ; Ramon Puig, 131, route de Blagnac, Toulouse.

NATALICI

El nostre distingit amic M. Jean Peyrade, Director Regional a l'Informació i la seva esposa, passen pel goig del naixement de llur filleta Clara.

Amb aquesta ocasió, ens complacem en adreçar als esposos Peyrade les nostres més sinceres felicitacions.

JACQUES MARITAIN
ambaixador de Franca al Vaticà

Creiem del cas no deixar de registrar aquest fet, constatant el qual no violem el precepte que lliurement s'ha imposat *Foc Nou* de no intervenir en la politica interior francesa. El nomenament de Jacques Maritain depassa el marc d'aquesta, ens afecta a tots : Maritain serà no solament l'ambaixador al Vaticà del Govern de la República Francesa, sinó el representant acreditat de tots els catòlics republicans d'Europa, i dels catòlics catalans exilats també.

Senyalarem les conferències de Maritain a l'Universitat d'estiu de Santander, l'any 1933 : « Possibilitat d'una nova cristiandat », no d'un nou cristianisme, sinó d'una nova manera de comportar-se els cristians, la fracció de la humanitat que es diu cristiana, enfront de la resta dels homes, dels pobles no cristians i de la fracció, més o menys gran, no cristiana dels propis pobles. A la cristiandat pacient dels primers segles de l'Esglesia, a la cristiandat militant i armada dels temps de les creuades, oposava una cristiandat futura, modèl·lica i cordial. A la defensiva de la repressió, l'ofensiva de la bonesa i de l'amor.

Maritain es dels catòlics de *la ma extesa*, dels que res no temen i ho esperen tot de la propia bona fe : que no sòn ùnicament els camperols polonesos els cristians sincers, tambe se'n compten entre els filòsofs, adhuc els que professen aquesta filosofia de Sant Tomàs que avui propugna vestida a l'estil del dia el nou ambaixador. En ell el tomisme és la pura expressioò del bon sentit : els catòlics no totalitaris, els que desitgen la convivència, es feliciten tots que el nomenament fet pel Govern francès hagi estat acceptat per la Santa Seu.

Maritain no es un desconegut a Catalunya : una part de la nostra intel·lectualitat i del nostre clergat segueix les seves publicacions amb gran interés. L'any 1934 entrava en els plans de la Facultat de Filosofia de l'Universitat de Barcelona, encarregar-li unes lliçons: la maltempsada s'ho endugué tot. El Degà Joaquim Xirau ho desitjava vivament. Esperem que en data pròxima serà possible satisfer aquest anhel, i que Maritain anirà a professar a la nostra Escola, auriolat pels triomfs assolits a Roma en el seu comès. Entre tant li preguem vulgui acceptar els nostres vots per l'èxit de les seves gestions, que tant han de beneficiar-nos als que creiem que sense coercions ni tiranies es pot també servir Déu.

J. M. BELLIDO.

Als amics de «Foc Nou»

Els nostres lectors ja saben que « FOC NOU » no és ni pot esser un setmanari ric i que ha estat a copia d'esforços, de sacrifici i de grans dosis de bona voluntat, que hem pogut arribar al semestre sortint d'una manera regular, organitzant una administració i un servei d'expedicions i publicant dos grans extraordinaris, un amb motiu de l'aniversari de la mort de Francesc Macià i de Nadal, i el segon per celebrar « Solidaritat Catalana ».

« FOC NOU » gaudeix d'un prestigi, té un public, ha aconseguit un tiratge ben considerable. Però les dificultats d'impressió en què es debateixen les publicacions a França per mor de la crisi de paper i les dificultats de transports, fan que la vida econòmica del setmanari sigui dificil i precària. Es per això que ens adrecem als nostres lectors i amics demanant-los una contribució extraordinària, a titol de donatiu, per tal d'engrossir la subscripció que ha d'assegurar la vitalitat del nostre setmanari.

Ja sabem que la vida és dificil, que els nostres subscriptors, lectors i amics travessen també llurs dificultats per tirar endavant pero una modesta aportació, per petita que sigui, ens servira d'estimul en la nostra tasca patriòtica i alleugerira el deficit de FOC NOU. Els que poden fer-ho gràcies a llurs condicions economiques més brillants, que siguin més generosos. Els altres, que contribueixin en la mesure de llurs possibilitats, pero que FOC NOU setmanari de tots els Catalans, visqui, realment, de l'aportació, de la voluntat i de l'esforç de tots els nostres compatriotes que l'estimen i que estan compenetrats amb la seva tasca per la gran Catalunya d'avui, de demà, de sempre.

En llegir doncs aquesta crida cordial, que els nostres lectors, subscriptors i amics, s'apressin a enviar-nos llur aportació per mitjà d'un mandat al nostre C.C.P. Toulouse N. 377.32 especificant al dors que es tracta d'un donatiu à FOC NOU.

El nostre setmanari inserirà a cada numero la llista dels donatius rebuts per tal que serveixi de garantia i acus de recepció als donants.

I gràcies per endavant.

BIOGRAFIA DE LLUIS COMPANYS

A Catalunya, la Lliga, col·laborà amb monàrquics, cedistes i lerrouxistes. La Generalitat catalana fou posada en mans d'un coronel Jimenez, després d'un radical, fins que, com a solució pont, caigué en les mans més correctes i decoroses del senyor Portela Valladares que sorti de Catalunya per anar a Madrid à formar el govern que havia de convocar les eleccions del febrer de 1936

Companys la nit del sis d'octubre sabia que s'ho jugava tot. Sabia que tenia un noranta per cent de probabilitats de perdre, però home de lluita, conscient de la seva responsabilitat davant del pais, no vacil·là en adoptar l'actitud de dignitat i valentia que ja sabem. Però què passà realment el sis d'octubre ? Qui va trair ? En Dencàs ? Els militars ? L'Estat Català ? El poble ? Parlem-ne.

Probablement no va trair ningù. Sempre hem cregut que Josep Dencàs era en aquells temps un jove eixelebrat, intoxicat de feixisme, que jugava al dictador i que aspirava a tenir a les seves mans els destins de Catalunya. Les desfilades militars dels escamots, les parades teatrals, els uniformes i les actituds audaces constituien la gran feblesa del cap d'Estat Català. Xicot intel·ligent i ambiciós que hauria pogut jugar un paper importantissim en la politica catalana.

L'ofensiva del govern reaccionàri de Madrid contra Catalunya iniciada amb la qüestió de la llei agrària catalana i l'arribada al poder de l'equip de Gil Robles donaren a Dencàs el pretexte ideal per a posar el president Companys en el compromis greu d'haver-se de jugar a cara o creu la seva vida i la de les institucions autònomes del pais. Dencàs comptava « a priori » amb el realisme fonamental del president i esperava que aquest es negaria a declarar la guerra a Espanya. Aleshores el paper d'Estat Català hauria pujat com els carbasssers, Companys hauria quedat davnt del pais com un covard i com un traidor i En Dencàs hauria estat l'home del dia. El valor inèdit de les forces militars d'Estat Català hauria adquirit proporcions èpiques.

Cuan Companys sorti al balcó de la Generalitat i pronuncià les paraules greus i decisives de ruptura amb Madrid, Dencàs es veié perdut. El president, tot i arriscant-ho tot, havia guanyat la partida politica. Aleshores qui tenia la paraula era el general d'Estat Català, eren els escamots, era l'exèrcit separatista, i com que aquest exèrcit era un « bluff » tot quedà dat i beneït en un parell d'hores.

Es possible tanmateix que el primer sorprès del bluff que en realitat era l'exèrcit d'Estat Català fos el mateix Dencàs. Jove i ambiciós com era, voltat d'una Cort de « sidralistes » tan inconscients com ell mateix, havia arribat a creure en el valor militar de les joventuts que l'aclamàven. A més a més, totes les organitzacions de tipus feixista, menen al mateix. Les parades les exhibicions, les desfilades militars, les intoxicacions sectàries del sistema, condueixen fatalment a l'acció, a la topada, a la guerra. Un dia arriba que els propis promotors de les organitzacions d'aquesta mena són arrossegats, fatalment, àdhuc contra llur propia voluntad, a la guerra.

Després de la proclamació del president, En Dencàs s'atrinxerà al seu quarter general de Governació i tractà de mobilitzar la seva gent. Però els « quadres » no respongueren. Constituits per jovenalla sense experiència ni esperit combatiu, mal armats, sense cap instrucció seriosa, es desinflaren com un globus foradat als primers trets i a les primeres canonade que trencaren el silenci de la tràgica nit barcelonina. Tot l'aparell militar d'Estat Català es fongué com un bolado. Dencàs aclaparat, desfet, anorreat, conscient de la seva responsabilitat i del gran fracàs, no tingué valor d'afrontar els esdeveniments i fugi cap a França a meditar sobre els seriosos inconvenients de jugar a soldats i a guerres pùniques amb exèrcits de paper.

B.D.I.C

Intel.lectuals

per Angel FERRAN

Heu's-aci que els intel-lectuals es varen reunir a proposta del Sr. Corpus Barga i varen acordar constituïr-se en Union de Intelectuales Espanoles. I, com que n'hi havia de catalans, els varen dir que dintre d'aquesta Union es constituïssin en secció catalana, com s'havia fet a Paris. I vet aci que ho varen fer i varen quedar constituïts. Com que a Paris els intel-lectuals espanyols i els catalans havien llançat un manifest en el qual es deia que els intel-lectuals s'unien per al derrocament de Franco i la Falange, la reconquista d'Espanya i de la seva independència i llibertats, els intel-lectuals de Tolosa varen decidir que també havien de llançar un manifest i aquest fôu llançat.

I m'han dit que entre les signatures hi ha la meva, cosa que m'omplena d'orgull, satisfacció i agraïment per diverses raons que mirare d'exposar tot el més modestament que podré.

Primer que tota altra cosa parlare de la satisfacció que m'ha produït ésser posat entre els intel-lectuals, cosa que jo no hauria intentat fer mai, escarmentat com estava per l'èxit de rialles que va tenir en el meu poble un article d'un periodista local, en un setmanari igualment local, titulat « Nosotros los intelectuales ». Aquesta satisfacció i aquest agraiment, però, no estan pas exempts d'una certa inquietud. « Es que un simple periodista arriba a intel-lectual ? » em pregunto. Això no vol dir que no pugui arribar-hi, amb temps i palla ; però, un simple periodista ? Ara, si són els altres que ho diuen, els intel-lectuals de bô de bô, els autèntics, els d'avant-guerra, ja és altra cosa. A menys que no sigui per fer nùmero ? De totes maneres, si he firmat el manifest, per alguna cosa serà.

I, que diu el manifest ? No ho sé; no l'he llegit. Tot amb tot, tinc plena confiança en els que el deuen haver rédactat ; no crec que pugui dir res de mal si ells l'han firmat. El que em sabria realment greu seria que no l'hagués llegit cap dels firmants, però tampoc no ho crec ; al menys e's que l'han escrit el deuen haver llegit, suposo.

Una cosa, però, m'inquieta, i és la sentencia d'Omar. Aquest precursor de Franco va fer cremar la Biblioteca d'Alexandria amb el pretext que si els llibres que contenia deien el mateix que el Koran, no servien de res, i si deien el contrari eren nefastos. Això tots els intel-lectuals ho sabem. I em pregunto, si en comptes d'adherir-nos purament i simplement al de's intel-lectuals de Paris hem fet un altra manifest, és que potser diem el contrari d'aquell ? Em sabria greu, puix ultra que això podria provocar una guerra de Nord contra Sud (tots e's intel-lectuals coneixem la famosa novel-la de Juli Verne), anar a la reconquista d'Espanya em té el cor robat. Es de suposar, amb tot, que hi estarem una mica menys dels vuit segles de l'altra. No crec tampoc que e's intel-lectuals tolosencs estiguem per deixar-nos còrrer l'epopeia, ans bé estic segur que si hem fet un altra manifest es per presentar un programa més complet i un especific més eficaç.

Estic segur, per exemple, que no hem pas dit que haviem d'ésser nosa'tres els que féssim conèixer al mòn les malvestats del fe'xisme, que sòn prou conegudes, ni que en protestavem, perque la nostra so'a presència a l'estranger r'és la millor prova. Tampoc no crec que diguem que nosaltres haviem de fer un arxiu de les atrocitats franquistes, perque l'arxiu és allà baix, viu o mort, ni que tinguessim prou autoritat per convèncer el mòn que calia treure Franco i els seus de casa nostra, per eliminar aquell focus d'infecció internacional, pu'x tan bé com nosaltres ho saben i sabem, a més, que no sòn els testimonis el que convencen sinò la similitut d'ideologies, perque tots recordem l'horror i el fàstic i la no intervenció de Mr. Chamberlain quan el bombardeig de Granollers i l'adagi català que diu que ja pots xiular si l'ase no vol veure.

No. Crec més aviat, n'estic més que segur, que ultra el que diuen els intel-lectuals de Paris, els de Tolosa, que sòm més modestos, fem uns bons propòsits d'any nou i de bona conducta ; que diem que els intel-lectuals, a més d'esser-ho per professió o per vocació han de procurar ésser intel-ligents, i en les seves relacions amb el poble intel-ligibles ; que la intel-ligencia és un instrument de tots i no un privilegi d'una classe, només que en els intel-lectuals aquest instrument ha d'ésser de precisió. Que no tractem de constituïr cap organisme de defensa de classe ni d'interessos, com si fòssim uns mercers, uns sucrers, uns ramaders o uns productors de blat, sinò que orgullosament i moderadament ens considerem com la sal de totes les classes.

En fi, que ens proposem fer-nos cabal de la nostra responsabilitat; que és sobre les teories d'intel-lectuals que han pogut edificar-se els monstruosos castells de cartes dels feixismes que han induït en error i en temptació als pobles, i que hem decidit tenir unes sessions en les quals siguin discutides en matx amistòs els mancaments a la sinceritat, al sentit comu, a la lògica o a la prudencia en que e's membres de la Unió puguin incòrrer, en una paraula, posar la demagògia (que en tot, àdhuc en les matemàtiques pures se'n pot fer) en el mateix camp enemic que Franco i la Falange Espanola Tradicionalista y de las JONS.

I com que estic convençut que diu tot això i no pas altra cosa, no tinc cap inconvenient a tornar a firmar, com ho faig, ara de debô, i entenem-nos, sempre des de FOC NOU.

Reorganització de « Lliga Catalana »

Els antics afiliats a la Lliga Catalana, que han refusat de col.laborar amb el règim de Franco i que resideixen a França, han celebrat una reunió a Paris presidida pel senyor Josep Rigau, i amb asistència d'adherents de diverses regions franceses. Els reunits acordaren autoritzar a l'ex-diputat per Barcelona i membre del Consell del partit senyor Sola Canizares per a que signés el manifest de Solidaritat Catalana amb els representants dels altres partits catalans.

També va acordar-se dirigirse als antics afiliats del partit que encara no ho hagin fet, per a que s'adreçin al Secretari del Comité senyor Julia Grifé, 4, place Saint-Su'pice, Paris, VIe, el qual els hi donara totes les informacions necesàries relacionades amb les activitats del partit, a França.

Conferència del Pare Xifra

El diumenge dia 28 de gener a la Sala del Centre d'Estudis Tolosa-Barcelona, el Pare Xifra, doctor en lletres de la Universitat de Montpeller, explicà la quarta lliçó del curs d'Estudis Socials : « L'humanisme de Vives ».

El conferenciant feu un detallat estudi sobre el poligraf valencià, estudiant la posició de Vives dins les inquietuds de's humanistes de l'época i l'esperit de Vives com a critic humanista. El conferenciant estudià després allò que fa de Vives un personatge eminent entre tots e's humanistes, això és el seu equilibri espiritual dintre la tempesta de la Renaixença.

El conferenciant fòu molt felicitat.

La Discussió

Intermedi docte entre els clowns Gomes i Felip

per Joan SACS

— *Hola, Felip...*

— *Ola ? Jo no soc ola : això no vol dir res.*

— *Com s'entén... ?*

— *No s'entén; no s'entén de cap manera. En català* ola *no vol dir res, és una barbaritat. Potser en castellà vulgui, a tot estirar, significar alguna cosa,* onada *per exemple.*

— *.. Qué dius ara... ? Tampoc* onada *no vol dir res en castellà : filant molt prim podriem traduïr* aixi *aquest mot : tot el que volgueu o res, ò nada.*

— *Aquesta manera nostra de discutir em recorda la faula de La Fontaine titulada* L'Huître et les Plaideurs.

— *En efecte, però sense el fall de Perrin Dandin, perque per aci no corre cap Dandin.*

— *Com, que no n'hi ha ? I el pùblic, doncs ? I doncs el lector ? Perque no ho dubtis, aquest diàleg pot ésser captat per no se sap quines ones hertzianes i sortir editat.*

— *Quanta fantasia ! Vols res més fantàstic, amic Gomes, que el que t'anomenis Gomes, que el que d'anomeni Felip ?*

— *Aleshores, si tot és fantasia, la realitat no existirà... no ?*

— *Naturalment. Si tot fòs realitat, tal com sembles imaginar, aleshores no existiria res de fantàstic, res d'imaginatiu... no ?*

— *El contrari home, el contrari : perque si imagino una realitat la qual, segons sembles imaginar, no existiria, resultaria aleshores que jo seria tan fantasiòs com tu.*

— *Veuràs, partim la diferència i admetem que existeixen a l'ensems fantasia i realitat.*

— *Valdrà mès que reconeguém, ultra l'existència d'ambdues, llur necessitat.*

— *I, qué sabem de la necessitat ? On acaba, on comença el necessari, i on acaba i comença el contingent ?*

— *A Olesa, un oncle capellà m'assegurà que ambdues valors comencen a Olesa.*

— *Si, però, i on acaben ?*

— *Aquestes sòn coses que no acaben mai, sòn com la Cançò de l'Enfadòs.*

— *No està mal des de un cert punt de vista, però la tonada és altra si ho considerem des de un punt de vista incert, des de el punt de vista de la recerca de la veritat, posem per cas.*

— *Realment, des de un tal punt de vista aquests raonaments acaben en l'infinit de la inducció.*

— *Induc... que ?*

— *Ciò.*

— *Ah... i, qui t'ho ha dit ?*

— *Jo, jo mateix m'ho he dit, jo que ho he publicat en* Desperta Ferro !

— *« Desperta Ferro ! » ? Que és això ?*

— *Es un setmanari de l'Hospitalet, orgue dels despertadors ferruginosos.*

— *Pshe... que vols que et digui ?... Es possible que tinguis raò; però, deixa que t'hi faci una objecció : la inducció seria el procediment més addient ?*

— *Perqué no ?* Inducta generis protecta vobis, *diu la* Summa.

— *Oh... bé... bé... També diu Aristot :* Aleos koi auretes œsen, *ço és : la inducció és mitja vida.*

— *E cert que en l'*Endologia *de l'Estagirita, edició de Florència de l'any* 1501, *bé es llegeix aixi; però aquesta edició és inacceptable. En la d'Anvers, de* 1540, *la millor, aquesta sentència es llegeix aixi :* Ateos koi ametes eposen, *o sia : la inducció coixeja.*

— *Però, si l'edició d'Anvers no ha existit mai ! l'unic exemplar que se'n coneix, el de la biblioteca del* Trinity College, *passa per un apòcrif, agençat per Melanchton per tal de fer una facècia al filòsof Platius.*

— *Atura't ! Aquesta afirmació acaba d'ésser rebatuda pel prof. Egdelberth, de la Universitat de Pensylvania.*

— *Però, és que per ventura, confics poc o molt en la ciència americana ?*

— *Hi confio tant que no me'n se avenir.*

— *Oue potser et sents pragmatista ?*

— *No ; més aviat en sento... no sé com.*

— *Has provat de prendre un catxet de veronal en acotxar-te ?*

— *Home..., si he de ser-te franc et diré que no veig pas la relació que pugui existir entre la inducció i el veronal.*

— *Si : hi ha relació matemàtica. Veies, sinò : P. 2 M' M'' 12 : Oh :: Hb — 7 X Veronal : Z. 13.*

— *No ho veig pas ben clar, i imagino que tampoc tu no li veus.*

— *Amic... Qui no sàpiga geometria no entri aci.*

— *Doncs, perqué hi entrares ?*

— *Jo m'entenc i ballo sol.., com David davant l'Arca de l'Aliança.*

— *L'Aliança del Poble Nou...*

— *Qué hi fa que un poble sigui nou o vell ? Tots els pobles foren primerament nous i al final foren vells, con els homes tots, com tota cosa.*

— *Tota cosa no : les novetats, per exemple, son sempre noves.*

— *Com ho saps.*

— *Per Sant Marc :* Totum novum novum est.

— *I, t'ho has cregut ?*

— *Mai de la vida ! Però aixo no vol pas dir que no sigui veritat.*

— *Que és la veritat ?*

— *Allò que Es.*

— *Gosa rèpetir-ho.*

— *Si ; allò que Es.*

— *Jura'm-ho !*

— *Ho juro per la sagrada memòria del senyor Mateu Saladrigues, que al Cel sia.*

— *Hola...., hola...., hola.. !!*

— *Qué dius, Gomes del meu cor : hola, hola ? — De manera que ja no repudies aquest vocable ?*

— *Dèu me'n lliuri ! Jo no dic pas ola : onada, sinò hola, amb h inicial*

— *Caratsus ! jo també ho deia amb h inicial.. I per arribar a aquesta conclusió hem discutit tant ?*

— *Tu també ho deies amb h inicial... ? Doncs, mira noi ! ningu no s'ho hauria cregut.*

Les Joventuts catalanes parlen ..

LES JOVENTUTS D'ESTAT CATALA

per Marti Valero

Incorporant-se en cos i ànima a la segona Solidaritat Catalana, les Joventuts del Partit « Estat Català », bo i mantenint la seva raò d'ésser, l'essència de la doctrina separatista, demostren no tenir cap inconvenient en ajuntar-se als altres moviments de joventut per elaborar un pla d'actuació que possibiliti primer alliberar la nostra Pàtria de l'esclavatge a que està sotmesa i posar-la en condicions, després, perque lliurement, democràticament, el poble català es dongui el règim interior que la seva consciència li dicti.

« Estat Català », partit nacionalista i demòcrata, no tingué cap inconvenient en integrar-se al Front Popular de Catalunya quan les necessitats de la guerra li obligaren. I les Joventuts del Partit compliren com el que més en la defensa dels principis que ens donaven vida, més enllà del territori nacional. En aquell periode, doncs, sacrificant en ares del bé comu certs punts que en el terreny ideològic no encaixaven massa be amb programes d'altres organitzacions igualment antifeixistes, llimàven el que ens podia disasociar i engrandiem el que ens agermanava. No pot estranyar a ningù si avui, perseverant dintre el marc d'aquella conducta, acceptem la llei del denominador comu i oferim el nostre concurs als grups que malden per a obtenir la llibertat pel nostre pais.

El llarg calvari que estem a punt de veure acabat, l'hem hagut de compartir amb els companys d'ahir, amb els que ho hauràn d'ésser demà. Massa vegades les nostres converses han tingut un tô agre, molta fel. La raò i la intel.ligència no poden permetre que això subsisteixi més perque és la Pàtria la que se'n ressent i en plora.

El caos que submergeix el mòn en sang, ens obliga a tots a veure, a raonar i a treure'n consequències. I res no és tan evident com que els pobles han d'ésser lliures si els homes també ho volen ésser. La moral d'aquesta horrorosa etapa d'història que estem vivint ens demostra una vegada més la gran veritat : un poble que n'esclavitza un altre forja les seves pròpies cadenes.

« Estat Català » i particularment les seves Joventuts, sosté que Catalunya ha d'ésser completament mestressa del seu destì sense mediatitzaciò de cap mena. En dos mots, politicament lliure. No hem pas d'argumentar-ho una vegada més. La llibertat de Catalunya no ha de fer patir a ningù, visqui en la latitud que visqui. Hi guanyarà tothom perque la malvolença, l'odi ancestral que es té contra aquesta justa aspiraciò, l'ambient malsà que sempre han creat entorn de la nostra reivindicaciò, es conseqùència primera d'aquell estat d'esperit que ha mantingut tota la peninsula handicapada pel retràs d'un segle, la qual cosa fa que molts dels seus ciutadans no vibrin amb la plenitud que caldria. Es de suposar, que el traspàs del règim franquista anirà acompanyat també del d'aquells prejudicis que l'imperialisme espanyol creà.

Les Joventuts d'Estat Català convençudes que Catalunya continuarà i l'avançada del Progrés, estàn convençudes també que les mesures a prendre en els plans social i econòmic favoreixeran l'enfortiment de la consciència nacional del poble català. Sempre la plenitud política ha anat acompanyada de la justicia social; no poden separar-se aquests dos factors si es vol que subsisteixi un equilibri en la vida del pais. Hem d'obtenir del futur un conjunt de mesures que permetin a tot català sentir-se feliç i lliure a Catalunya. Altrament és la única manera possible d'assolir el fi que ens proposem : que tot català sigui capaç de sentir i treballar per Catalunya i per la Humanitat.

Les Joventuts d'Estat Català a l'oferir el seu esforç a la Solidaritat Catalana, ho fan amb l'esperança de que aquest moviment d'arrel catalana, és un pas decisiu vers la unió de tots els catalans que volen un demà de justicia i de llibertat per a la nostra Pàtria.

Avui més que mai procurarem que el gloriòs passat del nostre Partit sigui un exemple i un esperò per nosaltres. Sense renunciar a cap postulat, sentint-nos intèrprets de la intransigència catalana, col.laborarem amb tots els germans que aspiren a l'obertura d'una nova vida a Catalunya, que vo'en procurar-li aquela llibertat que fa tants anys que demana.

Visca Catalunya lliure.

Pantalla mundial

LES ARMES NOVES ALEMANYES

Hen d'ésser justos i imparcials i la passió no ens ha d'encegar. Es per aixo que volem donar a conèixer també, al costat de les meravelles de la tècnica aliada, les de la tècnica alemanya, i és aixi que reproduïm aquests dos telegrames de « La Vanguardia Espanola » del 25 de novembre del 1942.

LA TERRIBLE « AMETRALLADORA ELECTRICA » ALEMANA

Berlin, 24. — Los granaderos alemanes han dado en la jornada de ayer, segun comunican los centros militares berlineses, multiples y felices golpes de mano en Stalingrado. Desde las ruinas fortificadas y los sôtanos del barrio industrial, los rusos intentaron ataques à la desesperada, que fracasaron todos bajo el fuego de los canones de infanteria y de las ametralladoras alemanas. En estos encarnizados combates han hecho sus pruebas las nuevas armas de la infanteria alemana, en particular ametralladoras, inflingiendo al enemigo bajas cuantiosisimas.

Estas ametralladoras se distinguen por su vertiginosa rapidez de tiro — 3.000 disparos por minuto — que produce fantastico efecto, rompiendo inevitablemente toda ola de asalto que se lanza contra ellas. Los bolchevigues — anade la información — lo conocen ya bien.

EL NUEVO TANQUE LANZALLAMAS

Berlin, 24 (S. E. T.). — Se comunica a la Agencia Transocéan desde Stalingrado que las fuerzas blindadas alemanas han comenzado a utilizar los nuevos tanques lanzallamas, una de las nuevas armas alemanas que entra ahora en acción en el frente oriental. Se trata de una arma extraordinaria. Desde una torrecilla de acero giratoria, el nuevo tanque lanza llamas enormes que llegan hasta el piso cuarto y quinto de las casas de la ciudad. El tanque dispone, ademas, de un potente armamento para defenderse contra todo ataque, y de una estacion productora de niebla artificial que en cuestion de segundos envuelve el campo de batalla. — E. F. F.

Es incomprensible que, amb un armament semblant per combatre, els russos es trobin a dùes passes de Berlin. Això és una nova demostraciò de la mala fe moscovita.

CANT DE L'EXILIAT

L'àguila blanca de la vida
No troba mai el seu repòs.
Creua l'espai adolorida.
Cada nou vol, nova ferida.
Ulls de tristesa, feble el cos.

L'àguila fuig de la tempesta.
Baten les ales contra el vent.
Lluny és l'amor i lluny la festa.
I en el seu vol la seva testa
Sent tot el pes del firmament.

Vo'a damunt d'estranyes terres.
No coneix cap dels nous camins ;
Ni rius, ni mars, ni valls, ni serres...
Fuig de l'abisme de les guerres
i vola sempre espais endins.

Pensa en la Pàtria: en la casa,
En els seus fills i en l'ampla pat
E' foraster plantà l'espasa,
Deixà la mort, la terra rasa
I, ella, fugi cap al cel blau.

L'àguila blanca de la vida.
L'àguila negra de la mort.
Un jorn, suau i amorosida.
Un altre trista i esllanguida
Damunt la rosa de la sort.

L'àguila blanca de la vida
Duu el cor del poble català.
Ell sabrà cloure la ferida
I en nou impuls d'àguila ardida
Més fort que mai ressorgirà.

Baptista XURIGUERA.

B.D.I.C

VISITA A JOE BOUSQUET

L'home i l'obra. -- Conversa espiritual. -- Les concepcions literàries d'aquest amic de Catalunya traductor de RAIMOND LULL

per Domènec de BELLMUNT

A Carcassona hi viu Joë Bousquet, escriptor i poeta avantguardista de gran relieu en la literatura francesa contemporània, traductor de Raymond Lull, humanista eminent amic de Catalunya.

Els esposos Pere Maria Sire, novel·listes tots dos i autors de la magnífica novel·la « Le Clamadeu », ens serviren amablement d'ambaixadors prop de Joë Bousquet...

— Hi podeu anar quant volgueu. Us espera. Trobareu la porta oberta — ens digueren.

En efecte. La porta era oberta. La casa de Joë Bousquet no es tanca mai. Els visitants tusten a l'entrar, per costum, i una veu masculina de l'interior, respon, sempre :

— Entreu!

Bousquet, ajegut al seu llit on des de fa vint-i-cinc anys l'encadena una afecció derivada de greus ferides de l'altra guerra, rep els visitants amb una encaixada cordial i una rialla als llavis. Les grans figures de les lletres i de l'art francès el van a veure a Carcassona. Del llit estant, en contacte amb escriptors, poetes, filosofs, pintors, músics i escultors, llegint una correspondència copiosa, rebent diaris, llibres i revistes, el gran malalt viu al dia l'actualitat del món exterior.

Li agrada conversar, escoltar opinions, aprovar-les o contradir-les, polemitzar, criticar. Coneix les nostres coses. Ens parla a prees nostres de la seva traducció de Raimond Lull i ens apareix com un apassionat de la filosofia lulliana.

— L'ars Magna — ens diu — és un monument meravellós. M'agradaria traduir tot el Lull directament del llatí per incorporar-lo dignament à les lletres franceses. N'he traduit unes cent pàgines de les quals se n'han publicat una quarta part i el que resta inèdit és tan bell i profund com el que ha sortit a « Mesures ».

La seva acollida és simpàtica. De seguida hom sent l'atractiu de la seva personalitat cultivada, del seu esperit obert i liberal. Ens asseiem davant del seu llit i parlem una llarga estona. Dues hores, potser. Sentint-lo trobàvem, l'escriptor profund i torturat de « Le mal d'Enfance », « Tisane de Sarments » i « Le passeur s'est endormi »...

Avui, evocant la nostra visita a Joë Bousquet, no ens sabem estar d'escriure quelcom del que l'home i la seva obra ens han suggerit. Tenim la impressió que Bousquet és un talent que crema, com una llàntia encesa constantment en una cambra de malalt per irradiar una força creadora potent. Que crema dia i nit, car la llum que l'il·lumina de dia no el deixa ni en les hores immaterials del somni.

Bousquet veu desfilar pel davant del seu llit des mons que no es trobaran mai, com dos paral·lels que cerquen l'infinit : El mon exterior, el mòn dels altres, i el seu mòn interior, el de la seva ànima, el de la seva intel·ligència creadora. La seva cambra és el seu mòn material des de fa vint-i-cinc anys : laboratori de psicoanàlisi, fornal d'idees atrevides, transformador de rutines filosòfiques, mirall de tortures espirituals. Al seu voltant, en un clima suau d'opi, amb perfum d'Opi i atmosfera de Lucky, llibres, quaderns, capses de pintures, paquets de cigarretes. Al mòn de la cambra, el sobrerrealisme de Mirò colze a colze amb els volums venerables dels clàssics. L'ase podrit de Dalí al costat de Shakespera, Sèneca i Baudelaire.

Treballa a la matinada, quan el silenci l'allibera dels sorolls exteriors i l'ajuda a evadir-se d'ell mateix. Aleshores escriu, produeix, crea, amb una única obsessió : cercar la veritat. No pels fets abstractes, sino pels fenòmens reals. La seva veu càlida i suau, els seus ulls fulgurants, impressionen el que s'hi atansa per primera vegada i espera trobar-se amb un home àrid, abstracte, llunyà. Joë Bousquet, per contra, és un esperit obert, comprensiu, d'horitzons infinits que s'interessa per la bellesa i que glateix per l'art. Erudit, no és mai pedant. Eloquent, no queda encarcarat ni declamatori. En el seu aplom natural i segur, no s'hi veu ni pose ni trucatge.

Sempre hem cregut que hi ha un clima dels llibres — la temperatura de l'ambient — i un clima subjectiu — la temperatura de l'autor. Per aixo hi han llibres que el public — un public — s'empassa d'una tirada i d'altres en canvi, que cal absorbir a petites dosis. En l'ordre espiritual fan l'efecte que, en el fisic, produeixen els gelats o les begudes bullentes a la gent de clima normal. Els uns fan mal a les genives, les altres cremen el paladar. Bousquet és un autor de temperatura extraordinària permanent. Els seus llibres semblen escrits per una mà roent al servei d'un cervell al roig viu. Un public de zona templada l'haurà de llegir a petits glops, per por de cremar-se. Tanmateix la natura ha ordenat bé les coses car procedint aixi el lector ha de meditar, ha d'aprofondir, ha d'entrar al mòn espiritual de Bousquet. Un llibre fàcil no s'assaboreix. Un llibre profund t'arriba a l'ànima per l'admiració, per la delectança o pel trasbalsement.

La concepció literària de Bousquet es condensa en un principi audaç l'aplicació del qual el farà inabastable per a intel·ligències mediocres, per a esperits limitats o egoistes : l'escriptor — sosté el nostre autor — ha de negar-se ell mateix per entrar en el seu ésser veritable. En refusar tot dret a la ficció — afegeix — fa justicia de la il·lusió que el consagrava un home a part, especialment dotat per imprimir la seva marca sobre una certa manera de veure.

Fugir de la ficció, negar a aquesta els elements que li donen vida i que la converteixen en obra d'art, servir, en canvi, la realitat interior, la vida real dels sentits, de l'ànima, del subconscient. Trobar la poesia en les sorpreses dels somnis i en els contrastos de la visió subjectiva de les coses. Fer art amb el dolor, crear bellesa amb els sols materials del propi esperit mantenir-se sempre personal, independent, agressiu, si cal, per no caure mai en la feblesa de fer una concessió a un istil, a una escola, a una crítica. Heu's aci el pensament d'aquest home profund i genial.

Meditant sobre l'obra d'aquest autor hom es fa una pregunta que probablement sortirà de la crítica o dels estudis sobre aquesta figura de la literatura francesa contemporània « Si Joë Bousquet no estés malalt, si la seva afecció no el retingués immòbil al llit des de fa vint-i-cinc anys, si aquestes circumstàncies doloroses que l'encadenen entre coixins no l'obliguessin a romandre entre els horitzons materials de quatre parets, tindria les mateixes concepcions literàries? Més clar : el fet dramàtic de la seva existència, la seva vitalitat espiritual evadint-se d'un cos malalt, la lluita de la seva intel·ligència vigorosa amb un organisme clavat al llit, no han influit en el seu pensament creant aquest àcid ofensiu contra la ficció que es desprén de la seva obra?» Al nostre entendre, no. Es cert que el seu drama personal, la seva posició fisica davant la vida, surten sovint en els seus paràgrafs torturats, però li serveixen per a crear el millor, el més sublim i elevat de la seva poesia. Si l'autor no estés fisicament presoner d'una inacció i d'un règim medical, el seu esperit trobaria d'altres subjectes a estudiar, els seus ulls descobririen altres plans, pero l'autor seguiria essent invariablement « ell » i sempre el seu mòn interior desbordaria els paisatges externs de la vida. La bellesa de les seves imatges, l'audàcia de les seves creacions poètiques, la desfilada dels seus somnis, l'anàlisi despietat del seu jo al microscopi de la seva intel·ligència exaltada, li donarien sempre materials preciosos per a l'obra literària personalissima que realitza.

⁂

Joë Bousquet ens ha fet impressió. Ho confessem. Els cue l'amor al periodisme ens ha fet atansar tants homes de mons diversos — polítics, diplomàtics, financiers, artistes o escriptors — notem de seguida, al primer cop d'ull, la condició humana del personatge que abordem. En aquest home el cos del qual jeu, impedit, en una cambra de Carcassona, el visitant hi descobreix una ànima forta i lluminosa, un temperament prodigiós, una personalitat intel·lectual rellevant.

I per a's que també vivim maldant per evadir-nos de nosaltres mateixos cercant en la vida espiritual compensacions sublims a les incomoditats de la vida orgànica, la descoberta de Joë Bousquet, escriptor, humanista i filosòf, amic de Catalunya, ens omple de joia. Una afinitat de sentiments, d'il·lusions i d'objectius ens el fa estimar i admirar profundament.

El president AGUIRRE

Avui podem respondre públicament a les moltes persones que s'hauran demanat durant quatre anys on es trobava el President Aguirre. El President del Govern d'Euskadi és actualment als Estats Units.

Pel maig del 1940, el President Aguirre es trasladava a Bèlgica per tal de visitar a la seva família, però l'ofensiva alemanya el va sorprendre, i no pogué retornar a França ni embarcar-se per Anglaterra. Acompanyat de la seva família i d'unes dotzenes de compatriotes que havia pogut reunir, vsqué les hores tràgiques inherents a la retirada i a l'exode.

Un fet dolorós el colpi aleshores : una germana seva va trobar la mort en un horrible bombardeig, en el qual morí també un altre compatriota seu, el Sr. Asporosa. El President Aguirre — perseguit per la Gestapo a instàncies de la policia franquista — romangué amagat a Bèlgica prop d'un any, fins i a tant que certes relacions americanes li lliuraren una carta d'identitat, sota nom suposat, que li permeté d'entrar à Alemanya i passar a Suecia, d'on s'embarcà a Gotteborg, amb destinació a Buenos Aires.

El seu viatge a través del Nou Continent on els bascos gaudeixen de molta estima, ha estat particularment triomfal. A l'entussiasme dels seus compatriotes s'hi afegí l'afabilitat amb que fòu rebut per els Presidents i els Parlaments de les Repùbliques amigues. Als Estats Units fou rebut pel President Roosevelt, i l'Universitat de Columbia li feu l'honor d'oferir-li una càtedra.

En la seva estada als Estats Units, el Sr. Aguirre ha continuat la seva tasca de President dels bascos i ha publicat dos llibres sobre Euskadi, i diversos missatges adreçats al seu poble.

Acte de solidaritat catalana

Organitzat pel Grup Femení d'E. R. C., és celebrarà el proper diumenge dia 11 de febrer, a dos quarts d'onze del matí, a la Sala d'Actes del Café Glacier (allées Lafayette (davant del Variétés) un vermouth d'unió catalana i de confraternitat republicana. A aquest acte hi han estat invitats tots els partits i organitzacions que integren Solidaritat Catalana.

Hi hauran parlaments per part d'alguns representants.

OPINIONS

per Josep TORRENTS

A Perpinyà ha aparegut un nou periòdic català. No sabem cada quan sortirà perque no ho diu. Tampoc sabem si es portantveu d'un organisme determinat perque, si bé la capçalera aixi ho fa creure, un xic més avall fa creure tot el contrari. Només sabem que el periòdic es titula « Opinions ». Opinar ho pot fer tothom i nosaltres també. Les opinions poden ésser convergents i divergents. Ara bé; és evident que si les opinions divergents és produeixen entre membres d'una mateixa familia i que viuen sota un mateix sostre, risquen de fer trencadissa, de pertorbar la tranquilitat familiar i la pau de casa.

Trencar coses no costa gens. Tothom pot fer-ho amb la seguretat de que ha de reeixir. El que ja costa més és afegir-les quan estàn trencades i aleshores venen els planys, i les protestes de lealtat, i les arrencades de sinceritat a ultrança.

Quan un fet d'aquesta naturalesa es produeix a la casa del vei, nosaltres no tenim perque intervenir-hi. Però quan es produeix dins de casa mateix, entre gent que estimem ,entre homes als quals volem considerar a tots, absolutament a tots, abrandats en el mateix foc que ens crema a nosaltres, entenem que la no-intervenció és contraproducent i que no hem de callar.

S'ha produït allò que ja fa molt temps esperavem i temiem. La floració d'un maximalisme al qual no volem negar-li en absolut les bones intencions, però si la seva eficàcia. A nosaltres també ens agradaria molt de fer el maximalista, ho podeu ben creure estimats amics; és més brillant i és més fàcil, és més jove i és més atrevit, potser, fins i tot, està més d'acord amb la nostra formació de catalans nacionals ; àdhuc volem creure que la nostra posició particular hi sortiria guanyant. Però del que estem ben convençuts és de que Catalunya hi sortiria perdent. I heus'aci una raó suprema.

Ho hem dit en una altra ocasió i ho repetirem ara : « Cridar deu vegades cada dia Visca Catalunya lliure ! és fer quelcom de molt brillant i que fa molt bonic, però que, en realitat, serveix per a ben poqueta cosa. Treballar per Catalunya deu minuts cada dia i en silenci, és fer quelcom de positiu per a que Catalunya pugui esdevenir lliure ».

Es que no hi pensarem mai en que ho tenim tot per fer i que un dia o altre bé ens haurem de decidir a posar-nos a treballar tots plegats ? Es que ens hem de passar la vida tocant el sac dels gemecs ? Es que només volem, noves Magdalenes ploraneres, evocar tota la nostra vida dates lluctuoses, i ombres de morts gloriosos, sense poder mai però mai, fer reviure en nosaltres la joventut i l'optimisme d'una data de reconstrucció i de joia nacional ? I aci pensem, per associació d'idees, en la pregunta que l'amic Cuito proposa a « Quaderns » : Cal o no revisar el catalanisme ?...

Estem segurs que parlem a catalanistes que ho volen ésser per damunt de tot. I és precisament per això, perque parlem a homes que del catalanisme en fan el seu honor més preuat i la seva senyera més alta, que els voldriem demanar que permetin que uns altres catalans nacionals, amb la mateixa inquietud, amb el mateix anhel, i amb un idèntic amor à la Pàtria, segueixin el camí que ells creuen el més dreturer. Els dos camins sòn convergents i tots dos menen a Roma. A Roma anem, i cadascù per el camí que li sembla més curt.

Des de aquestes mateixes planes hem tingut l'honor de predicar el retorn a Prat de la Riba. Però no hi ha ningù que pugui dir « Prat de la Riba és nostre », com ho diu « Opinions ». Es de tots, és de Catalunya. Català senyera, el seu catalanisme el voldriem per a tots nosaltres : sornaguer en el treball, insubornable en les idees. Prat de la Riba fòu potser l'home menys brillant de la seva època, però avui ens il·lumina a tots, i tots ens reclamem del seu mestratge.

Parlem a amics, i més que a amics parlem a germans. No és possible una discenció entre nosaltres, i menys en aquests moments gràvids de responsabilitat. Cada paraula dita en catalanista, es recollida i minuciosament analitzada, no en dubteu gens. Hi ha catalans de França que ens escolten i no ens entenen. N'hi ha d'altres que no sòn catalans, que també ens escolten i ens entenen massa.

Per uns i altres, per nosaltres mateixos, per la Pàtria enyorada, no trenqueu la nostra unitat catalana. I si malgrat tot, algù no pot contenir el seu impuls, i dispara la seva fona, que els apedregats façin — encara Prat de la Riba — allò que Ell feia : recullia les pedres que li tiraven i, sornaguerement, calmosament, com un bon, les feia servir de materials per a edificar l'altar de la Pàtria.

PANTALLA RETROSPECTIVA

DOCUMENTS

Heu's aci uns fragments (en francès) del discurs que el conseller de Falange senyor Jover pronuncià a la Sala Wagram ara fa dos anys en presència de l'ambaixador de Franco, Lequerica :

« Après les révolutions nationales italienne et allemande et après un combat beaucoup plus dur, l'Espagne était le troisième pays qui s'ouvrait à l'ordre nouveau. L'Espagne se mit définitivement du côte des protagonistes de la nouvelle Europe de l'Allemagne nationale-socialiste et de l'Italie fasciste.

« Il est évident qu'après l'Allemagne et l'Italie, nous estimons que nous sommes les premiers à avoir des droits dans la nouvelle Europe. Nous sommes les troisièmes par priorité et nous pouvons nous enorgueillir d'un sacrifice immense.

« Sans la victoire de notre Caudillo la guerre actuelle eut commencé dans de toutes autres conditions : l'Espagne aurait été un instrument docile de la politique alliée et la situation de l'Occident serait aujourd'hui toute autre.

« La guerre actuelle dont nous espérons tout un monde, est un prolongement de la nôtre. Les pions sont les mêmes ; le front de la démocratie et du bolchevisme d'une part, et celui de la révolution nationale d'autre part, est également le même. L'ESPAGNE EST EN GUERRE. Ses conditions spéciales la maintiennent dans la « non-belligérance »... Mais l'héroïsme de la Division Bleue, louée par le Führer, sur le front de l'Est situe les sympathies de l'Espagne ».

Després d'aquest document, que els nostres lectors faran bé de divulgar entre els francesos, la pretesa « neutralitat » i la democràcia organica de Franco queden ben mal parades.

L'AGUILA GERMANICA I LES FLETXES FALANGISTES

Ara que Franco i els seus satèl·lits reneguen cinicament llurs amistats nazis, és potser oportu de recordar que l'Espanya franquista es sense cap dubte el país que compta amb més personatges decorats per Hitler.

Cinc ministres, 13 generals i 7 oficials de Marina tenen la Gran Creu de l'Aguila alemanya. El senyor Lequerica, ex-ambaixador de Franco à Paris, també fou « honorat » amb aquesta distincio hitleriana en pagament dels serveis especials prestats al nazisme alemany des de l'ambaixada espanyola.

Per mitjà de l'ambaixador nazi a Madrid l'Ordre de l'Aguila germanica ha estat concedida també a 95 caps d'aviació i a nombrosos caps falangistes.

I ara vé l'intercanvi cordial entre Madrid i Berlin. Els alemanys decorats per Franco son encara mes nombrosos. Només que pel mes d'Abril de 1941, el « Caudillo » va signar 243 nomenaments de cavallers de l'Ordre Imperial de les Fletxes a favor de « Hers » i « Vons », polítics i militars nazis, diplomàtics, professors, etc.

LA BASE DEMOCRATICA I POPULAR DE FALANGE

D'un manifest falangista recent intentant aclarir l'atmosfera de cop d'Estat i oposició que es respira a Madrid i principals ciutats :

« Habeis pensado bien en lo que seria en la oposicion violenta la Falange de hoy, armada y preparada. Ya suponemos que las tres cuartas partes de nuestros afiliados nos escaparian, pero nos quedarian las juventudes infatigables y valerosas. Un poco de teoría, leguemos hasta la utopia : pensemos en un golpe de Estado. Los que deseen hacerlo han pensado que a una media hora de Madrid existen cien centurias armadas y decididas a tirarse a la calle no para tomar de asalto fortines inexistentes sino para suprimir friamente todos los que nosotros conocemos perfectamente y que figuran en nuestros ficheros como simpatizantes de un hipotético Badoglio ? Habeis pensado que en dos horas todo falangista habra descargado dos veces su revolver a razon de seis victimas por cargador ? »

Com poden veure els nostres lectors d'això se'n diu un règim que compta amb l'entusiasme del poble per defensar-lo.

EL Sr. MARTINEZ BARRIO PRECISA

Contràriament al que s'havia publicat, no és cert que el Sr. Martinez Barrio hagi dimitit de President de la República Espanyola. Es el mateix Sr. Martinez Barrio el que ha precisat que la dimissió presentada, és de President de la « Junta Espanola de Liberacion », precisament per considerar-lo incompatible amb la Presidència de la Republica, càrrec que segueix ostentant d'acord amb el manament constitucional.

Numero 24 — 17 FEBRER 1945 — Preu : 3 Francs

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA — Hebdomadaire catalan

Portantveu de Solidaritat Catalana

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 Tél. 229-83 C.C.P. Toulouse 377.32 TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

Maniobres franquistes

ALGUNS dels nostres lectors s'hauran sentit alarmats aquests dies per una informació d'agència inserida a la premsa francesa, segons la qual la posició de Franco ha estat diplomàticament reforçada per un suposat tractat hispano-americà de tipus comercial. La nova i els comentaris han sortit sense cap dubte dels agents franquistes de l'exterior, i no tenen altra objecte que la defensa desesperada d'un règim que cau i d'un sistema que s'acaba.

L'intercanvi comercial entre Espanya i els Estats Units no és de creure que hagi cessat mai, perque Espanya té necessitat de cotó per a les seves fàbriques textils i Nord-Amèrica se'l cobra amb aquells productes que més interessen a la seva industria de guerra. Els Estats Units, en canvi, sotmeten Franco a una humiliació que contrasta magnificament amb l'orgull imperial del « caudillo », i que demostra en quines condicions « diplomàtiques » funciona l'intercanvi en qüestió. Car els Estats Units envien cotó a l'Espanya franquista, però a canvi que les fàbriques de teixits de casa nostra en converteixin la major part en gèneres de punt i en prendes de vestir per a l'exèrcit americà.

La posició política de la Casa Blanca i de l'opinió nord-americana respecte de Franco no ha variat, ni després de les célebres declaracions del « caudillo » inventant la democràcia orgànica, declaracions que han estat acollides als Estats Units amb una rialla festiva general.

El que passa, és que a mesura que s'estreny contra del franquisme el cercle del menyspreu i de l'oposició democràtica mundial, aquell es defensa amb les armes que té a la mà, per donar al món una sensació de solidesa i de vigoria que no té.

Sempre hi hauran agències de premsa que acolliràn, cobrant-los, telegrames autèntics o tendenciosos, reals o trucats, que tenen per objecte enganyar a l'opinió, i sovint la premsa de bona fe els dòna sortida sense malfiança. Però tranquilitzem-nos. No seràn pas les informacions trucades ni els esgarips de la premsa falangista demanant « que se'ls deixi tranquils », els que salvàran Franco i el seu règim de la seva fi fatal i justiciera.

Si fossin lleials, que no ho sòn, no acceptarien la humiliació que els imposa Nord-Amèrica. Si fossin hàbils, que tampoc ho sòn, la guardarien en secret. Com que no sòn ni una cosa ni l'altre en lloc d'enviar un milió d'homes a la defensa de Berlin, enviaràn un milió de samarretes per als soldats que atacaràn Berlin.

Aixi hauràn traït a tothom, i la seva fi no tindrà el gest dels que moren en el combat, sinó el rictus infamant dels que moren en la traició.

Que els nostres amics no s'esverin amb aquesta informació que acabem de comentar. El cigne canta abans de morir, però les besties salvatgines no saben fer altra cosa que llançar la darrera urpada. Es per això que no troben ni qui els ajudi a ben morir.

Cosmologia

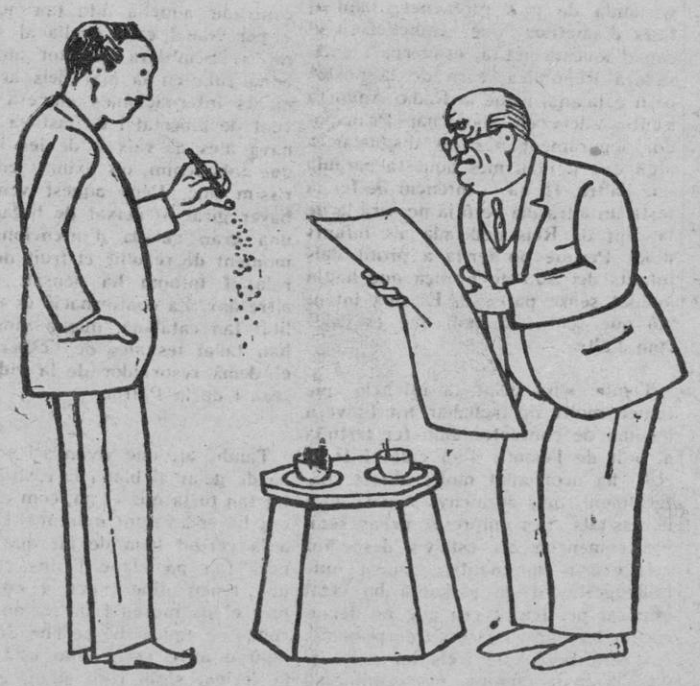

— *El parlament ha votat una altra llei contra el capital. Em sembla una llei molt greu... !*

— *Deu ésser la llei de gravetat.*

Després de « Solidaritat Catalana »

EL POBLE OPINA...

Els treballadors catalans-pagesos, mecànics, obrers diversos ens diuen el seu parer sobre el bloc de « Solidaritat Catalana »

En els nostres numeros anteriors hem publicat opinions i comentaris de personalitats polítiques o literàries catalanes respecte del moviment patriotic que ha unit les forces democràtiques de la nostra terra. Han parlat doncs els dirigents, els capdavanters, els representants de partits i sectors d'opinions multiples de Catalunya. En una bona democràcia cal que parli també el poble, l'elector, el ciutadà anònim que pel seu ideal de llibertat i d'amor a la pàtria haqué de passar la frontera per venir a l'exili en esfondrar-se el front republicà.

Alguns dels nostres opinants d'avui no han esperat que els fessim un interviu. Se'ns han adreçat per lletra després de llegir el manifest de Solidaritat Catalana publicat en el numero extraordinari de FOC NOU. Llegiu, sinó, aquesta opinió emesa per un agricultor català del departament del Gers.

Joan Segura, pagès

« Apartat de tot en una masia muntanyenca d'aquest departament, no tinc altres noves del que ocorre en el nostre mon politic que les que em porta FOC NOU. Jo sempre em deia com era que no podia arribar-se a un acord entre els catalans i em feia pena que després de tantes engunies passades a l'exili encara no fos possible una unió de tots. Figureu-vos doncs la meva alegria en veure que s'ha fet « Solidaritat Catalana » i que ha triomfat el seny i el patriotisme català per damunt de tot. »

Jaume Rovira i Homs de Tolosa

Lleidatà, d'un poblet vei de Sort, a l'alta muntanya pirenenca. Es passà dos anys a Andorra des d'on vingué a França i fou enquadrat en Companyies de Treballadors i enviat a la zona atlàntica a fortificar aquella « fortalesa europea » que el fhurer ens assegurava cada dia que era inexpugnable, inaccessible, etc., etc. En Rovira i Homs aconsegui evadir-se, arribar a la zona dita « lliure » i entrar de pagès en una masia del terme municipal de Tolosa, a dos quilometres de la ciutat. Alli l'hem anat a veure d'un cop de volant del nostre magnific dos cavalls (650 demi-ballon).

Ens rep a l'estable en una atmòsfera tèbia de tuf de vaca i de cavalleria. En Rovira, amb els seus esclops, els pantalons arremangats i en cos de camisa, deixa la forca i s'asseu un moment al dintell del dipòsit de forratge. Li demanem una opinió politica i es posa a riure. Creu que no pot ésser, que va de broma, que la seva opinió no interessa a ningu... Fins que el convencem i ens diu :

— Soc de l'Esquerra, ja ho sabeu. El batibull politic dels refugiats em feia fàstic. Vergonya ens haviem de donar — pensava sovint — d'haver de tornar a casa nostra si abans no hem aconseguit posar-nos d'acord. Amb quina cara ens haviem de presentar als nostres pobles ? Ara s'ha fet el bloc i s'ha de posar-hi el coll perquè faci bona feina. Pero he vist que encara hi falta un grup, que si bé no és molt nombros, reprensenta un sector català. Es de desitjar que també hi vingui i que es pugui dir que ningu no s'ha quedat a fora.

Josep Mateu i Morera Mecanic

A Catalunya funcionari de la Generalitat, a França s'ha revelat un mecànic prodigiós capaç d'entendre en motors d'aviació. Abans havia fet de pagès i de sabater amb èxits esclatants. Ara, sense conflictes econòmics apremiants, menja a's migdies en un restaurant català del Rempart Saint-Etienne on l'hem anat a visitar a l'hora dels postres, en la circumstància confitura de suc de raim d'aspecte menjable.

Segueix pag. 2

UNA NECESSITAT URGENT : LLIBRES

per **Rafael TASIS**

Rebo una carta d'un català. « Aqui som una colla de companys, — em diu — que voldriem rebre diaris i llibres en català. Fa molt de temps que no llegim en la nostra llengua i no voldriem desavesar-nos-en ». L'adreça del meu corresponsal està feta d'un rengle d'inicials i xitres gràcies a les quals la meva contestació podrà retrobar aquest català en la seva « Jeep » sacsejada per camins pedregosos o entollada fins al botó en un fangar. Al front, recordem ho també hi ha catalans, que no obliden que ho sòn, i que duen la nostra bandera en aquesta lluita mundial que ben aviat ha d'acabar-se amb el triomf total de la Democràcia.

Què li contestaré a aquest desconegut amic que m'escriu ? Diaris, encara podeu fer-ne arribar uns quants al front, d'aquests que es publiquen amb una profusió un xic inquietant i un entusiasme encomanadis al Migdia de França. Diaris catalans, que vénen a compensar, amb llur lirisme i llur febre polèmica, els anys de silenci forçòs sota l'ocupació alemanya. Pero, llibres... On els trobarieu, ara els llibres catalans ?

Podeu resseguir totes les llibreries de vell i de nou de Paris, podeu anar passant lentament revista a les capses pintades de verd-fosc dels « bouquinistes » arrenglerats als parapets de la vora del Sena. No trobareu ni un llibre català. Fora de les biblioteques publiques — i tarmabeix hi ha moltes llacunes, àdhuc a la Nacional —, fora de la col.lecció reunida a la Fundació Catalana d'Art i Arqueologia de la Sorbona, fora d'uns quants particulars privilegiats que n'han arreplegat uns quants en uns prestatges, à Paris no hi ha llibres catalans.

La cosa més trista, més dramàtica, és que a Catalunya tampoc n'hi ha. Voldria equivocar-me. Voldria que les enormes « depuracions » practicades en les cases editorials barcelonines haguessin salvat una bona part dels dipòsits, i que les col.leccions que ja existien puguin conservar-se per a aquest futur que tots volem i creiem tan immediat. Em temo que no hi ha res, o gairebé res, d'existent en els fons d'edició en català. Ni que poguéssim fer-los de fora de Catalunya, els soldats catalans que lluiten als Vosges i a les Ardennes tindrien llibres en català. Com no en tenen els milers de refugiats que es troben a França i, sobretot, aquesta jovenalla que els necessitaria encara més per conservar pur de tot mestissatge l'idioma que recorden i que volen parlar i escriure, perquè és el seu.

Segueix pag. 2

A LONDRES

Interessants Conferències a Euzko-Etxea

A la societat Euzko-Etxea de Londres que presideix el Sr. Manuel de Irujo i en la qual s'hi reuneixen tots els bascos residents en aquella ciutat, s'hi venen celebrant des de el mes d'octubre una serie de conferències. El seu interes el veureu amb la simple anotació dels conferenciants.

Alfons Rosenweis Diaz, ambaixador de Mèxic ; Jaume Jaramillo Arango, ambaixador de Colombia, Manuel Bianchi, ambaixador de Xile ; Pocaterra, ambaixador de Venezuela ; el de Guatemala Sr. Gonzalez Arèvalo ; el de la República de l'Equador ; el diputat i escriptor Lluis Araquistain, ex-ambaixador de la República espanyola a Berlin i a Paris, actualment delegat de la Junta d'Alliberació a Londres ; l'escriptor português Sr Cortesao, antic representant del seu pais i l'ex-ministre català Sr. Pi i Sunyer.

L'il-lustre escriptor português Sr. Cortesao tracta de la possibilitat i conveniència de una associació de pobles ibèrics. Desvetllà un tal interés, que immediatament va formar-se una comissió per a estudiar la concreció pràctica de les idees expresades. Aquesta comissió està formada pel propi conferenciant Sr. Cortesao, com a representant de Portugal ; el Sr. Araquistain, per Espanya ; el Sr. Irujo, per Euskadi i el Sr. Pi i Sunyer, per Catalunya.

Al cicle de conferències d'Euzko-Etxea hi han assistit diverses personalitats, entre altres, el Dr. Negrin, president del darrer govern de la República espanyola.

F.P. 1988

El Poble opina

(Continuació)

Ja el coneixem. Es un cenetista de mala jeia, incrèdul, pessimista, renegadot i mal parlat, pero bo com el pa. També es fa pregar i només accepta de dir-nos la seva a condició de no publicar-ho al diari. (I aixi ho fem, tenint present que FOC NOU no surt diariament i que el veto d'En Mateu no comprén els setmanaris.)

— Solidaritat Catalana ? Un truc burgès. No fareu res. On sôn les sindicals ?

— Es un moviment politic i les sindicals son organitzacions obreres. A les bases del moviment politic en questió hi ha directives socials que satisfan les sindicals.

— Els politics actuen d'esquena a l'obrer i només li parlen la vigilia de les eleccions.

— Això era abans, en temps remots. Ara anem a reconstruir Catalunya i a elaborar una pàtria nova sobre principis de llibertat d'igualtat i de justicia social autèntica. No creieu que per poder fer tasca util calia unir totes les forces democràtiques ? La idea de Solidaritat us desplau ?

El nostre interlocutor voldria negar, pero no pot. I diu :

— La idea és bona, pero estic desenganyat i temo que sortirà algun estirabot per enviar-la a cân taps...

Ramon Elias, sastre

L'anem a veure a la seva botiga del barri de la Dalbade, i li demanem el seu parer sobre Solidaritat Catalana. Ens contesta que ell no és politic, que està al marge dels partits, que no està qualificat per fer declaracions... Pero vencem la seva modestia i aconseguim que ens digui :

— Es l'unic amb cara i ulls que heu fet els refugiats desde que sou a França. Aqui està dit tot i per aqui havieu d'haver començat. Jo soc català, pero estimo tant Catalunya com la Republica espanyola, i ara crec que per aconseguir que Solidaritat Catalana sigui un instrument util al pais, cal que els partits republicans d'Espanya facin la « Solidaritat republicana espanyola. »

Joan Font, paleta

Paleta dels bons, artista de l'arquitectura urbana, obrer tarragoni dels que fan quedar bé la mà d'obra catalana. Ens diu :

— Ara anem per més bon camí. Potser si que a l'ultim ens arribarem a entendre. Tot el que no sigui unir-se per treballar a l'unissò és perdre el temps i fer feina negativa. Els catalans de l'exili i estic segur que els d'allà baix encara més, hauran vist amb alegria aquesta prova de bona voluntat i d'amor a la pàtria. Que duri i que no es malmeti !

Josep Fusté, de Bordeus

El català anônim el trobem també pels carrers de Bordeus. Es diu Josep Fusté i és un militant d'Esquerra Republicana de Catalunya. Ens diu :

Veig amb bons ulls la creació de Solidaritat Catalana, per ésser un pas vers la coordinació de l'esforç de tots, a fi d'obtenir com més aviat millor la satisfacció dels nostres anhels. Però perque sigui aixi, cal que tothom hi aporti el millor de la seva intel-ligència i del seu cor. Ens trobem en un moment històric en el qual l'individu ha de tenir el valor de sacrificar les seves veleitats personals en profit de l'interés col-lectiu. L'intensitat del drama actual, no dôna lloc al luxe de fer el joc de la traveta.

Joan Cuadrat, empleat

Joan Cuadrat és d'Albatarrec, empleat a la Companyia del Canal d'Urgell i cenetista integral. El veiem només un moment però li engeguem la pregunta sense cap preliminar ;

Que en penseu amic Cuadrat de Solidaritat Catalana ?

I aquest vell lluitador confederal ens respôn :

— Molt bé, crec que anirà molt bé i n'estic molt content. Però jo voldria una cosa...

— Que voldrieu ?

— Que hi fossin tots. Ho trobo absolutament necessari.

El nostre amic confederal ha expressat el nostre desig i creiem que el de la gran majoria de catalans. Li allarguem la ma i ens fem promesa l'un a l'altre de que ben aviat hi serem tots. Si ja hi som en esperit, perque no hem d'ésser-hi en presència ?

LLIBRES

(Continuacio)

Quan arribarem a Catalunya, aquesta feina serà una de les més urgents i importants a escometre. N'hi haurà tantes, pero, de més espectaculars i que apassionaran molt més el public, que risquem de distreure'ns d'aquesta empresa indeclinable, per a dur a terme la qual jo confio que, aci i també allà mateix, ja existeixen projectes i estudis complets .

I a gent de la mena del Dr. Pangloss, que volen trobar costats favorables àdhuc a les pitjors catàstrofes, s'aconsolen d'aquesta pensant que, si partim de zero, això permetrà de fer una bona selecció de les obres que cal reeditar, que hi haurà una unitat i un ordre de prioritats que salvarà allô que cal salvar. — els llibres fondamentals de la nostra cultura, — i negligirà les coses passades, els productes de les modes fugisseres, la fullaraca de la mediocritat i les improvisacions. No ens en refiem massa ! Es ben probable que els primers estocs de paper es dediquin, no pas a una edició popular de les poesies de Maragall o del « Canigô » de Verdaguer, sinô a qualsevol llibre de polémica politica o a una novel.la més o menys d'actualitat. El cas, pero, és que l'actualitat no faci oblidar les coses permanents. Hi ha d'haver de tot per fer un môn, i una literatura, una cultura nacional és ben bé un môn, amb els seus aits i baixos, els seus elms i les seves terres planes.

No hauriem pogut, però, fer una cosa, els catalans que som a l'estranger, per suplir el forçôs mutisme dels que han romàs sota la dictadura anticatalana del falangisme ? No ens correspon de fer-ho ? Sobretot d'ençà de l'alliberació del territori francès, que les dificultats que haurien pogut impedir-ho han desaparegut. La contestació sembla que hauria d'ésser afirmativa. Si, alguna cosa cal fer. Adhuc s'ha fet alguna cosa — poca cosa —. Confiem que a Amèrica, on no hi havia alemanys, on el paper és abundant i les impremtes no estan frenades per la manca de gas o l'electricitat, els nostres compatriotes hauran fet moltes edicions, i que les revistes politiques i literàries en català hi hauran tingut una bella florida. Potser els que som a França som encara a temps de fer alguna cosa per satisfer aquesta fretura dels nostres germans que sôn a l'exili i per satisfer també el nostre deure envers la cultura catalana amordassada per Franco.

Si *Foc Nou* m'ho permet i els seus lectors hi tenen interès, penso presentar en articles successius allô que ha estat fet en aquest aspecte, els projectes que existeixen i que jo conec i les coses que, amb un min'm d'ambició i de possibilitats, caldria fer. No cal dir que agrairé moltissim totes les informacions que vinguessin a completar les meves dades i a demostrar-me que les activitats editorials dels catalans a l'exili sôn molt més importants del que jo m'imaginava.

Paris, febrer del 1945.

Rafael TASIS.

Comitè País d'Oc-Catalunya

Personalitats catalanes i meridionals franceses, considerant que existeix un interès reciproc a mantenir i a desenrotllar, en l'ordre espiritual, relacions permanents entre els països de cultura occitano-catalana acaben de constituir-se en **Comitè provisional « País d'Oc-Catalunya ».**

Aquest agrupament tindrà com a missió essencial unir més intimament encara les terres llatines pel nexe mediterrani de Catalunya i els països d'Oc. La seva activitat no s'oposarà de cap manera a la dels agrupaments franco-espanyols existents. Aquesta activitat s'exercirà exclusivament en el domini cultural.

Aviat, el Comitè provisional facilitarà una informacio més completa sobre la seva composició i sobre la seva constitució definitiva. Exposarà igualment el programa de treball que es proposa realitzar.

Tots els que s'interessin per les relacions culturals occitano-catalanes son invitats a inscriure's al secretariat provisional : M. Pistre, 30, rue de la Colombette, Toulouse. Telèfon 212-06.

NOTICIARI

Acte de confraternitat catalana

Organitzat pel Grup Femeni d'E. R. C., es va celebrar diumenge passat, a la Sala del Café Glacier, una reunio de Solidaritat, qual hi foren invitats tots els partits i agrupacions que integren Solidaritat Catalana.

L'acte, malgrat el seu caràcter d'intimitat, tinguè un èxit innegable i el local es vegé atestat per la concurrència. S'alçaren les copes per la unitat catalana i pronunciaren parlaments la Sra. Cecilia Bertran i la Sra. Vitaller, en nom de les organitzacions del Grup Femeni d'E. R. C. ; els Srs. Marques i Valero, d'Estat Català i de les Joventuts del mateix partit, respectivament, que advocaren per la unitat dels catalans ; el Dr. Bellido, en nom d'Acció Catalana Republicana, saludà als reunits i expressà el seu desig de que perduri aci i a Catalunya la confraternitat actual ; Valls de Gomis, pel Front Nacional de Catalunya, portà també la seva salutació i s'excusà de no ésser més extens en espera de les instruccions que donarà ben aviat Solidaritat Catalana ; el professor Ambrosi Carrion, saludà en nom propi als reunits i feu constar la satisfacció que li produïa un acte com aquest ; Antic, pel Front de la Llibertat, aportà als reunits una salutació en nom dels que a Catalunya, sofreixen de l'opressió i Alvarez de Lara, d'Esquerra Republicana de Catalunya, resumi els parlaments, felicitant al Grup Femeni per la seva iniciativa, fent un resum de la situació politica actual a Catalunya i a Espanya, afirmant els seus anhels d'unitat entre catalans, avui feta efectiva en la Solidaritat Catalana, la qual mai havia estat tan necessaria perque estem en vigilies del nostre retorn a la Pàtria. Tots els oradors foren molt aplaudits.

L'acte s'acabà prop de la una i tots els assistents s'emportaren la grata impressió de la unitat existent entre els catalans exiliats a Tolosa.

⁂

J. E. R. E. C. MONTAUBAN

E passat dia 28 de gener es va celebrar a Montauban l'Assemblea de les J.E.R.E.C. Va resultar elegit el seguent Consell directiu : Secretari General : Antoni Mayoral. — Vice-Secretari : Joan Gomez. — Secretari de Premsa i Propaganda : Salvador Carbonell; de Finances : Joaquim Roig ; d'Esbarjo : Miquel Vilella; de Relacions : Pau Planelles; d'Ajut català : Antoni Duc; de Llengua catalana : Manuel Perez.

Per tota correspondència adreçar-se a Antoni Mayoral, 4, rue Henry Marre, Montauban.

E. R. C. GERS

A Auch, es va celebrar el dia 3 de febrer l'Assemblea Departamental d'E.R.C. Obri l'acte el company Vitaller, membre del Comitè Departamental d'E.R.C. de l'Alt Garona, el qual en un breu i encertat discurs exposà als assistents la trajectòria i la finalitat que segueix el Partit. Les seves paraules concises i d'una gran precisió, mereixeren l'aprobació de tots els assistants.

Prèvia una suspensió de deu minuts, es passà a l'elecció del Comitè Departamental, el qual fôu elegit de la seguent forma :

President : Bartomeu Pons. — Vice-President : Joan Bulô. — Secretari : T. Domingo Giol. — Vice-Secretari : Rafael Mateu. — Comptador : Aveli Subirana. — Tresorer : Victor Duran. — Vocals : Josep Roig, Josep Palacin, Llàtzer Reverter, Miquel Valls, Josep Rellui i Pere Cerdà.

S'acordà adreçar una afectuosa salutació a l'Honorable President Sr. Josep Irla, i és donà l'acte per acabat al crit de « Visca Catalunya ! »

Per tota correspondència adreçar-se a T. Domingo Giol, Route de Cazauhon, Eauze (Gers).

E. R. C. (Ariège)

Amb data 15 de gener ha quedat constituit el Comitè Departemental de l'Ariège de la seguent forma :

President : Josep Meitre Puig ; vice president: Manuel Companys: secretari: Lluis Casas; vice-secretari: Francesc Tort; tresorer: Jaume Bergués; vocal de propaganda: Josep Corbera; vocal de relacions: Ricard Sicre; vocals Josep Florensa, Miquel Mallen Josep Castellnou i Felip Canal

Per tota correspondència adreçar-se al secretari : Lluis Casas, Hotel Sutra, Foix (Ariège).

COMMEMORACIO DE LA PRIMERA REPUBLICA ESPANYOLA

Diumenge passat el Bloc dels Partits republicans espanyols va celebrar l'aniversari de la proclamació de la primera República, amb un gran acte a la Sala Sénéchal insuficient per contenir la gran afluència de public. Hi parlaren el Dr. Boya que presidi l'acte, i els Srs. Martí Feced, Maldonado i Gasset, per el Partit Federal, Union Republicana i Izquierda Republicana, respectivament. L'acte constitui un exit innegable i tots els oradors foren molt aplaudits.

Acta de constitució del « Moviment Socialista de Catalunya »

Amb el nom de « Moviment Socialista de Catalunya » es constitueix un organisme d'estructura i de disciplina amplies, a l'objecte de reagrupar les forces obreres, pageses, intel.lectuals i tecniques que acceptin i tinguin fe en el socialisme com a forma d'organització económica, politica i moral de la societat.

Adopta el lema de « Federació, Democràcia i Socialisme », sistemes que representen avui, respectivament, la millor expressió de l'exercici dels principis de llibertat, en les formes de convivència entre els homes i entre els pobles, en l'aplicació dels drets d'autodeterminació de l'individu i en l'organització més justa i humana de les relacions politiques i economiques entre els homes

Assisteixen a la reunió representacions de « Unió Socialista de Catalunya », « Federació Catalana del P. S. O. E. », « P. O. U. M. », i individualitats pertanyents a diversos sectors.

Consideron que és missió seva :

I. — Dirigir l'acció politica socialista a Catalunya.

II. — L'educació de les masses treballadores — intel.lectuals i manuals — a la idea del Socialisme.

III. — Defensar i enrobustir la personalitat de Catalunya en tots els seus aspectes; considerant que és un deure i un sentiment dels treballadors de Catalunya, d'interpretar el desig i la voluntat de tot un poble a través del principi clàssic del Socialisme Reconeixement del dret dels pobles a disposar d'ells mateixos.

IV. — Portar la iniciativa d'estructurar — a tô amb les formes que demana la lluita en l'actual etapa històrica — totes les expressions de l'activitat en el camp politic, sindical, cooperatiu, tècnic i cultural dels treballadors de Catalunya i de cercar les formes d'una coordinació superior i general d'aquests sectors del môn del treball.

V. — Establir en una forma federativa les relacions amb el Socialisme peninsular per a donar-li orgànicament la unitat d'acció i de pensament indispensables que faci de les organitzacions socialistes la força motriu i l'espina dorsal en el procés politic hispànic; bô i conservant cadascuna l'estructura autônoma que els permeti d'interpretar fidelment les caracteristiques del pais on es desenvolupen. Les relacions internacionals del « Moviment Socialista de Catalunya » seran el.laborades conjuntament amb l'organisme socialista peninsular i representades a través d'aquest

VI. — Fer tots els esforços possibles per tal d'aconseguir la unitat sindical, condició indispensable perque sigui eficaç la lluita que portarà els treballadors a la victòria sobre el capitalisme.

VII. — Propugnar per una forma federativa de convivència entre els pobles peninsulars que rectifiqui la Constitució i els règims estatutaris i doni al pais una estructura eficient i estabilitzada.

VIII. — Lligarà la seva acció a la que paral.lelament porten a cap els companys residents a Catalunya en el mateix sentit de reagrupar totes les voluntats socialistes. Ajudarà per tots els mitjans a la lluita que aquells sostenen intensament per a l'alliberació.

IX. — Es voluntat de tots els assistents que aquest Moviment arribi en un futur a poder-se concretar en un Partit. Concreció que — sota el principi del ple exercici de la democràcia interna — pressuposarà formes orgàniques i de disciplina més eficaces per a la lluita.

X. — Les adhesions al « Moviment Socialista de Catalunya » poden ésser collectives i individuals. La réunió en un sol cos orgànic d'aquestes dues formes d'aportació podrà tenir lloc, d'una manera democràtica, després d'un ampli periode de discussió i, quan les circumstàncies ho possibilitin, despoés d'una completa compenetració entre les forces residents a Catalunya i les de l'exili.

XI. — S'obre des d'ara un periode de discussió oral i escrita, el qual periode farà el procés de clarificació i d'identificació que permetrà l'establiment democràtic dels pensaments politic i tàctic generals. Aquesta discussó sera regida per les seguents normes :

a) Que tota opinió sigui exposada amb caràcter individual.

b) Que no es facin treballs de propaganda ni de captació per part de cap organització politica determinada.

c) Que es doni per acceptada la necessitat de la constitució del « Moviment Socialista de Catalunya ».

d) Que s'eviti qualsevol immoderació en les expressions i tot insult a qualsevol tendència del moviment obrer.

e) El Secretariat establirà tota altra regla que estimi necessària per a la bona marxa de la discussió.

Tolosa, 14 de gener del 1945.

Pel Consell de Coordinació i El Secretariat,
Joan ALEU, Josep COLL.

La Federació Catalana del P.S.O.E. no pot considerar-se com adherida mentre no sigui ultimat un acord entre la direcció del seu Partit i el « Moviment Socialista de Catalunya ».

DECLARACIO POLITICA IMMEDIATA

El « Moviment Socialista de Catalunya » declara que tot i no estar d'acord amb la Constitució del 1931 i amb l'Estatut de Catalunya del 1932, considera que per a afavorir la unitat de totes les forces antifeixistes en la lluita contra el règim franquista, pot acceptar, com a punt de coincidència, el restabliment de la legalitat republicana i estatutària.

Propugna i creu indispensables la constitució d'un Bloc de les forces obreres, pageses i republicanes de Catalunya i l'establiment d'un pacte amb les altres forces antifeixistes peninsulars.

Veu amb simpatia la constitució de « Solidaritat Catalana », la qual uneix les forces republicanes i les de la resistència. El « Moviment Socialista de Catalunya » organisme politic dels treballadors, considera que el seu deure és d'establir contacte i punts de coincidència amb les altres organitzacions obreres i pageses de Catalunya, abans de prendre una determinació particular.

CRONICA ANDORRANA

A Andorra fa un fred molt viu, tan viu que fins gela les intencions. Les bones i les dolentes perque no depèn pas del temps més o menys cru sinô del vent que bufa i segons d'on vé. Vegeu sinô algun cas que ho demostra.

⁂

Pels Reis tenia que fer-se un festival a profit de la Creu-Roja Internacional organitzat per elements del color francés actual i la intenció es quedà gelada a l'altra banda de la garlanda de pics pirenencs, talment flors d'ametller que embelleixen el cap d'aquesta petita, esquerpa i encisadora Repùblica, carn de la nostra carn catalana, i que la Radio Andorra s'entossudeix en anomenar Principado, segurament per no disgustar a algù que li plau més aquesta paraula que l'altra. Hi ha la intenció de fer la festa un altra dia però ja no serà la de la nit de Reis dedicada als infants d'aci. Perqué no fer-la a profit dels infants del Sud de França que hagin quedat sense pares ?. Es una intenció que sentiriem molt que es gelés com l'altra.

⁂

També s'ha gelat la intenció que tenien molts de treballar tot l'hivern i s'han de contentar amb fer tertulia al volt de l'estufa d'un cafè. F.H.A. S.A. ha acomiadat molts obrers, naturalment, dels de menys jornal i més necessitats, (les empreses grans sempre comencen els estalvis despedint meritoris i aprenents). Diuen que l'alleugeriment de personal ha estat imposat pel temps cru que no deixaria fer les obres en curs i en projecte. No serà però que s'els ha gelat el dipôsit de la nômina, provocant això que la gelada hagi gelat fins les intencions de fer bones obres? Un mal vent ha gelat els materials que havien de venir, però cal preguntar: si el vent actual no vingués del cantô que vé sinô del contrari, vull dir del cantô dictatorial posem per cas, s'hauria també gelat aquesta nômina i amb ella les intencions de fer obres encara que no fossin bones?

⁂

Sôn molts també els treballadors particulars que han quedat paralitzats aquest hivern per dissort dels que han de viure del seu jornal que sôn principalment els exiliats. Per culpa del temps també? Ha quedat gelada la intenció que molts tenien de passar les festes en la llar enyorada per no contradir aquella dita tan nostra de « per Nadal cada ovella al seu corral ». Semblava que tot anava per bona ruta en la mar dels aconteixements internacionals empesa per un vent de llibertat i de justicia que donava ales al vaixell de les il.lusions que tots tenim, els exiliats en primeriss'm lloc. Però aquest vent sense haver girat ni deixat de bufar ha fet una gran gelada d'intencions en el moment de recullir el fruit de la florida. I tothom ha pensat: serà un altre any. La conformació és una qualitat tan catalana, que a ningù se li han tallat les ales de l'esperança en el demà resorgidor de la vida de sa casa i de la Pàtria.

⁂

També als que vivim aci se'ns acaba de gelar el blat i la rostida ha estat tan forta que el pa, com el rostoll, ens ha esdevingut morenet. En honor a la veritat hem de dir que els forners fan pa blanc i fins coca pels que tenen diners per a no poguer pair el pa morenet de racionament, i com que aquest bé se l'ha de menjar algù o altre perque no està bé que la farina, sigui com sigui, es perdi, doncs se'l mengen els que no tenen ni esma de protestar de que el seu estômac no tingui la delicadesa d'ésser menys delicat a aquesta gelada d'intencions.

EL CRONISTA.

B.D.I.C

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

PORTANTVEU DE SOLIDARITAT CATALANA

Per l'entesa encara

El Socialista de Tolosa, ha comentat en el seu darrer número el nostre editorial « El camí de l'entesa », publicat al número 22 de **Foc Nou.** D'altres sectors de la política espanyola, oposats a aquell, també l'han comentat. Nosaltres no canviem de criteri respecte al nostre desig fervent que les forces democràtiques espanyoles arribin aviat a una entesa, seguint l'exemple que han donat els signants de Solidaritat Catalana.

Foc Nou sense renegar del seu passat ni rectificar cap posició doctrinal, s'ha limitat a comentar favorablement el canvi de posició de política de la U. N. E. en el sentit d'acceptar aquesta integrament el programa de les forces democràtiques espanyoles. Es natural, doncs, que si abans existien múltiples diferències fondamentals que dificultaven l'arribar a una entesa entre tots els antifeixistes espanyols, aquelles diferències han quedat notablement reduïdes amb el canvi de tacticà i de programa d'un dels sectors en pugna dels partits espanyols a l'exili.

De savis i assenyats és el rectificar de criteri i si la U.N.E. ha rectificat el seu en un sentit favorable a l'entesa, nosaltres — que desitgem fervorosament la unitat de les forces republicanes espanyoles — ens en felicitem sincerament tot desitjant, ja no cal dir-ho, que aquell organisme segueixi la línia d'una evolució cordial vers l'acord, completant la seva obra de rectificació fins arribar a esborrar totalment les diferències que encara el separen de les altres forces democràtiques.

Però que es tingui present que el clima d'entesa ha d'ésser comú a tols els grups i a tots els pactora polítics si es vol arribar a fer tasca positiva. I que també es tingui present que aquesta entesa, perque sigui eficaç, ha de començar a realitzar-se en el si dels propis partits. Car nosaltres, que considerem el Partit Socialista Obrer Espanyol com el nucli democràtic més important d'Espanya, tenim la sensació que, àdhuc en la hipòtesi d'haver-se solucionat el problema de U. N. E. amb l'acceptació per part d'aquest organisme de tots els postulats democràtics de la Junta d'Alliberació, el problema polític espanyol seguiria sense resoldre si, abans, el P.S.O.E. no hagués aconseguit endara la seva pròpia unitat, establint un acord entre els grans sectors oposats del mateix partit.

Que els benvolguts amics del P.S.O.E. i tothom, doncs, consideri arribada l'hora urgent, apremiant, de sacrificar personalismes, rivalitats, mal entesos i errors, siguin de qui siguin, si no és vol perdre més temps en discussions innecessàries, i es vol anar lleialment, cordialment i definitivament, a la unitat republicana que ha d'acabar amb la tirania franquista i restablir la democràcia a Espanya.

Foc Nou ho desitja ardentment per Catalunya i per la República.

Aquesta setmana a PARIS...

La vinguda del Dr NEGRIN a PARIS

per B. ANQUERNA

Els diaris n'han parlat, la ràdio se n'ha fet ressò, els reporters de periòdics i agències han amanit llàpis i bloc i, a manca de veridiques interviùs han hagut d'acontentar-se amb vagues suposicions. El cas és que feia mesos que hom esperava la seva vinguda a Paris, però, contra allò que ensenya la geografia i les guies de ferrocarrils i altres sistemes de transport, de Londres a la plaça de l'Opera hi ha moltes llegües de mal camí, sobretot per als viatgers que no poden ésser assimilats als combatents. Al capdavall, però, el Dr. Juan Negrin, cap del darrer Govern de la República, ha arribat a França i la seva estada a Paris ha passat al primer lloc de l'actualitat política espanyola, que actuelment gaudeix d'un tracte preferent dintre la premsa parisenca. Haurà calgut les draconianes limitacions de paper per a bandejar dels fulls periòdics publicats a Paris els innombrables i ben intencionats reportatges i informacions que exposaven, un dia si i l'altre també, el nostre problema sota mil angles diferents).

No voldriem, però, enganyar els nostres lectors. El Dr. Negrin no ha fet declaracions a cap periodista ni nosaltres estem autoritzats per a repetir les coses que ha dit a alguns amics nostres que s'han entrevistat amb ell. Podem dir, només, que el darrer cap del govern republicà espanyol ha volgut posar-se en contacte amb els representants autoritzats dels diversos sectors de l'emigració, per tal de fer-se una opinió sobre llurs posicions respectives. Entre aquestes entrevistes no han pas mancat, és clar, les sostingudes amb destacades personalitats catalanes. Aquestes li han comunicat, sabem, la constitució de Solidaritat Catalana com a instrument de lluita patriòtica per a obtenir l'alliberació de Catalunya.

Accompanyat del Sr. Josep Tarradellas ,et Dr. Negrin ha fet una visita a la Sra. Vidua Companys, per tal d'expressar-li el seu condol per la mort tràgica i gloriosa del que fou President de Catalunya.

Sense esser massa indiscrets anunciarem també que el Dr. Negrin, que es considera encara en exercici de les seves funcions com President del Conseill de Ministres de la República, vol visitar Tolosa i les principals ciutats del Mi de França on es troben els nuclis més importants de refugiats i les direccions d'alguns partits i moviments. Després d'aquest viatge d'informació, el Dr. Negrin té el projecte d'anar a Mèxic, per establir un acord amb els principals grups polítics espanyols que es troben al

Pronòstics ? Impressions sobre el canvi de règim a casa nostra ? El Dr Negrin és optimista, sense però fixar dates per a la realització d quest optimisme. En quant a la seva posició política, ens pensem que pot ésser resumida en aquests dos mots: Legalitat i Ordre.

S'estranyarà algú si diem que, coincident amb l'arribada a Paris del Dr. Negrin, la del Sr. Miquel Mateu i Pla, ex-alcalde d'imperial ordre de Barcelona i frustrat ambaixador de l'Espanya franquista a la capital francesa ha passat lleugerament desapercebuda ? Seria exagerat dir que el Sr. Mateu dels ferros i de l'Hispano-Suiza gaudeix d'una premsa excessivament afectuosa i que l'acollida que ha trobat al Quai d'Orsay és un brillant debut de la seva carrera diplomàtica. Perquè cal recordar que la Gaseta va publicar fa un quant temps el nomenament com a Ambaixador del Sr. Mateu del « Brusi » i que aquest, cansat d'esperar a Barcelona l'« agrément » del govern del General de Gaulle, s'ha decidit a venir a Paris en qualitat d'agent oficios, categoria dotada de ben poques prerogatives. Si ell s'hi conforma, però... I hi ha gent que diu que el que volia sobretot el Sr. Mateu de l'Hispano era anar-se'n de Barcelona. Neguits turístics ? Afers que cal vigilar de prop ? Aneu a saber !

A hores d'ara no s'ha confirmat més que parcialment un rumor molt estès que assegurava que el Sr. Mateu dels ferros vindria acompanyat de quatre ex-escriptors ex-catalans. La cosa permetia uns jocs fàcils de paraules. No abandonem, però, l'esperança de veure els Srs. José Pla i Carlos Sentis venir a Paris per a exercir llurs talents periodístics. Les qualitats turístiques d'abdós corresponsals de premsa són prou conegudes. Tant, almenys, com llur manca d'escrupuls. No serà pas culpa d'ells, essegurariem, si el Sr. Juan Estelrich es queda tot sol a Paris amb la feixuga tasca de la propaganda franquista.

4 febrer 1945.

Les Joventuts catalanes parlen...

A la Joventut Femenina

Fa sis anys que estem a l'exili, sis anys de lluites i treballs, fins avui, que lliures, podem emprendre una tasca, sense la por i el neguit de l'empresonament.

Tenim en front nostre una tasca immensa a realitzar; primer la de preparar el retorn a la nostra terra, després, una vegada a casa nostra, aportar tot el nostre esforç per el redreçament de Catalunya.

La nostre pàtria necessita de la joventut, i moltissim de la joventut femenina. Les dones podem aportar molt en aquesta tasca grandiosa de reconstrucció, però cal comencar tot seguit i malauradament no hi ha entre nosaltres aquell contacte i aquell des'g de col.laboració que tant és necessari en aquests moments .

No cal oblidar però, tot el que la joventut femenina va aportar i va fer en la guerra que varem sostenir durant 3 anys contra el feixisme, les noies varen comprendre quin era e seu deure i amb un entusiasme sens límits, varen posar-se a substituir els nostres combatents en els tallers i en les fàbriques de guerra ocupant els llocs de més responsabilitat i que moltes vegades posaven la seva vida en perill. El seu esforç de voluntat per adaptar-se a treballs que no eren propis d'elles es digne d'esser esmentat i tingut en compte. Jo que visitava molt sovint les fàbriques de guerra i les escoles d'adaptació professional, com a representant de la Conselleria de Cultura, en l'Institut d'Adaptació Professional de la Dona, vareig poguer donarme'n compte.

La noia catalana ha personificat i personificarà sempre la lluitadora incansable, les nostres joventuts femenines d'Esquerra, son les heroines que figuraran en l'història del nostre poble.

Per això avui, noies de les J.E.R.E.C. noies que encara no hi pertanyeu, Catalunya us necessita mes que mai, deveu de venir als nostres rengles, l'hora del retorn a la nostra pàtria estimada s'acosta, deveu doncs ajudar-nos amb la vostra col.laboració a preparar aquest retorn.

Les J.E.R.E.C. sont l'avantguarda del nostre partit, no podeu joventuts femenines romandre indiferents, pensant que ja hi haurà temps de treballar una vegada serem alla baix; no, es ara, immediatament que cal organitzar-vos, com a noies i com a catalanes deveu tot seguit adrecar-vos a la Delegada de les J.E.R.E.C. en el vostre Departament i demanar-li les orientacions necessàries. Si encara no hi ha delegada en el vostre poble escriviu a la companya Montserrat Martinez, 76, rue Grignan a Marsella, la qual us informara del que deveu fer.

Cal doncs emprendre la tasca immediatament i que és la d'ajuntar-nos totes en un bloc indestructible que sota la bandera estelada de les J.E.R.E.C. formant una forca disciplinada, contribuirem amb el nostre esforç i la nostra cooperació a la llibertat i la reconstrucció de la nostra terra.

Per les J.E.R.E.C., Per Catalunya.

MONSERRAT MARTINEZ

Delegada de les J.E.R.E.C. pels Departaments de Bouches-du-Rhône i Var.

Conferència de M. Peyrade

Dimarts, dia 13, es va celebrar aquesta conferencia que donà de manera magistral M. Jean Peyrade, Director Regional a l'Informació. El conferenciant tractà el tema : « La joia dans le Roman Francés ». I feu un aprofondit estud. de diversos autors, detenint-se d'una manera especial en l'obra de Jean Giono, d'André Gide, de Georges Duhamel, de Saint-Exupery i de Bernanos.

La conferència de M. Peyrade, reveladora de la intensa vida espiritual que anima al conferenciant, fou seguida amb gran interés per un públic fervorós que omplia la Sala Sénéchal, i que l'ovacionà calurosament en finalitzar.

De la reunió dels metges catalans a Montpeller

per J.-M. BELLIDO

Com ja saben els lectors de « Foc Nou », els dies 16 i 17 de desembre passats es reuniren a Montpeller uns quants metges catalans, que comptàven amb l'adhesió d'altres que no pogueren ésser presents a la convocatòria, i unes i altres constituïren la « Agrupació de metges catalans pro reforma de la Medicina ».

El lector, preocupat pels esdeveniments en curs i pels que hom espera, podrà opinar que els nostres problemes més apremiants no són certament els de caire sanitari, i que tota discussió i canvi d'impresions entre metges podria haver-se ajornat, per quan ha de sobrar-nos temps després de la pau per a captenir-nos tots de les questions sanitàries i resoldre-les en la forma que s'escaigui i com el nostre poble vulgui que siguin resoltes. Aquestes reserves serien, d'ésser formulades, un greu error. De fet, en el marc de l'Estatut, l'atribució de la Sanitat al Govern de Catalunya és total, una de les poques que ho són, i l'obra legislativa del Parlament no ha esgotat el capitol; i en altres possibles solucions més amples del nostre autogovern, també les questions sanitàries seràn de la nostra competència i caldrà igualment proveïr sobre elles. A tots els pobles en aquest moment es troba damunt de la taula la reorganització sanitària del país, que els estaments socials que resultaràn en últim terme vencedors en la lluita, vodràn gaudir entre altres aventatges i beneficis, de. de poder aprofitar sense que hom tingui en compte per res la situació social i econòmica i el punt de residència de cada ciutadà, la totalitat dels recursos nombrosos i potents de que disposa la Medicina actual, per al diagnòstic, curació i evitació de les malalties.

Per una raó clarissima : en temps de guerres, i més d'una guerra de les proporcions de la present, els progressos de la Medicina són més ràpids i decissius que en temps normals, i el poble s'adona més de l'enriquiment de la Medicina en drogues i tècniques terapèutiques de notable eficàcia, comprovada cada dia per l'us i la propaganda que hom fa en els hospitals militars, com passa actualement amb les sulfamides i la penicil.lina, i amb recursos curatius i preventius. El bon poble vol que si ara com a soldat o com a ferit en pot fruir, i alliviar aixi els seus sofriments i salvar en molts casos, més cada dia, la vida, un cop la guerra finida la lur acció benèfica arribi a tothom, per quant, com diu la segona de les conclusions de la reunió de Montpeller, es just « assegurar a tots els ciutadans la millor assistència que la ciència mèdica sàpiga donar, sense tenir en compte la professió, la residència, ni la situació econòmica del pacient » Aquest desideratum, d'estricta justicia, serà assegurat pel Govern català amb la cooperació de l'estament mèdic, que prendrà resoltament la iniciativa i no esperarà a que tal solució li sigui imposada pel poble, ni que cap partit politic pugui vantar-se de que tal obra en pro de la salut de la població hagi estat iniciativa seva.

Es un lloc comú planyer's de la dita plètora mèdica, es a dir, del nombre excessiu de professinals de la Medicina i de les carreres auxiliars. Aquest excés de titulars és efectiu si hom deixa l'actuació dels mateixos reduïda a l'assistència dels malalts tal com en el règim ultraliberal es fa, serà deficient si es presta la deguda assistència a tots els ciutadans, malalts i sans com avui és possible fer-ho. E que si cal és que a formació cientifica i pràctica de tots els metges no es dongui mai per acabada que en tota época sigui possible i àdhuc obligat el rejoveniment de l'informació de cadascú en els centres hospitalaris, i que per tot el país es trobin a ma els recursos necessaris per que aquests coneixements adquirits per tots els metges aprofitin a tots els malalts.

En els països més rics i més avançats, com als Estats Units i al Canadà per exemple, hom ha cregut sense modificar en res el règim liberal en l'exercici de la Medicina (llibertat per part del malalt de triar el metge i del metge d'acceptar els clients), palliar els inconvenients reconeguts, multiplicant els hospitals, utilitant-los esplèndidament, i acceptant-hi malalts de pagament, fins a tal punt que quasi no hi ha malalt d'alguna importància que resti a casa seva durant el temps que dura la seva malaltia, sigui de la mena que sigui. Però això no resol del tot la qüestió ; hom ha comprovat que una part de la classe mitjana, no prou adinerada per a pagar-se les cambres de distingits dels hospitals moderns, ni prou desproveïda per a acullirse als llits de beneficència, no reb l'assistència que els pobres i els rics obtenen. Les assegurances i germandats, mùtues, etc., sembla que deurien resoldre el problema, però no es aixi, mòlt menys les assegurances privades, que si han tingut una acció beneficiosa per quant han obligat la població a captenir-se de la seva salut amb els exàmens mèdics freqüents a que obliguen, no arriben mal a subvenir intègrament es despeses d'una malaltia degudament assistida. No ens és possible extendre'ns en aquest punt, però el que afirmem es ben cert.

Un punt hi ha avui de la major importància, que la Medicina liberal no pot resoldre, el de la Medicina preventiva : aquesta és per tot privativa de les organitzacions a càrrec dels poders públics, que moltes vegades les imposen i les fan funcionar valent-se d'un cos de metges i sanitairs diferent del que es dedica a l'assistència privada. Aixi resulta que hi ha dues organitzacions mèdiques que actuen paral.lelament, una d'Estat de Medicina preventiva, cada dia més important, i una de Medicina curativa, privada, en la qual la lluita per a la captació de la clientela és cada cop més aferrissada, situació anàrquica de la qual la victima és en darrer terme la població.

A França, els metges de la resistència han planejat una organització, el pla Debré, que podem calificar de modèlica, en gran part aplicable a Catalunya, si el nostre poble en el seu dia ho vol. Es basa en la conservació del metge de familia, científic que compta amb la confiança de una part de la població, a les ciutats, viletes i a la pagesia, i en l'organització d'una xarxa d'especialistes, amb les clíniques i instal.lacions diagnòstiques i terapèutiques de tota mena, laboratoris i hospitals, totes situades en llocs escaients, ben utillades i disposades a fer arribar allà on calgui la plena actuació dels homes experts, eficaçment armats per a la lluita contra la malaltia amb que podran trobar-se, sempre d'acord amb el metge de la familia, pobre o rica, que en tingui necessitat

Aquesta doble xarxa, de metges de familia, de barriada o rurats, i de centres higiénics, diagnòstics o terapèutics, hospitals, clíniques, sanatoris, laboratoris farmacèutics i farmacioles rurals, etc., seria intervinguda per la Facultat de Medicina i les associacions d'especialistes en el terreny científic, pels Sindicats respectius (de metges, farmacèutics, sanitaris, etc.) en el professional, i pels Poders públics catalans en el financier, i un ample i eficac sistema d'assegurances que afectaria tota la població en garantiria el funcionament.

No es descubrir res afirmar que a tal solució s'hi encamina lentament de fa molts anys la població catalana, com la de tot món Finida la guerra serà obligat anar més depressa; els metges catalans reunits a Montpeller ho veuen aixi i resoltament ho proclamen, conscients du lur responsabilitat, i creient servir els interessos i els drets del poble de Catalunya.

Conferència de D. de Bellmunt

Al gran anfiteatre de l'antiga Facultat de Lletres de Tolosa i davant d'un públic atentissim que omplia la Sala de gom a gom, el nostre company Domènec de Bellmunt donà diumenge passat la seva anunciada conferència del cicle politic organitzat pel Centre Tolosa-Barcelona.

El tema de la conferència (Catalunya en la lluita per la democràcia espanyola) havia despertat gran expectació i podem afirmar en honor de la veritat que el conferenciant no la defraudà, ans al contrari, interessà profundament l'auditori i es feu aplaudir repetides vegades en el curs del seu discurs.

Domènec de Bellmunt feu un estudi objectiu, profund i assenyat dels grans problemes de la democràcia espanyola i de les relacions d'aquesta amb la Catalunya nacional unida ja pel gran moviment de Solidaritat Catalana. Acabà la seva disertació afirmant que de les experiències i errors del passat han de sorgir-ne les lliçons i els remeis per a l'esdevenidor. El nostre company que parlà en llengua catalana, fòu objecte d'una calorosa ovació en acabar la seva conferència plena de contingut i de profundes veritats que caldrà no oblidar en el futur próxim de Catalunya i de la República.

B.D.I.C

Ells i nosaltres

per Josep TORRENTS

Tolosa dèu ésser, en aquest moment, la Ciutat de França on s'hi donen més conferències. N'hi han de tota mena i per a tots els gustos. Es parla de tot i de tothom : d'Erasme i de Verdaguer ; de Vives i de Ramon y Cajal ; d'Iglesies i de Rei En Pere ; de Ciència i d'història ; de democràcia i de totalitarisme ; de neguits i de muntanyes... Aquest alt honor correspòn gairebé unica i exclusivament als exiliats. Les conferències es donen en català ,en espanyol i en francés. Erudició i lingu'stica. à

Tinc un amic que ass'steix a totes, absolutament a totes les conferències que es donen a Tolosa i em confessava ben ingènuament que no li queda temps per a res més. Alguna vegada ha de sortir corrent d'una conferència que es donava a les tres de la tarda, perque a les quatre n'hi ha una altra d'anunciada. Alguna vegada s'ha perdut una conferència perque n'hi havia dues a la me'eixa hora i ea forçós seleccionar. Ningù podrà negar el nostre entussiasme ni el nostre docte impuls. Som una gent que quant ens llançem ho fem d'una manera ben decidida i sense reserves. E's conferenciants surten com bolets... Els temes sòn tots nobles, clerats...

Però en qüestió de temes potser els exiliats ens hem quedat una mica enrera, o sinò compareu :

Tinc sota ulls el « Diario de Barcelona », edició 27 de gener ullim, i llegeixo : Organizada por la Excelentisima Diputacion Provincial y en el local de la Biblioteca Popular, el Sr. (*aci el nom d'un perfecte desconegut*) pronunciarà una conferencia bajo el tema de « Amor, Patria y Toros » *« Voilà » que diem els refugiats. Ni més ni menys.*

Realment, un es sent tot emocionat i avergonyit de rebre una llicò com acquesta. Això si que és « gràcejo » i cloqllencia. Naturalment, que nosaltres, pobres refugiats, no tenim manera de captar tota la gràcia del « nuevo estilo », ni podem estudiar gaire perque tenim altra feina, i sempre es veurà que som unes persones de condició intel-lectual inferior a la d'ells, però tanmateix, sembla que amb una mica de bona voluntat, hauriem de trobar temes una mica més rejovenits.

Naturalment que aquesta conferència que anuncia el « Brusi » no és una conferencia qualsevol, organitzada per un Centre de barriada. No, no ; res d'això. Es tracta d'una conferència organitzada per la « Excelentisima Diputacion Provincial » i donada en el local de la « Bibioteca Popular ». Es una cosa oficial. Ens anima una mica el fet de pensar que les conferències que no sòn organitzades per una institució tan prestigiosa, deuen tractar de temes menys elevats, i més en concordança amb els que tractem els exiliats de Tolosa. Es per aquest motiu que ens agradaria molt. però molt, de saber quin deu ésser el tema d'una conferència organitzada pel « Centro Cultural » de la Bordeta, posem per cas. Estem segurs que ens agradaria molt.

De manera que ja ho sabeu. S voleu saber el veritable nivell cultural que impera en el nostre pais edifiqueu-vos amb les conferències que organitza la « Excelentisima Diputacion Provincial » de Barcelona i compareu-les amb les que dòna, posem com a exemple, el « Centre d'Estudis Tolosa-Barcelona », que precisament per vergonya nostra i perque el contrast si-qui més frapant, se'n diu Tolosa-Barcelona.

Es de creure que la llicò ens servirà i que no es repetirà més el cas de que mentre la « Excelentisima Diputacion Provincial » de Barcelona proposa temes tan espirituals, com aquest de « Amor Patria y Toros », els exiliats de Tolosa continuem parlant d'Erasme i de Verdaguer ; de Vives i de Ramon y Cajal...

Però acabo de dir això i ja me'n desdic. En aquest moment m'arriben nous temes que proposa el « Centre d'Estudis ». I no direu mai de qui volen parlar : de Cervantes i de Karl Marx !..

Ah ! quins impenitents i incurables que serem tota la nostra vida !

PANTALLA AL DIA

ARA SI QUE NO HO ENTENEM

Fa una temporada que Franco està mogut ; no pot estar quiet ni callar ; sent el prurit d'exhibirse i de parlar sigui on sigui i de qui sigui. Cada cop recorda més els darrers temps de Primo de Rivera quan escrivia aquells articles tan bons en els quals deia que les noies de Madrid festivaren per la caua. E: llastima que Franco no escrigui. Però ja parla i és prou. En un discurs pronunciat en el « IV Consejo Nacional del Frente de Juventudes » (Vanguardia del 19 de gener d'aquest any) digué :

« La Historia no es un capricho; no ha sido un azar el que muchos siglos antes que otras naciones España haya forjado su nacionalidad y conseguido su personalidad, ni el que las empresas de sus hijos hayan a ombrado al mundo con sus gestas ; no ha sido un azar, como no lo ha sido tampoco el que otros tardaran varios siglos en conseguir lo que con tanto adelanto había conseguido España. Vosotros sabeis que el fulgor de la gloria no pudo marchar sin las sombras de la envidia, y en estas sombras se forjaron los enemigos de España, que al no poder encontrar enemigos dignos para enfrentarnoslos. siguieron el procedimiento mas fàcil, que es enfrentar a España contra España (ah?), que sean los mismos españoles los que se combatan y que sean los que se aniquilen para arruinar a España.

(Vaja, vaia ! Però espereu que ara vé el bò)

Esto es la síntesis de la historia toda del siglo XIX y contra ella se alzò nuestra cruzada.. (Grandes aplausos con gritos de Franco ! Franco ! Franco ! interrumpen à Su Excelencia).

Si això no és Muncz Seca pur, que ens pelin.

LA POSICIO D'ESPANYA
(la de Franco, s'entén)

Retallem de l'editorial de « El Hogar Espanol », de Paris, del 2 de Maig del 1942 :

« En Sevilla, no hace aùn mucho tiempo, ante soldados españoles, Franco, Generalísimo y Caudillo, pronunciaba las palabras siguientes :

« Si el gran baluarte aleman no pudiera contener el tremendo peligro ruso, España ayudaria, no con una division de voluntarios, sino con un millon de hombres. « Estas palabras son nitidas ».

En efecte ; son nitides, però, i el milió d'homes, on és ? Perque ara fa molta falta !

I més avall :

« Por cristianos y europeos nos hallamos en la ribera opuesta de aquellos que, aliados con Rusia, son forzosamente enemigos de Europa ».

Heu llegit ? A la ribera oposada dels aliats de Rusia. A la ribera oposada d'Anglaterra i dels Estats Units. I ara volen fer el desentés. Com diuen els clàssics, « si te he visto no me'n recuerdo ».

LES RESTRICCIONS DE L'ELECTRICITAT A CATALUNYA

Ens queixem de les restriccions de força elèctrica. I bé ; a casa nostra, sota el mirific règim vertical nacionalsindicalista, és pitjor. O si no veieu una llarga « ordre circular » per a la zona de Catalunya, publicada a la premsa (Vanguardia del 24 de gener) i que comença aixi :

« Disponiendo solo de una reserva hidràulica para mantener el suministro eléctrico en la forma actual durante umas dos semanas pues las lluvias registradas en el Pirineo han tenido escasa importancia y las nevadas en aquellas altitudes no representan mejora en las condiciones hidràulicas hasta el principio del deshielo (mediados de abril) y no habiendose resuelto totalmente las dificultades para el abastecimiento de carbón para las centrales técnicas de Barcelona... » s'amplien les interrupcions de corrent per seccions disposades el 3 de gener a tres dies per setmana i de les 8 a les 18 ; la il.luminació pùblica és reduïda en un 60 %, oficines i botigues han d'apagar els llums a les 18 (quan els toca tenir-ne), el ram de l'alimentació a les 19, els restaurants, cafès, bars, etc. a les 23, els quioscos i parades a les 21 ; els teatres, cinemas, etc., els dies d'interrupció de corrent no podran encendre fins les 20 i han d'apagar sempre a la 1.Als transports pùblics se'ls apliquen també les restriccions, però segons normes que el diari no publica.

El paradis de la llum, en fi. L'ordre parla de l'aigua, de la neu i del carbó. I les peces de recanvi que no arriben de l'estranger ? I els sabotatges de dintre ?

Res ; nacionalsindicalisme

EXISTEIX ACORD ENTRE MARTINEZ BARRIO I NEGRIN ?

Segons una noticia de Nova York publicada per alguns diaris de Tolosa, el Sr. Martinez Barrio, president de la Repùblica i de les Corts espanyoles, hauria acceptat els punts de vista politics del Dr. Negrin, cap del darrer govern republicà espanyol. Esperem confirmació d'aquesta noticia per a parlarne més extensament.

FOC NOU
ES EL VOSTRE
— SETMANARI —

« L'URGELL »

llibre de poemes d'Enric Brufau

Aquest primer llibre de poemes que Enric Brufau dòna a la llum en l'exili, ens dòna la sensació de quelcom lluminos i transparent, a través del qual s'albira l'ànima d'un poeta, també sota transparències i clarors. Malgrat que la seva joventut s'ha desenrotllat primer en la duresa de la nostra guerra i després en l'amargor de l'exili, ni l'una ni l'altra han deixat pòsit en els versos nets d'aquest poeta. Això no vol dir que no tingui consciència de tots els dolors soferts, que no els hagi experimentat en la carn viva. Però ell sap per un instint superior, pel dò màgic de poesia, posar un cant plè de serenor, un cant amb desig d'inmortalitat, per damunt de totes les asprors i duresies de la vida quotidiana de l'exili.

Enric Brufau és el fadri d'Urgell aquell fadri que canta amb versos lapidaris en la composició que obre el llibre. Com el seu protagonista porta un clavell a l'orella i mena dretament l'arada. Els seus ulls meravellats s'omplen de les grans extensions de la seva plana, i empenyen la parella de bous endavant, no amb un crit, sinò amb una cançó. Gràcia molt catalana, molt nostra, de guarnir el treball amb cançons per a fer-lo mes lleuger. La cançó de Brufau, evocadora i colorida, perfumada i senzilla com una flor camperola, beu com aquesta la saò de la terra nadiua, per donar-nosen tot el perfum i el color.

He llegit el seu llibre, un bell llibre d'exili, ornat amb unes ilustracions molt sugestives d'un gran pintor francès, Lucien Andrieu, aquest excelent artista que sota els seus cabells blancs amaga el foc d'una joventut persistent. Per camins diferents, i fins oposats al del nostre poeta, cerca infadigable la peresa màxima en l'expressió del seu art, i el que sembla extraordinari, és que l'un i l'altre s'han comprès. Però, pensant-ho bé és la cosa més natural, perque ambdòs estan empresos per un mateix ideal de puresa artistica.

« L'Urgell » és un llibre que deixa una sensació d'aigua llisquent i clara, de verdor tendre, de cels amples on els nùvols hi navegueu com navilis, i de terra grassa i acollidora. Es un llibre plè de joventut amb la condició de no ésser agressiu ni extravagant. No s'hi troben influències de lectures, però si moltes i directes del paisatge. Brufau sent la seva terra i la canta amb un gran sentiment humà, que resona igualment, quan en els versos ens parla de la seva mare. Direu, de vegades, que aquesta i la plana urgellenca, es confonen en l'esperit del poeta. I com un caliu inapagable i recòndit, arreu transpùa l'amor per la pàtria catalana, en un enyorament gairebé tàcit, però d'una gran intensitat.

No esmentarem aquesta ni aquella composició, ni un vers més lluminòs que un altre ; deixem al lector del llibre l'encis de trobar-ho per ell mateix. Sols volem remarcar la màxima consideració que mereix aquesta primera obra d'Enric Brufau, que ha conseguit fer un llibre sense caure en els tòpics fàcils del sentimentalisme patriòtic de la guerra o de l'exili. La distància i el temps que l'han allunyat de les seves contrades, esborrant els detalls inutils, li han donat una visió panoràmica. Visió a través de la qual, sentiu l'ànima d'un poble.

Saludem amb joia, l'adveniment d'aquest nou poeta, el poeta de l'Urgell, al qual espera un lloc destacat en la Catalunya de l'avenir. Cap llibre fa tanta il.lusió a l'autor com el primer ; en cap hi posa tan d'entusiasme i sinceritat. Es per aquestes raons, a més de la seva valor, que « L'Urgell » avui s'imposa a l'atenció dels catalans de l'exili, esperant el dia en que puguí ésser llegit a casa nostra. Esperem les noves produccions d'aquest autor amb el desig de que, superant aquesta obra inicial, guardin totes per a ell, l'entusiasme i la il.lusió d'un primer llibre.

Ambrosi CARRION.

CONFERÈNCIA del Professor Dr. J.-M. Bellido

L'il.lustre catedràtic de la Universitat de Barcelona, Dr. J. M. Bellido, donà el passat dia 10 la seva anunciada conferència sobre el tema « Ramon i Cajal : ses voyages » L'autoritat del conferenciant per a tractar la figura de l'edificador de la Histologia del sistema nerviòs, és indiscutible i la seva dissertació fou seguida per tothom amb interés i profit.

Amb el conferenciant tots els oients feren vots per a la prompta represa de la vida cientifica al nostre pais, per la qual el Dr. Bellido tant ha fet. L'acte es clogué amb molts aplaudiments i felicitacions a l'orador.

Fraternitat Basco-Catalana

Una important reunió a Baiona

En el seu recent viatge pel Migdia de França el Sr. Josep Tarradellas, Secretari General d'Esquerra Republicana de Catalunya i un dels signants del pacte de SOLIDARITAT CATALANA, ha tingut molt d'interès en anar a saludar l'important nucli de representants del Pais Basc que resideixen a Baiona, al qual havien invitat.

La seva visita donà lloc a diversos actes en els quals es posà de relleu el cordial afecte amb el qual els nostres amics d'Euzkadi saben sempre acollir els homes i les coses de Catalunya. — Recordem, per exemple, que en el primer numero d' « Euzko-Deya », el portantveu dels bascos a Paris, el manifest de Solidaritat Catalana ha estat integrament inserit. — La noticia de l'arribada del nostre amic Tarradellas reuni ben aviat un grup de personalitats, amb les quals, i en nom de Catalunya, el visitant tingué un ample canvi d'impressions. A l'entorn del Sr. Eliodoro de la Torre, Conseller del Govern d'Euzkadi i Diputat a les Corts de la Republica, hi havia el Dr. Ciaurriz, President del Partit Nacionalista Basc, els diputats a Corts Srs. Robles, Aranguiz i Picavea, els ex-diputats Srs. Epalza i Celaya, els dirigents del Partit Nacionalista Basc, Srs. Bereziartua i Zarrabeitia i altres destacats elements de la politica d'Euzkadi.

Les entrevistes foren plenes del més enlairat patriotisme i revelaren els desigs comuns de catalans i bascos d'emprendre, en perfecte acord, els camins més eficaços per a aconseguir la llibertat dels dos països germans. Fou un canvi d'impressions en el curs dels esdeveniments que s'han de produir en la politica general espanyola.

Abans de separar-se dels homes politics bascos, el Sr. Tarradellas va signar conjuntament amb ells uns telegrames d'adhesio i afecte al President Aguirre, a Nova York, i al President Irla.

Portugal i Catalunya

Dues personalitats portugueses a Montpellier i Tolosa

Dijous de la setmana passada van arribar a Montpeller, procedents de Paris, el doctor José Domingues dos Santos, ex-president del Govern republicà português, i el coronel Alexandrino, acompanyats del nostre amic Joan Morgades.

L'endemà al matí van tenir una llarga i cordial entrevista amb el Sr. Rovira i Virgili. Després van dinar tots junts a l'Hotel Metropol.

Els dos il-lustres amics portuguesos exposaren llurs projectes relatius a l'organisme « Aliança Ibèrica », que té per objecte crear un clima propici a l'entesa dels pobles peninsulars en el triple aspecte cultural, econòmic i politic. Pròximament serà nomenat un Comitè Executiu, amb representants d'aquests pobles, i serà publicada la revista IBERIA, òrgan del moviment, redactada en espanyol, português, basc i català.

Els Srs. Domingues dos Santos i Alexandrino van sortir de Montpeller a mitja tarda del divendres, en direcció a Tolosa del Llenguadoc, on es detingueren unes hores per a visitar la redacció de FOC NOU.

Acció Cooperatista Catalana

A tots els cooperadors exiliats

Reunits uns quants cooperadors a Tolosa hem examinat detingudament les qüestions de la Cooperació a Espanya, i especialment a Catalunya, a la llum de les perspectives de la futura organització econòmica mondial ; del resultat d'aquest exàmen, limitat pel nombre dels reunits, n'ha sortit l'idea d'anar a la celebració d'una conferència d'Acció Cooperatista Catalana en terres de França per tal d'examinar conjuntament els problemes de la Cooperació a casa nostra a l'enderrocament de la dictadura « franco-falangista i instauració d'un règim democràtic, premisa essencial pel lliure expansionament de la Cooperació en el seu veritable sentit.

Coneixent a fons les virtuts de la Cooperació i els defectes d'aplicació en relació a les seves finalitats mes essencials, creiem que el deure dels cooperadors en exili - és d'estudiar-ne una estructuració no limitada solament en el pla econòmic, sinò paral·lela a aquesta missió especifica, l'objectiu essencial de la qual deuria ésser donar impuls, nervi i vigoria al Moviment Cooperatiu ; i que les bases que s'estableixin aci, en terres de França, tinguin una continuitat al reintegrar-nos a la nostra Pàtria.

Per això invitem a tots els companys cooperadors en exili que meditin bé els problemes i deures que ens imposa el dir-nos cooperadors actius ; que plantegin el problema a tots els cooperadors que coneguin ; que ens enviin les seves impresions, les seves meditacions, els seus estudis, etc.

Del resultat de l'interés que susciti la nostra idea en dependrà la convocatòria mes aviat o mes tard de la conferència d'Acció Cooperatista Catalana.

Com a inici de les nostres tasques comptem amb el valuós patronatge del « Centre d'Etudes Coopératistes », de Toulouse, i amb l'activa cooperació del « Centre d'Estudis Toulouse-Barcelona ».

Companys cooperadors ; envieunos la vostra adhesió ; propagueu la nostra idea ; treballem tots per la Cooperació.

Adhésions i correspondència a « Acció Cooperatista Catalana » — Centre d'Estudis Toulouse-Barcelona — 1, boulevard d'Arcole, Toulouse (Haute-Garonne).

ENLLAÇADA

Es sempre emocionant entrènyer la ma de l'amic que us visita per a dir-vos : demà a les nou del vespre seré a Barcelona. Amb quina seguretat us parla l'amic que, enviat per una missió concreta, marxa a Catalunya afrontant tots els perills, i tot per servir la nostra causa. Quin heroisme el d'aquests compatriotes que arriscant la llibertat o la vida, per servir un noble idéal, salten la frontera una i altra vegada, amb una gran confiança en ells mateixos. Quin servei més gran que fan a la nostra Catalunya, aquests compatriotes que enllaçen els que frissen a l'exili per tornar-se a incorporar a les seves tasquels habituals, amb els altres catalans que en el cor mateix de la Pàtria treballen en silenci, preparant l'esfondrament dels renegats que traïren i traeixen encara la Republica, posant-la al servei dels criminals servents del feixisme internacional, avui en franca devallada.

Es Catalunya i és la Republica, que han estat expoliades i escarnides, les que hauràn de dir la gran paraula el dia que els serà arrencada la mordaça que els priva de manifestar-se, per exterioritzar les seves ànsies de llibertat i de justicia, i fer-les coneixer als renegats que invocant noms sagrats, han empobrit i humiliat la Pàtria posant-la en mans dels traidors.

Es una missió sagrada la d'establir contacte entre els nostres germans d'allà baix i els defensors de la Republica exiliats en terres acollidores. Es una missió sagrada i urgent la de llimar totes les asprors i poder oferir als patriotes el fruit d'un treball ben menat, que ha de tornar-nos el goig de viure una vida més justa i humana. Es una missió ineludible de tots els que vulguin ajudar-nos en aquesta creuada la de trobar-se ben enllaçats, per a poder desposseir-nos d'una vegada i per sempre, dels enemics de dins i dels de fora. Es pert tant, missió sagrada, l'encomanada als patriotes que desinteressada i patriòticament, estableixen l'enllaçada de germanor entre tots els homes que estimen la llibertat i la igualtat entre els seus semblants.

Es a aquests emissaris que volem retre un merescut homenatg per llur tasca anònima, que tant contribueix a edificar els fonaments d'una nova etapa històrica de gran responsabilitat, en el trascurs de la qual haurem de bastir entre tots la Republica justa i avançada, que el nostre esforç ens en façi capaços i mereixedors alhora.

Joan SANGRES.

Numéro 25 — 24 FEBRER 1945 — Preu : 3 Francs

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA — Hebdomadaire catalan

Portantveu de Solidaritat Catalana

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 Tél. 229-83 C.C.P. Toulouse 377.32 TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

L'Esperit de Solidaritat

EL dia 13 de gener va fer-se la cessiò de Foc-Nou à la Solidaritat Catalana par tal que el nou organisme pugni orientar l'opiniò vers una concordia ciutadana i una tasca constructiva per les llibertats de Catalunya.

Els representants dels partits i dels fronts de resistència s'han reunit a Paris el dia 13 del que som per acceptar amb agraiment aquesta cessiò i donar a Foc-Nou les directives que hauran d'inspirar la nostra propaganda. Aquestes directives resulten del manifest signat el dia 6 de gener i Foc-Nou les tindrà en compte des d'avui en tant que periodic que ha d'ésser l'organ oficial d'aquest gran moviment català. La nostra aspiracio és que tots els altres periodics catalans s'inspirin també en unes directives semblants, perquè la Solidaritat no sigui solament la lletra d'un manifest sino l'esperit de tots els homes i de tots els grups que han de contribuir a la reconstruccio moral i material de Catalunya.

La solidaritat del catalans ens imposa un primer deure ; el respecte més absolut a les persones i a les posicions i opinions personals de tots els catalanistes. Ningu no pot oblidar que la Solidaritat no és un partit politic sino una reunio de partits que conserven els idearis propis. Cap partit català no ha renunciat al seu programa ; cap politic català no ha renunciat a la seva personalitat. Els partits i els politics han establert solament una coincidencia patriòtica en allò que és essencial a tots : l'enderrocament del règim de Franco i la restauracio de la democràcia espanyola i de les llibertats de Catalunya i del Pais Basc.

Establerta aquesta coincidència, ha estat pràcticament concretada en l'acatament de la legalitat de les nostres instifucions, reprensentada per l'Honorable Senyor Josep Irla, que és com a President de la Generalitat no pas l'home designat o preferit per un sector politic, sino el digne President de tots els Catalans.

Pero no hem de desconèixer que respecte a la vida futura de la politica catalana existeixen concepcions diferents entre els partits i opinions i posicions personals dintre dels mateixos partits. Aixo és precisament l'essència i el valor de la democràcia, a condicio que cap diferència ens faci oblidar el respecte de les opinions dels altres.

L'experiència ens demostra les consequències tràgiques per a un règim democràtic d'una politica que pugui crear abismes entre els partits i les persones que treballen en comu dintre de la democràcia. Les critiques de les respectives opinions i posicions personals han de mantenir-se sempre dintre la disciplina voluntàriament escollida dels respectius partits. I la polèmica entre els partits ha d'ésser serena i raonada, i sobretot respectuosa, dintre de la gran disciplina democràtica, sense la qual hom cau en el desordre i hom forja la dictadura.

D'una manera especial voldriem mantenir el prestigi de les nostres institucions i dels nostres partis politics i el de les persones que en tots els graus de les jerarquies representen aquests partits i aquestes institucions. I, en un clima de pau civil entre els catalanistes, voldriem assegurar una treva en les nostres lluites de partits. Perquè la gent que encara governen Espanya es refien de les nostres discordies per a continuar en el poder ; les potències estrangeres en poden fer una excusa per a regatejar-nos l'ajut que ens deuen ; els republicans espanyols en podrien deduir una disminuciò de la nostra capacitat politica per a governar-nos, i els catalans trobarien en nosaltres un mal exemple i una dolorosa decepcio. Perquè la gent que sofreix a Catalunya espera de nosaltres la concordia intel.ligent que ha de portar la victòria i no pas la discòrdia de les passions, que avui retardaria el triomf i demà li treuria eficàcia.

La convivència amical del partits catalans dintre de la Solidaritat pot fer establir cada dia noves coincidencies i fer desaparèixer moltes divergències que de vegades son més aparents que veritables. I les diferències que siguin irreductibles seran els programes dels respctius partits, que tots hem de guardar per a sotmetre un dia al poble de Catalunya perquè decideixi democràticament el programa que prefereix i els home que considera aptes per a executar-lo.

Perquè aquest dia arribi, com més aviat sigui possible, la Solidaritat ha alçat una bandera de concordia catalanista i democràtica. Foc-Nou la recull, avui, amb entusiasme, par a oferir-la a tots els catalans.

Intervius de « FOC NOU »

L'ACTE DE SOLIDARITAT CATALANA *és un acte de generositat*

perque és un acte d'amor. En ella tots hi posem un mateix desig : la grandesa de Catalunya - ens diu **Modest Sabaté,** delegat de **Lliga Catalana** al Migdia de França.

Modest Sabaté, secretari que fou de l'Associacio de Periodistes de Barcelona i delegat de Lliga Catalana al Migdia de França, ens ha fet unes importants declaracions que reflexen la manera de pensar i de sentir d'una bona part de les dretes catalanes de casa nostra i de l'exil. Ens plau de publicar-les al nostre setmanari, segurs de l'interés que tindran par als lectors de *Foc Nou* i amb el desig de contribuir més encara al clima patriòtic d'entesa i d'unitat catalana a què respon el gran moviment de la democràcia nacional.

¿Voleu explicar-nos hem començat preguntant-el procés de la protesta dels elements anti-franquistes de Lliga Catalana contra Franco aixi com llur posicio al costat de la legalitat republicana ? Hi han fets, motius que l'expliquin ?

Motius ? I be, ie no crec que se'n hagi d'invocar cap, aixi com el ciutadà honest no n'invoca cap per viure dintre de la llei. El fet important, tal com afirma l'amic Felip de Sola Canizares en el seu manifest i que jo confirmo, és que Lliga Catalana en tant que organitzacio politica, en tant que partit, no s'ha sortit mai d'aquella legalitat. Es més, segons les meves noticies, crec poder afirmar que Lliga Catalana contriàriament al que han fet altres partits dels quals la massa més important d'adherits ha quedat a Espanya, no ha acceptat mai de dissoldre's per entrar a formar part del partit unic de Falange. Es a dir que dintre de la seva actitud passiva ha mantingut una personalitat independent. Apart casos isolats comptadissims, i extrictament de caracter personal La Lliga ha quedat el que era l'any 1936.

— Ens plauria de fer coneixer als nostres lectors aquesta reacciò d'una part de les dretes de casa nostra contre l'opressiò anticatalana de Franco...

Modest Sabaté ens contesta :

— Franco ha combatut, ha perseguit Catalunya. Ho ha fet en el sentit econòmic (dispersiò de la industria catalana, absorciò financiera, control i requisiciò a base de multes fiscals-politiques, etc.); ho ha fet en el sentit cultural (extinciò de tots els centres culturals catalans i de l'ensenyança catalana) ; ho ha fet en el sentit espiritual (prohibiciò de l'us de la nostra llengua. Franco representa un sistema politic que repugna al temperament catala. Tot això havia de provocar la reacciò que vos assenyaleu en la vostra pregunta.

Segueix pag. 2

El Dr Negrin a Tolosa

Unes declaracions a la premsa

Els nostres lectors ja saben que aquests dies el Dr. Negrin ha passat per Tolosa. Ha conferenciat amb diverses personalitats i amb representants de les agrupacions politiques i sindicals. Abans de marxar de Tolosa, va visitar la tomba de Marcel.li Domingo al cementiri de Terre-Cabade i després, acompanyat del Dr. Bellido, es dirigí a Montauban a visitar la de Manuel Azana.

El Dr. Negrin ha fet les seguents declaracions a la premsa :

NO VULL CONEIXER L'OPINIO DE NINGU
JO PROPOSO UN PROGRAMA

— Vinc a prendre contacte amb tots els agrupaments politics i organitzacions sindicals siguin els que siguin. Aquestes converses son unilaterals. No vull coneixer l'opiniò de ningù en particular ni de cap agrupaciò. Vinc simplement a proposar un programa que és, jo ho crec, l'unic que té probabilitat d'èxit per a restaurar la República a Espanya.

Jo reclamo la uniò i crec que per tot allà ón he passat he estat seguit i comprès pels meus compatriotes. El fi que em proposo en aquest viatge ; llimar les últimes i petites diferències que existeixen encara entre certs partits republicans, ha estat obtingut.

Segueix pag. 2

El President IRLA a Paris

Dimecres a la tarda, el President Irla va passar unes hores a Tolosa. Acudiren a l'estaciò un nombrós grup de catalans, entre els quals destacava una representaciò femenina, que portaren al President de Catalunya l'adhesiò i l'afecte dels exiliats catalans residents a Tolosa. El President Irla va tenir per tothom uns mots afectuosos i expressà el seu desig de que ben aviat ens poguém reveure tots a Catalunya.

El President, que es dirigia a Paris, sortí en el tren de les 5'10 de la tarda.

— Mare de Déu, com t'has emmagrit ! Però que et passa, que no tens gana ?

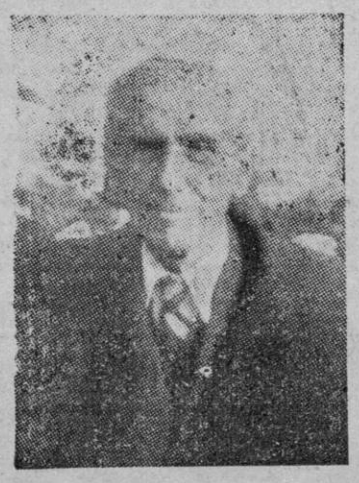

El 77e aniversari del mestre Pompeu FABRA

Nat el 20 de febrer del 1868, Pompeu Fabra, l'eximi Mestre de la Llengua Catalana, acaba de celebrar el seu setantasetè aniversari.

L'il.lustre patrici que segueix a Prades gaudint d'una salut esplèndida, ha rebut amb aquest motiu nombroses i cordials felicitacions dels catalans exiliats.

« FOC NOU » hi afegeix la seva més entusiasta i fervorosa tot fent vots perquè l'any vinent poguem felicitar-lo pel seu setantavuité aniversari a la seva torreta de Badalona.

F.P. 1968

Modest SABATE

(*Continuació*)

— Com veieu el moviment de Solidaritat Catalana i quina és la tasca que aquesta pot acomplir ?

— El crec d'una gran transcendència pel futur mediat i immediat de Catalunya. De més a més crec que significa un exemple d'una importància molt considerable dintre d'aquesta Europa actual convulsionada que cerca solucions polítiques per l'endemà de la guerra. L'acte de Solidaritat Catalana es aquell acord previ sense el qual cap acció constructiva ne es pot realitzar. Solidaritat Catalana es forta com tot allò que demana sacrifici i ens representa a tots perque tots hi posem el mateix desig : la grandesa de Catalunya. Els homes polítics que l'han realitzada han aconseguit donar cos i forma a aquella voluntat que cadascu de nosaltres es descobria en les converses de home a home entre catalana.

Qui d'entre nosaltres, per sobre de les diferències d'opinió que ens puguin separar, no ha estat capaç en la conversa privada amb un altra català, d'arribar a un acord sobre una finalitat prèvia : la llibertat de Catalunya. Jo no n'he trobat mi-cap. L'acte de Solidaritat és un acte de generositat perque és un acte d'amor. I que ningu en tingués cap dupte. A casa nostra els batecs d'aquest acte ja ressonen. Catalunya sota la unió de *tots* els catalans tornarà à concixer l'entussiasme dels grans ideals. Cap dels homes polítics que en nom de partits catalans han signat l'acte de Solidaritat no han de tenir recança del que aparenment hi hagin sacrifica de llurs reivindicacions programatiques. Catalunya no és un poble d'esclaus. Catalunya és un poble d'homes lliures, fanàtics de la llibertat, no solament de la llibertat catalana sinò de la Llibertat aixi tot sol.

En el curs de la història del nostre poble, no tenim sinò exemples de com Catalunya ha donat a la civilització d'Europa lleis que han regit la normal evolució de les institucions publiques de cara a tots els progressos i a tots els milloraments socials i politics. Precisament per aquesta gran raò Solidaritat Catalana es la bandera de tots els catalans sense distinció d'opinions politiques, socials i religioses.

Quant a la tasca que Solidaritat Catalana pot acomplir — i això es la segona part de la vostra pregunta — crec que en té una per sobre de totes, una sense la qual cap altra no es podria fer : i és la de Governar. Solidaritat Catalana no es cap partit politic però és un veritable acte de govern. I governar vol dir : pacificar. Aquesta és la seva més gran responsabilitat. De fer-la o no fer-la, aquesta tasca, en depèn la vida mateixa de Catalunya.

— Creieu que Solidaritat Catalana ha de mantenir relacions amb els altres grups politics espanyols amb els quals una identitat de finalitat existeix : combatre el règim falangista ?

— Efectivament. La coordinació amb tots aquests grups s'ha de fer i mantenir ben constant mentre el programa minim de reivindicació catalana que s'expressa en l'acte de Solidaritat sigui acceptat per ells. I aquest punt no pot fer dupte entre homes dels quals la primera condició politica és la democràcia.

— Solidaritat Catalana hauria de persistir després del restabliment de les llibertats a casa nostra

— ? Jo crec que per Catalunya els grans perills coenjaran precisament en aquell moment. I per tant Solidaritat Catalana, al meu entendre, hauria de persistir. Aquests actes colectius, fills d'una espontaneitat colectiva, viuen d'un fet neccessari, s'imposen d'ells mateixos i s'esvaeixen també espontaniament en el moment en que la realitat no els demana. Això vol dir que Solidaritat Catalana desapareixera per tella mateixa en el moment en que amb la solidaritat dels catalans ja en tinguem prou. El que importa però és la realitat d'ara. Solidaritat Catalana és la segona renaixença de Catalunya que s'obre pas.

D. de B.

El Dr NEGRIN

(*Continuació*)

MARTINEZ BARRIO TÉ GRANS PROBABILITATS

Parlant després del seu pròxim viatge à Mèxic, on es reuneixen les Corts, ha declarat :

— A Londres penso embarcar per Mèxic. Hi vaig no pas per ocupar un lloc en el futur govern, sino per aplanar algunes dificultats nascudes en el transcurs de la guerra civil i que feien esdevenir delicats, i àdhuc perillosos, els contactes entre certs grups politics. Aquestes dificultats no podràn resistir a les explicacions que em proposo donar.

— Creieu en el nomenament del Sr. Martinez Barrio com a President de la República ?

— Hi crec en absolut. Estic persuadit que serà elegit per una forta majoria. Però perque aquesta elecció sigui vàlida, cal que votin almenys cent diputats. A Mèxic només n'hi ha 70. Els altres sòn a Anglaterra o en altres llocs. S'ha decidit, per tant, que puguin votar per carta, per evitar un retard que podria ésser molt considerable.

— Coneixeu la data de les eleccions ?

— No ha estat fixada encara, però no es farà esperar gaire.

EL GOVERN ESPANYOL POT INSTAL·LAR-SE PROVISIONALMENT A FRANÇA ?

— Res no hi ha decidit en aquest aspecte, però no és pas un impossible, de comù acord, ben entés, amb el Cap del Govern francès.

Per acabar, i parlant de la plaça que tenen reservada certs partits per al dia de demà, el Dr. Negrin ha precisat que ell, després d'haver traspassat els poders al seu successor, es retiraria de l'escena politica, quan menys, temporalment.

NOTICIARI

CASAL CATALA, DE TOLOSA

En l'Assemblea del Casal Català que tingué lloc diumenge passat, després de la discussió i aprovació dels Estatuts, fòu elegit per unanimitat el seguent Consell Directiu :

President : J. Clot. — Vice President : N. Xifra. — Secretari : J. Borràs. — Vice secretari : F. Treserres. — Tresorer : F. de P. Marquès. — Comptador : G. Vinyes. — Bibliotecari : A. Pà. — Vocals : F. Compte, J. Vila Pou, G. Sesma i T. Eroles. Aiximateix foren nomenats presidents de les seccions : d'Art, A. Carrion; Cultura, J. Vilalòn; Sport, E. Ferrer; Assistencia, J. Vert; Festes, R. Ximeneç.

L'acte s'acabà amb visques a Catalunya i el cant « Els Segadors ».

ACCIO CATALANA REPUBLICANA
Rectificació

En el número 16 (8 de febrer) de « Catalunya », òrgan d'Aliança Nacional de Catalunya, que surt a Perpinya, i sota el titol : « Les forces que integren Aliança Nacional de Catalunya », diu :

« Aliança Nacional de Catalunya està constituida, dintre el pais o a l'estranger, pels partits i organismes següents : Acció Catalana Republicana... », etc., etc...

Considerant aquesta afirmació gratuita com un simple error, i per restabilir en el seu lloc la veritat estricta, el Consell Comarcal d'Acció Catalana Republicana del Llenguadoc ha de declarar que el Partit integrat en la seva totalitat a Solidaritat Catalana, no forma part, ni ha format mai part d'Aliança Nacional de Catalunya, i espera que « Catalunya » rectificarà aquest lapsus que no pot portar més que a confusions que tots tenim interés a evitar.

HOMENATGE A MARCEL·LI DOMINGO

El dia 3 de Març, aniversari de la mort de Marcel·li Domingo, tindrà lloc una ceremònia commemorativa al cementiri de Terre Cabade, al peu de la tomba que guarda les despulles del malaguanyat patrici. El partit ! Izquierda Republicana » que organitza aquest acte, invita a tots els catalans exiliats, residents a Tolosa, a aquesta commemoració. Oportunament es donarà a coneixer el programa detallat.

ESTAT CATALA

Per tal de facilitar la tasca de reorganització del Partit, posem en coneixement dels militants l'agrupament de Departaments constituïts en Regions, als quals sòn prégats d'adreçar-se :

Tarn-et-Garonne, Lot, Lot-et-Garonne, Aveyron, Cantal, Lozère, Creuse, Corrèze i Puy-de-Dôme. Delegat regional : Pau Gaynés, 60, rue Saint-Louis, Montauban.

Haute-Garonne, Aude, Hautes-Pyrénées, Gers, Basses-Pyrénées i Tarn. Delegat regional : Francesc de P. Marquès, 3, rue Romiguières, Tolosa del Llenguadoc.

Gironde, Landes, Dordogne, Charente, Charente-Inferieure i Haute-Vienne. Delegat : Joaquim Joanola, 29, rue Jules-Steeg, Burdeus.

Bouches-du-Rhône, Var, Alpes-Maritimes, Drôme i Vaucluse. Delegat : Carles Nogueres, 101, rue St. Pierre, Marsella.

Savoie, Haute-Savoie, Isère, Rhône, Hautes-Alpes i Basses-Alpes. Delegat : Antoni Turró, chez M. Miró, rue Hoche, St. Chamas (B.-du-Rhône).

Zones Nord i Est. Delegat : Jaume Ros i Serra, 22, rue de la Verrerie, Paris (4e).

Loiret, Loir-et-Cher, Cher, Yonne, Nièvre, Côte-d'Or, Saône-et-Loire, Indre, Allier, Jura, Doubs, Vosges, Maine-et-Loire, Loire-Inférieure, Mayenne i els Departaments de la Bretanya. Delegat : Joan Cunyat, 26, rue de Tour-Neuve, Orléans (Loiret).

Hérault, Gard, Ardèche i Haute-Loire. Delegat : Miquel Sales, 40, boulevard de la Liberté, Béziers (Hérault).

Pyrénées-Orientales i Ariège. Delegat : Tomàs Pallach, 15 bis, rue Claude-Bernard, Perpinya (Pyr.-Orientales).

E. R. C. ALT GARONA

Creient d'un interés primordial l'estudi dels problemes econòmics i socials en tot allò que pugui afectar al futur de Catalunya, el Comitè Departamental d'E. R. C. de l'Alt Garona té el propòsit d'iniciar-ne el seu estudi mitjançant una conferència sobre aquests problemes a càrrec d'una competent personalitat del Partit.

Uns dies després d'aquesta conferència hi haurà una reunió a la qual podran assistir-hi tots els militants. El Ponent de la matèria a tractar serà el Sr. Josep M. Benet. La controversia serà lliure.

BARCELONA-CIUTAT FEDERACIO
Alt Garona

Queden convocats tots els afiliats de la Federació a dos quarts d'onze, del diumenge 4 de Març, al local social, 48, rue de Metz, per a tractar de diversos assumptes d'interés.

E. R. C. (CHARENTE)

El dia 4 de febrer es va convocar a Angoulême l'Assemblea que havia de procedir a l'elecció de llocs vacants en el Comitè Departamental de la Charente, essent elegits per unanimitat els seguents :

President : Joan Depé (Barcelona Ciutat). — Vice President : Antoni Aragonès (id.). — Secretari general : Fivaller Pedrerol (circumscripció). — Organització i propaganda : Amadeu Bartolomé (Girona). — Relacions : Josep Vila (Barcelona Ciutat) .— Jurídic social : Josep Termes i Josep Rius (Barcelona Ciutat).

Acte seguit s'elegí el Comitè local i la delegació de Cognac. El comitè local d'Angoulême fòu elegit de la manera seguent :

President : Josep Sale. — Secretari : Joan Pons. — Tresorer : Josep Nicolau. — Grup Feminal : Francina Invernat. — Vocals : Ramon Casals i Lluis Chichon.

I per la delegació de Cognac :

President : Jaume Sabanes. — Secretari : Antoni Aragonès. — Tresorer : Amadeu Bartolomè.

Per tota correspondència del Comitè local i departamental, adreçar-se a Joan Depé, 16, route de Saintes, Angoulême (Charente), i per la delegació de Cognac a Antoni Aragonès, 13, route de Valence, Cognac (Charente).

CRONICA DE BEZIERS

Ha quedat constituida la Comissió de Cultura del Casal Català, de Béziers, sota la Presidencia del Sr. Manuel Coll. Dita Comissió te en preparació un pla de conferències que seràn anunciades oportunament.

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

El passat dimecres 31 de gener tingue lloc una reunió general del Comité d'Esquerra Republicana de Catalunya de Béziers. Davant d'una nombrosa assistència els Srs. Hilari Salvadó i J. Rodriguez Papaseit, del Consell Directiu local donaren interessants explicacions sobre la situació política actual en el que fa referència als catalans i en especial sobre la constitució de Solidaritat Catalana. Entre altres acords, es decidi per aclamació trametre un telegrama de felicitació al Sr. Josep Tarradellas, Secretari General del Partit, per la participació activa que ha tingut en la constitució de Solidaritat.

J. E. R. E. C.

Han quedat constituïdes les següents delegacions de les J.E.R.E.C. filials del Comité de Béziers : Puisserguier, Villeneuve-les-Béziers, Lignan-sur-Orb.

NOTA PREGADA

Es prega a totes les persones que puguin donar coneixement del parader dels germans Josep i Llorenç Oliva i Castanyé, veins de Barcelona, que estigueren internats el 1939 al camp de St-Cyprien i després en terres de Bretanya, que ho comuniquin al Sr. Josep Castanyé Rovira, resident a Bordeus, 21, rue de Chantecrit, el qual els restarà molt agraït.

CASAL CATALA, DE BORDEUS

Aquest Casal ha trasladat el seu domicili al Café Lafayette, de la rue Mably.

NATALICI

El dia primer de l'any 1945, va venir al mòn a la veina Ciutat de Montauban, la nena Montserrat Girona, filleta de pares catalans i nacionalistes. Als seus afortunats pares, bons amics nostres, les més sinceres felicitacions.

IZQUIERDA REPUBLICANA AGRUPACIO DEPARTAMENTAL DE L'ALT-GARONA

En l'assemblea celebrada el dia 28 de gener, es va procedir a l'elecció del nou Comitè Executiu Departamental que ha quedat constituit de la manera següent :

President : Alfons Ayensa ; vice-president : Germà Collado; secretari : Celestí Falcó; vice-secretari : Leandre Orellana; tresorer : Godofred Campon; vocals : Modest Andreu, Leandre Rosich, Ferran Pintado i Manuel Rodriguez.

cop d'ull al món

La CONFERENCIA de Yalta

El fet darrer més marcant de la politica internacional és sense cap dubte la « Conferència de Crimea », nom que tots sabem li ha estat donat pel mateix Mariscal Stalin. El fruit dels vuit dies d'entrevista ha estat copios i el comunicat que ha estat publicat a la fi, si no preté resoldre tots els grans problemes de la guerra i de la postguerra, almenys els afronta amb decisio i procura resoldre'ls dins la mesura que permet la marxa de la guerra.

Les decisions més importants preses pels caps Roosevelt, Stalin i Churchill, son que la totalitat del territori alemany serà ocupat per les forces armades dels tres països respectius conjuntament amb les de la França si aquesta ho desitja. Aixi mateix les operacions de les tres grans puixances militars, obeïran d'ara en endavant sota les ordres d'un estat major interaliat que dictarà les seves disposicions cada vegada que la necessitat se'n faci sentir. Una comissió central de control composada pels caps suprems de les tres puixances i de la França si aquesta també ho desitja, s'establirà a Berlin. Per contra la comissió de reparacions residirà a Moscu, capital del país on, dit sigui de pas, els alemanys han comès més atrocitats i devastacions i on més reparacions sòn exigibles.

Tot aixo pel que afecta al pla militar el qual ens porta a una constatació que el mateix comunicat ens ofereix : « L'Alemanya nazi està perduda. El poble alemany no fari més, si vol continuar una resistència inutil, que fer esdevenir més costòs el preu de la desfeta ». Més enllà, una resolució inflexible i metòdica sembla ésser la garantia que no caurem en els mateixos errors del darrer postguerra que feren possible la renaixença del militarisme alemany i el floreixement de noves doctrines imperialistes, tallades sempre del mateix patrò germànic.

Cal afegir que l'aparició de la gran puixança que ha esdevingut la U. R. S. S. no permetrà més el retorn a la feble condició del mòn democràtic a l'any 1939 i que la tasca de contenció del germanisme imperialista, tasca que la França i l'Anglaterra no pogueren assumir amb tota la seva plenitud a començaments de la present guerra, ho serà certament pels pobles joves i plens d'energia que sòn els de la U. R. S. S., en el cas d'una problemàtica revifada alemanya. Solució definitiva, potser, del perill alemany que comporta automàticament la naixença de nous interessos i el despertar d'altres problemes semblants.

En el pla politic la darrera esperança dels alemanys era de veure dividits els anglo-saxons i els soviètics a cousa de llurs interessos que, naturalment, no sòn sempre convergents. Aquesta ilusió els ha estat arrabassada brutalment per les solucions aportades als problemes polonès i iugoslau que venen a ésser una confirmació de la nova politica realista, que ha portat ja darrerament els seus fruits a Grecia, concedint una justa participació a les tasques governamentals d'aquells elements que dins la resistència han combatut l'ocupant a l'interior del país. Els vells equips governamentals l'experiència dels quals és sempre un factor apreciable, no han estat però sobre estimats enlloc ni tampoc a través de la conservadora i tradicional Anglaterra després del cas de Grècia i ja abans de la conferència li hem vist adoptar una actitud favorable al Mariscal iugoslau Tito, car si bé com dèiem, l'experiència politica es util, l'esperit l'acció de resistència ho és més encara en el periode d'ocupació. Es d'aquesta justa cooperació i solidaritat de les forces conservadores i de les renovadores que pot unicament sorgir una base sòlida, garantia de pau interna i de reconstrucció nacional, i no pas d'aquelles decisions unilaterals de les quals Grècia en fòu no fa gaire una victima i un deplorable exemple. Aquest és, potser, el fet politic de més abast que es deriva de la declaració comù dels tres caps d'Estat.

Per contra remarquem que cap detall que es refereixi al futur politic de l'actual Reich no ens ha estat facilitat. No se'ns diu res ni mica referent a la formació interior d'un futur Estat, ni de la creació d'uns Estats autònoms, ni es parla de la Renània ni tampoc de l'antiga Austria.

Pel que afecta a nosaltres catalans, la Declaració de l'Europa alliberada es plena de promeses, puix que afirma el desig d'ajudar els pobles alliberats i els pobles dels antics Estats satèl.lits de l'Eix, a resoldre amb mitjans democràtics llurs problemes politics i econòmics més urgents, i reafirmar els drets dels pobles a escollir llur forma de govern disposar per tant d'ells mateixos. Aixi mateix recorda que quan els tres governs creuran que les condicions d'un Estat alliberat d'Europa o d'un país antigament satèl.lit de l'Eix faran necessària una intervenció, els tres grans es consultaran per prendre les mesures pertinents i poder assumir llurs responsabilitats definides dins l'esmentada Declaració.

El fet de citar la doble condició dels Estats favorables a l'antic Eix o sigui els Estats alliberats d'Europa i els Estats antigament satèl.lits, demostra que no solament els Estats ocupats que han col.laborat, sòn considerats com satèl.lits de l'Alemanya, sinò que ho és també l'Espanya falangista, unic país que pot incloure la segona definició. Fora d'ella, tots els altres països pro-nazis han estat ocupats almenys en els darrers moments i solament a l'Estat espanyol, ho repetim, que avui es preté democràtic (sic) pot adreçar-se la qualificació d'antic satèl.lit. Antic satèl.lit que signà el Pacte anti-komintern, que participà a l'atac i més encara al recul del front de l'Est, i que està, segons paraules de l'ambaixador soviètic à Washington, en estat de guerra amb la U. R. S. S.

Ah però, nosaltres hi afegim constant satèl.lit, car malgrat els crits al cel de l'ex-general Franco, la « Vanguardia » i tots els altres diaris ens procuren diariament els certificats que tota actuació antialiada requereix.

La democràcia catalana no reclama res més que el compliment de la Declaració de l'Europa alliberada. El reconeixement dels drets que ens foren arrabassats i el refus de continuar reconeixent l'acte de força de l'ex-general Franco, que fou a l'origen de la guerra mondial. Com podria ésser, preguntem nosaltres, que després que les victòries alemanyes han assegurat fins ara la vida de l'Estat espanyol actual i en el cas d'un triomf final li haurien assegurat el futur, la victoria dels aliats no garantiria als catalans el retorn del règim democràtic pel qual lluita el mòn lliure en pes des de fa més de cinc anys ?

Jaume ROS i SERRA.

FOC NOU
ES EL VOSTRE
— SETMANARI —

B.D.I.C

La lògica de la nostra esperança

per *Angel FERRAN*

Periòdicament, regularment podriem dir com si es tractés d'un tractament d'hidroteràpia, la premsa francesa ens tira a l'esquena una galleda d'aigua freda : anglesos i americans s'entenen amb Franco; ara li trameten una mica de carbó i una miqueta de cotó; ara li signen un tractadet de comerç, ara li compren els productes que fins fa poc Franco venia als alemanys. I la conseqüencia salta totseguit als nostres ulls després d'un qualificatiu, que és un substantiu substanciós i gras, aplicat als Aliats Franco continuarà després de la guerra perque s'avindrà a tot; perque tal com s'havia venut als uns es vendrà als altres, perque res no li vé d'aqui si no és conservar-se, ell i la seva banda, en el Poder.

I contra això, quin remei hi ha ? Ah ! diuen els uns, si no el treiem nosaltres mateixos, qui ens el treurà ? Perque si els Aliats hi troben uns servents dòcils, no seràn pas ells, per substituïr-los per uns governants potser rebels. I els altres pregunten : I com podrem treure'l nosaltres, que per voler-ho fer ho hem perdut tot ?

S'entaula aleshores una polèmica sens fi que acaba amb els argument inicials. I la cançó enfadosa es fa interminable.

Deixem-nos doncs de cançons i examinem les coses a la llum de la raó, sense passió ni temors infantils. Tots coneixem el passat; tots sabem la historia internacional del franquisme i tots en podem fer el balanç amb les dùes partides : a la de les ofenses, cessió d'Espanya à l'Eix com a camp d'experimentació per a la guerra del 1939, violació de l'Estatut de Tanger, amenaces contra Gibraltar, Divisio « Azul », lliurament del wolfram i altres matèries primes als alemanys; bases per als submarins i per a la Gestapo i algunes altres encara a més dels discursos i viatges a Alemanya, això del costat dels greuges. I la dels favors ? Una certa tolerància per al pas de resistents francesos i per als jueus quan els alemanys començaven de perdre. I només quan els alemanys han fallat totalment, oferiments de subministres, i encara amb el doble joc de continuar donant-ne als nuclis alemanys de la costa de l'Atlàntic.

Davant d'aquestes dùes partides una de les quals és tota del passat i l'altra de quan han vist que era femella (en termes tècnics d'això se'n diu ésser realista), hi posarem el nostre balanç d'heroïsme, sacrifici, impotència i incapacitat (la manca d'ajut dels altres no podem pas posar-la com a cosa nostra a menys que no l'atribuïm a culpes propies) en el passat i en el present, desuniò i confusionisme, que es poden reduïr també à impotencia i incapacitat, tot deixant l'heroïsme i el sacrifici intactes i augmentats. Si a cada un d'aquests elements li donem un valor numèric podrem fer un bonic joc de sobretaula per a les vetlles d'hivern que ens entretindrà però no ens donarà cap solució per al futur perque desconeixem les nostres possibilitats futures d'unitat i discriminació.

Examinem doncs la qüestió des d'un altre angle i suposem que malgrat tot el passat del franquisme els Aliats, per a evitar-se molesties, decideixen deixar Franco en l'escambell; que fan la pau, que organitzen l'Europa i que en el reconet on tingué lloc l'assaig general de la tragèdia hi continuen pasturant els ninots que en féren la paròdia. Tot va bé, el mòn es regit per la Democràcia, la Justicia Social ja no és un mite, la Pau està assegurada, els polonesos, els txecs, els holandesos, els francesos, els jueus, tothom és a casa seva.

Però... però en el reconet del Sudoest hi ha Franco amb el seu nacionalsindicalisme i la seva democràcia orgànica i a França i a Mèxic els refugiats espanyols. Perque els Aliats, que volen la pau, no cometran pas l'error de fer admetre els « rojos » en el país de Franco perque hi portin la guerra, altrament seria un joc de mai acabar.

Ara bé, serà això la pau ? Estaran contents els nostres amics, els nostres parents, els que pensen com nosaltres encara que hagin sortit de la presò i treballin, de veure que a tot arreu les esperances s'han realitzat menys a casa nostra ? Però suposem que si; que nosaltres continuem a l'exili com exemplars rars d'una època revoluda i que a Espanya les coses es posen a anar vent en popa; que Franco troba al Rastro de Madrid un flascò d'Elixir de la Sabiduria o que el seu successor resulta ésser un geni de set soles, que tot pot ésser en aquet mòn, perque els tirans tant poden ésser genis com monstres, com cretins, com totes tres coses a la vegada, i aleshores, que passa ?

De primer, Europa gira els ulls cap a la peninsula Ibèria amb un aire de curiositat; totseguit vé l'interés per un règim desuet que tanmateix es revela viable; uns quants professors visiten la Peninsula ; uns quants intel-lectuals purs teoritzen sobre el seu règim i, en el de llibertat que hi ha a Europa i al mòn, comencen la revisió de les idees imperants en el seu temps sobre les dictadures. I ja hi tornem a ésser. Hem dit que tots els refugiats excepte els espanyols havien tornat a llurs països. Ens equivocavem. A Espanya hi havia refugiats amateurs de dictadures que, a favor de la revisió que es faria tornarien a llurs patries respectives carregats de « bagatges ideològics ». I aleshores, que passaria ? Esborrona pensar-ho. O no, perque ja ho hem vist i passat.

La sarna és una malaltia que, quan es vol treure s'ha de treure del tot; deixar un sol centimetre quadrat de pell sense tractament és tornar a recomençar. I els Aliats sòn massa amants de la higiene per prendre gust a gratar-se.

Aquest final és una mica fastigòs però és el tema que s'ho porta.

CONFERENCIES per a diumenge dia 25

A Montauban

El nostre company Domènec de Bellmunt donarà una conferència al Casal Català, a les tres de la tarda, sota el tema : Catalunya en la lluita per la democràcia.

Al Centre d'Estudis Tolosa-Barcelona

Sala Sénéchal a les 3 de la tarda. Curs d'Estudis Socials.

Tema : « Karl Marx ».

Conferenciant : Eugeni Montel, secretari politic de Lleó Blum.

Al Casal Català de Tolosa

A les 4 de la tarda.

Tema : Carles Rahola; la seva vida, la seva obra.

Conferenciant : Manuel Rosset i Sala.

M. L. E. FEDERACIO LOCAL

A les 10 del mati. Sala Sénéchal.

Tema : « El problema pedagògic de la Revolució Espanyola ».

Conferenciant: Joan Puig i Elias.

Als nostres subscriptors

Fem avinent als nostres subscriptors que l'import dels abonaments ha d'ésser adreçat exclusivament al nostro compte de Xecs Postals, com segueix :

FOC NOU, C. C. P. Toulouse n 377.32.

La tarifa de subscripcio és la següent :

45 francs, Tres mesos — 90 francs, Sis mesos
180 francs. Un any

Son també moltes les persones que ens afavoreixen amb un donatiu. « FOC NOU » quedarà doblement agrait a tots aquells que vulguin ajudar-nos en aquesta forma. Un donatiu de 100 francs dona dret a un trimestre de subscripcio.

Resten encare alguns exemplars dels primers numeros de FOC NOU. Els nous subscriptors que desitgin posseir la col-leccio completa que enviin 45 frs. per a un trimestre i els sera tramesa tot seguit.

Aquesta setmana a PARIS...

VIATGES i DIPLOMACIA

per BLANQUERNA

Abans de sortir cap al Migdia de França, el Dr. Negrin va fer una visita sobre la qual s'havia parlat molt i en tots els sentits. Val a dir que les impressions que podien aventurar-se sobre el resultat de l'entrevista eren molt variades i contradictories. De la llarga conversa entre el darrer Cap del Govern de la Republica i el Sr. Miguel Maura, què podia sortir-ne ?

El deure dels periodistes és d'informar els lectors, sembla. Podem dir, doncs, que la visita del Dr. Negrin a l'ex-ministre de Governacio i aspirant a President del Govern Provisional i transitori de la Republica Espanyola (caldrà dir-ne la III, com alguns insinuen, o la Historia acceptarà, al capdavall, la tesi dels que presentem la dictadura franquista com un interludi de la Legalitat Republicana?), podem dir, doncs, que aquesta entrevista es desenvolupà en els millors termes i que la franquesa de les posicions de cada interlocutor no exclogué per res la cordialitat dels que, en realitat, treballen per a arribar a un mateix resultat.

La millor prova d'aixo és la nota que el Dr. Negrin va donar a les agències informatives després de la visita. En ella es reconeixia taxativament la bona intencio dels esforços dels Sr. Maura, el recolzament que aquest tenia de tots els partits espanyols, llevat del comunista, i era feta la declaració que el Dr. Negrin acceptaria la solucio Maura si aquesta reeixia a imposar-se, com a sortida de fet d'una situacio insostenible. Al costat d'aquestes declaracions, el Dr. Negrin refermava la seva posicio en quant a darrer Cap del Govern de la Republica que no ha dimitit encara el seu càrrec i que, naturalment, ha de donar comptes al pais de la seva gestio a Espanya i a l'estranger i per ultim i això sembla una novetat en l'actitud de l'home politic — reconeixia taxativament en la persona del Sr. Martinez Barrios el President interi de la Republica.

Com que nosaltres no hem estat mai dels que creuen que hom pot jugar a gratcient amb la Legalitat, — deessa abstracta i venjativa amb els que la traeixen, — creiem que cal registrar amb interès aquestes declaracions i ajuntar-les a recents canvis de posicions, per confiar que, aviat, podrà trobar-se un terreny comu d'entesa per a tots els que representen a l'exili el republicanisme espanyol.

⁂

La unio dels republicans espanyols, indiscutible garantia de l'eficàcia de llur accio, sembla encara més urgent si hom registra fets simptomàtics com l'anada a Londres del famos banquer mallorqui Joan March, més conegut com al « darrer pirata de la Mediterrània » i que fou, recorden els diaris londinencs, el finançador de la sublevacio militar de Franco-Sanjurjo-Mola. Les seves declaracions indiquen que ha abandonat el seu « poulain » i que n'ha trobat un altre en la persona del que es nomena Juan III. La cosa és significativa per a Franco, que es veu traït per un puntal considerable. Pero no és gens negligible per als republicans, sobretot perquè al costat d'aquest viatge hi ha el del Sr. Gil Robles, miraculosament ressuscitat com a cap del partit monàrquic i que ha de passar per Paris, en direccio à Lausana, per fer oferiments concrets — de part de qui ? — al tercer fill d'Alfons XIII. En aquest aspecte, els nostres lectors recordaran que l'any 1942 la solucio monàrquica va fracassar per manca d'una entesa de Franco i el pretendent. No gosariem pas afirmar que ara la causa de la restauracio compti amb més trumfos : del punt de vista interior, han minvat. I de l'exterior ?

⁂

També interessarà als nostres lectors, n'estem segurs, saber que el Consell de Direccio de la Solidaritat Catalana ha tingut a Paris una llarga reunio, en la qual s'ha manifestat la completa coïncidència de tots els sectors que formen la Solidaritat. Sense pretensions de profeta, voldria indicar que d'aquesta reunio i de les accions variades que com a conseqüència ha d'emprendre la Solidaritat Catalana ha de sortir-ne un enfortiment de la posicio catalana dintre la politica espanyola i sobretot un gran pas vers la unitat dels catalans que es troben arreu del mon, sigui quina sigui llur filiacio politica i llur orientacio tàctica.

I aixo, confessem-ho, té per nosaltres més importància que molts viatges diplomàtics, perquè és la nostra feina i perquè no tenim temps per perdre amb polèmiques ni dissensions, ja que tots estem d'acord en les coses essencials : la llibertat de Catalunya i la llibertat dels catalans.

Fronteres politiques i fronteres culturals

per *Heribert BARRERA*

E's catalans som pocs i més aviat mal avinguts i des de fa segles que estem de pega, potser perque no ens mereixem milor sort. Però tenim la vida dura ; hem anat aguantant empentes i temporals, vam ressorgir quan ja semblavem ben morts i avui la nostra permanència com a Nació sembla fora de dubte. Aquest miracle, que de veritat n'és un, no costa gaire de veure que el devem a la llengua i exclusivament a la llengua, a aquesta llengua nostra, dura i cantelluda, concisa i enèrgica, que té els defectes i les virtuds de nosaltres mateixos. Com que la llengua no és cap persona no cal que parlem d'agraiment, però, si volem rebre'n en l'esdevenidor els mateixos benifets que en el passat (i amb la creixent onada de forasters que s'instalen a casa nostra ho necessitarem més que mai), ens cal abans que tot mantenir-la i preservar-la i, per tant, preservar allò a que ella serveix de vehicle i que al seu torn li serveix de nodriment, és a dir la nostra cultura, sense la qual la llengua, avui que hi ha per tot arreu escoles i que els llibres, els diaris i la ràdio es fiquen per tots els recons, aniria morint amb lenta però inexorable agonia.

Preservar la nostra cultura nacional consisteix en primer lloc en afirma-ne l'existència independent, individual gosariem dir, com a entitat que té vida pròpia sense supeditació a cap altra. Aquesta feina que mai no és fàcil per a un poble petit, se'ns complica a nosaltres pel fet de formar part politicament d'un Estat on la cultura preponderant no solament no és la nostra, sinò que té des de fa anys el poc sant propòsit d'absorvir-nosla. Ens cal estar doncs molt amatents i com que si badessim, per moltes raons que ara no és hora d'escatir, ens tocarien les de perdre, no hem de negligir cap mitjà de defensa dels que estiguin al nostre abast.

Evidentment el primer, essencial i definitiu mitjà de defensa seria l'establir una frontera que politicament ens separés d'aquesta perillosa cultura veina. I ja que la separació politica no la podem obtenir per la nostra ùnica voluntat, per que no realitzem integralment aquella fòrmula, llençada fa anys per un dels nostres més eminents escriptors, del « separatisme cultural » ? Separatisme cultural que equival a establir allí on les fronteres politiques ens manquen una frontera cultural imaginària, sense gendarmes ni carrabiners per a guardar-la però amb la nostra voluntat vigilant i decidida per a reemplaçar-los. Comportem-nos respecte la cultura espanyola com davant de l'anglesa o de la turca : interessem-nos hi com correspongui al seu mèrit — que no és poc — però interessen-nos hi com a estrangers, com a estrangers veins si voleu. I sobretot, per l'amor de Déu, prou provincianisme. El que se senti provincià de Madrid que renuncii a dir-se catalanista, que escrigui en castellà i que no ens faci més nosa.

Tot això sembla en truismes i més de quatre pensaran que no val la pena de gastar paper — ara que va escàs — per a imprimir coses tan velles i sabudes. Aixi mateix pensavem nosaltres fa uns quants dies. Però ve't aqu. que ens han fet passar entre cap i coll uns Comitès França-Espanya que diuen que estan formats per intel-lectuals (quan veig aquesta paraula ja toco ferro) i que en nom de la cultura i per mitjà de la cultura pretenen obtenir finalitats politiques de més o menys alçada. Al nostre gran astorament hi ha catalans que s'hi adhereixen i hi col-laboren. I ja ens trobem que tantes prèdiques de tants anys semblen per alguns no haver servit de res i que l'esperit provincià rebota. El tenir la nacionalitat espanyola no depèn de nosaltres i el refusar-la a l'omplir les fitxes d'hotel és puerilitat o demència Però el considerar-nos o no dintre l'esfera cultural espanyola és un afer d'apreciació personal, ùnicament nostre. Acceptem davant dels estrangers que som culturalment espanyols, inclùs culturalment, i més endavant ens diràn, i amb raó, que no comprenen les nostres pretensions d'autonomia, que som uns pertorbadors, uns localistes de campanar que entretenim la discòrdia. En els Comitès França-Espanya els catalans només hi anem a perdre a perdre-hi sense cap compensació perque si d'aquests Comitès n'ha de venir la caiguda de Franco ja podem esperar sentats.

Espanyols amb espanyols i catalans amb catalans, deia el meu admirat amic Sr. Xammar. Si això no sempre és possible politicament, — mal li pesi i em pesi — en el terreny cultural seria molt fàcil si tots nosaltres ho volguéssim. Es de creure que tots els catalanistes ho volem i que ningù no s'haurà enredat prou fondament en els ja massa anomenats Comitès per a no poder fer encara marxa endarrera. Marxa endarrera que serà anar endavant per Catalunya, i que serà una ocasió més de demostrar als nostres amics francesos que els catalans tenim una personalitat pròpia i que entenem conservar-la.

Heribert BARRERA.

La neutralitat espanyola

A Madrid s'ha editat un llibre titulat « Los alemanes en Francia vistos por una espanola », escrit per la senyoreta Carmen Moreno, i en « La Estafeta Literaria » ediciò de gener ùltim, il-lustrada amb gran luxe en colors, editada per la « Delegacion Nacional de Prensa », el Sr. Juan Pedro Luna en fa una recensió i, després de tractar irònicament el que en diu la « veritat oficial », diu :

« Se publica este libro en el momento en que el Gobierno francés edita « El libro negro » con una relacion de los horrores atribuidos a los alemanes en los ultimos meses de la ocupaciòn. Es de suponer que se harà mas caso de las referencias oficiales, sobre todo en un momento en que la gente de orden y de buen sentido se sienta poseida de un gran respeto por las democracias triunfantes. Venir ahora recordando la vida idilica, patriarcal, de los primeros meses de la ocupacion alemana, la ingenuidad, el buen trato de los invasores, la estupefacciòn que sus modales causaron a los franceses, es una imprudencia. Todos sabemos que asi ocurriò, que tanto en Paris como en la zona ocupada, bastaron pocas horas para que una duda cruel hiciera presa en los habitantes. El engano. Por el camino de la guerra llegaron en son de pas deseosos de una reconciliaciòn y extremaron los cuidados, los mimos, en el orden particular y en el politico, hasta que la radio y la labor de zapa extranjera y comunista restablecieron la venda en los ojos que ya empezaban a ver claro ».

Però encara hi ha més ! El Sr. Pedro Luna continùa citant l'obra :

« Pudo comprobarlo la Srta. Moreno en el pueblecito de la Charente, donde estuvo refugiada. El episodio del homenaje respetuoso de los alemanes a los espanoles fuè general. A todos nos impresionò. Diganlo los rojos emigrados que en su huida al principio tropezaron, por el solo hecho de su nacionalidad, con tales atenciones y halagos, que durante cuatro anos les convirtieron en los mas fieles y abnegados servidores del nazismo, ya sea en trabajos o en negocios, como en servicios de confidencias politicas. Como contarlo ahora cuando segun parece, son ellos los que han dado la puntilla al fascismo ! »

L'homenatge respectuòs als emigrats fòu la detenció i afusellament de Companys, Peiró, Zugazagoitia, Cruz Salido, l'empresonament de politics pel Govern de Vichy a les ordres dels alemanys i de Franco, l'internament als camps a reserva d'ostatges per a ésser liurats als botxins, la propaganda del misteriòs Josè Maria Otto per reclutar espanyols per a fer fortificacions a les costes de l'Atlàntic, d'entlos (dient-nos textualment) « allisteuvos ara voluntariament, perque d'aci un parell de mesos sera per força que ho fareu » i de quatre cents a Clairfonds se'n apuntaren quatre ; foren les raffles a domicili per lliurar-nos als alemanys i les nits d'angoixa i de dormir a fora. I foren també els maquisards i els sabotejadors, que no ho feren pas per gust de fer favor als alemanys i donar-los ocasió de represàlies. Es clar que els amics de la Sta. Moreno i del Sr. Luna serviren als alemanys, i treballaren per a ells, i cobraren les confidències tot diguentse d'un roig viu inexistent en la gamma ; però eren els amics secrets de la Sta. Moreno, del Sr. Luna, de la « Delegacion Nacional de Prensa » i propaganda alemanya, simplement els senyors agents provocadors ineliminables, els paràsits de l'emigració amb nomenament i fons secrets per a envilir-la ; per servir per escriure llibres com el de la Sta. Moreno i articles com el del Sr. Luna en els que es destapa la veritable posició de l'Espanya franquista à l'entrada de l'any 1945.

B.D.I.C

Les lletres i les Arts

Un sonet inèdit de VENTURA GASSOL

Ventura Gassol, el nostre gran poeta, inaugura avui la seva col·laboració literària a « FOC NOU » amb l'exquisit sonet « El Bressol », que ens ha tramès des de Suissa on es troba, obligat per deures patriòtics que en el seu dia podrem explicar als nostres lectors.

Ens plau, però, de fer públic que Ventura Gassol ha treballat i treballa intensament en una labor poètica de creació i de traduccions franceses d'un alt interés literari que ha engrandit i reforçat el seu indiscutible prestigi dintre la nostra lírica nacional.

Ventura Gassol ens felicita per « FOC NOU » i ens manifesta la seva satisfacció de patriota pel Manifest de Solidaritat Catalana amb el qual es troba totalment identificat.

El Bressol

Fes-li l'aleta tu, gavina blanca,
tu que saps moure aquest airet d'anhels
i reprendrà el vell ritme de la branca
feta als ocells, als àngels i als estels.

Conten que el mestre d'aixa que el polia
tant de somni hi posava i tanta pau,
que la mateixa mà d'esma el traïa :
li anava donant forma de nau.

I, arano es sap si l'infant que gronxava
fou solcador de gleva o de mar blava,
ni si li fèu de barca o de bressol.

Però es diu que sovint, cada vegada
que li arriba un xic de marinada,
s'enyora tant, que torna a brandar sol.

Ventura GASSOL.

Una necessitat urgent

Llibres catalans a l'exili

per *Rafael TASIS*

Fins a la catàstrofe del juny del 1940, l'existència a Paris de la Fundació Ramon Llull, dotada de mitjans materials suficients i assistida de la col·laboració de tots els intel·lectuals catalans, permetia d'esperar que ben aviat fora resolt el problema de l'edició de llibres en el nostre idioma. La « Revista de Catalunya » venia a continuar la que encara sortia a darrers del 1938 a Barcelona ; el seu contingut, com la seva presentació, tenien el to d'aquella, perquè els homes que la dirigien i redactaven eren els mateixos. Cinc numeros se'n varen publicar, que sôn conservats preciosament pels que varen poder-los adquirir. I quan hagué de suspendre la seva publicació per les exigències de la situació militar, primer, i després per l'ocupació alemanya, hi havia en premsa dos llibres i llest de composició l'original per quatre o cinc nùmeros més de la revista. Tot això s'ha perdut. La impremta fou saquejada pels alemanys, després de descobrir-se que hom hi editava premsa de la Resistència francesa : els impressors foren duts a Alemanya i les màquines, les caixes i els magatzems, àdhuc els originals, seguiren el mateix camí.

A Amèrica, paral·lelament, havia començat un moviment editorial que ja havia donat fruits prometedors. Era la « Revista dels Catalans d'Amèrica », editada a Mèxic, i en la qual hom podia veure la direcció del gran poeta Josep Carner. Era l'« Editorial Sèneca », que tenia anunciada en el seu programa l'edició de diversos llibres, del mateix Carner, dels professors Xirau i Santaló, de Miquel i Vergès i d'altres autors catalans dels que es troben a Mèxic, però escrits o traduits al castellà. Era, à Buenos-Aires, l'excel·lent revista « Catalunya », amb una brillant col·laboració, i al marge de la qual s'havia creat l'agrupació d'Ajut a la Cultura Catalana, que havia d'assegurar l'edició d'una sèrie de llibres en català. Dos varen arribar-ne a Paris, abans de juny del 1940 : « Sense retorn » de Xavier Benguerel, i « Tres a la reraguarda », de C. A. Jordana. N'han sortit d'altres ? Si tinc una gran impaciència per rebre notícies dels amics catalans que es troben a les terres americanes és, més que per saber llur actual posició política, cosa accidental i passatgera per conèixer la tasca que han pogut dur a terme, els que han gaudit de la llibertat, per assegurar la continuïtat de la cultura catalana. Quants llibres han llançat en català ? Han sortit noves col·leccions ? S'han revelat autors desconeguts a Catalunya ? Confio que aviat ens arribaran aquestes proves de la fidelitat activa dels escriptors catalans que es troben a Amèrica a la llengua i a la literatura catalanes. Els nuclis considerables d'intel·lectuals exiliats de Catalunya que es troben a Xile i a Mèxic, sobretot, son per mi una garantia d'una collita esplèndida.

I a França, doncs ? Sota l'ocupació alemanya, com en la zona sud en el temps que hom en deia, més o menys paradoxalment, « Zona Fiure » publicar llibres en català era una acció netament subversiva. Hi havia un contacte massa intim entre Vichy i Madrid, era massa activa la col·laboració de la Gestapo i la policia espanyola perquè fos permesa tota activitat d'un to tan marcadament « rojo-separatista » com publicar un llibre en català. La publicació de la « Grammaire Catalane » del Mestre Pompeu Fabra ja era un acte de coratge : a la portada no hi havia l'escut de Catalunya ? I en el prefaci, l'eminent professor francès M Mario Roques no deia, amb mots concisos i justos, el significat d'aquella afirmació de la vitalitat d'una llengua oficialment inexistent en el sol de la Pàtria ?

Aixi, quan algù va pensar d'editar algun llibre en català, hom hagué de confinar-se en el llibre de luxe, de tiratge limitadissim i forçosament fora de l'abast del gran públic. Trobar paper i impressor per a cinquanta exemplars era més fàcil que per a una edició d'un miler de volums. Fer circular aquesta edició tan reduida en un cercle de catalans amants dels bells llibres era menys exposat, àdhuc prescindint de censures i d'autoritzacions, que si s'hagués tractat d'un extens tiratge.

Adhuc va haver-hi una editorial creada en gran part per a assegurar aquestes edicions, que tenen un gran valor bibliogràfic intrinsec i que més en tindran el dia de demà, donades les circumstàncies en les quals foren llançades : un text del que s'gna aquestes ratlles, titulat « Tot l'Any », permeté al pintor i il·lustrador Antoni Clavé — un dia penso parlar d'aquest jove artista català, que ha assolit ràpidament un prestigi parisenc ben merescut de dibuixar unes litografies plenes de gràcia i d'una força evocadora irresistible ; hi ha encara a punt de sortir malgrat que ja fa més d'un any que estan començades, dues altres obres : « Barcelona a vol d'infant », de Ferran Canyameres, amb litografies en colors de Grau Sala, i « XIV Cançons populars catalanes », il·lustrades amb puntes seques de Joan Rebull. Tots dos seran llibres malauradament fora de l'abast dels lectors amb més ganes de llegir que diners per comprar, categoria en la qual jo em trobo i que desitjo que no compti molts dels meus lectors. (Em temo, però, que seguim essent més els pobres que els milionaris, tot i la depreciació del franc.

Un altre bell volum també publicat clandestinament, és el recull de poesies de Pere Guilanyà « Evocacions », il·lustrat per Martí Bas amb magnifiques litografies a dues tintes. Es un llibre vibrant de patriotisme, en el qual sôn presentats a través de la interpretació personal del poeta i l'artista els grans temes de la poesia popular catalana. Del mateix escriptor ara hi ha en premsa un llibre d'odes, que serà il·lustrat per diversos artistes catalans : Martí Bas prepara per a l'Editorial Albor una série de litografies que il·lustren una antologia de poesia paisatgista dels millors autors catalans.

Posat a exposar projectes, indicaré que està a punt de sortir un volum titulat « A Barcelona » i que conté les odes de Verdaguer Maragall, Lopez-Picó i la més recent en data, de Guilanyà, amb un pròleg del que signa i boixos i aiguaforts del pintor català Carles Fontseré. També, ai las ! és una edició limitadissima i, per tant, molt cara. Però sé que hi ha el propòsit de crear una nova editorial que vol editar llibres en català per al gran públic i és amb aquesta bona noticia que voldria acabar aquesta crònica. Una darrera observació : totes aquestes realitzacions semi-clandestines i tots aquests projectes, i algun altre que m'he deixat i del qual ja parlaré un altre dia, corresponen a les activitats parisenques. I a Paris els catalans no som gaires. Em refio que al Migdia ha sortit un magnific esplet de llibres en català i que se'n prepara una colla d'altres. Em penso que caldria poder centralitzar aquestes edicions, fer-ne la propaganda adient, posar-los a l'abast dels lectors catalans ,en benefici seu i de les lletres catalanes... i, a la llarga, dels autors. I aixo em fa pensar, altra vegada, en una cosa : per què no es torna a posar en funcionament la Fundació Ramon Llull ?

Paris, febrer 1945.

Euzko-Deya

A Paris, la Casa dels Bascos, ha reanudat la publicació de la revista Euzko-Deya (La Veu dels Bascos). Hem rebut els numeros 206 i 207 corresponents al 15 i 31 de gener. Despres de quatre anys d'interrupció (els quatre anys d'invasió germànica), reapareix per tal d'afirmar la presència dels bascos i recolzar llur posició davant del moment politic actual.

« Nosaltres ens trobem allà on erem — diu l'editorial — es a dir allà on la nostra tradició l'exigeix i allà on les nostres aspiracions ens conduexen : sobre el front de la Democràcia, en el camí de la Llibertat ».

La revista està redactada en euskera, en francès i en castellà. Serà dificil d'esmentar en aquestes breus ratlles ni tan sols els titols dels articles publicats, alguns d'ells remarcables, com els seguents : Els bascos, primers combatents contra el feixisme ; Els combatents bascos als diferents exèrcits aliats ; La legalitat, base de l'acció contra Franco ; Els llibres i els missatges del President Aguirre ; Des de 1936, Alemanya està en guerra contra Euskadi ; Kesselring, Sperrle i la guerra d'Espanya ; El moment totalitari que se'n va, l'època democràtica que comença. Ultra aquests articles hi han noticies abundants de la repressió franquista al País basc.

Per a nosaltres, catalans, sôn molt d'agrair, pel to fraternal, els comentaris que dedica a Catalunya, a la premsa catalana (amb una nota especial per a la revista « Quaderns » i « Foc Nou ») i a la politica catalana. Hi ha una informació sobre la Solidaritat Catalana, i el manifest d'aquesta, traduit al castellà, ha estat repartit amb el primer numero de la revista.

I acaba aixi « Euzko-Deya, responde, pues, a la voz unànime de los vascos, de que es portavoz, uniendo su aplauso a la aprobacion general que esas expresiones recogen. Adelante con Catalunya unida ! »

Nosaltres, responem a aquesta amable salutació amb un cordial : **Gora Euzkadi Askatuta !**

FESTIVALS BENÈFICS

per Josep TORRENTS

No passa mai cap setmana, sense que les parets dels carrers de Tolosa no es vegin plenes de grans cartells que pregonen una festa franco-espanyola. Uns mesos enrera es varen dibuixar alguns intents de festa catalano-franco-espanyola, però aquest « coktail » no va donar cap bon resultat i en conseqüència, i per fortuna de tots, avui les festes sôn només franco-espanyoles.

I n'hi ha tantes d'aquestes festes que han esdevingut una veritable obsessió. En totes elles s'hi fa remarcar d'una manera molt vistent que el benefici és a profit de les victimes del feixisme. En això hi estàn tots d'acord. Cada diumenge us claven a la solapa el paperet de torn, i entre setmana el festival de consuetud De victimes del feixisme tothom en vol.

La caritat amb orquestra és una cosa que sempre ens ha repugnat. No ens avindrem mai a que quan es vol aliviar una necessitat, sigui precis reunir-se en un teatre a en una sala de ball, amb acompanyament de gran orquestra, i al volt de boxadors en desgràcia o de ballarins sense sou. Això, es digui el que es vulgui, és de concepció netament burgesa i feixistoide, de més a més. Es la fauta divina del ric marxant que donava les engrunes de la seva taula als que tenien fam.

Però hi ha una altra cosa encara i es a la que ens volem referir d'una manera molt particular. La malicia ningu l'atura i aquestes coses no es poden fer si no van voltades d'un màxim de garantia i de serietat. I diem això, perque no és la primera vegada ni la que fa deu que es discuteix on van a parar, àdhuc aquestes engrunes, i en alguns casos concrets s'afirma fins i tot quin ha estat el seu parader. I és això el que cal evitar. Que ningù vegi en aquests mots una alusió directa perque no és aquesta la nostra intenció. No parlem per ningù en concret i parlem per a tothom en general.

En els temps de l'ocupació, hi havia també qui feia recaptes a profit de les victimes del feixisme. Coneixem algunes exiliades, a Tolosa mateix, que feien serveis molt estimables. L'ajut que els donaveu el sentieu directe i eficaç. Anava de dret de les vostres mans a la presó de Sant Michel o al Camp del Vernet, convertit en pa, en farina, en una mica de tabac... En aquells dies ningù pensava en festivals ni en balls perque tothom la ballava. Aleshores tots estavem a la resistència. Perque en això també, cal precisar. I un dia o altre cal que es digui ben clar que dos anys de resistir-se a ésser deportat à Alemanya i d'amagar-se per totes les escaletes, donen el dret de resistent a tothom. A tothom que ha practicat aquest novissim esport que sôn la immensa majoria dels exiliats.

Aquesta mena d'ajut a les victimes del feixisme, que es practicava en aquells temps, era una cosa que tenia tots els gustos i que us deixava el cor content com unes Pasqües. Avui us hi deixa una punta de recança. I amb això no hi valen jocs No hi pot haver ni el dubte més petit; ni l'ombra més insignificant... Tot ha d'ésser tan clar com la llum del sol.

No volem dubtar de la bona fe de ningu, però és que amb la bona fe tota sola no aniriem enlloc. Cal que tots els actes que organitzen els exiliats a França, — i sobretot quan es tracta d'actes com aquests que comentem, que pretenen arribar al cor i fer remoure les nostres fibres més sensibles —, portin la garantia de la més gran serietat, i vagin avalats del control més auster, i d'una total responsabilitat.

Es amb gust que tothom voldra col·laborar-hi, — com ja hi havien col·laborat abans — sempre que es compleixin aquests preceptes indispensables, i es facin totes les coses que en deriven — ho direm amb una vella frase castellana molt expressiva — « amb llum i taquígrafs ».

Els organitzadors de festivals, saraus, vetllades, kermeses, etc..., tots ells franco-espanyols i a profit de les victimes del feixisme, — o del falangisme, que és ben igual —, en sortiràn honorats i mereixeràn l'aprovació de tothom. Per endavant els adrecem la nostra i sense reserves.

Les victimes del feixisme, objecte principal i unic d'una tan lloable activitat, en sortiràn beneficiades i en restaran altament agraïdes.

El public senzill, bon-jan, sentimental i anònim, — tots els publics ho sôn —, en sortirà amb el cor content i el pensament net de tota mala cosa, perque tindrà la seguretat d'haver contribuït amb la seva modesta aportació, a alleugerir les misèries d'aquells que han de tenir un lloc preferent en el reconet més intim del nostre cor : les victimes del feixisme. O del falangisme, que és ben igual.

Don Clodoaldo, encara ?...

Ens ha estat sotmès el seguent retall de premsa d'un article signat Bersandin, que reproduim a continuació :

« Separatismo » como caso biológico ? A estas alturas y en estas latitudes, mas parece caso patológico.

Hécho diferencia ? Non sin tener en cuenta los factores de lugar y tiempo, e « hic et nunc », o sea el hecho geográfico y el hecho económico. Los verdaderos « hechos » que, hoy mas que nunca, estan en el primer plano de las realidades políticas y sociales; indiscutibles e incuestionables factores a los que se subordinan todos los problemas políticos. Esos hechos o esos factores reducen hoy a cero o a cantidad negativa y regresiva esa concepción diferencial.

Fuego nuevo, fuegos fàtuos o viejo fuego ? Peligroso es jugar con fuego; y es menguada gloria atizarlo en las rastrojeras para sembrar la cizana.

Solidaridad para una política sana, constructiva, progresiva de « liberacion integral »; vigente, como cuestión prèvia y « sine quanon », nuestra hoy yacente Constitución del 31, la que si, como toda obra humana, no es perfecta, es perfectible ? Si.

« Solidaritat ? Euzkadismo ? » Cuidado ! Todo eso tiene eocs que se estan sofocando cruentamente a la hora de ahora.

Son emulaciones de « espacio vital », del « suretismo », de minorias trashumantes, de nacionalismos trasnochados; nacionalismo troglodítico, agresivo y soberbio como de « la F... seule », de « nosotros solos » del « yo reinaré » y « el sentido reverencial del dinero », « ignacismo », « insolacionismo », « filibusterismo ». Todo ponzoñoso, retrógado y atávico. Resonancias de « palinginesia » y de « pandemonium ». Atencion ! Atencion ! Cuidado ! Cuidado !

Contra eso, por el honor de España, toda la democràcia española como un solo hombre sabria ponerse en pie; porque nuestra democràcia, purificada ya en el dolor y alecconada por la experiencia, es mayor en edad y en dignidad.

Hom feu juguesquas per endevinar-me la procedència, la majoria opina que era reproduit del Diari « Arriba », òrgan de Falange, d'altres que procedia de « A-B.C. », signat Royo Villanova o Pedro Pujol. Ningù no encerta la trista i lamentable veritat. L'article en qüestió ha estat publicat al número de la setmana passada de « El Socialista » de Tolosa del Llenguadoc (fracció integrant de la Junta de Lliberació).

PANTALLA BARCELONINA

Els ametllers han florit i llurs vestits de nuvia anuncien als catalans una imminent primavera de victoria i de pau. Després d'uns dies de fred, un sol suau i un clima de Maig ha vingut a precipitar la germinació de les plantes. Els arbres han brotat, els fruiters estan a punt de florir, la saba nova treballa les branques i la sang dels catalans.

— No saps ?... La Radio de Paris ha dit aquest matí que...

— Ahir la B. B. C. digué que...

— La fi de la guerra s'atansa. El « Caudillo » està llest.

— A propò it, has vist els cartells de la Diagonal, de la Plaça de Catalunya i del Passeig de Gràcia ?

— Si. En català i en espanyol...

« No hi ha gas, ni corrent,
ni llenya, ni carbò,
la culpa — diu la gent —
és del cabdill c...

— Bé Mèn vaig car com que no hi ha tramvies de 9 a dotze i de 3 a 7 he de fer els trajectes a peu.

— Abans de marxar... Saps que es torna a parlar de la Restauracion. Els monarquics fan correr fulls clandestins amb una proclamacion de Don Juan.

— Pero no hi creu ningu. El poble vol la Republica.

— Una Republica seriosa, forta i democràtica. Has sentit el que diuen les radios estrangeres d'una solució Maura ?

— Si vols que et digui la veritat: em fa pena saber que els republicans de l'exili no arriben a entendre's.

— Si estiguessin aqui s'avindrien de seguida.

— També ho crec...

Tan mateix el falangista es desinfla. Els veins del tercer que son dels « verticals » de la Falange i que tenen el « caudillo » a la porta, en lloc del Sagrat Cor tradicional, estan d'un humor de mil diables. No s'ls pot parlar. Els diaris ja estan cansats de parlar dels èxits defensius dels nazis i no poden escamotejar que els russos son a les portes de Berlin.

Tothom fa broma amb el « millon » promés per Franco a Hitler. No pocs falangistes asseguren seriosament que ho son per força i que en realitat s'han introduit a falange per treballar per « la resistencia ». Ara resultarà que tots hauran estat uns herois !...

B.D.I.C

Numèro 26 — 3 MARÇ 1945 — Preu : 3 Francs

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA — Hebdomadaire catalan

Portantveu de Solidaritat Catalana

REDACCIO i ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 Tél. 229-83 — C.C.P. Toulouse 377.32 — TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

L'AGITACIO monàrquica

ALGUNES agències de premsa tornen a remoure aquests dies la questiô de les suposades pretensions de l'ex-infant Joan III a la corona d'Espanya. Hom anuncia la imminent publicacio d'un manifest del susdit pretendent adreçat al pàis i l'arribada a Londres del pirata March i del senyor Gil Robles, cap de la C.E.D.A., al qual es presenta ara com a lider dels monàrquics espanyols.

El pretexte patriôtic dels monàrquics per a la present agitacio és l'atac a Franco per la seva permanencia al poder després dels acord politics de la conferència de Yalta en virtut dels quals Espanya quedarà exclosa de la reuniô internacional de San Francisco de California si segueix mantenint-se al govern el règim de dictadura nazi anomenat « falangisme », presidit per Franco.

Els monàrquics pretenen convèncer els aliats de l'esperit democràtic del pretendent a la corona espanyola assegurant que aquest no posarà els peus al pais sense que el poble no hagi demostrat abans la seva adhesiô al candidat borbônic per mitjà d'un plebiscit dut a terme amb totes les garanties democràtiques. En el manifest monàrquic que preparen a Londres En March, Gil Robles i el Duc d'Alba, s'afegirà probablement que l'ex-infant Don Joan vol ésser l'home de la pau interior i que la seva ascensiô al tron espanyol garantirà al pais una era de concordia i de felicitat.

No creiem que les Nacions Unides es deixin impressionar per aquestes maniobres desesperades dels monàrquics tendint a restablir la corona sobre les ruines del franquisme ni creiem que el poble espanyol es deixés sorprendre per qualsevulla combinaciô de darrera hora encaminada a disfressar el franquisme amb un ceptre i una corona.

Ni els aliats, ni el poble, ni l'opiniô mundial no han oblidat que els monàrquics foren el suport fonamental de Franco i Sanjurjo durant la rebel·liô franquista. Ni han oblidat que finançaren el « glorioso movimiento » falangista ; ni han oblidat que s'incorporaren al partit de Franco i que han fet constant i fervorôs acatament al « caudillo ». Com no han oblidat que el pretendent borbônic del futur i imminent manifest democràtic oferi els seus serveis a Franco per anar a combatre, a primera linia, contra el poble que defensava la democràcia i la llibertat sota la bandera republicana.

Perô l'agitaciô monàrquica de Londres pot ésser un avis saludable i oportu a les forces republicanes espanyoles de l'exil per tal que no perdin més temps en lluites i desavinences fratricides. A México, a Londres o a Paris, les forces democràtiques espanyoles haurien d'arribar a un acord definitiu per à la formaciô d'un govern republicà que representi tots els partits antifeixistes i que pugui adreçar-se a les Nacions Unides com a govern legal i representaciô autèntica de la democràcia espanyola.

A TOLOSA

HOMENATGE a Marcel.li DOMINGO

Amb motiu de cumplir-se el sisè aniversari de la mort de Marcel·li Domingo, « Izquierda Republicana » organitza els següents actes a la memôria d'aquest gran republicà mort a l'exili.

El dia 2 de Març, a les tres de la tarda, visita a la tomba on hi reposa l'inoblidable patrici, en el cementiri de Terre Cabade. En aquest acte hi parlaràn un delegat de l'Agrupaciô d'Amics de Marcel.li Domingo i el Sr Juli Juste, ex-ministre, diputat i president d' « Izquierda Republicana », a França.

El dia 4 de Març, a les 10 del mati, a la sala d'actes del Conservatori, solemne sessiô commemorativa en la que hi parlaràn : el Dr. Marti Feced, pel Partit Federal; Ramôn Nogués, diputat d'Esquerra Republicana de Catalunya; Mariano Joven, diputat de « Izquierda Republicana »; Ricard Gasset, diputat de « Uniôn Republicana ». Presidirà l'acte el Sr. Juli Just.

A aquests actes hi sôn invitats tots els republicans exiliats.

1845-1945

El Centenari de JACINT VERDAGUER

El dia 17 d'abril del 184[5] naixia a Folgueroles Jacint Verdaguer. La llengua catalana, desvetllada per l'Oda de l'Aribau i que poc a poc reprenia, sota l'impuls dels Rubio i Ors i els Aguilo, la seva categoria d'instrument literari i cultural, va esdevenir, a les mans del poeta de « L'Atlàntida » una eina prodigiosa, apta per a forjar epopeies com per a cisellar idil·lis. Mai, d'ença de Ramon Llull, el sentiment religiôs no havia donat en català tan altes creacions. Mai la inspiració patriôtica, nascuda del contacte amb la terra i amb les seves llegendes, amb la història i amb el paisatge, no havia florit en tan belles pàgines a Catalunya. Amb Jacint Verdaguer, l'idioma català es feia universal, i el nom del modest capelà vingut de la pagesia vigatana era digne d'ésser posat en les històries literàries al costat del de Mistral i de simbolitzar com aquest una tan prodigiosa però més duradora renaixença d'una llengua.

« L'Atlàntida », poema èpic ambiciôs, que aviat mereixia els honors de la traducció a tots els idiomes europeus; « Canigo » monument liric à la glôria de Catalunya; « Idil·lis i Cants Mistics » florida de tendresa i de gràcia entorn dels grans temes de la pietat; « Pàtria », « Flors del Calvari » Montserrat », « Dietari d'un Pelegri a Terra Santa »... els libres del poeta sôn altres tants titols d'honor de la literatura catalana. Aquell home sortit del poble sabé ésser fidel al poble, i la popularitat de Mossèn Cinto fou immediata i resta encara ben viva dintre el cor de tots els catalans, per damunt de modes i d'escoles. La seva prosa és admirada com un model d'expressiva claredat ; la seva poesia s'ha incorporat, lligada a melodies punyents o per la sola força de la seva inspiració, al patrimoni de la lirica popular.

Els catalans no podiem deixar passar desapercebuda aquesta data del centenari de Jacint Verdaguer. A Catalunya, la commemoració hauria estat oficial i popular alhora, si no s'hagués escaigut en aquests anys trasbalsats. Els catalans hauriem anat en pelegrinatge al Mas de Can Tona, a Folgueroles, i al davant de la roca que protegeix, a Montjuïc, la tomba del poeta. Ara, les circumstàncies doloroses que vivim ens duen aquest centenari en un moment que la llengua catalana es veu proscrita del sol nacional i que una gran part dels catalans es troben escampats arreu del môn. Potser els actuals governants espanyols es creguin tambe obligats a commemorar, mai sigui disfressant-ne l'accent i el significat, l'obra del nostre gran liric. Tanmateix, és als catalans que correspon de dir, onsevulla que es trobin, llur admiració i llur agraïment envers l'home que sabé expressar el seu geni poètic en la llengua negligida dels Llull i els March.

I més correspon encara aquest deure als que ens trobem a França : el Canigô, que inspirava el poema de Verdaguer, s'aixeca en territori francès, en aquest bocí de Catalunya que és el Rosselló, i el cantor de l'Atlàntida és també el traductor del « Mireio » de Mistral. Confiem que en aquesta commemoració, empresa pels catalans d'ençà i d'enllà de les Alberes, ens voldran acompanyar els poetes de llengua d'oc i també els de llengua francesa. A tots adrecem una cordial invitació per què ens facin l'honor de dur-nos llur assistència.

La Comissiô Organitzadora aspira a fer efectiva aquesta commemoraciô a la qual estem segurs que tots els catalans que sôn a França voldran sumar-se. Tenim en projecte celebrar actes solemnes d'homenatge a Jacint Verdaguer a Paris i a les principals ciutats de Migdia de França, i també festes de caràcter mes popular, en les quals sigui interpretada l'obra del nostre gran poeta i la dels musics que han trobat en els seus versos una font d'inspiraciô. Creiem que arreu on es trobi un nucli suficient de catalans la commemoraciô ha de revestir aquest doble caràcter acadèmic i popular, que serveixi per fer conèixer al poble francès la nostra poesia i la nostra mùsica, genuïnes expressions de la nostra fesomia nacional. I aspirem a donar a tots aquests actes del centenari el to i l'elevaciô dignes de Jacint Verdaguer i de Catalunya.

Per donar una major difusiô a l'obra verdagueriana i fer conèixer la figura del poeta hi ha també en preparacio l'ediciô d'un volum que contindrà, ultra una antologia de Jacint Verdaguer, un recull de treballs biogràtics i d'estudis critics, homenatge dels intel·lectuals catalans al genial sacerdot de Folgueroles. Des d'ara resta oberta a tots els setmanaris i entitats catalanes de França la subscripciô a aquest llibre per tal que el seu tiratge pugui ésser més extens i el seu preu a l'abast de tothom.

Segueix pag. 2

Un canvi de telegrames entre Carles Pi Sunyer i Rovira i Virgili

El senyor Antoni Rovira i Virgili, ha rebut del senyor Carles Pi Sunyer el telegrama següent (datat a Londres el dia 21 de febrer) :

« Affectueuse salutation Conseil vôtre présidence. J'espère pouvoir aller bientôt France désireux arriver unité catalane heure actuelle exige. Meilleures amitiés. — Carles Pi Sunyer »

Tot seguit el senyor Rovira i Virgili ha enviat aquesta resposta :

« Très reconnaissant vôtre télégramme. Je vous salue affectueusement et espère travailler avec vous pour unité catalane. Cordiales amitiés. — Rovira Virgili. »

Missatge als Catalans montalbanesos

per Domènec de Bellmunt

Diumenge passat, amb l'amable complicitat dels nostres amics el poeta Enric Brufau i l'escriptor Baptista Xuriguera, varem anar a saludar els nostres compatriotes de Montauban, reunits en un Casa Català on s'apleguen fraternalment els exiliats catalans de tots els matisos. Mentre el president del Casal presentava el conferenciant en aquells termes afalagadors i generalment inmerescuts que la cortesia i l'amistat impesen, el nostre pensament repassava la histôria politica de la Catalunya contemporània i en treia conseqüències alliçonadores. Davant d'aquell public ple de cares conegudes, de patriotes catalans que coneixiem ja de Catalunya, varem tenir la revelaciô miraculosa del drama nacional català i de la missiô històrica encomanada als catalanistes.

Durant vint anys hem predicat per totes les contrades de Catalunya no solament l'amor a la pàtria, sino l'amor a aquells ideals de llibertat sense els quals la pàtria no fora possible. A cada contrada, a cada poble, a cada llogarret, un nucli de patriotes aixecava la bandera nacionalista i es convertia en el fogar entusiasta de l'apostolat patriôtic. La bandera catalana que enarbolaven cobria les institucions populars que propagaven els nostres ideals i els mateixos patricis que sostenien l'Associaciô Protectora de l'Ensenyança Catalana, sostenien « Nostra Parla », la Biblioteca Popular, el Casal Sardanista i el Centre Català de la vila. Més tard a aquell ideal romàntic de la pàtria oprimida s'hi afegi la inquietud democràtica, l'amor a la llibertat i el neguit per la justicia i per la igualtat. Davant una monarquia espanyola decadent, anti-catalana i autàrquica, s'aixecava l'esperança d'una Republica democràtica comprensiva i liberal que reconeixeria a la nostra terra els seus drets sagrats a la llibertat. I aleshores aquells nuclis de catalanistes romàntics i abstractes que fundaren la Protectora i el Casal Nacionalista Català, crearen els Centres d'Esquerra, els d'Acciô Catalana Republicana, e's de la Uniô Socialista o els del Bloc Obrer i Camperol.

Segueix pag. 2

PROVERBI

Quant la barba del teu vei vegis pelar...

El President de la Generalitat A PARIS

Dijous arribà a Paris, procedent del Migdia de França, el President de la Generalitat de Catalunya, Honorable Sr. Josep Irla. Sabem que immediatament després de la seva arribada a la capital va rebre la visita d'algunes personalitats destacades de la politica catalana i que en els dies que es proposa d'estar a Paris canviarà impressions amb els representants dels partits i organitzacions de Catalunya sobre els principals problemes del moment.

F. P. 1968

Jacint Verdaguer

(*Continuació*)

Un Comité d'Honor, compost per les més altes personalitats intel-lectuals catalanes, assegurara amb la seva autoritat la direcció de tots els actes del centenari de Jacint Verdaguer. Molt aviat podrem donar la llista, completa dels homes que el formen. La Comissió Organitzadora radica a Paris i la composen les persones següents : Lluis Nicolau d'Olwer, président; Joan Alavedra, Just Cabot, Melcior Font, Armand Obiols, Nicolau M Rubió, Alfons Serra Baldó, Mn. Joan Tarré i Rafael Tasis, secretari.

Catalans, us invitem a dur tot el vostre entusiasme a aquesta commemoració del Centenari de Jacint Verdaguer. En les hores amargues de l'exili, despossèits de la nostra terra i dels nostres béns materials, ens resta una cosa, que és l'orgull de sentir-nos catalans, de tenir una pàtria gloriosa i malaurada i una llengua que és parlona de les més cuites d'Europa. L'obra del nostre gran poeta honora Catalunya i dòna una més pura noblesa al nostre idioma. Evoquem amb emoció la genial figura de Jacint Verdaguer, del nostre Mossèn Cinto. Amb l'emoció que batega en les estrofes melangioses de « L'Emigrant » i « La Mort de l'Escolà »; amb l'emoció, també, oberta a un futur de grandesa, que vibra en les evocacions patriòtiques de « Canigo » i de l' « Oda a Barcelona ». Cal que, davant del món i davant dels nostres germans que han romàs a Catalunya, demostrem que som dignes dels nostres grans homes i que sabem, àdhuc a l'exili, honorar-ne com cal el record.

⁂

Per la premsa catalana tindrem els nostres compatriotes al corrent del programa exacte dels actes i de llur celebració. Per tota la correspondència i donatius referents al Centenari, adreceu-vos al secretari de la Comissió Organitzadora, Rafael Tasis, 99, rue de Rome, Paris (XVIIe), o bé a les comissions locals que es constituiran en els diversos Casals i Centres Catalans existents a França i que estaran en contacte amb la Comissió Organitzadora de Paris.

Missatge als Catalans Montalbanesos

(*Continuació*)

Però tots, tots, eren els mateixos. En el fons de llurs cors i de llurs consciències de catalans, el que més comptava en ells era el sentiment nacionalista i per obra d'aquest seguien al peu del canó continuant el combat per la causa comuna de la pàtria. Els governs monàrquics feien repressions i els patriotes catalans anaven a la presó. Primo de Rivera les continuava i els mateixos idealistes tornaven a a Model. Vingué el 6 d'Octubre i els mateixos patriotes tornaren a anar a la presó i d'altres moriren sota les bales de l'enemic etern de la pàtria com hi morien el 19 de Juliol l'Enric Fontbernat i En Colldeforns i tants altres ferits de mort per les bales anti-catalanes.

L'al-luviò emigratori de l'éxode després de l'esfondrament republicà escampà els catalans arreu del món, pero aviat el sentiment de pàtria actuà de sauri i revelà els catalans de camps i Companyies, de pobles i llogarrets. L'iman nacionalista e's aglutina novament i en ressuscitar les terres franceses a la llibertat, nasqueren els Centres Catalans on s'agrupen avui els veterans de l'apostolat patriòtic units per un comù denominador de catalanisme i germanor.

Però encara sòn els mateixos. Els mateixos que demà tornaran a la pàtria envellits prematurament per un exili dur per a reprendre la lluita al poble, a la vila, a la ciutat, sota els plecs sagrats de la mateixa bandera que ens fa viure i que ens fa esperar. Mentrestant, aquest quimic meravellòs que és el temps, haurà tenyit de blanc uns cabells negres i rutil-lants i solcat la nostra cara de clivelles de vetustesa i marciment. Hem de tornar a començar. La història ens empeny vers aquesta obra de teixir i desteixir que és la vida, però almenys que l'experiència, que les tragèdies, que els cabells blancs precoços i els sacrificis dels caiguts, hagin servit per alguna cosa. Que aquell sentiment d'amor a la pàtria que uneix tots els catalans a través del temps i de l'espai faci el miracle d'una resurreció catalana de renovació, d'unitat i de grandesa.

Allà baix la vida ha continuat, aparentment tranquil-la, normal, i àdhuc brillant. Els joves han ballat en festes majors, el public ha omplert els teatres castellans i les Rambles s'han emplenat cada dia de passejadors indiferents. Pero tot plegat ha estat vegetatiu, mecànic, material. L'ànima no hi és. La vida espiritual és en aquests Casals de l'exili on s'apleguen els patriotes de sempre, els convençuts que el gran secret de la permanència de Franco al poder no és altre que la seva politica de negacio de Catalunya, de repressió sagnant contra la vida catalana, de vandalisme despietat contre la bandera de la nostre pàtria. Els convençuts del valor de la unitat nacional per a recomençar la gran croada de redreçament de Catalunya.

Heu's aci el missatge una mica tardà que ens hauria plagut d'adreçar diumenge passat als catalans de Montauban, davant d'aquell public de vells amics, de cares conegudes, de patriotes catalans que coneixem de Catalunya, de catalanistes d'ahir, d'avui i de demà...

Domènec de BELLMUNT.

Conferències

CONFERENCIA DE DOMENEC DE BELLMUNT A MONTAUBAN

Diumenge passat, a les tres de la tarda el nostre company Domènec de Bellmunt donà la seva anunciada conferencia al Casal Català de Montauban sobre el tema « Els grans problèmes de la democràcia espanyola vistos per un català ».

La sala del Casal Català estava plena a vessar d'un public simpàtic i entusiasta de Catalans i d'occitans. El president del Casal, l'escriptor Baptista Xurriguera, féu la presentació del conferenciant en termes plens d'elogis i d'afecte per al conferenciant recordant la seves campanyes d'articles, mitings i conferències a favor dels ideals catalanistes i republicans.

Domènec de Bellmunt féu un estudi detallat de la democràcia, aturant-se especialment a analitzar els problemes fonamentals que afecten la democràcia espanyola per als quals proposà solucions enèrgiques, de vegades severes i atrides, pero que l'orador considera indispensables per a la defensa dels principis liberals i democràtics.

L'orador acabà dient que cal no solament esforçar-se a restablir a Catalunya i a Epanya el règim de llibertat inherent a la veritable democràcia, sinó que cal aplicar els remeis necessaris per tal d'evitar que la Republica i la llibertat tornin a estar a mercé dels seus enemics eterns.

El public ovacionà llargament el conferenciant. Dèsprés de l'acte el president del Casal anuncià als socis l'acord de la darrera assemblea general de nomenar president d'honor el prestigios occitanista senyor Jordi Machicot al qual el public saludà amb grans aplaudiments. I a petició del public un altre occitanista eminent, el senyor Pere Gardes, pronuncià una allocució en llenguadoc que tothom aplaudi amb entusiasme.

AL CASAL CATALA

Diumenge ultim, a les cinc de la tarda. Manuel Rosset va donar la seva anunciada conferència per a parlar de « Carles Rahola; la seva vida, la seva obra ». Fòu un estudi completíssim de la vida d'aquest malaguanyat patriota, assassinat — poques vegades aquesta paraula serà tan justa — pels bàrbars falangistes. La seva evocació, així com la de la vida gironina, fòu seguida amb tot l'interès pels assistents. Manuel Rosset fòu molt aplaudit.

CENTRE D'ESTUDIS TOLOSA-BARCELONA SALA SENECHAL

El diumenge dia 25, a les tres de tarda, es va celebrar la conferència sota el tema : Karl Marx, que va donar el Sr. Eugeni Montel, secretari politic de Lleó Blum. El vast amfiteatre es vegé ple de gom a gom i la disertació del Sr. Montel fou seguida àvidament per un public fervorós. Montel féu un estudi detalladissim del Manifest de Marx Enghels, esmaltat de comentaris personals que captivaren l'auditori i el tingueren en suspens per espai de més d'una hora. No dubtaríem gens a dir que ha estat una de les millors conferències que s'han donat a Tolosa. El Sr. Eugeni Montel fou molt ovacionat per tots els assistents.

M. L. E. FEDERACIO LOCAL SALA SENECHAL

Diumenge passat, a les 10 del matí, el Sr. Joan Puig Elias, va donar la seva anunciada conferència, organitzada pel M. L. E. sota el tema de « El problema pedagògic de la Revolució Espanyola ». El conferenciant explicà detalladament l'obra pedagògica portada a cap en els moments dificilissims pels quals atravessava el nostre pais i féu remearcar el fet de que, malgrat les dificultats que semblaven insuperables, cap infant no es quedà sense escola. El public que segui amb molta atenció la conferència del Sr. Puig Elias, el feu objecte, a l'acabar, d'una gran ovació.

NOTICIARI

SECRETARIAT GENERAL DEL PARTIT « ESTAT CATALA »

El Consell Executiu del Partit « Estat Catala », assabenta als militants, que d'acord amb l'iniciativa del company Cunyat membre del mateix i Cap de les « Joventuts » a Catalunya, conjuntament amb el company Marti Valero del Comité, es procedeix a la reorganització de les mateixes en tot el territori francés, a tal efecte, els militants que estiguin compresos en la edat que determinen els reglaments, son pregats d'enviar llur sol-licitut a la seguent adreça : Zona nord, Joan Cunyat, 26, rue de la Tour-Neuve, Orléans (Loiret); zona sud : Marti Valero, 29, rue du Taur, Toulouse.

LLIGA CATALANA, AL MIGDIA DE FRANÇA

Responent a la crida llençada per l'ex-diputat Sr. Felip de Solà Canizares en el seu manifest publicat à Paris, els elements de Lliga Catalana residents al Migdia de França procedeixen a la constitució d'un Comitè, la residència del qual serà a Perpinyà. Aquest Comitè, conjuntament amb l'altre ja constituït à Paris, aportarà la seva col.laboració total, en nom del Partit, a les tasques de Solidàritat Catalana.

ESUQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, AVEYRON

A Rodez hi ha hagut una reunió de militants d'E. R. C. Amb tot i l'escassetat de comunicacions l'assistència fòu nombrosa com ho prova les delegacions dels pobles que anotem a continuació : Millau, Saillies-la-Source, Rodelle, Cransac, Bozonnes, Lagnac, Mondalazac, Aguessac, Sevrequista, Baraqueville, La Cavalerie, Naut, Candas, Saint-Rome-Cernon, Capdenac-Gare. Hi hagué un canvi d'impressions encoratjador a propòsit de la situació actual i del futur. Les notes que més sobressortiren foren la de cohesió entre els militants i la de fidelitat als principis que informen la vida del Partit. Entre altres acords que s'adoptaren hi hagué el de trametre la més fervorosa adhesió al President de la Generalitat i el d'haver vist amb el més gran entussiasme la formació de Solidaritat Catalana.

PARTIT REPUBLICA FEDERAL

El Consell Nacional del Partit Republicà Federal en la seva reunió celebrada a Burdeus, els dies 17, 18 i 19 d'aquest mes, ha pres importants acords, no tan sols en allò que fa referència a, la vida interior del Partit, sinó també amb vistes a la restauració de la legalitat republicana a Espanya. Un dels acords presos, és el d'intentar establir una estreta i sòlida intel.ligència entre tots els partits republicans.

El Secretariat d'aquest organisme queda establert a Perpinyà, rue Maréchal-Foch, 71 (Café Barie).

AGRUPACIO MILITAR DE LA REPUBLICA ESPANYOLA

Ha quedat constituït el Consell Directiu d'aquesta Agrupació compost per tots els generals de l'exèrcit republicà espanyol residents a França. A la reunió de constitució hi assisteren els generals Gamir, Hernandez Sarabia, Roquelme i Badia, i el contraalmirall Fuentes, els quals representaven també als generals Herrera i Masquelet que no pogueren desplaçar-se a Tolosa.

Foren rebuts per les autoritats franceses Srs. Bertaux i Cassou, Comissaris de la República, M. Serment, Cap de gabinet del Prefecte, General Collet, Cap de la 17 regió militar i altres. Tots ells els acolliren molt favorablement i es prometeren el seu apoi.

CRONICA DE BORDEUS

HOMENATGE EN EL CASAL CATALA

El diumenge passat el Casal Català donà un vi d'honor i ofrenà uns pergamins de Presidents honoraris als President i Secretari respectivament del Comité Departamental de Liberació, Dr. Roger Marcadé i Mr. Jean Costedoat.

Fou invitat a l'acte Mr. Audeguil, Batlle de Burdeus, i degut a la seva ausencia de la ciutat, delegà en un Conseller la seva representació.

L'acte revesti una solennitat inesperada i es demostrà una vegada mes la vitalitat i eficàcia de la tasca patriòtica que assoleixen en aquestes terres d'exil.li les institucions que apleguen als catalans escampats lluny de la Pàtria.

Fora massa llarg poder fer un detall complert de la festa. Ens contentarem en dir que el President Sr. Costa feu ofrena dels titols de Presidents d'Honor a aquestes dues personalitats d'avui, que abans i despres de l'alliberació de França, tant han fet per la nostra Patria primer i després en benefici de la nostra situació d'exil.lats.

Parlà despres el Sr. Portas en nom de tots els Catalans fent història de tots els anhels de Catalunya i els lligams de simpatia que uneixen al nostre poble amb la França.

Mr. Costedoat amb paraula fàcil i brillant testimonià la simpatia i admiració amb que sempre i a tothora ha tingut prop de la Catalunya antifeixista fent vots per la nostra propera repatriació tot i esperant que França i Catalunya s'agermanin com a capdevanteres de democràcia i de Llibertat

El Sr. Marcadé, l'home que en la nostra guerra d'independència lluità en terres de Vasconia i de Catalunya fent patent una vegada mes la seva admiració par tot allò que signifiqui elevació de la llibertat. Amb emoció ens digué l'admiració profunda que sentia pel President Companys, al que tingué ocasió de coneixer en moments dificils de la nostra guerra contra el feixisme franquista i internacional

La senyoreta Anna Maria Cortés, primera tiple del Grand Teatre, ens delcità amb unes cançons en francès, italià i català, que posaren de relleu la personalitat artística de la nostra compatricia.

El bariton, company Josep Garcia, ens recità un emigrant plé de finesa i d'emoció que podem dir deixà a tothom marevellat

Diversitat de Parlaments i recitació de poesies anaren a càrrec dels companys Vidal, Zurita, Carbó, Munyoz, etc.

Fini la festa en mig de gran alegria i de camaraderia ben catalana. Els Segadors finiren l'acte.

Dés d'aquestes pàgines felicitem al Consell Directiu del Casal i sols els demanem que aquestes festes es repeteixin abans de tornar a la Pàtria.

⁂

El nou Consell Directiu tenint en compte la creixença de l'entitat i amb el desig de poder portar a la pràctica els propòsits dels components, va acordar, traspassar l'estatge en el café Duffour Dubergier, del carrer del matex nom.

Edicions FOC NOU

Ha sortit el llibre " Lluis Companys : la seva vida, la seva obra, la seva mort gloriosa " per Domènec de Bellmunt

Després d'innombrables dificultats motivades per la crisi de paper, la manca de corrent electrica i el fet de voler fer compondre el texte per un linotipista català, ha quedat definitivament llest el llibre « Biografia de Companys » per Domènec de Bellmunt.

El llibre forma un magnific volum de 160 pàgines, amb diverses fotografies tirades sobre paper satinat, fora de text, i una portada tirada a dos colors. Donades les actuals circumstàncies tan dificils per a les empreses editorials, el llibre en questió representa un esforç enorme. Que els nostres lectors se'n facin càrrec i vulguin excusar el retard amb què apareix i que ha estat motivat per les causes susdites.

El tiratge ha degut ésser forçosament limitat i no creiem pas que de moment pugui pensar-se en una segona edició. El nostres lectors que s'havien subscrit al llibre el rebran per correu certificat (hem començat ja a enviar-lo) i aquells altres que n'esperaven l'aparició per comprar-lo deuen apressar-se a sol-licitar-lo immediatament à FOC NOU, 25, rue Roquelaine, personalment o enviant 60 francs per mandat al C. C. P. Toulouse 377-32, especificant que es tracta de l'adquisició del llibre i donant l'adreça on se'ls ha d'enviar. El rebran a correu seguit, pero cal formular la petició sense esperar gaire si no es volen trobar amb la desagradable sorpresa que ja s'hagi exhaurit. Que pensin que es tracta d'una edició limitada, una primera edició feta a l'exili, del primer llibre que s'ha escrit sobre la persona, la vida i l'obra del President Lluis Companys i que els llibres en questió aniran signats per l'autor.

Resumim els capitols que conté : La infancia; l'època escolar les primeres lluites; Layret i Companys; Salvador Segui (El noi del Sucre); La Mola; la mort del Noi; la dictadura de Primo de Rivera; la Republica; l'Estatut; el 6 d'Octubre; el bienni negre; les eleccions del 1936; tornada triomfal; preparatius de la revolta militar; el 19 de Juliol; la querra civil; els fets de Maig; l'esfondrament republicà; l'exili; la detenció del President Companys; la seva mort gloriosa; vida intima del President; l'obra de Lluis Companys.

La crisi de paper que tant afecta a la propia premsa francesa obligarà FOC NOU a consagrar a les multiples informacions de Solidaritat Catalana l'espai que el nostre setmanari venia dedicant a la biografia del president Companys, llacuna que afortunadament avui queda superada tenint en compte que els nostres lectors ja poden adquirir el llibre, adreçant-se per correu o personalment a la nostra administració.

« Lluis Companys, la seva vida, la seva obra, la seva mort gloriosa », per Domènec de Bellmunt, obra que suscitarà discussions i polèmiques, no per la figura del President, sinó a causa dels esdeveniments històrics que reporta i comenta, no es posarà a la venda a les llibreries de França i serà ùnicament servit als nostres lectors o per correu o per venda directa a l'Administració, al preu de 60 francs.

Per als bibliòfils que vulguin despendre una quantitat més important, ha hestat fet un tiratge de 200 exemplars en paper especial d'alta qualitat, també rigorosament numerats, que es vendran al preu de 150 francs.

Donatius pro « FOC NOU »

Suma anterior, 11.412 ; Vallderiola, 70 ; Serafi Font, 80 ; Pierre Junoy, 100 ; Josep March, 100 ; Tosquelles, 30 ; Josep Sistere, 20 ; D. Armengol, 50 ; Rado, 100 ; R. Mateu, 5 ; Mollon, 5 ; A. Miquel, 55; S. Mustaros, 55 ; F. Ingles, 5 ; M. Pinyeiro, 55 ; Cosme Boldu, 5 ; N. Paba, 5 ; Miquel Salo, 10 ; D. Sorribes, 5 ; Joan Pujol, 50 ; J. Subiranas, 300 ; A. Pamies, 5 ; Laurea Jané, 100 ; Josep Franques, 5 ; Joan Bertran, 20 ; Magi Barthalot, 5 ; Julian Osca, 5 ; J. Casamitjana, 10 ; Lluis Perello, 5 ; Etienne Vilella, 10 ; Enric Garcia, 5 ; Miquel Puig, 5 ; François Gallostra, 10 ; Antoni Llop, 50 ; Francesc Ordeix, 5 ; Josep Ortiz, 5 ; Josep Blanco, 55 ; M. Muria, 55 ; Josep Gallach, 50 ; Jordi Lletche, 50; Lluis Casals, 100 ; Maria Pera, 50; Henry Guans, 25 ; Lluis Arnalot, 100 ; F. de P., 100 ; J. del T., 100 ; F. Ubeda, 300; J. T., 10 ; Leonor Oriola, 55 ; Josep Carles, 5 ; Agusti Fontanet, 280 ; Jaume Carcia, 100 ; Ramon Palau, 50 ; E. Arquer, 5 ; Isidre Coma, 20 ; Joan Buxo, 1.000 ; Josep Gasto, 50 ; Ferran Gasset, 50. — Total : 15.372.

B.D.I.C

MANIOBRES de darrera hora

per Angel FERRAN

« Les rates abandonen el vaixell en perill », és una imatge clàssica, una metàfora justa basada en l'instint de conservació de tots els éssers vivents que es pot aplicar sense por en el cas de la present guerra Però el capità, apremiat pel mateix instint tenia totes les sortides ben closes perque ningù no li pogués escapar, i tots els països sotmesos a Hitler han hagut d'aguantar tins ésser alliberats des de fora i des de dins alhora l'ogre no vomitava les seves victimes que no hi fôs forçat i era que creia encara en la victòria. Hi creia, però en el seu subconscient estava segur de la derrota, era una fe sense fonament i amb coneixement de la veritat contrària ; la fe amb la raô en contra. La fe que mou les muntanyes les hi ha tirat al damunt, i quan la raô els hi ha obert els ulls ja era massa tard. Maquiavel, l'idol dels feixismes riuria d'una conducta tan poc maquiavèl.lica i riuria més de la maniobra que es prepara per la seva absoluta inoportunitat : perque ha passat, i de molt, el moment de la seva aplicaciô.

Tothom coneix la faula del feix, que és a la base de totes aquestes teories en descomposiciô ; la uniô pura . simple dels elements més heteròclits sota un puny de ferro perque aixô, diu, fa la força. Però quan la força s'ha d'usar per a mantenir la uniô, no en queda pas massa per gaire cosa més. De vagades és preferible une feblesa intel.ligent i ben explotada, astutament, maquiavèl.licament explotada

Hitler té la partida perduda des de Dunkerque. Si aleshores preferi Paris a Londres deixava la victòria per als aliats perque entre la guerra llampec que era la ùnica que podia fer i la guerra a llarg termini que era la ùnica que podien fer els seus adversaris, trià aquesta segona. Aixô ho saben àdhuc els infants de l'escola. Ell, però, no creia més que en un ajornament de la victòria, tan embalat estava. Stalingrad hauria pogut obrir-li els ulls, el desembarcament anglo-americà a l'Africa hauria hagut d'obrir-los-els, no sabem si ho féu, però deixà passar l'oportunitat de caure bé; creia en miracles que no s'havien de produir i els seus lacais s'equivocaren encara més perque seguiren creient en Hitler que ja no creia en ell mateix sinô en el miracle dels errors dels altres. Ara que no hi creu ningù es desperten, i el Fuhrer es troba abandonat de tots i els seus satèl.lits més encara perque es veuen abandonats per llurs propis pobles. Ja diu la dita que Déu cega els que vol perdre, i Déu els ha abandonat.

I nosaltres hem tingut una sort immensa perque ens ha ajudat la ceguera d'Hitler i la poiitica de moderaciô dels Aliats amb Franco. Perque a sô de tabals no es cacen llebres.

Imaginem-nos, sinô, un Hitler intel.ligent o uns Aliats barroers, o totes dùes coses combinades. Què hauria succeït. Franco, que no pot subsistir si no és submergit dintre d'un ambient eurôpeu feixista, es trobava amb un país (suposem que no del tot hostil) però desfet per la guerra que li aguantà la Repùblica. Per tant, pesant totes les possibilitats, havia d'esperar a que el fruit caigués tot sol de l'arbre perque ell ja li havia donat la sotragada inicial i esperava el premi per haver començat la dança. Si els Aliats l'haguessin assetjat d'exigències, què podia passar ? Que els declarés la guerra ? No; no en tenia ganes perque la seva posiciô li permetia de veure les cartes que es jugaven. Si alguna cosa hagués hagut de decidir no podia fer més que declarar la guerra a Alemanya i aleshorer, Naciô Unida, l'Espanya franquista hauria estat terra perduda per nosaltres. Els Aliats, però, feren una politica d'estira i afluixa que fa rodar el cap al Caudillo ; l'indueixen a cometre greus errors — hi ha qui afirma que la Division Azul no fôu altra cosa que una hàbil trampa, fent-li veure que aixi pagava el deute que tenia amb Hitler, comprometent-se més i més al contrari ; li permeten el joc innocent dels agents secrets (secrets de l'Arlequi) nazis a Espanya i àdhuc maniobretes maritimes que és pueril denunciar perque qui ha de saber-les les sap de sobres, i s'enreda fins al coll ambs els fils de les xarxes que li posen, de tal manera, que faci el que faci quedarà, nos pas solament com un traidor, sinô com un porc i com una criatura.

I si Hitler hagués estat intel-ligent ? Imaginem-lo considerant la seva situaciô desesperada en un termini més o menys llarg però fatal. L'ajut dels seus petits aliats, dels ninots que els governaven i d'aquells pobles que li eren hostils era inùtil; més aviat eren un pes mort, com s'ha demostrat. L'home s'havia de veure vençut i davant del Tribunal de la Pau, no pas de la Taula de la Pau i en aquesta posiciô, quin era el seu interés ? Trobar-se amb un jurat totalment hostil o amb un jurat parcialment i interessadament favorable ? Si els Governs fantasmes, si els satèl-lits i els criats de lliureia, Franco un dels més distingits, haguessin rebut l'ordre de girar-li l'esquena, de trencar amb ell, de declarar-li la guerra, els pobles els haurien seguit, el resultat de la derrota hauria estat el mateix i molts senyors que al final de la guerra es veuran perjats s'haurien trobat asseguts als bancs dels jurats del Tribunal de la pau, i, en interés propi, per egoïsme i per simpatia, haurien fet totes les maniobres imaginables per a inventar circumstàncies atenuants i, parlant dels pobles, de la justicia i de la moderaciô salvar el que es pogués i, a més, salvar-se ells fent de cinquena columna. O bé, traidors de mena, haurien extremat el zel i el rigor per suprimir el cap de la banda que els podia comprometre, i consolidar-se ells i llurs règims.

Però Hitler, enderiat, frenètic, ha volgut enfonsar-se amb tots els seus cômplices. O és que sospitava la possible traïcô ? Es dificil de saber-ho però no ho creiem. Encara és possible que es faci declarar la guerra per Franco; però si aixô succeïs l'èxit que la maniobra tindria seria de rialles.

Aquesta setmana a PARIS...

DESPRÈS de Yalta

per BLANQUERNA

S'acabarà aviat la guerra ? No seria pas la primera vegada que el lapse de temps entre el moment d'escriure una crônica a Paris i el d'imprimir-la a Tolosa fos suficient per fer anacrônics tots els pronôstics i insuficients les més folles esperances. Avui mateix ha començat al front de l'Oest una gran ofensiva anglo-americana ; a l'altre costat d'Alemanya, Jukov, Koniev i Rokossovski ajunten llurs forces per a una empenta que pot ésser decisiva i combinar-se amb l'assalt d'Eisenhower i Montgomery. No és un simptoma evident del prôxim desenllac aquesta febre dels neutrals, de la Turquia d'Ismet Inonu a l'Argentina dels coronels i generals, a declarar la guerra a l'Eix, o al que encara en queda ?

Si, la guerra pot acabar-se molt aviat. Els plans elaborats a la Conferència de Crimea pels Tres Grans esdevindran, al temps oportù, una realitat que marcarà per tota una llarga època la fesomia del môn. El 25 d'abril que ve, a San Francisco, les Nacions Unides poden trobar-se ja amb una Alemanya vencuda i un Japô que trontolla sota els cops finals. I per aixô els estats que no volen veure's eliminats de la tasca enorme i decisiva que serà la construcciô d'una societat internacional deslliurada de les nacions de presa s'afanyen a donar el pas que fins ara vacil-laven de fer. « A la taula d'En Bernat, qui no hi és no hi és comptat », diu un proverbi català. Tothom voldria ésser-hi. Adhuc l'Espanya de Franco, que exhibeix les seves pirites, el seu mercuri, els quatre vaixells que li resten i les tones de taronges i llimones que pot vendre, per a obtenir mal sigui un escambell a la gran taulada.

Ni aixô tindrà, ja ho sabem. La famosa carta de Mr. Churchill, en contestaciô a l'estupida fatxenderia del « Caudillo » que s'imaginava de prou talla per suggerir canvis de polítiques, deu haver esvaït les minses il-lusions falangistes. Posats a fer tots els papers de l'auca, hom pot preveure que Franco i el seus ministres trenquin les relacions diplomàtiques amb Hitler, abans que el camí de Berlin estigui definitivament amenaçat. Qui sap si àdhuc es vegin amb cor de declarar la guerra a l'Alemanya nazi. No havien ja abandonat sense remordiments Mussolini i la seva « Republica » feixista ? No s'han afanyat a reconèixer el Govern Provisional del General de Gaulle ?

La cosa trista — trista per ells, és clar — és que aquestes filigranes, tan dificilment previsibles fa un any, no els serviran de res. El pobre senyor Miquel Mateu i Pla dels ferros i del Brusi, fastiguejat d'estarse a Paris sense altra categoria que la d'agent de Franco, sense cap bel-ligerància ni consideraciô com a diplomàtic malgrat el seu flamant nomenament, vol tornar-se'n a Barcelona. Estigui bo, senyor Mateu ! Es probable, però, que abans de fer-ho esperi unes visites que han d'arribar un dia d'aquests — pero aquesta noticia potser també serà passada de moda quan la llegeixin els amics de FOC NOU. Es tracta dels dos agents del titulat Don Juan III, els senyors Lopez Olivan i Gil Robles, que fan llur visita de les capitals aliades per veure el vent si bufa favorable per a llurs veles.

Una revista anglesa deia recentment, que el pretendent al tron espanyol es refia més de les esquerres que de les dretes espanyoles, i que vol adreçar-se a tothom abans de fer la seva entrada a l'escena publica. Uns telegrames d'agència asseguren que posa com a condició prèvia un plebiscit favorable a la monarquia i a la seva persona. Plebiscit ? I amb quines garanties ? Qui el presidiria i quines possibilitats de propaganda contradictoria hi hauria ? Tot aixo no és precisat però és evident que té molta importància. Relacionant aquesta actitud del tercer fill d'Alfons XIII amb la que demostrà fa un parell d'anys, quan la seva accessiô al tron semblava més fàcil i potser més oportuna als ulls del môn, gosariem dir que aquest pretendent és tan platônic que no té cap ganes de veure's acceptat. Per nosaltres no cal que s'encaparri. Ni Gils Robles, ni Marchs, ni plebiscits no ens convenceran dels sentiments monàrquics d'uns pobles que van estar vora tres anys defensant amb les armes a la mà, contra tot el feixisme coalitzat amb els quatre Alfonsins i Carlins del pais, les institucions democràtiques i autonômiques de la Republica.

Paris, 23 febrer del 1945.

LLIBRES PELS INFANTS I PELS QUE NO EN SON

EL MÉS URGENT d'una necessitat urgent

per J.-M. BELLIDO

A la dura prova de l'exili ens hi acompanyen els nostres fills, amb les nostres mullers i, en alguns casos, altres familiars. Dels primers, uns sortiren de Catalunya ja granats, quan coneixien i utilitzaven bè la llengua materna, la nostra llengua catalana : altres passaren la ratlla infants petits, duts a braç encara, i és en terres de França que han apres dels llavis de llurs mares el primer parlar. Altres, nombrosos, han nascut en aquesta terra hosoitalària, i està en les nostres mans el que no essent catalans de naixença, ho siguin d'esperit. Evidentment, si Catalunya és la terra on es parla el català, sols merexerà el qualificatiu de català l'home o el nen qui el parli ; en altra càs, només serà català a mitges. Enllà de les Corberes no hi ha problema, però de Salses ençà tot conspira per a que els nostres fillets ignorin la nostra parla. Com évitar-ho ? Dificil problema. La llar sola no és prou per impedir-ho ; menys encara si és una llar isolada en una barriada o llogaret en el qual la colonia catalana d'origen sigui poc nombrosa. Però hi ha un medi eficacissim per a que el noi o la noia que mai ha assistit a una escola catalana, o que la va deixar fa sis anys, en conservi el record de l'idioma i, sobretot, l'estimi : la lectura de bons llibres catalans, que no cal que siguin edicions de luxe a tres mil francs l'exemplar com ara s'estila. Aqui a Tolosa, no tenim cap dubte de l'interés de la nostra gent no adinerada pels poetes i escriptors nostres : Verdaguer, Guimerà, Iglesies, Maragall i tants d'altres, sôn efectivament coneguts de tots els exiliats, que acuden nombrosos a escoltar les conferències i lectures que se'n fan. Aixi estem segurs que unes edicions molt modestes i a bon preu, repartides de franc si calla, serien molt benvingudes, i xics i grans les llegirien i conservarien, recordarien de cor els versos i les narracions, i tindrien una idea elevada de llur idioma matern, que no és un patois passat de moda, sinô un vehicle adeqüat per a les mes nobles expansions de l'esperit.

Amic Tasis : vôs ens parleu de tals edicions populars, treballeu per a que es facin aviat. Qui sab si aixi resultara, completa com ha estat la destrucciô de llibres a Catalunya pels vàndals falangistes, que salvarem alguna obra clàssica que hom podria imaginar perduda per sempre. Però almenys farem que siguin molts els que les estimin, llegeixin i recordin, entre els petits i entre els grans. Que molt aviat tinguem en edicions populars, fulletons de les nostres nombroses fulles polítiques i revistetes, o en quaderns solts, reedicions del Canigô i d'Idillis i Cants mistics, de Marines i Boscatges, de La Papellona, de Mar i Cel, del Cant Espiritual, i de tantes altres flors esplèndides de la nostra literatura'.

Seria criminal en nosaltres si no fessim tot el possible per a que no siguin ignorades dels nostres fills. I aquest treball, aquest esforç, ens serà recompensat, haurem procurat de la manera més adequada que la nostra llengua perduri en els llavis dels nostres descendents més immedats, primer deure que amb ells tenim i que no podem negligir.

EL CAMI DE CATALUNYA

LA HISTORIA

per Baptista XURIGUERA

I

El nostre poble no té memòria. Oblida fàcilment. Troba l'entusiasme en un moment determinat de la vida i torna aviat a caure en el camp infinit de la divagaciô.

No obstant el nostre poble pensa, té seny i cor i cervell, però li manca aquella visiô serena de la perspectiva que el faria situar en una posiciô de lôgica i de raô natural, plena de profit.

Els grans moviments populars, a Catalunya, han estat portats pels sentiments. El nostre poble sap estimar i el seu amor va acompanyat sempre de demostracions continues d'afecte i de lleialta. Posat en aquest camí, sap arribar fins a l'heroisme. I l'Ideal s'ha transformat en un culte a la paraula i a l'amistat. El primer pas, donat per a servir els interessos propis, s'ha convertit tot sovint, en un gest en favor d'una causa veïna.

A través de la nostra historia, veiem Catalunya compromesa en accions brillants i plenes d'honor però que, en el millor dels casos, ella només podia guanyar una part de les seves llibertats, quan no era només per a salvar la llibertat dels altres.

Poble democràtic per essència i per naturalesa, ha considerat l'abrac cada sincera i la mirada complaent de l'amic, més valuosa de vegades que la sort d'aquells problemes que podien afectar-la directament.

Traduint aquestes paraules en fets Catalunya ha estat abocada soviot a empreses, per a portar a bon terme les quals li ha mancat un xic aquell àn'm fred i calculador que per malaventura, els pobles llatins, posseeixen avui només rarament. Només aixi ens podem explicar fets irremeiables com el compromis de Casp, després del qual, per a no esmentar sinô aquest cas, no podem veure a l'entorn de la causa del Comte d'Urgell tot l'ardor i tota la fe que setanta anys després omplia d'heroisme sagrat tot Catalunya, amb València i una part d'Aragô, en aquelles lluites aferrissades i glorioses de la llarga guerra anomenada de Successiô.

⁂

Lligats a la sort dels altres pobles ibèrics, com els bous van junyits a la reu, hem sofert darrerament les batzegades d'una altra fùria estranya per a nosaltres. Catalunya tenia la seva casa endreçada i ha hagut d'intervenir en netejar la dels altres. El resultat ha estat tan catastrôfic per a ella, que ha hagut de sofrir les més terribles conseqüències que mai hagi conegut. Després d'aguantar una contribuciô desproporcionada en la contesa, n'ha sortit tant malferida que, per un costat, ha guanyat el fruit desmesurat d'una despietada venjança, i per l'altre el furor de la incomprensiô d'aquells que haurien d'ésser els seus agraïts col-laboradors.

Catalunya hi ha trobat poques paraules consoladores i poques mans reconegudes. En canvi, té avui les seves institucions enderrocades, els seus fills morts o empresonats, les seves cases esventades, la seva personalitat vexada, la seva llengua escarnida, els seus costums esbandits i la seva pau trencada. Només se n'ha salvat la seva ànima, la qual, com una àguila blanca de les cresta del Montroig, vola perduda pels quatre cels del môn Aquesta, és l'àguila blanca de la seva vida, que ha représ ja noves forces i torna a mirar, dalerosa, els cims nevats del Pireneu.

Les Joventuts Catalanes parlen...

Glossa de Primavera

Quan veig dies ensolellats com els de la setmana darrera dels quals la Ciutat de Tolosa n'és tan avara, el record de la terra se'm fa més punyent. I quan dic terra, parlant de cel blau i de sol i d'aire pur i suau com una alenada d'àngels, vull dir Catalunya. Car una Pàtria que per anomenar-la s'hagi de fer amb aquesta llengua que és al cor més dolça que la mel, no pot portar un altre nom.

Mimosa pels Boulevards, molta mimosa com esborronada encara dels ùltims freds tan prôxims. Tot comença a ésser nou i més bonic, el pas es fa mes lleuger, el cap es redreça i les narines respiren amb avidesa Una cançô puja als llavis... XARIBARI !... Un record de BARCELONA. Els ulls prenen un xic d'aquella boira de somni i si em cridessin no sentiria a ningù.

Si jo gosés abraçaria aquell arbre que ja comença a rebrotar perque li endevino una afinitat amb les meves sensacions i sentiments. Com jo, deu sentir que la sang es renova i corre més depressa, que aixô li dôna força i confiança en l'esdevenidor, que estima la terra que li dôna vida i on hi ha clavat tan profundament les seves arrels...

Primavera, Joventut de la Vida. Joventut catalana ; aquesta nova sava que sents pujar en tu, del més profond del teu ésser, en aquesta nova Primavera d'esperança, ha d'ésser tant impetuosa, tant ardent, tant fortament renovadora, que faràs de la teva Pàtria el pais més floreixent de la terra.

Matilde BERTRAN,
de la J.E.R.E.C.

LLEGIU
I
Feu Llegir
Foc Nou

FOC NOU
ES EL VOSTRE
— SETMANARI —

« QUADERNS »

Hem rebut el numero 2 de « Quaderns » revista d'estudis polítics, econômics i socials, que s'edita a Perpinyà i que conté el següent sumari :

« Salut a Solidaritat catalana ».
« Declaraciô del President Irla ».
« Un organisme tècnic i un pensament politic » ; « El Consell Assessor de la Presidència de la Generalitat », A Rovira i Virgili.
« La Banca catalana », Ferran Cuito.
« La lliçô dels fets », Ramon Xuriguera.
« La situaciô anormal de la indùstria cotoneura », Mateu Pou.
« Els franquistes fan et quadre », Pere Fort.
« Els espanyols davant la imminència de llur reforn a la pàtria », C. A.

« Quaderns » conte a mès informacions i comentaris diversos. E. seu conjunt és magnific i interessant. El preu ès de 30 francs. Els nostres lectors poden adquirir-lo a la Redacciô de « Foc Nou ».

« OC », QUADERN DE LES LLETRES OCCITANES

Hem rebut el darrer nùmero d' « Oc », quadern de les lletres occitanes El seu text és abundant, variat i molt interessant. Conté, crôniques i articles de J. Mouzat, F. Castan, R. Lafont, J. Lesaffre, C. Campros, M. Roqueta, D. Roche, M. Rouquet, M. Carrières, H. Guiter, I. Girard i poemes de Joan Esteve, P.-J. Roudin, A. Pie, Max Rouquette, Gumersind Gomila i Joan Mouzat. El nostre amic Gumersind Gomila està encarregat de la direcciô de la Delegaciô Catalana.

Corresponem ben gustosament a la salutaciô que ens adreça, i desitgem a « Oc » el màxim encert en les seves activitats, en profit de la cultura occitano-catalana.

B.D.I.C

Una "dècima" A MESTRE FABRA

per Josep TORRENTS

L'exili té amargors i dolceses, encants i pesombres. Una de les amargors més recents és aquesta que s'acaba de produir del compliment de sis anys d'absència de la Pàtria. Sis anys i diversos dies de condemna per a tots els exiliats. Un dels encants més amables és un altre que també s'ha produit aquests dies : el de sentir-nos acompanyats en aquesta condemna per un català benemèrit, que ha complert a l'exili el seu setantasetè aniversari. FOC NOU ja se n'ha fet ressò. Volem dir Pompeu Fabra : el primer i el més jove de tots nosaltres.

En un recent i magnific article Rovira i Virgili ens parla de la Victòria de Fabra, i ens recorda que aquesta no ha estat obtinguda sense lluites aferrissades. Evidentment. La meva adolescència fòu somogu da i sotraquejada per aquestes lluites, i avui recordo amb emoció que em fòu forçat d'interrompre la meva primera col-laboració en el meu primer periòdic, perque aquest havia escrit purament i simplement que Pompeu Fabra era un quidem. (Textual.) Amic Villalòn, vòs en sabeu alguna cosa.

Avui que l'estimat Mestre ens contempla a tots, en el cimal de la seva obra ja acabada, siguin's permès i licit expressar la nostra emoció, en aquest exili llarguissim que té per damunt de totes les seves amargors, la dolcesa inefable d'haver portat amb nosaltres l'idioma de Catalunya. Perque la llengua catalana és també a l'exili. A Catalunya, hi resta el llenguatge familiar, el de la llar, el de la mare i l'infant. Però la llengua catalana Senyora i Majora, és a França. Ha complert també els seus sis anys i diversos dies de condemna. Com tots nosaltres. Com Mestre Fabra al davant.

A Catalunya, en els aniversaris, els nostres infants diuen la « dècima » a les persones majors. Nosaltres també en tenim una de « dècima » per llegir a Mestre Fabra. No és precisament una « dècima », perque sembla que aquestes han de tenir deu versos i la nostra només en té quatre, però sòn tanmateix uns versos adreçats a ell. La nostra adolescència fòu viscuda en un d'aquests ambients « d'espessa coaliciò de la rutina » de que ens parla Rovira i Virgili, i els varem recollir aleshores, i els guardem encara a l'exili, com a un dels productes més típics del rusticisme xiroi d'aquells dies.

Els versos sòn escrits per una personalitat literària de l'època, més coneguda pel seu dinamisme i les seves activitats múltiples en una llarga vida de relacions socials, que pel seu valor literari intrinsec. Sòn escrits tanmateix per un Mestre en Gaia Ciència i aptes, per tant, per a ésser recitats en una festa de família. Els reproduim, conservant-ne, però, la seva pintoresca ortografia original. Diuen així :

Ab tans *ambs* y ab tans *per* a
y ab tan ruch com *verbalitza*,
Pompeu Fabra ha fet la guitza.
a l'idioma català.

Els versos eren bons, però la intenciò era perversa. No sabem si Mestre Fabra ja els coneixia. En tot càs, li responem de la seva autenticitat i els hi recitem de tot cor.

Ha plogut molt d'ençà d'aleshores. L'idioma nacional de Catalunya ha fet molt de camí, i avui aquests versos escrits de bona ma i de cor no gaire com cal, sòn, per pura paradoxa de la vida, i perque és la llei del contrast allò que aquilata les valors veritables, una pedra més a afegir a la glòria de Mestre Fabra.

Els detractors han passat. Que en queda avui dels « maniàtics », els « esguerrats », els « semitics », els « prerromans » i altres xiroi d'aquells dies ? No en queda ni el record. Pompeu Fabra, en canvi, és en el cor de tots els catalans. I aci a França ens agermana a tots encara que no ho volguessim. I si alguna vegada ens esgarrapem, com que ho fem en català, le ferida no passa de flor de pell i el cor resta intacte. Perque avui, com ahir, com sempre, és el nostre idioma nacional allò que ens ha de salvar.

Es la Victòria de Fabra, és cert ! Es també la Victòria de Catalunya !

PANTALLA AL DIA

TOT S'EXPLICA

M. Churchill, no ho recordeu ? va fer no fa pas molts mesos, un discurs franquista. Si, tothom el recorda, perque tothom, o quasi tothom, massa poc pacient per esperar i per reflexionar, se'n escandalitzà. Que havia passat ? No podia esser altra cosa sinò que Franco havia aconseguit consolidar-se. I bé, no. De vegades la gent necessita mostasses ; d'altres cal poder desnonar un pidolaire inoportù presentant el pretext de la pressiò d'altri. I Franco, en aquell moment, necessitava ésser desnonat no pel Cap del Govern, que en els països democràtics és una simple persona, sinò per l'opiniò de tot el país. I el Premier britànic féu el seu discurs i la reacciò fòu immediata. I Mr. Churcill pogué dir al Caudillo : « Ja ho veus, jo he fet tot el que he pogut, però el poble anglès no t'estima i dòna la casualitat que jo també soc anglès; que hi farem, un altre dia serà. »

Això, que nosaltres haviem sospitat des del primer moment, ara ens ha estat confirmat per algù que podia saber-ho, però amb una altra circumstància encara, i és que el discurs de M. Churcill no era del tot de Mr. Churcill sinò fet a base del text i les idees d'un altre pronunciat en una reunió mundana en temps de Mr. Chamberlain, per un diputat actualment difunt !

LLIBRES, D'ALLA BAIX

Les editorials treballen a tot gas a Barcelona i els llibres surten com pa beneit. (No sabem si es venen com el mateix pa, però suposem que els autors catalans no serien pas tan beneits de seguir escrivint en castellà, sobre tot veient com van les coses.) El fet és que hi escriuen, que hi escriuen malament i que possiblement diran després que ja ho feien a posta. En un d'ells es parla del « dolor de cuello », josepplanisme pur.

Entre els publicats darrerament hi ha « La Plaza de Urquinaona » de Jaime Bofill i Ferro; « La sonrisa de Castilla », de Jose M. Junoy; « Navidad », de Miguel Candevila; « Las mejores narraciones de Navidad », selecciò de Juana Givanel; « Hombres y cosas de la vieja Barcelona », per Luis G. Manegat; « Ampurias y Rosas », per Joaquin Pla i Cargol i « Africa en Blanco y Negro. — Del Congo à Argel con el General de Gaulle », per Carlos Sentis, que es veu que ja pren posicions i que si va amb el General de Gaulle, deu ésser en qualitat d'espia alemany.

CONFERENCIES per a diumenge dia 4

CENTRE D'ESTUDIS TOLOSA-BARCELONA

Sala Sénéchal. A les tres de la tarda.
Conferenciant : Jean Cassou.
Tema : Cervantes.

CASAL CATALA, DE TOLOSA

A dos quarts de cinc de la tarda.
Conferenciant : Dr J.-M. Bellido.
Tema : Catalans d'Amèrica d'abans i d'avui.

Resposta a « Carlos Dàvila »

Precisions sobre *les dretes catalanes*

per J.-M. Lladô-Figueres

Amb el pseudònim de « Carlos Dàvila », un conegut periodista barceloni, ha publicat a « Union » un article titulat « Si La Lliga es a la C. E. D. A., como Cambò es a Gil Robles... » en el qual s'admira de què, mentre la suposada participaciò de la C. E. D. A. a « Union Nacional » és combatuda per uns sectors politics, en canvi, en el manifest de « Solidaritat » hi aparegui la signatura d'un home de la Lliga. « Carlos Dàvila », aprofita la oportunitat per a presentar-nos un capitol de greuges contra aquest partit

Es evident que moltes coses que diu de la Lliga sòn certes, però ningù no ha vist que el Sr. Solà Canizares signi el manifest en nom del Partit del qual n'era un dirigent, sinò que ho fa en nom dels republicans del partit en questiò.

En aquests casos es perillòs de generalitzar. Diputats socialistes i radicals socialistes francesos votaren pel juny del 1940 per Petain, i ningù no ha acordat el minar del mapa politic de França cap dels dos grans partits, sinò que aquests s'han limitat a expulsar els que en traïren l'esperit no saberen ésser dignes de la confiança popular que els dugué a la Cambra. Es cert que un bon nombre de dirigents de la Lliga han fallat, que ben pocs han tingut el gest coratjòs i patriòtic de dir el que pensaven interiorment, o bé els ha mancat el coratge civic suficient per a seguir pensant allò que els comanava el sentiment patriòtic i els exigia una significaciò politica. Aquests homes estan inhabilitats per a ocupar cap càrrec de direcciò, i a l'hora de presentar-se en públic si gosen fer-ho tindran ben pocs arguments polèmics al seu favor, perque, com diu el meu amic « Carlos Dàvila », en els catalans hi ha un doble deure : el de defensar la llibertat dels homes i la llibertat de Catalunya. Si la justicia pot absoldre els dirigents que s'han mantingut prudents, resignats i en silenci la politica no pot perdonar-los.

Però és evident que en la dreta catalana hi ha molts casos de dignitat. Tots estem d'acord en considerar l'Església, a Epanya, com un dels enemics de la Llibertat i de la Repùblica però ningù no ignora que el Cardenal Vidal i Barraquer, ha viscut, com nosaltres, a l'exili, amb una gran noblesa i una admirable lleialtat, i hi ha mort ara fa un any i mig. Tots estem d'acord en considerar els aristòcrates com a igualment enemics de la democràcia, però tothom sap la conducta del comte de Güell. L'un i l'altre — Cardenal i Comte — haurien pogut signar el manifest de Solidaritat Catalana, sense que això hagués estranyat a ningù ; al contrari, haurien representat més i millor la coincidència dels catalans en un ideal suprem. (El meu amic « Carlos Dàvila » m'escrivia precisament fa uns mesos : « el Cardenal Vidal i Barraquer, el Comte de Güell i Pau Casals, sòn une mena de Santissima Trinitat catalana ») El que hauria estranyat a tothom però — per bé que ens hauria complagut — és llegir al peu del Manifest aquestes signatures : « l'Església catalana » i el « Cos de la Noblesa de Catalunya ». La signatura de Solà Canizares, hi figura en nom de les dretes catalanes i republicanes, i no en el de la Lliga, que no s'ha mostrat ni una cosa ni l'altra.

Les dretes tenen representaciò a l'exili Una bona part d'elles es comporten dignament a Catalunya, on viuen també exiliades, en un exili més penòs encara perque és sofert en la Pròpia casa. Aci hi ha redactors de « La Veu » i de « El Matí », al costat dels de « La Humanitat », « La Publicitat » i « Treball ». Aci hi ha elements de la Lliga, com n'hi ha de l'Esquerra, d'Acciò Catalana i del P. S. U. C. Felicitem-nos de que hi siguin. I felicitem-nos de què les dretes catalanistes s'organitzin. Perque ningù — fòra de Hitler i de Mussolini — no pot identificar un pais a un partit ni a una tendència. Aquest ha estat un dels mals de la nostra politica Molta gent comprenia la Repùblica com un règim oposat à uns sectors d'opiniò. Calia fer una Repùblica per a tots — justa, liberal, comprensiva — perque la Naciò és la totalitat dels homes que viuen en un mateix pais i que sòn regits per un mateix. Estat. No ho vam fer perque no érem prou demòcrates, i a aquell que no era d'esquerra se'l titllava de fexista, com ara aquell que no és feixista era considerat com un roig perillòs. Un pais és la dreta, el centre i l'esquerra.

Pobres de nosaltres i de Catalunya — que és més important que tots nosaltres — que les masses conservadores, (à Barcelona la Lliga tingué 100.000 vots pel febrer del 1936, no ho oblidem) estiguessin d'acord amb els dirigents que han fallat. Voldria dir que una part de Catalunya és insensible als càstigs a les sofrences i als destins de la Pàtria.

Felip de Solà ha recollit una bandera oblidada. Ha estat el seu gest un gest patriòtic. I la seva signatura al costat dels mots : « Pels republicans de Lliga Catalana », una mesura hàbil i prudent. I el seu esforç d'estructurar la dreta catalana, un acte de clarividència i de réalisme politic. Felip de Solà va manifestar a temps la seva lleialtat a la Generalitat i a la Repùblica, com aquesta rebé el 19 de Juliol l'adhesiò de Luis Lucia, dirigent i éx-ministre de la C.E.D.A. Però el fet que Luis Lucia hagués tingut aquest gest i que Gil Robles s'exilés a Portugal, no volen pas dir que la C.E.D.A. hagi assolit el dret de figurar entre els partits defensors de la Repùblica. (Serrano Suner, era diputat cedista per Saragossa) La Lliga tampoc pot ésser considerada amb aquel dret, però ningu no parla de la Lliga, ni ningù no ha signat en nom d'ella el manifest de « Solidaritat Catalana ». Els republicans de les dretes catalanes han donat un nom : Felip de Solà. La C.E.D.A. de la qual es parla, no n'ha donat cap. Ningù no sap, doncs, en què consisteix ni per qui està formada la famosa participaciò cedista.

Hi ha dirigents de la C.E.D.A. que s'han comportat dignament i altres no, com n'hi ha de la Lliga i com n'hi ha de monàrquics i com n'hi ha de republicans, — si, perque no tots els republicans s'han comportat com cal ! I no oblidem, amic Dàvila, que la Repùblica i la Generalitat foren tan estilitzades per la dreta com per l'extrema esquerra.

El cas és que hi hagi sinceritat en els bons propòsits, que no siguin de sencoratjats, ans bé objecte d'estimul i de simpatia els esforços que realitzen els homes purs i dignes d'aquells partits de conducta censurable, en vista de reorganitzar-ios, sigui amb el mateix nom, sigui amb un altre. Això és indispensable si volem fer de Catalunya i d'Espanya una democràcia autèntica. Si deixem sense pastor un remat d'ovelles, aquestes s'esgarriaran o seran victimes de l'apetit del llop que només espera l'ocasiò de veure les abandonades.

cop d'ull al món

UN SOL ES PON A LLEVANT

Després de l'esclatament de la guerra al Pacific i de la conquesta ràpida de tantes bases d'atac de la part dels japonesos, eren unicament unes linees al final dels comunicats que ens recordaven que lluny del mòn civilitzat, endinsats dins unes boscuries gegants a milers de quilòmetres de llurs pàtries nadiues, uns homes lluitaven i morien per la democràcia.

La guerra del Pacific torna a ocupar un lloc preeminent damunt de les pàgines de la premsa Això ens fa pensar a l'immens esforç acomplert pels americans en aquest vast occià, esforç que escapa a la majoria dels europeus no acostumats a distàncies tan considerables i que demostra la subjectivitat dels que afirmen la poca vàlua del soldat americà.

Què ha passat doncs ? Res recent que la contraofensiva començada el 7 d'Agost del 1942 a Guadalcanal, ha portat els ianquis a Ywo-Shima o sigui a 1.100 quilometres de Tokio ! L'aviació americana ataca Formosa i amb més embranzida encara la capital Tokio. Mac Arthur desembarca a la illa Corregidor. En un mot, la guerra ha estat portada al sol japonès, agradable visita que els alemanys coneixèn ja.

Per tant el camí ha estat penòs i solament un pais amb la potencialitat de l'americà podia en un tan breu plaç reprendre tot allò perdut i portar la batalla al cor del territori enemic. Els desastres, confessem-ho, s'havien amuntegat damunt dels Estats Units. Els japonesos atacant de cop i volta sobre un front de 6.400 quilometres, de les illes Hawaï a Shangaï i de les Filipines a la Malàsia, destruïren o inutilitzaren tots els vaixells ancrats a Pearl-Harbour. Les bases de Singapour i de les illes Hawaï quedaren desamparades i separades com conseqüència d'aquesta acciò enemiga per prop de 9.600 quilòmetres. Al mateix dia Guam, Wakè i Midway, malgrat ésser allunyades les unes de les altres per 1.600 quilometres coneguèren també simultàniament la confusiò d'un atac-sorpresa. Quatre dies resisti la primera, quinze la segona i unicament la tercera reeixi contra la invasiò.

I comença aqui una renglera de pèrdues inacabables : Hong-Kong per Nadal del 1941, les Filipines, la illa de Corregidor — gesta gloriosa tanmateix del general Wainwright i dels seus 12.000 homes sobrevivents i fets presoners. La Tailàndia (antic Siam) capitulà i conegué l'ocupaciò nipona com l'havia conegut ja l'Indoxina gràcies a les complicitats de Vichy. Més tard fou Singapour, l'entrada dins la Birmània i la caiguda de Rangoon. Al mateix temps els japonesos atacaven i ocupaven les Indies Holandeses, la Nova Guinea, Borneo, Sumatra i Java. El Japò era a les portes de l'Australia ! En quatre mesos havia posat la grapa damunt d'un imperi igual a un terç del territori europeu 3.900.000 quilometres quadrats.

El redreçament fou lent car l'estratègia defensiva requeria també uns mitjans enormes. Per no esmentar que un sol exemple direm que el desembarc i la conservaciò de les forces americanes a Australia — defensa costera de 7.200 quilòmetres — exigià més del doble de tonatge que el que és necessari al desembarc i conservaciò d'uns exèrcits equivalents en el teatre d'operacions europeu. Els americans es sacrificaren i acceptàren de portar llur màxim suport a la guerra d'Europa — campanyes d'Africa, Italia i preparaciò del desembarc a França — i limitar-se pel moment a l'establiment d'un cordò defensiu. Durant aquest periode el comandament unic fou establert i els bombardejos de transports nipons s'organitzaren eficaçment fins al maig del 1942, data de la batalla de la Mar del Corall que costà a l'enemic 100 avions i 37 navilis perduts o avariats. L'Australia estava salvada !

El desastre de Midway — que fou un dels pitjors combats de la marina japonesa — donà força i coratge a les forces lliures. I aleshores hom passà a la contraofensiva efectiva el 7 d'Agost del 1942. La lluita durà mesos i més mesos a Guadalcanal convertint-se finalment en una esclatant victòria de la que fou digne colofò la batalla de la mar de Bismarck anomenada « la batalla més unilateral de la Història » puix que els japonesos hi perderen tots els vaixells, sense excepciò dels escortadors del convoi, i els americans solament un aparell de bombardeig i quatre de caça.

I aqui comença un viatge de retorn, tenaç, decidit i meritori. Tenacitat americana fidelment expressada pel general Mac Arthur quan abandonà les Filipines amb els mots : Ens en anem però tornarem ! Mac Arthur ha tingut raò puix que avui les Filipines estan alliberades. Ha fet més del promès puix que també ha desembarcat a Ywo-Shima, illa integrant ja la metròpli japonesa, al mateix temps que els bombardejos plouen damunt de Tokio, sense oblidar Formosa que també els coneix.

Es ben veritat que no estem al 18 de Setembre del 1931 quan el Japò atacà la Manxuria. Ni tampoc al 7 de Desembre del 1941 que portà amb falses manyes la bandera del sol de Llevant a les portes de la India i de l'Australia. Estem a una data que perfila ja les operacions decisives que liquidaran d'una manera justa aquesta guerra de catorze anys, de la mateix manera que les operacions d'Europa van pel bon camí i també liquidaran completament la que començà el 19 de Juliol del 1936.

Jaume ROS i SERRA.

Nota de l'Administraciò

AVIS ALS SUBSCRIPTORS

Amb el present nùmero — el 26 — fineix el segon trimestre de publicaciò. El tercer comprendrà del nùmero 27 al 39 inclùs. Pels que llur subscripciò sigui per trimestres naturals s'entendrà per 13 nùmeros de publicaciò.

La tarifa d'abonament és la següent :

45 frs tres mesos. — 90 fcs. sis mesos. — 180 fcs, un any.

Per obtenir la col.lecciò completa de Foc Nou envieu nos 90 fcs., i us serà tramesa tot seguit.

Adreçar els imports al nostre compte de xecs postals aixi : Foc Nou, C.C.P. n. 377.32, Toulouse, fent constar del que es tracta al dors de l'imprés.

NOTA ALS CORRESPONSALS

Tal com tenim anunciat per carta-circular als nostres Corresponsals, cada fi de mes els enviarem relaciò dels exemplars servits, pregant-los de retornar-nos el duplicat, fent-hi constar el nombre d'invenuts, la qual cosa facilitarà la feina d'Administraciò.